TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 81

124'üncü Birleşim
9 Ağustos 2026 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**7**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**11**
III.- YOKLAMALAR	**51,108**
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**12**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*12:16*
1.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Çankırı'ya ilişkin gündem dışı konuşması	12:13
2.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Ege Bölgesi hapishanelerinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması	13:14
3.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mekke Paktı kapsamında ülkede, bölgede ve tüm dünyada meydana gelen gelişmeler ile millî birliğe ve kardeşliğe ilişkin gündem dışı konuşması	15:16

Sayfa

V.- AÇIKLAMALAR **16,31,56,66**
69,130,137

1.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyiğit'in, faili meçhul politik cinayetlere ilişkin açıklaması 16:17

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ta baharda sular altında kalan alanlara ilişkin açıklaması 17

3.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, barışın sırrına ilişkin açıklaması 17

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, sanayicilerin şikâyetlerine ilişkin açıklaması 17

5.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, cezaevindeki Zeyat Toptaş'a ilişkin açıklaması 18

6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Ağrı Dağı'na ilişkin açıklaması 18

7.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Dersim'deki altyapı ve üstyapı sorunlarına ilişkin açıklaması 18

8.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da yeni yapılan şehir hastanesinin önünde bulunan yeşil alana ilişkin açıklaması 19

9.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesindeki hekim sıkıntısına ilişkin açıklaması 19

10.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, şehit yakınlarının ve gazilerin haklarını düzenleyen kanun teklifine ilişkin açıklaması 19

11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, birleşimi yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a ve Şanlıurfa'nın sorunlarına ilişkin açıklaması 20

12.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Peri Vadisi'ndeki ekokırıma karşı mücadeleye ilişkin açıklaması 20

13.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, TMO'nun açıkladığı fındık fiyatına ilişkin açıklaması 20

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, CİMER'e ilişkin açıklaması 20

15.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması 21

16.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki üzüm üretimine ilişkin açıklaması 21

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Aram Tigran'a ilişkin açıklaması 21

18.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, gençlere ilişkin açıklaması 21

19.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'da yaşanan problemlere ilişkin açıklaması 22

Sayfa

20.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, esnafın taleplerine ilişkin açıklaması 22

21.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, SGK'nin yayınladığı 5 Ağustos tarihli genelgeye ilişkin açıklaması 22

22.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, yaban keçilerine ilişkin açıklaması 22

23.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması 23

24.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki esnafın mağduriyetine ilişkin açıklaması 23

25.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Karadeniz'de Türk ticaret gemilerine yapılan saldırılara ilişkin açıklaması 23

26.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Rojin Kabaiş dosyasına ilişkin açıklaması 24

27.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, gençlerin sorunlarına ilişkin açıklaması 24

28.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, inşaatlarda yaşamlarını yitiren Vanlı işçilere ilişkin açıklaması 24

29.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Nemrut Kalderası'na ilişkin açıklaması 24

30.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, aşırı sıcaklarda açık alanda çalışan emekçilere, mevsimlik tarım işçilerine ilişkin açıklaması 25

31.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Millî Eğitim Akademisi için öngörülen kontenjana ilişkin açıklaması 25

32.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, işitme cihazı desteğine ilişkin açıklaması 25

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, BAĞ-KUR tescil mağduriyetine ilişkin açıklaması 25:26

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zamlara ilişkin açıklaması 26

35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Türk Hava Yollarındaki harcamalara ilişkin açıklaması 26

36.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, belediyelerin aydınlatma giderlerindeki payıyla ilgili Cumhurbaşkanı kararına ilişkin açıklaması 26

37.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, kara yolu ve köprü müteahhitlerine verilen geçiş garantisine ilişkin açıklaması 27

38.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, esnafın kira konusundaki mağduriyetine ilişkin açıklaması 27

Sayfa

39.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin'in yaz aylarındaki trafik sorununa ve sahillerindeki plastik atıklara ilişkin açıklaması 27

40.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkâri'deki alabalık üretim tesisine ilişkin açıklaması 28

41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, kullanılan kredi miktarındaki artışa ilişkin açıklaması 28

42.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Ticaret Bakanlığına verdiği soru önergesine gelen cevaba ilişkin açıklaması 28

43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda taşeronun bitmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 29

44.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, dün Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kuruluyla ilgili kanuna ilişkin açıklaması 29

45.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a ilişkin açıklaması 29:31

46.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin açıklaması 31:33

47.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, kürsü dokunulmazlığına, Veli Eren Atay dosyasına, Adalet Komisyonunda kabul edilen Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi'ne, dün görüşmelerine başlanan şehit ailelerinin ve gazilerin haklarına ilişkin düzenlemeye ilişkin açıklaması 33:35

48.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, "terörsüz Türkiye" hedefine, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfınca düzenlenen İsmail Gaspıralı Yaz Gelişim Programlarında yetişen gençlere; şehit ailelerine ve gazilere ilişkin açıklaması 35:36

49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya, Edirne Cezaevinden Selahattin Demirtaş ve Selçuk Mızraklı'nın gönderdikleri mesaja ilişkin açıklaması 36:37

50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılında yapılan çalışmalara, milletvekillerine gönderilen fezlekelere, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya, Yozgat'taki yeşil mercimek üretimine ilişkin açıklaması 37:40

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Uluslararası Nükleer Bilim Olimpiyatı'nda Türkiye'nin aldığı derecelere, Yükseköğretim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğe girmesine, 2026 YKS tercihlerine, Mekke Ortak Savunma Anlaşması'na, AK PARTİ'nin yirmi beş yıllık yürüyüşüne, şehit yakınlarına ve gazilere yönelik kanun teklifine ilişkin açıklaması 40:42

Sayfa

52.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 56:57

53.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 57

54.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 58

55.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 58

56.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 66

57.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 69:71

58.- Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 71:72

59.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 130:131

60.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 137

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI **31,43**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması 31

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında açılan soruşturmaya ve konuyla ilgili olarak Meclis Başkanına ulaşmaya çalışacağına ilişkin konuşması 43

Sayfa

VII.- ÖNERİLER **44,51**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *44:51,51*

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, Türkiye Cumhuriyeti bakımından terörün ne olduğunun, bir yapının terör örgütü olarak kabul edilmesinde hangi ölçütlerin esas alındığının, terör örgütlerine ve mensuplarına yönelik devlet politikasının hangi şartlarda değiştirildiğinin ve terörle mücadelede siyasi tercihlerden bağımsız, kalıcı ve tutarlı bir devlet politikasının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi amacıyla 9/8/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Ağustos 2026 Pazar günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 44:51,51

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **52,58,66,72, 108,132,137,141**

A) KANUN TEKLİFLERİ *52:56,58:66,66:69, 72:108,108:130, 132:136,137:140, 141:154*

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) 52:56,58:66,66:69, 72:108,108:130, 132:136,137:140, 141:154

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237) 140

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 28 Nisan 1992 Tarihinde Bişkek'te İmzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2996) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 242) 140

IX.- OYLAMALAR **141**

1.- (S. Sayısı: 289) Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 141:154

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak altı oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Diyarbakır'ın tarihî ve toplumsal misyonuna,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, esnaf ve sanatkârların sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki tapu ve imar problemlerine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş;

Mekke Ortak Savunma Anlaşması'na,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, çiğ süt üreticilerine,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Irak Hükûmetiyle, Suudi Arabistan ve Pakistan'la imzalanan anlaşmalara,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, Bahar Yalçınkaya'ya,

Samsun Milletvekili Murat Çan, açıklanan fındık alım fiyatına,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, hasta mahpuslara,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, DEDAŞ'a,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Nurhak ve Türkoğlu ilçelerinde teslim edilen deprem konutlarına,

Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyiğit,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç;

Aram Tigran'ın ölüm yıl dönümüne,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, çerçeve yasanın Komisyonda kabul edilmesine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, sosyal yardımlardan faydalanan vatandaşların sorunlarına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'da başlayan incir sezonuna,

Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk, Altınordu ilçesi Şarkiye Mahallesi'ndeki meyhanelere,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, Adana'nın Avrupa'nın geri dönüşüm çöp ambarı hâline dönüştüğüne,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, üniversiteli gençlerin barınma ve geçim krizine,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Tarım ve Orman Bakanlığına sormak istediği soruya, Şanlıurfa'nın elektrik sorununa,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, LGS tercihlerine,

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu, aşırı sıcaklarda emekçiler için yapılması gerekenlere,

Van Milletvekili Gülderen Varli, engelli kadınların yaşadıkları sorunlara,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, kademeli emeklilik talebine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay'daki taş ve maden ocaklarına, beton santrallerine,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, İliç'te 9 işçinin yaşamını yitirdiği katliamın davasına ve Karlıova'daki JES çalışmasına,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, kiraların üzerindeki stopaj yüküne,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Hatay Milletvekili Can Atalay'a,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, insanoğluna,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, tutuklanan Furkan Oğlak'a,

Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan, Orman teşkilatında yapılması planlanan düzenlemeye,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, POMEM alım süreçlerine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Barak Ovası'nın sulanması projesine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, deprem sonrası Hatay'daki iş yeri sorununa,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevindeki mahpusların iddialarına,

Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak, Hakkâri'de yaban keçisi avı için açılan ihaleye,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, deprem bölgelerinde iş yeri edinme problemine, tahakkuk eden para cezalarına, özel okullarda öğretmenlik yapanlara ve ücretli öğretmenlere, Gazze Barış Kuruluna, asgari ücrete, infaz düzenlemesiyle ilgili beklentilere,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Ankara'daki NATO Zirvesi'nin ardından Amerika Başkanı Trump'ın açıklamalarına, Suudi Arabistan ve Pakistan'la imzalanan Mekke Anlaşması'na,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, Polatlı Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren bir iş yeriyle ilgili iddialara, çalışma yaşamındaki sorunlara, asgari ücrete ve emekli maaşlarına,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, dün Mekke'de atılan imzalara, terörsüz Türkiye'ye ve Kızılelma'ya,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Aram Tigran'ın ölüm yıl dönümüne, Adalet Komisyonunda kabul edilen teklife, ekonomi programına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Batman seyahatine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, 7 Ağustosta imzalanan Mekke Anlaşması'na, şehir hastanelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, üniversite tercihlerine, Mekke Ortak Savunma Anlaşması'na, Adalet Komisyonundan geçen Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi'ne,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli;

Şehir hastanelerine,

Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü, Bingöl Karlıova'daki JES projesine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 8/8/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 milletvekili tarafından, kamu görevlilerinin görevlerinden kaynaklanan yetki, hiyerarşik güç, kamu kaynaklarına erişim, kurumsal ilişki ağlarının kişisel, ailevi veya üçüncü kişiler lehine kullanılmasını önlemeye; bu yöndeki risk ve çıkar çatışmalarını erken aşamada tespit etmeye; ihbar, şikâyet, teftiş ve denetim süreçlerinin üst makamların etkisinden korunmasını sağlamaya yönelik mevcut hukuki ve idari mekanizmaların etkinliğinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 8/8/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, çerçeve yasa teklifinin yasalaşması sonrasındaki süreçte terör örgütü mensuplarının Türk toplumunun arasına karışmasının doğuracağı güvenlik risklerinin, devlete silah doğrultan kişilerin

topluma yaratacağı risklerin, bu kişilerin psikolojik açıdan insan öldürme fiili işlemiş ya da işleme potansiyeli taşıdığı düşünülürse toplumsal hayata girmeleri sonucunda yaratacağı kaygı ve korku ikliminin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 4/8/2026 tarihinde Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı ve arkadaşları tarafından, orman yangınlarındaki artışın ve ağır kayıpların bütün yönleriyle araştırılması, Bakanların görev dönemlerindeki ihmallerin ortaya çıkarılması ve kalıcı bir ulusal orman yangını politikası oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Yeni Parti Grubunun, 8/8/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, tarım sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 8 Ağustos 2026 Cumartesi günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 10 Ağustos 2026 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmasına; 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ve teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Balıkesir'de yaşanan yangınlara,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Adalet Komisyonunda kabul edilen çerçeve yasaya,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Denizli'ye gerçekleşen uçak sefer sayısına,

Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren, Diyarbakır'ın Lice ilçesindeki Bırkleyn Mağaraları alanındaki projeye,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa'daki elektrik kesintilerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan, yerinden söz isteyen DEM PARTİ Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in isminin ekranlarda yanlış gösterilmesine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ve Antalya Milletvekili Mustafa Köse ile 98 Milletvekilinin Çocuk Koruma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3771) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 286) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 289) görüşmelerine başlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

3’üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 237) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, bu hafta görüşülen Çocuk Koruma Kanunu Teklifi’ne,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, bugün partileri adına verdikleri grup önerisinde yaptığı konuşma için başlatılan soruşturmaya,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin,

Ankara Milletvekili Murat Emir,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli;

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 9 Ağustos 2026 Pazar günü saat 14.00’te toplanmak üzere 00.53’te birleşime son verildi.

Pervin BULDAN
Başkan Vekili

İshak ŞAN	*Adil BİÇER*
Adıyaman	Kütahya
Kâtip Üye	Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR **No: 195**

9.08.2026 Pazar

Milletvekili Teklifleri

1.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun; Erzincan Zini Gediği Katliamı ile Yüzleşme, Hafıza ve Hakikatin Sağlanması Hakkında Kanun Teklifi (2/3799) (İnsan Haklarını İnceleme ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.08.2026)

2.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in; Devlet Memurları Kanunu ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3800) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.08.2026)

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3801) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:7.08.2026)

4.- Hür Dava Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Zekeriya Yapıcıoğlu ve 3 Milletvekilinin; İdari Yargılama Usulü Kanunu ile 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3802) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:7.08.2026)

9 Ağustos 2026 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 124'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Çankırı hakkında Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'a aittir.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Çankırı'ya ilişkin gündem dışı konuşması

PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Çankırı ili hakkında gündem dışı söz aldım. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Çankırı, kökleri binlerce yıllık tarihe uzanan pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış kadim bir coğrafyadır ve bu coğrafyanın ruhunu besleyen çok özel bir değerimiz var: Yaren kültürü. Yarenlik Ahiliğin, mertliğin, paylaşmanın, misafirperverliğin, dürüstlüğün, ticaret ahlakının ve kardeşlik ruhunun yaşatıldığı medeniyetimizin sönmeyen ateşidir. Çankırı, stratejik konumu ve zengin yer altı kaynakları sayesinde Hititlerden Roma İmparatorluğu'na, Selçuklu'dan Osmanlı'ya kadar pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

Değerli milletvekilleri, tuz rezervleri ve yer altı tuz şehriyle özdeşleşen şehrimizde, Çankırı Belediyemizin öncülüğünde gelenekselleştirilen Uluslararası Çankırı Tuz Festivali yani TUZFEST artık dünya çapında bir marka hâline gelmiştir. Tuz üzerinde voleybol, futbol ve hentbol gibi branşlarda yüzlerce sporcumuz tatlı bir rekabet sürdürmekte, kültür ve sanat etkinliklerinin yanı sıra millî savunma sanayimizin gururu olan markalarımız da bu festivalde yer alarak şehrimize güç katmaktadır.

Sayın milletvekilleri, ilimiz başkent Ankara'ya yakın bir konumda bulunmasına rağmen hâlihazırda çözüm bekleyen ulaşım ve altyapı sorunlarına sahiptir. Çankırı'mızın şehir içi trafiğini rahatlatmak adına girişimlerimizle atılan adımlar oldukça kıymetlidir ancak transit geçişlerin, şehir içi trafiğin kilitlenmesini önleyecek Çankırı Çevre Yolu Projesi'nin hızlıca tamamlanması artık ertelenemez bir zorunluluk hâline gelmiştir. Aynı şekilde, Çubuk-Şabanözü-Orta yolu ile ilçe bağlantı yollarımızın standartlarının bir an önce yükseltilmesi ve Ankara güzergâhındaki merkez köy kavşaklarımızın güvenli hâle getirilmesi hayati önem taşımaktadır. Coğrafi konumumuzun bize sunduğu avantajları en verimli şekilde kullanmalı; çevre yollarımızla, ilçe ve köy bağlantılarımızla ulaşım ağımızı daha da kuvvetlendirmeliyiz. Zira Çankırı, hâlihazırda 4 adet organize sanayi bölgesi ve faaliyete geçmek üzere olan Kurşunlu ve Orta Organize Sanayi Bölgeleriyle yatırımcıların 6'ncı bölge teşviklerinden faydalandığı önemli bir sanayi merkezidir. Üretim kapasitesi her geçen gün artan kentimizde ulaşım standartlarını en üst seviyeye taşıma zorunluluğu bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Ne yazık ki

Çankırı, Anadolu'nun pek çok şehri gibi göç veren, genç nüfusunu büyük şehirlerde aramak zorunda kalan bir coğrafyadır. Ulusal ve uluslararası yatırımcıların sanayi alanına yaptıkları yatırımlarla istihdam oranını artırıyor, tersine göçü teşvik ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, memleketimin en önemli geçim kaynaklarından bir diğeri ise tarım ve hayvancılıktır. Geniş meraları ve ekilebilir arazileriyle önemli bir üretim havzası olan Çankırı'da çiftçimizin ve besicimizin desteklenmesi büyük önem arz etmektedir. Bölgedeki sulama projelerinin bir an önce hızlandırılması ve tamamlanması gerekmektedir. Çankırı ekonomisinin omurgasını oluşturan tarım ve hayvancılık sektörünün sürdürülebilirliği için bu konular şarttır. Çankırı, göç olgusu ve demografik yapısı gereği Türkiye'de yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu illerimizden bir tanesidir. Kırsalda yaşayan ve yaş ortalaması yükselen vatandaşlarımız doğal olarak daha yoğun ve nitelikli acil sağlık hizmetlerine ihtiyaç duymaktadır. Hemşehrilerimizin kaliteli sağlık hizmetine doğrudan ulaşabilmeleri için ilimizin sağlık altyapısını, sürecini yakından takip ettiğimiz ve yapımı çok kısa bir sürede tamamlanacak olan 400 yataklı Çankırı Devlet Hastanemizle güçlendiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Çankırı'mızın ve kıymetli hemşehrilerimizin her bir meselesinin yakın takipçisi olmaya devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyor, bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken yüce Meclisi ve aziz hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İkinci söz talebi, Ege Bölgesi hapishanelerinde yaşanan hak ihlalleri hakkında İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a aittir.

Buyurunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Ege Bölgesi hapishanelerinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bugün burada çokça selam yolladığımız hapishanelere ilişkin konuşacağım.

Hapishanelere ilişkin Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinin bu yılın ilk altı ayına dair yaptıkları görüşmelerle hazırladıkları 40 sayfalık bir rapor var. Raporda sorunlardan bahsediliyor, çözümlerden de bahsediliyor. İlgilenen vekiller hem Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinden hem de bizden bu rapora ulaşabilirler. Bu rapor için, bu raporun hazırlanması için Akhisar T Tipi Kapalı Hapishanesi, Balıkesir L Tipi Kapalı Hapishanesi, Bodrum S Tipi Kapalı Hapishanesi -ki kuyudur- Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi -kuyudur- Burhaniye T Tipi Kapalı Hapishanesi, İzmir Kadın Kapalı Hapishanesi -Şakran diye bilinir- İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Hapishanesi, İzmir 2 No.lu T Tipi Kapalı Hapishanesi, İzmir 3 No.lu T Tipi Kapalı Hapishanesi, İzmir 4 No.lu T Tipi Kapalı Hapishanesi, İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi, İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi, Manisa T Tipi Kapalı Hapishanesi, Menemen R Tipi Kapalı Hapishanesinde görüşmeler gerçekleştirdi Özgürlük İçin Hukukçular Derneği ve bu görüşmeleri sadece mahpuslarla yapmadı; ailelerle de görüştü, yakınlarıyla da görüştü, görüşçülerle görüştü ve bu hapishanelerden birinden de gelen bir mektubu kamuoyuyla da paylaştılar. Bu, İzmir 2 No.lu F Tipi Hapishanesinden gelen bir mektup, haberlere de konu oldu, Mezopotamya Ajansından ilgili habere ulaşabilirsiniz. Bu mektupta keyfî cezaların nasıl uygulandığı gösteriliyor; her yere yerleştirilen kameralarla nasıl uydurma disiplin cezaları verildiği, nasıl infazların yakıldığı, nasıl tecrit içinde tecrit uygulandığı açık bir şekilde ifade ediliyor. Bu mektubu da okumanızı tavsiye ederim. Ben bir kısmını okuyacağım: "Son bir ayda havalandırmadaki kameralardan dolayı pek çok arkadaşımıza hukuksuzca sorunlu hücre cezası verilerek, soruşturmalar

açılarak zamana yaydırılmış; planlanmış bir şekilde, hafta hafta cezalar verilerek sindirme, baskı kurma, korkutma amaçlanmaktadır. Şu anda birkaç arkadaşımızın hücre cezası onandı, bazıları infaz hâkimliği sürecinde ve yenileri açılmaya devam ediyor." deniliyor. Böylelikle de idare gözlem kurullarının vereceği kimi kararlar da engellenmiş oluyor çünkü biliyorsunuz, disiplin süreci devam eden mahpuslara ilişkin idare gözlem kurulları kararlarını olumsuz yönde kullanıyorlar ve hak kayıpları yaşanıyor. Daha doğrusu "hak kaybı" demeyelim buna "gasbı" diyelim. Hapishanelerde keyfî uygulamalar yoğun olarak yaşanıyor. Örneğin, kaç kitap bulunduracağınız, mektuplarınıza ne yazacağınız... Size gelen fotoğraflar aile üyeleriniz değilse fotoğraflardaki manzara resimleri dahi suç teşkil ettiği iddiasıyla verilmiyor. Kitap sınırlarından bahsetmiştik. Televizyonlar sınırlandırılıyor; gazeteler, dergiler verilmiyor. Kimi gazeteler verilirken hapishanelerle ilgili haberler olduğu için kesilerek veriliyor, bazen hiç verilmiyor ya da örneğin Silivri'de -şimdiki adıyla Marmara 6 No.lu'da- koğuşa konulan kameraya karşı mücadele ettikleri için Cem Dursun, Taceddin Erol Şahin, Hasan Basri Yıldız, Cemil Kurt, Emircan Yazı hücrelere kapatılıyorlar ve bu nedenle de yüz günü aşkın süredir açlık grevindeler; temel haklarını savundukları için, özel alanlarda kamera istemedikleri için. Ya da Şakran Kadında kimlik kartı dayatmasıyla yönetmelikte olmayan bir şekilde hücreden çıkarılmadığı için Güzin Tolga bir aydır açlık grevinde. Yine, aynı Şakran Kadında koğuştan çıkarılmayan Zuhal Sürücü açlık grevine başlama niyetinde fakat kendisinin sağlık koşulları bunun için uygun değil. Yine, İzmir'de F Tipinde Mehmet Sait Yıldırım İmralı Adası'nda sadece on gün kaldığı için ağır kalp rahatsızlıkları "Tek başına kalamaz, hapishanede kalamaz." raporlarına rağmen de bu raporlar değiştirilerek tek başına hücrede tutuluyor.

Ayrıca "Bu hapishanelerden dilekçelerin ilgili kuruma gidip gitmediğine dair bilgi alamıyoruz, hapishaneden bile çıktığından emin değiliz. Bakanlıklara, derneklere, vekillere yolladığımız mektuplar ulaşıyor mu bilmiyoruz." diyorlar. Kurs ve atölyeler açılmıyor, açıldığında tek başına çıkmak zorunda bırakılan ağırlaştırılmış mahpuslar var. Ağırlaştırılmış mahpuslar genelde hücreden dahi çıkarılmıyor, sohbet hakları engelleniyor, tecrit üzerine tecrit burada da uygulanıyor; üstelik ağırlaştırılmış mahpuslar kuyu tiplerinde daha derin bir tecride zorlanıyorlar. Çıplak arama ve ağız içi arama dayatması nedeniyle hastaneye bile götürülmüyor mahpuslar. Revire çıkmak bir işkence sürecine dönüşüyor, revir sonrası hastaneye sevkler yapılmıyor, parasını verdikleri ilaçlarını almalarına izin verilmiyor. Hastanede kelepçe üstüne kelepçe takılarak muayene edilmeye çalışılıyor. Jandarma muayene odasından çıkmıyor, hakaret edilerek muayene ediliyorlar. Gardiyanların onur kırıcı hareketlerine maruz bırakılıyorlar ve bunları anlatmak istedikleri mektuplar en az 125 lira, en az.

Bu arada bunu da belirtmek isterim: Mahpusların posta giderlerine dair de düzenleme yapılmak zorundadır. Açık görüşlerde Şakran'da ailenize sarıldıysanız soruşturma yiyebilir ve hücreye atılabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu rapor oldukça uzun bir rapor, açıkçası bu raporun içinden belli başlıkları tek tek anlatmaya çalışmak bile bir insanı oldukça yoruyor, üzüyor çünkü; psikolojik bir yükü var. Şu raporu okumanızı, bu raporu gündem yapmanızı bekliyoruz, en azından bazılarınızdan. Bu raporu önümüzdeki hafta içi grubu bulunan partilerin grup başkanlıklarına da ileteceğiz. Bu raporda sadece bir kısmı yer alıyor, burada görüşülen mahpusların çoğu siyasi mahpuslar. Adli mahpusların siyasi mahpusların tersine bir örgütlülükleri, siyasal bilinçleri olmamasının bedelini çok daha ağır ödediklerini, çok daha kötü koşullarda tutulduklarını hatırlatmak istiyorum. Bizler hapishanelerde işkenceye, tecride, hak gasplarına karşı mücadele etmeye ve bu sesi duyurmaya devam edeceğiz. Sadece belli bir süreyi içeren bir raporun 40 sayfa tutmuş olmasının vebali bizim değil ama çözümü bizim olacaktır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Üçüncü söz talebi, Mekke Paktı kapsamında ülkemizde, bölgemizde ve tüm dünyada meydana gelen gelişmeler ile millî birlik ve kardeşlik hakkında İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'a aittir.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mekke Paktı kapsamında ülkede, bölgede ve tüm dünyada meydana gelen gelişmeler ile millî birliğe ve kardeşliğe ilişkin gündem dışı konuşması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan arasında imzalanan Mekke Ortak Savunma Anlaşması'yla ilgili görüşlerimi paylaşmak üzere huzurlarınızdayım.

Bilindiği gibi, 7 Ağustos 2026 Cuma günü Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, Suudi Arabistan Veliaht Prensi ve Başbakanı Muhammed Bin Salman'ın davetiyle Mekke-i Mükerreme'ye gitmiş, bir ziyaret gerçekleştirmiş; burada Pakistan, Suudi Arabistan ve Türkiye olarak Ortak Savunma Anlaşması'nı gerçekleştirmişlerdir. Kolektif caydırıcılığı temel alan bu anlaşma, güvenlik ve savunma iş birliğimizin ilerletilmesine, savunma sanayisinde ortak projeler geliştirilmesine ve terörizmle mücadeleye katkı sağlayacaktır. Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesinde tanımlanan savunma hakkını da teyit eden anlaşma hiçbir ülkeyi hedef almadığı gibi, bölgemizin huzurunu, refahını ve istikrarını amaçlayan, tüm kardeş ülkelerin katılımına da açık bir anlaşmadır. Türkiye, bölgesel sahiplenme vizyonu doğrultusunda, çatışma ve krizlerin uluslararası hukuka saygı temelinde, diyalog ve diplomasiyle çözüme kavuşturulmasında ilkeli tutumunu kararlılıkla sürdürmektedir. Tarih bize güçlü birlikteliklerin çoğu zaman savaşı başlatmak için değil savaşı önlemek için kurulduğunu gösterir. Atalarımızın çok güzel bir sözü var: "Hazır ol cengücidale istersen sulhusalah." Yani "Eğer barış istiyorsan savaşa hazır ol." Bu söz savunma sanayimizdeki felsefemizin en güzel ifadesidir. Türkiye eğer bir yerde bayrak gösteriyorsa tek gayesi orada barışı, huzuru, istikrarı, güvenliği ve refahı sağlamaktır. Enerji hatlarının, deniz ticaretinin ve savunma sanayisi iş birliğinin güçlendirilmesi bölgesel istikrara katkı sunabilecek unsur olarak görülmektedir.

Türkiye'nin dış politikası tek eksenli bir dış politika değildir. Türkiye hem NATO müttefikidir hem de kendi coğrafyasında barış ve güvenlik için yeni girişimler geliştirme hakkına sahiptir. Bugün ülkemiz için hayati önem taşıyan Mekke Paktı'na ilişkin "Ülkemizi savaşa sokuyorlar." diye ortalıkta yaygara çıkaranlar var maalesef. Öncelikle, bölgenin en büyük 3 Müslüman ülkesinin aralarında imzalamış oldukları bu anlaşmadan kimlerin rahatsız olduklarına iyi bakmamız lazım. Bu anlaşmadan başta İsrail rahatsız, Yunanistan rahatsız, bölgenin dışındaki başka ülkeler rahatsız. İsrail'in ve Yunanistan'ın rahatsız olduğu böyle bir anlaşmadan sen niye rahatsız oluyorsun kardeşim ya, bunu sormazlar mı adama? Niye rahatsız oluyorsun? Neymiş efendim, işte "Bir ülkeye yapılan saldırı tüm ülkelere yapılmış sayılacak ve Türkiye savaşa sokulacak." 32 NATO üyesi ülke var, NATO'nun 5'inci maddesi açık: "NATO üyesi bir ülkeye yapılan saldırı tüm NATO ülkelerine yapılmış sayılır." O zaman savaşa girmiş olmuyoruz da bölgesinde güçlü 3 Müslüman ülkenin bir araya gelmesiyle mi savaşa girmiş oluyoruz? Hangi mantıkla, hangi bakış açısıyla biz bu değerlendirmeleri yapıp insanlarımızın ve toplumun zihnini bulandırmaya çalışıyoruz?

Bu anlaşma, kıymetli arkadaşlar, Türkiye'nin yüzde yüz menfaatine olan bir anlaşmadır; bunu böyle bilelim. Bu anlaşma, aynen 1934 yılında yapılmış Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya'yla bir araya gelen Türkiye'nin Balkan Paktı anlaşmasına benzer bir anlaşmadır. Bu anlaşma, İran'ın başkenti Tahran'da yapılmış Sadabat Paktı anlaşmasına benzer bir anlaşmadır. Bu anlaşma, Irak'ın başkenti Bağdat'ta yapılmış Bağdat Paktı'na benzer bir anlaşmadır. Anlaşmanın içeriğine baktığımız zaman bir saldırı, bir savaş anlaşması değil arkadaşlar, bir savunma anlaşmasıdır; tıpkı Sadabat Paktı'nda olduğu

gibi, tıpkı Balkan Paktı'nda olduğu gibi, tıpkı Bağdat Paktı'nda olduğu gibi; bunu böyle yorumlamamız gerektiğini ben ifade ediyorum. Biz önce ne dedik kıymetli arkadaşlar? "Terörsüz Türkiye" dedik. Sonra ne dedik? "Terörsüz bölge" dedik. Sonra Cumhurbaşkanımız çıktı, ne dedi? "Daha adil bir dünya mümkündür." dedi. O hâlde, savaşsız dünya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Evet, kıymetli arkadaşlar; savaşsız dünya için böyle güçlü anlaşmaların, savunma anlaşmalarının şart olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Anlaşmanın hemen akabinde, Pakistan'ın nükleer gücünün, Türkiye'nin silah ve askerî gücünün, Arabistan'ın da finansal gücünün şimdiden bölgedeki teröristleri ve bölgedeki şımarıklığıyla her ülkeye saldırı hakkını kendinde gören İsrail'i tehdit ettiğini görüyoruz.

Kıymetli arkadaşlar, benzer anlaşmaları Avrupa ülkeleri de yapıyor. Biliyorsunuz, 1945'ten itibaren Avrupa ülkelerini Amerika savunacağını söylemişti. Şimdi, Trump'ın gelmesiyle birlikte "Artık savunmanızı biz yapmıyoruz." tehdidini ileri sürdüler ve Avrupa ülkeleri de yeni savunma paktı anlaşmaları yapmanın çabasını gösteriyor, bunu hep birlikte görüyoruz çünkü bu "SAFE" dediğimiz program askerî teçhizat alımlarını finanse etmek için yapılan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bir sefer verdik ama lütfen tamamlayın.

ADEM YILDIRIM (Devamla) - "Avrupa Güvenlik Eylemi" yani kısa adıyla "SAFE" dediğimiz bir program var; bu, silah ve askerî teçhizat alımlarını finanse etmek üzere Avrupa devletlerinin aralarında oluşturmuş olduğu bir programdır. Neden? Çünkü gelişmeleri, Amerika'nın Avrupa'ya olan yaklaşımını, dünyadaki gelişmeleri, ülkelerin birbirine yakınlaşmalarını, uzaklaşmalarını görerek kendi tedbirlerini alıyorlar.

Kıymetli arkadaşlar, yeni bir dünya kuruluyor, bunu görmemiz lazım. Yeni bir dünya kurulurken Türkiye kendi rolünü oynayacak ve dört yüzyılı aşkın kalmış olduğumuz, yaşamış olduğumuz, hüküm sürdüğümüz bu topraklarda bizim böyle bir anlaşma yapmamızı burada garipsemenin, hele hele siyasetine bu anlayışı koyan arkadaşlarımızın karşı çıkmasını anlamakta güçlük çekiyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz Sayın Kaçmaz Sayyiğit'te.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyiğit'in, faili meçhul politik cinayetlere ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'de faili meçhul politik cinayetler aydınlatılmayı bekliyor. İnsan Hakları Derneğinin raporlarına göre, 90'lı yıllarda yüzde 80'i Kürt coğrafyasında olmak üzere 1.964 kişi faili meçhul cinayetlerde katledildi. Bunlardan biri de Kürtlerin bilgesi Gazeteci Musa Anter'dir. Ape Musa, 20 Eylül 1992 yılında Diyarbakır'da katledildi. JİTEM üyelerinin itiraflarıyla dosya açılsa da zaman aşımı gerekçesiyle 22 Eylül 2022'de dava düşürüldü. Oysaki politik cinayetlerin aydınlatılması demokrasi ve

insan hakları için birer turnusol mahiyetindedir. Özellikle barış ve demokratik toplum sürecinde faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek'in faili meçhul dosyaların yeniden incelenebileceğine yönelik sözleri önemlidir. Bir an önce Musa Anter dosyası açılmalı, adalet sağlanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ta baharda sular altında kalan alanlara ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Tokat'ta baharda aşırı yağışlar nedeniyle Kelkit ve Yeşilırmak'ın taşması sonucu başta merkez ilçe ve köyleri; Pazar, Zile, Turhal, Erbaa, Niksar olmak üzere 100 bin dekar ekili alan sular altında kaldı, üreticimiz zarar gördü; bunun 75 bin dekarı maalesef ürün elde edilemeyecek şekilde. 2.288 üreticiye ait 6.642 parselde 38 bin dekar alan da sigortasız; 37 bin dekar alan TARSİM kapsamındadır. Ayrıca, 25 bin dekar ekili olmayan alan da su altında kalmıştır. İl Tarım Müdürlüğü ve AFAD ekipleri hasar tespitlerini yaptı, zarar da mağdur da raporlanıp Bakanlığa gönderildi. Geçen yıl zirai donla, bu yıl selle vurulan çiftçimiz bitti, ürünü gitti, emeği gitti, geleceği gitti. Şimdi, devletten gelecek yardım ve desteği bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Hacıoğulları...

3.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, barışın sırrına ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, aziz Meclis; yarın yüzyıllık yalnızlığın sonu, yarın Türk ve Kürt kardeşler kucaklaşacak bin yıl önce Malazgirt'te olduğu gibi. Türküler, şarkılar söylenmeli davul zurnayla; zeybekler, halaylar, horonlar çekilmeli. Hadi Sezen Aksu, hadi gülümse; işte, o şehre o film geldi. Barış kapıda, marifet barışı bekletmemek; barışın sırrı bu. Orhan Pamuk'un bir gün okuyup hayatını değiştiren Türkiye kitabı şimdi yazılıyor rengârenk kalemlerle. Hadi Yılmaz Erdoğan, Kıraç, Tarkan; bu ülkenin bütün sanatçıları hadi, gün bugün; alın elinize sazı, vurun teline Ahmet Kaya gibi bam bam diye. Bazı günler tarih yazılmaz, bazı günler tarih bestelenir. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, sanayicilerin şikâyetlerine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü hakkında sanayicilerden tarafıma çok sayıda şikâyet ulaşmaktadır. İddialara göre, geçmişte birkaç haftada tamamlanan yatırım teşvik belgesi kapatma işlemleri bugün aylarca sonuçlanamamakta, teşvik kapsamında yurt dışından getirilen makine ve ekipmanlara ilişkin onay süreçlerindeki gecikmeler nedeniyle ürünler gümrük antrepolarında beklemekte, üretim aksamakta ve firmalar ağır maliyetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca, yatırımcıların ilgili birime erişimde çok ciddi güçlük yaşadığı konusunda iddialar vardır. Sayın Bakanı bu şikâyetleri süratle incelemeye, varsa keyfî uygulamalara son vermeye ve yatırımcının önündeki bürokratik engelleri kaldırmaya davet ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Çağlar Gökalp...

5.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, cezaevindeki Zeyat Toptaş'a ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ahlat T Tipi Cezaevinde daha önce de gündeme getirdiğimiz ağız içi arama uygulaması hâlâ devam ettiriliyor. Cezaevindeki tutsaklardan Zeyat Toptaş'ın diş tedavisi için hastaneye sevki sırasında ağız içi aramaya zorlandığı ve askerî personelin hakaretlerine maruz bırakıldığı tarafımıza iletilmiştir. Toptaş'a hastaneye gidebilmek için bu onur kırıcı uygulamayı kabul etmek zorunda olduğu dayatılmış, sağlık hizmetine erişimi fiilen engellenmiştir. Bu koşullarda hastaneye gitmeyi reddeden Zeyat Toptaş hakkında ağız içi aramayı reddettiği ve görevliyle tartıştığı gerekçesiyle ayrıca soruşturma açılmıştır. Hak ihlaline itiraz etmek suç değildir, asıl suç olan cezaevlerindeki bu keyfî ve hukuksuz uygulamalardır. Sağlık hizmetine erişim insan onurundan vazgeçme şartına bağlanamaz. Zeyat Toptaş hakkındaki soruşturma derhâl sonlandırılmalı, hakaret eden görevliler hakkında işlem yapılmalı, ağız içi arama dayatmasına son verilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Hun...

6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Ağrı Dağı'na ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Büyük bir bölümü Iğdır sınırları içerisinde yer alan Ağrı Dağı; tarihi, kültürü, doğal mirası ve ihtişamına rağmen turizmden yoksun bırakılmıştır. Türkiye'nin önemli sembollerinden biri olan Ağrı Dağı; barındırdığı efsanelerle, mitolojik anlatılarla, kutsallığıyla da halkların ortak havzasında yer edinmiştir. Dağ tırmanışı, yamaç paraşütü, doğa sporları, kayak merkezi gibi birçok doğa sporunun yapılabildiği Ağrı Dağı; maalesef hepsinden yoksun bırakılmıştır. Bu potansiyelin değerlendirilmemesi hem bölge halkına hem Türkiye ekonomisine kaybettirmektedir. Turizm demek; istihdam demek, kültürel etkileşim demek, kalkınma demektir. Iğdır'ın ve çevre illerinin gençleri işsizlikle mücadele ederken bu fırsatın görmezden gelinmesi halkımıza reva görülmemelidir. Ağrı Dağı turizme kazandırılmalı, doğasına zarar verilmeden sürdürülebilir kalkınma anlayışıyla değerlendirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

7.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Dersim'deki altyapı ve üstyapı sorunlarına ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dersim'de saha çalışmalarında yaptığımız ziyaretlerde çok ciddi yol, elektrik, su ve menfez gibi altyapı ve üstyapı sorunlarıyla karşı karşıyayız. Henüz merkez köylerinde bile pek çok köy yolunda temel hizmetlerde sorun var. Yine, 90'larda zorunlu göç nedeniyle boşaltılan köylerde ayrıca ciddi zorluklarla karşı karşıyalar. Yurttaşlardan yıllar sonra köylerine dönüş yapan veya gelip ev yapmak isteyenler bürokratik bir yığın şartla karşı karşıya kalmaktadır. Belli şartlar zorlukla yerine getirilse de bu sefer "Bütçe yok." denilerek mağduriyetler daha çok bir eziyete dönüşmektedir. Sürekli önergeler veriyoruz, gündeme alıyoruz fakat çok teknik cevaplarla bu süreç sürekli geçiştiriliyor. Bu köylerin yol, elektrik, su gibi diğer altyapı ihtiyaçları öncelikli ve planlamalı olarak mutlaka artık ele alınmalı. Güvenlikçi bütçeler yerine güven veren politikalarla yurttaşın insanca bir yaşam kurabilmesinin koşulları sağlanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

8.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da yeni yapılan şehir hastanesinin önünde bulunan yeşil alana ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Urfa'nın tek sorunu elektrik değildir. Urfa'da yeni yapılan şehir hastanesinin önünde bulunan yaklaşık 400 dönümlük kamusal yeşil alanın özelleştirilerek satışa çıkarılmak istendiği yönündeki haberler kamuoyunda tartışılıyor. Halkın Meclisinden ilgili bütün bakanlıklara ve kurumlara açık çağrıda bulunuyorum: Bu iddialar doğru mudur? Alanla ilgili bir özelleştirme ya da satış süreci var mıdır? Yoksa kamuoyunu tatmin edecek bir açıklama bekliyoruz. Hastanelerin çevresi kamusal alanlar, yalnızca bir arsa değildir kent halkının ortak yaşam alanıdır. Bu alanlar, rant değil kamu yararının konusu olmalıdır, böylesi önemli kararlar kapalı kapılar ardında alınmamalıdır. Bu meselenin takipçisi olacağız, Urfa halkının ortak değerlerini Mecliste savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

9.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesindeki hekim sıkıntısına ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şırnak'ta Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesinde ciddi bir hekim sıkıntısı yaşanıyor. Şu anda sadece 3 kadın doğum uzmanının görev yaptığı hastanede bu 3 hekim aynı anda acilde, doğumhanede ve serviste hizmet vermek zorunda kalıyor. 3 hekimin bu yükü sürekli taşıması hem insani değildir hem de sağlık hizmetinin kalitesini ciddi bir şekilde etkiler. Şırnak'ın bütün ilçelerinden hastaların geldiği yoğun bir hastaneden bahsediyoruz. Özellikle gebeler ve acil hastalar bu durumda ciddi bir şekilde mağdur oluyor. Sağlık Bakanlığına çağrımız nettir: Her ilçeye gerekli hekim görevlendirilmeli ve Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesine kalıcı olarak yeterli sayıda hekim görevlendirilmelidir. Şırnak halkı da hekimlerimiz de daha fazla mağdur edilmemelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

10.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, şehit yakınlarının ve gazilerin haklarını düzenleyen kanun teklifine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün şehit yakınlarımızın ve kahraman gazilerimizin haklarını düzenleyen bir kanun teklifini görüşeceğiz ancak bu teklif hazırlanırken Meclisin 500 metre ötesinde Güvenpark'ta yirmi sekiz gündür eylem yapan şehit yakınlarımızı ve gazilerimizi dikkate bile almadınız, üstelik bu düzenlemenin çerçeve yasa görüşmelerinin hemen öncesinde getirilmesi ister istemez şu soruyu akıllara getiriyor: Amaç şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin yıllardır çözüm bekleyen sorunlarına gerçekten çare olmak mı yoksa yaklaşan süreç öncesinde göstermelik düzenlemelerle bir sus payı vermek mi?

Sayın milletvekilleri, şehit yakınlarımız bu milletin bizlere emanetidir, kahraman gazilerimiz ise bu devletin alacaklısıdır. Biz hangi yasayı çıkarırsak çıkaralım, onların bu vatan için ödediği bedelin karşılığını veremeyiz. Bu meseleyi göstermelik düzenlemelerle geçiştirmeyin, gazilerimizin onurunu incitmeyin, şehitlerimizin aziz hatırasına gölge düşürmeyin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, birleşimi yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a ve Şanlıurfa'nın sorunlarına ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, dün "Urfalı olmak ayrıcalıktır." dediniz. Tüm Urfalılar adına teşekkür ediyoruz size. Bizim gözümüzde de Urfalı olmak değerlidir, kıymetlidir ancak Urfa halkına ayrımcılık yapılıyor; Urfa'nın yaz aylarında suyu yok, elektriği yok, yolu yok, doktoru yok, tarıma, turizme ve sanayiye gereken destek yok, çiftçi isyanda, mevsimlik işçiler gurbette. Gençleri umutsuzluğa, kadınları çaresizliğe, emekçileri sefalete mahkûm etmek istiyorlar ama unutulmasın ki Urfa halkı sahipsiz değildir; Urfalıların taleplerini de sözünü de büyütmeye, sorunlarının çözümü için her yerde mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Boz...

12.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Peri Vadisi'ndeki ekokırıma karşı mücadeleye ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bingöl Karlıova Kaynarpınar'da yargı süreci devam ederken İngiliz şirketinin iş makinelerini asker eşliğinde sahaya sokması, sermayenin çıkarı için hukukun ve kolluk gücünün nasıl seferber edildiğini gösteriyor. Varto Horik'te ise halk yüz günü aşkın süredir direnişle bu talan siyasetine karşı toprağını, suyunu savunmaya devam ediyor. Sermaye; coğrafyayı ruhsat sahalarına, suyu enerji potansiyeline, toprağı yatırım alanına bölebilir fakat ekolojik yaşam bu sınırları tanımaz. Peri Vadisi boyunca dayatılan eko kırıma karşı mücadelemiz de parçalı olamaz. Gımgım'ın direnişi Kanireş'in, Kanireş'in direnişi Gımgım'ın gücüdür. Tüm ekolojistleri, coğrafyayı şirketlerin kâr alanına çevirmeye karşı ortak mücadeleyi ve dayanışmayı büyütmeye çağırıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

13.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, TMO'nun açıkladığı fındık fiyatına ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

TMO'nun açıkladığı fındık fiyatı bu yıl yine üreticinin emeğini çöpe attı. Enflasyon yüzde 40'a dayanmış, mazot zamlanıyor, gübre zamlanıyor, ilaç zamlanıyor, işçilik zamlanıyor, üreticinin maliyeti her gün artıyor ama iktidar fındığa yüzde 27 artış yapıyor. Üreticinin emeğine gelince "Para yok". diyenler âdeta tüccara indirim yapıyor, böyle düzen olmaz. Buradan sesleniyorum: Üreticinin emeğini yok sayıp tüccarın cebini dolduran bu anlayışı kabul etmiyoruz. Üreticiyi enflasyona ezdirmeyin, çiftçinin alın terini sömürmeyin, emeğin karşılığını verin, fındıkta taban fiyatı 350 liraya yükseltin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, CİMER'e ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CİMER diye bir uygulama var, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi. Komşu komşuyu şikâyet eder oldu, esnaf esnafı şikâyet eder oldu; birçok vatandaşımız birbirlerini ispiyonlamak için kullanıyor bu CİMER'i. En azından, bunu kaldıramıyorsak, paralı yapalım. Nerede, ne kadar eli boş adam varsa geçip karşısına CİMER'e yazı yazmakla kendini meşgul ilan ediyorlar ve daha sonra buraya, CİMER'e herhangi bir şikâyet gelince de direkt soruşturma başlıyor. İnsanlar birbirleri arasında husumet varsa oradan, CİMER üzerinden birbirleriyle hesaplaşma yöntemini seçmeye başladılar. CİMER'in daha sağlıklı kullanılabilmesi adına en azından paralı olmasını talep ediyorum efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

15.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Rojin Kabaiş'e ne oldu? Gülistan Doku'nun faillerini kim koruyor? Kadın cinayetleri erkek devlet tarafından örtbas ediliyor, cezasızlık politikalarıyla yaygınlaşmasının önü açılıyor. Rojin Kabaiş cinayetinin üzerinden yıllar geçti. Ailesi, kadınlar, kamuoyu sürekli "Rojin Kabaiş'e ne oldu?" diye sordu ancak cinayet henüz aydınlatılmadı. Gülistan Doku için ailesi, kadınlar mücadele verdi. Cinayetin ortaya çıkması için Akın Gürlek'in kendini aklama projesinin zamanı mı bekleniyor, bu zamanın beklenmesi mi gerekiyordu? Rojin Kabaiş'in vücudunda tespit edilen erkek DNA'ları kime ait? Gülistan Doku'nun cenazesi nerede? Gülistan Doku'nun katillerinin korunmasında hangi devlet yetkilileri rol aldı, alıyor? Sormaya ve kadın cinayetlerine karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

16.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki üzüm üretimine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep yıllık 151 bin tonu aşan üretimiyle Türkiye'deki en büyük 5 üzüm üreten merkezlerden biridir ancak plansızlık ağır bir ekonomik darboğaza dönüşmüş durumdadır. Dekar başına üretim maliyeti fahiş rakamlara ulaşırken, bazı temel girdilerdeki yıllık artış yüzde 70'e varırken, mazotun litre fiyatı 83 lirayı, yalnızca ilaçlama masrafı bağ başına 40 bin lirayı bulmuş durumdayken, üretici artı maliyetlerle ayakta kalmaya çalışırken maalesef ürünün değeri düşüyor. İki yıl önce kilosu 115 liradan satılan kuru üzüm bugün 75-80 liraya kadar geriledi. Geçen yıl dalında 50 lira olan yaş üzüm ise bu sezon 10-15 liraya kadar düştü. Buradan yetkililere sesleniyorum: Antep çiftçisini aracıların ve zincir marketlerin insafına bırakmayın, hemen tedbir alın.

BAŞKAN - Sayın Eren...

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Aram Tigran'a ilişkin açıklaması

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aram Tigran, bu kadim ve çok kimlikli coğrafyanın en özel seslerinden birisiydi. Diyarbakır'dan Kamışlı'ya uzanan sürgün bir Ermeni ailenin çocuğu olarak Kürtçe, Ermenice, Arapça ve Süryanice söyledi. Halkların acısını, sevincini, hasretini ve ortak hafızasını ezgilerinde buluşturdu. Vasiyeti ailesinin koparıldığı topraklara, Diyarbakır'a gömülmekti; bu vasiyet gerçekleşmedi. Yaşamına eşlik eden sürgün ne yazık ki ölümünden sonra da son bulmadı. Aramızdan ayrılışının 17'nci yılında Aram Tigran'ı sevgi, saygı ve özlemle anıyoruz; vasiyetinin gerçekleşmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını diliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

18.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, gençlere ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gençler unutulmuş durumda ve milyonlarca ev genci var. Bugün gençler sadece iş aramıyor; adalet, özgürlük ve gelecek aramakta. Zaten ülkemiz, İnsani Özgürlük Endeksi'nde 165 ülke arasında 144'üncü sırada. Diplomasına uygun iş bulamayan, torpil düzeniyle mücadele eden ve iş yerinde mobbinge uğrayan bir sürü genç kardeşimiz var. Konserler yasaklanmakta... Sosyal medyada fikir beyan etmekten, hatta yorum yapmaktan çekiniyor gençler. Niye? Çünkü CİMER sopası var, yargının balyozu var. Gençler umutsuzluğu değil hakkaniyeti ve liyakati hak ediyor; güçlü, modern bir Türkiye'yi hak ediyor ve maalesef gençlerin gitmesiyle beyin göçü yaşıyoruz ama bu bir an önce düzelmelidir diyorum.

BAŞKAN - Sayın Öcalan...

19.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'da yaşanan problemlere ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, ülkenin birçok yerinde yaşanan bazı problemler artık Urfa'da da yaşanıyor. Devlet otoritesi zayıf olduğu için Urfa'da petrol ofislerini tehdit etme, esnafı tehdit etme, manavı tehdit etme, birçok anlamda mala çökme anlayışı gelişmektedir. Urfa'daki yetkililere buradan sesleniyoruz: Artık bu durumlara müdahale etmeleri gerekiyor. Yeni nesil mafyacılık, insanların malına çökme, insanların dükkânlarına çökme, esnafa çökme anlayışına karşı bir tedbir geliştirmek gerekiyor. Bundan birkaç ay önce Diyarbakır'da da bu anlayışlar gelişti, artık ülkenin tamamında gelişiyor. Devlet otoritesi, hukuki anlamda bu anlayışlara müdahale etmelidir; esnafa, topluma, insana sahip çıkmalıdır; toplumun sorununu çözmelidir.

Saygılar...

BAŞKAN - Sayın Akgül...

20.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, esnafın taleplerine ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Esnafımız kirasını, vergisini, sigorta primini ve artan işletme giderlerini karşılamakta zorlanmaktadır. Böyle bir dönemde esnafa sağlanan kredi desteklerinde vergi ve SGK borcu bulunmaması şartının aranması desteğin amacına aykırıdır. Borcu olmayan, sermaye sıkıntısı yaşamayan esnaf neden kredi çeksin? Kredi işleri yolunda gidene verilen bir ödül değil, dara düşen esnafın yeniden ayağa kalkmasını sağlayan bir can suyudur. Esnafın borcu olduğu için kredi alamaması, kredi alamadığı için de borcunu ödeyememesi tam anlamıyla bir kısır döngüdür. Vergi ve SGK borçları krediye engel olmaktan çıkarılmalıdır. Ayrıca, esnaflarımız BAĞ-KUR prim gün sayısının 7200 güne indirilmesini umutla beklemektedir. Üreten, istihdam sağlayan ve ekonomimizin temel direği olan esnafımızın talepleri bir an önce karşılanmalıdır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

21.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, SGK'nin yayınladığı 5 Ağustos tarihli genelgeye ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, SGK 5 Ağustos tarihli bir genelge yayınladı ve süründürdüğünüz emekliden şimdi de prim borcu kesintisi yapmaya başlayacak. Yıllar önce emekli olmuş insanlara dönüp diyorsunuz ki: "Biz zamanında bakmamışız, şimdi fark ettik, o yüzden maaşının yüzde 25'ini keseceğiz." Devlet kendi kusurunun faturasını emekliye kesmemeli. Bakın, bu insanlar emekli olurken SGK'ye başvurmuş; devlet, maaşı bağlamış "Borç yok." demiş, imzayı atmış, yıllar sonra dönüp "Pardon, biz hata yaptık." diyerek maaşa el konulmaz. Kimin haberi var bu kesintiden? Meclisin yok, emeklinin yok, dulun yok, yetimin yok. Devlet can yakmaz, yakmamalı. Buradan açıkça söylüyorum: Bu karar adil değildir, bu karar vicdanlı değildir.

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş...

22.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, yaban keçilerine ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkür ederim.

Siirt'te doğa bir kez daha ranta kurban ediliyor. Koruma altındaki yaban keçileri milyonlarca lira harcanarak katledilecek. Bu kadar büyük paraları hayvanları katletmek için değil, aksine, onları ve yaşadıkları doğayı korumak için harcamalısınız. Botan Vadisi'nden Pervari'ye, Şirvan'dan Eruh'a kadar yaban keçileri Siirt'in ekolojik dengesinin ve doğal havzasının bir parçasıdır. Onları ekonomik bir değere indirgemek, doğayı sadece para olarak gören aklın yapacağı bir şeydir ve bu asla kabul edilemez. Tarım ve Orman Bakanlığı başta olmak üzere, ilgili tüm kurumlar bu ihaleyi derhâl iptal etmelidir. Yaban hayatını korumayan hiçbir politika kamu yararı taşımaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın İnci...

23.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, terörün gölgesinden tamamen kurtulma hedefi doğrultusunda tarihî bir dönemeçten geçmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu güçlü irade ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin kararlı duruşu, milletimizin huzuru ve devletimizin bekası adına büyük önem taşımaktadır.

Farklı düşüncelere ve kimliklere sahip olsak da ortak paydamız Türkiye Cumhuriyeti'dir. Terörsüz bir Türkiye, daha güçlü bir demokrasi, daha huzurlu yarınlar ve Türkiye Yüzyılı hedeflerine emin adımlarla yürümek demektir. Milletimizin birliği, kardeşliği ve ortak geleceği için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürecek, ülkemizi terörün her türlüsünden arındırmak için mücadeleye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara...

24.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki esnafın mağduriyetine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sanayi ve Teknoloji Bakanına, Ticaret Bakanına Hatay halkı adına sesleniyorum: Depremde iş yerlerimiz yerle bir oldu, demirbaşlarımız, makine teçhizatlar yok oldu, üstüne üstlük, biz bunlar için tutanaklar tuttuk ve belgeledik. Hâlâ iş yerlerinin teslim süreci çok yavaş ilerliyor. KOSGEB kredileri hibe olacaktı ancak krediye döndü, şimdi bunların geri ödenmesini istiyorsunuz. Esnaf BAĞ-KUR'unu bile ödeyemez hâle gelmiş, esasında siftah dahi yapamıyor, faizin altında ezilmiş durumda. Antakya'da, Defne'de, Samandağ'da esnafların daha geçtiğimiz ayda yaşanan sel felaketinde zararları dahi doğru düzgün tazmin edilemedi. Antakya'da Küçük Sanayi Sitesi, Meydan Çarşısı, Ayakkabıcılar Çarşısı, Kuyumcular Çarşısı'nı bir an önce bitirin, esnafın mağduriyetini giderin, daha neyi bekliyorsunuz diye size buradan soruyorum.

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş...

25.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Karadeniz'de Türk ticaret gemilerine yapılan saldırılara ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Karadeniz'de son dokuz ayda 9 Türk ticaret gemimizin saldırıya uğraması ve bu saldırıların sürekli tekrarlanması millî egemenliğimize ve güvenliğimize yönelik ciddi bir tehdittir. Bugün Hopa kıyısına insansız hava aracının vurması ise tehdidin artık Karadeniz sahillerimize kadar ulaştığını göstermektedir. Rusya-Ukrayna savaşının tarafı olmayan Türkiye'nin ticaret gemilerinin hedef alınmasını asla kabul edemeyiz. Türk Bayrağı'nı taşıyan gemilere yapılan saldırı Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenliğine ve ekonomisine yapılan bir saldırıdır.

1 Eylül itibarıyla Karadeniz'de balık sezonu açılacak, balıkçılarımız denize açılacaktır. Denizlerimizin güvenliği için diplomatik, askerî ve sahil güvenlik tedbirleri en üst seviyeye çıkarılmalı, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği eksiksiz sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

26.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Rojin Kabaiş dosyasına ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Aralarında Rojin Kabaiş'in ailesinin de olduğu bazı aileleri tehdit edenler gözaltına alınmıştı, bunların ikisi tutuklandı. Bu elbette önemli bir gelişmedir ancak Rojin'in dosyası hâlen olduğu gibi duruyor, katilleri hâlen aramızda. Henüz ortada hiçbir veri yokken Rojin'in ailesine "Bu bir intihardır." diyen vali hakkında başlatılmış tek bir soruşturma yok. Arama çalışmalarını özellikle dar bir çeperde tutan ve soruşturmada delillerin kaybolmasına sebep olan ilk savcı hakkında başlatılmış bir soruşturma yok. Rojin'in katillerini arayanlar öncelikle bu kişiler hakkında soruşturma başlatsın. Rojin'in katilleri derhâl bulunsun.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

27.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, gençlerin sorunlarına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, gençlerimize "Okuyun, çalışın, üretin, ülkenize hizmet edin." diyoruz ama bir taraftan da okuldayken borçlarla, mezun olduklarında da işsizlikle karşı karşıya kalıyorlar. Bugün üniversite öğrencilerimizin aldığı kredi ve burslar kira, ulaşım, beslenme ve eğitim giderlerine yetmiyor bile. Öğrencilerimiz eğitime odaklanmak yerine geçim derdiyle uğraşıyor, mezun olduklarında ise KYK borçları üzerlerine kalıyor. İş bulamayan bir gençten kredi borcunu tahsil etmeye çalışmak sosyal devlet anlayışıyla bağdaşmaz, bu açıdan da KYK borçları bir genç işe girinceye kadar faizsiz olarak ertelenmelidir.

Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışına bursla gönderdiği yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlayan öğrenciler ağır tazminat yükleriyle mağdur ediliyor. Beyin göçünden şikâyet ettiğimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Varli...

28.- Van Milletvekili Gülderen Varli'nin, inşaatlarda yaşamlarını yitiren Vanlı işçilere ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLİ (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Vanlı işçi Eren Yılmaz, iki gün önce Antalya'da inşaatın 9'uncu katından düşerek vefat etti. Daha önce defalarca ifade ettik, ilgili bakanlıklara sayısız önerge vermemize rağmen tek bir önlem alınmadı, neredeyse her hafta bir işçinin cansız bedeni Van'a geliyor. İnanç Armağan, o da Van Ercişli, inşaattan düşerek yaşamını yitirdi. Artık yeter diyoruz, bakanlıkları inşaatlarda yaşanan cinayetlerin önüne geçmek için etkili ve gerekli tedbirleri almaya, sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz. İnşaatlarda yaşanan katliamların önüne geçin.

BAŞKAN - Sayın Olan...

29.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Nemrut Kalderası'na ilişkin açıklaması

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Bitlis'in en önemli doğal ve turistik değerlerinden biri olan Nemrut Kalderası Türkiye'nin en büyük, dünyanın ise ikinci büyük krater gölüdür. 2026 yılında, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, Nemrut Kalderası kesin korunacak hassas alan sınırları içinde yeniden belirlendi. Tarım ve Orman Bakanı Sayın Yumaklı, Nemrut'u dünyanın gündemine taşıyacaklarını ifade etmişti ancak Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün sorumluluğundaki kaldera alanının birçok noktasında çöpler toplanmadığından, her tarafa dağıldığı için koktuğundan ciddi bir temizlik sorunu vardır. Kalderaya giden bozuk yollar henüz yapılmamıştır. Yerli ve yabancı ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterli altyapı bulunmamaktadır. Buradan başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, Bitlis Valiliğine ve Tarım ve Orman Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Temizlik, ulaşım ve temel ihtiyaçlar konusunda gerekli düzenlemeler acilen yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir...

30.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, aşırı sıcaklarda açık alanda çalışan emekçilere, mevsimlik tarım işçilerine ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye kavurucu sıcakların etkisi altındayken milyonlarca işçi açık alanlarda şantiyelerde, tarlalarda, fabrikalarda sağlığını, hatta yaşamını riske atarak çalışmaya devam ediyor. Aşırı sıcak artık yalnızca bir hava olayı değil ciddi bir işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunudur. Soruyoruz, başta mevsimlik tarım işçileri olmak üzere 40 dereceyi aşan sıcaklarda saatlerce açık alanda çalışan emekçilerin sağlığını korumak için herhangi somut bir tedbir alınacak mı? Aşırı sıcakların yaşandığı saatlerde tarım işçilerinin çalıştırılmasını yasaklayacak, çalışma saatlerini günün serin saatlerine göre düzenleyecek misiniz? Barınma alanlarında elektriğe, temiz suya ve sağlık hizmetlerine erişemeyen mevsimlik tarım işçileri için ne zaman kalıcı ve denetlenebilir standartlar getireceksiniz?

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

31.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Millî Eğitim Akademisi için öngörülen kontenjana ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Bu yıl 400 bini aşkın öğretmen adayımız sınava girdi, aylarca emek verdiler, gecelerini gündüzlerine kattılar. Aralarında evli, çocuklu, işsiz ve sekiz aydır yalnızca bu sınava hazırlanan gençlerimiz var. Ancak Millî Eğitim Akademisi için yalnızca 10 bin kontenjan öngörülüyor. Buradan soruyorum: 400 bini aşkın adayın bulunduğu bir yerde 10 bin kişilik kontenjan adil midir? Okulların öğretmen ihtiyacı ortadayken bu kontenjanların yetersiz kalacağı açıktır. Öğretmen adaylarımız torpil değil fırsat eşitliği istiyor. En az 50 bin aday Millî Eğitim Akademisine alınmalıdır. Gençlerimizin umutlarını tüketmeyin, kontenjanları artırın, öğretmenlerimizi öğrencileriyle buluşturun çünkü gençlerin geleceğini ertelemek Türkiye'nin geleceğini ertelemektir. Bu gençler geleceğimizdir, unutmayalım.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

32.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, işitme cihazı desteğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İşitme kaybı yaşayan vatandaşlarımız için bugün en büyük sorunlarından biri destek cihazlarının lüks hâline gelmesidir. 2026 SGK'nin 18 yaş üstü çalışan bir vatandaş için sağladığı işitme cihazı desteği 4.069; emekliler için 5.087 lira. Oysa güncel piyasa koşullarına baktığımızda, dijital işitme cihazlarının fiyatları 25 bin lira ila 100 bin lira arası. Aradaki farkı asgari ücretli vatandaş, emekli, öğrenci, dar gelirli aileler nasıl ödesin; bunu hiç düşündünüz mü? İşitme cihazı bir teknoloji ürünü değil, yaşamla bağı koparmayan tıbbi bir zorunluluktur, bir haktır.

Buradan Sağlık Bakanına sesleniyorum: SGK geri ödeme tutarları gerçek piyasa koşullarına döndürülmelidir. Hiçbir vatandaşımız ekonomik imkânsızlık nedeniyle sessizliğe mahkûm edilmemelidir. İşitme cihazı bir lüks değil ihtiyaçtır. İşitme cihazlarını vatandaşlarımıza ücretsiz verin.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, BAĞ-KUR tescil mağduriyetine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Binlerce esnafımızın yıllardır çözüm beklediği, bir önceki Çalışma Bakanının "Mevzuatla ilgili çalışmaları başlattık. Vergi kaydı var, bulunamıyor, talimatı verdik, çözülecek bunlar." dediği BAĞ-KUR tescil mağduriyetini gündeme getirmek istiyorum. 1982 yılında esnaf ve sanatkârlar için BAĞ-KUR sigortalılığı zorunlu hâle getirildi. Devlet, vergi mükellefi olan ve meslek odasına kayıtlı esnafı

gerektiğinde resen tescil edileceğini söyledi ancak birçok esnafın tescili yapılmadı. İnsanlar, yıllarca dükkânında çalıştı, vergisini ödedi, ülke ekonomisine katkı sağladı fakat sosyal güvenlik kayıtlarına geçirilmedi. 1982 ile 2000 yılları arasında çalışıp vergi ödediği hâlde tescili yapılmayan esnafın yaklaşık on sekiz yıllık emeği emeklilik hesabında yok sayıldı. Anayasa Mahkemesi düzenlemeyi iptal ederek bu adaletsizliğe dikkat çekti ancak sorun yine çözülemedi. Buradan yetkililere çağrıda bulunuyorum: Vergi kaydı ve fiili çalışması olanlara borçlanma imkânı tanınsın. BAĞ-KUR tescil mağduriyeti artık yeni düzenlemeyle çözülsün.

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu...

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zamlara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Zam... Zam... Zam... Vatandaş ne yapsın? İşçi, memur, esnaf, emekli, şoför ne yapsın? Ölsün mü? Dün zam, yarın zam; benzine toplam 2,62 TL artış geliyor, mazot daha kötü. Neden bu zamlar? İktidarın hikâyelerine kanmayın. Gazze soykırımını sürdüren İsrail ve hamisi ABD'yi güçlendiren Kızıldeniz'deki çok uluslu savunma ittifakı ve Mekke Anlaşması Orta Doğu'da savaşı artıracak ve petrol fiyatları daha da yükselecektir. NATO Zirvesi'yle Türkiye toplumuna zulmettiniz. Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasına emperyalizmin cevabı olan bu anlaşmayla benzin fiyatları daha da artacaktır. Emperyalizme boyun eğmeyeceğiz!

BAŞKAN - Sayın Akay...

35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Türk Hava Yollarındaki harcamalara ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Kamu kurum ve kuruluşlarında savurganca harcamalar ve israf devam ediyor. Türk Hava Yolları 2026 Haziran itibarıyla reklam ve tanıtım giderlerine tam 4 milyar TL harcamış. Bu, 2025 yılında 4,4 milyar TL'ydi, 2020 yılında 561 milyon TL'ydi, yüzde 700 artış var. Olay sadece bu da değil; üst düzey yöneticilerde ücret ve ikramiye, araç tahsisi ve iletişim gideri olarak tutar 446 milyon TL'yi bulmuş; geçen yıl aynı dönem 322 milyon, 124 milyon TL'lik artış var. Tüketiciler zamlarla boğuşurken, yolcular yüksek bilet fiyatlarından şikâyetçiyken bu durum kabul edilemez. Kamu kurum ve kuruluşlarındaki israfa son verilmeli, tasarruf tedbirlerine uyulmalı.

BAŞKAN - Sayın Kış...

36.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, belediyelerin aydınlatma giderlerindeki payıyla ilgili Cumhurbaşkanı kararına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, 631 sıra sayılı Vergi Kanunu Teklifi görüşülürken ortaya koyduğumuz vahim tablo bugünkü Resmî Gazete'yle gerçeğe dönüştü. Cumhurbaşkanı belediyelerin aydınlatma giderlerindeki payını büyükşehirlerde yüzde 20'den yüzde 60'a, diğer belediyelerde yüzde 10'dan yüzde 30'a çıkardı. 2 katına kadar verilen yetkiyi doğrudan tavandan kullandı. Neden en üst oran? Çünkü mesele aydınlatma gideri değil sandıkta kazanamadıkları belediyeleri mali kuşatmayla teslim alma meselesidir. Üstelik ağustosta yayımlanan karar 1 Ocaktan itibaren geçerli sayılıyor, belediyelere sekiz aylık geriye dönük siyasi fatura çıkarılıyor. 31 Martta halkın oyuyla alamadığınız belediyelerin şimdi kaynağına çöküyor; kreşten, halk ekmekten, sosyal yardımdan intikam alıyorsunuz. Bu karar, sandık yenilgisinin saray kararnamesiyle alınmaya çalışılan rövanşıdır.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

37.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, kara yolu ve köprü müteahhitlerine verilen geçiş garantisine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kaynaklar yap-işlet-devrete gidiyor. Kara yolu ve köprü müteahhitlerine verilen geçiş garantisi hazineyi boşalttı. Bu yılın ilk yarısında... Ocak 2018-Haziran 2026 döneminde müteahhitlere geçiş garantisi olarak hazineden toplam 370,4 milyar lira aktarıldı. Müteahhitlere yapılan garanti ödemesi 2026 yılının ilk yarısında 49 milyar 640 milyon 280 bin lira oldu. Garanti ödemelerinin 2026 yılının sonuna kadar 100 milyar lirayı aşacağı görülüyor. Karayolları Genel Müdürlüğünün hane halkına yapılan transferler kaleminden müteahhitlere yaptığı geçiş garantisi harcaması katlanarak sürüyor. 2018-2019 yılında 8,5 milyar lira olan bu ödeme 2022-23 döneminde 93,2 milyar lira, 2024-25 döneminde 145,2 milyar oldu, 2026 Ocak-Haziran döneminde 49,6 milyar lira. Ülke kaynakları bir avuç müteahhide akıyor. Emekliye, işçiye, memura, çiftçiye, esnafa boş vaat ama bir avuç müteahhide bal kaymak. Yazık! Yazık!

BAŞKAN - Sayın, Dindar...

38.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, esnafın kira konusundaki mağduriyetine ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son beş yıllık verileri incelediğimizde Van'da ortalama her yıl bin esnafın kepenk indirdiğini görüyoruz. Esnaf bir yandan vergi prim borcu yüksek faturalarla mücadele ediyor, diğer yandan da yüksek kira miktarlarıyla ve kira artış oranlarıyla mücadele ediyor. Kiralar konusunda esnaf mağdur ediliyor ve bu konuda bir denetim mekanizması da yoktur. Memura, emekliye zam verirken dikkate alınan TÜİK enflasyon oranları neden kirada dikkate alınmıyor? Çok fahiş artışlara karşı bir önlem mekanizması geliştirilmesi gerekir. Yıllarca sebat edip bir iş yerinde esnaflık yapanlara bir defada çok yüksek kira artışları dayatılıyor. Van'da bazı yerlerde artık 100 binlerle ifade edilen kira değerleri var. Kazancı kiraya giden esnaf, bunu sürekli ödeyemediği için iş yerlerini kapatmak zorunda kalıyor; acil tedbir alınmalıdır.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

39.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin'in yaz aylarındaki trafik sorununa ve sahillerindeki plastik atıklara ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yaz aylarında Mersin'in en büyük sorunlarından biri ulaşım sorunu. Ulaştırma Bakanı temmuz ayında Çeşmeli Otobanı'nın açılacağı sözünü vermişti, temmuz bitti ama ortada yol yok. İnsanlar özellikle hafta sonları kırk beş dakikalık yolu iki-iki buçuk saatte gidiyor. İktidara önerimiz: Ya verdiğiniz sözleri tutun ya da halkla dalga geçer gibi sözler vermeyin. Mersinliler, özellikle yaz aylarındaki bu trafik çilesini hak etmiyor. Trafik çilesini atlatıp denize gidebilen Mersinliler bu defa denizdeki plastik atıklarla karşılaşıyor, sahiller plastik atıktan geçilmiyor. AKP iktidarı, her zaman yaptığı gibi, önceden önlem almak yerine denizler kirletildikten sonra bazı fabrikalara ceza yazma yolunu seçti. Çare denizler kirlendikten sonra ceza yazmak da değil, çare plastik atık ithalatının tamamen yasaklanmasında. Denizlerimiz kimsenin çöplüğü değildir.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım... Yok.

Sayın Parlak...

40.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkâri'deki alabalık üretim tesisine ilişkin açıklaması

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakkâri'de yıllık 200 ton balık ve 5 milyon yavru balık üretim kapasitesine sahip olan Çağla Alabalık Üretim Tesisi otuz beş yıl aradan sonra üretim faaliyetlerine son vermek zorunda kaldı çünkü Hakkâri Valiliği tarafından yapılan içme suyu projesi yapılırken alabalık üretim tesisine zarar verildi. Hakkâri Valiliği, tesisin sahiplerine zararı karşılayacağını ve sorunu çözeceğini söylese de verdikleri sözleri yerine getirmediler. Hakkâri Valiliği verdiği sözleri yerine getirmelidir ve bir an önce bu mağduriyeti gidermelidir.

BAŞKAN - Sayın Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sayın Başkan, söz hakkımı devretmiştim ben, yanlışlık oldu.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Öztürkmen...

41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, kullanılan kredi miktarındaki artışa ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye nüfusunun yaklaşık yarısı borçla ayakta duruyor. 31 Temmuz itibarıyla bankalardan kullanılan kredi 6,8 trilyon liraya ulaştı, geçen yılın aynı döneminde bu rakam 4,7 trilyondu; neredeyse yüzde 50'ye yakın bir artış var. Türkiye'de 44,3 milyon kişi temel ihtiyaçlar için kredi kullanmak zorunda kalıyor. Borcu nüfusa paylaştırınca herkesin ortalama 155 bin lira kadar kredi borcu bulunduğu ortaya çıkıyor. Geçinemeyen vatandaş, kredi faizleri rekor seviyede olmasına rağmen çaresiz bankalara koşuyor. Vatandaş en çok ihtiyaç kredisine başvuruyor, krediyle düğün yapıyor, çocuğunu okutuyor, tatile gidiyor. Vatandaş borcu borçla çevirmeye çalışınca icra dosyası sayısı da patlıyor, her geçen gün icra dairesine 3 milyon 230 bin dosya eklendiği ortaya çıkıyor. Memleket borçla yaşarken milyarder sayısının artıyor olması da manidardır. Millet kredilerle hayat yaşarken AKP zenginleri neşeli hayat yaşıyor.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

42.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Ticaret Bakanlığına verdiği soru önergesine gelen cevaba ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkanım, özellikle piyasada berber, kuaför, konfeksiyon, restoran, kafe işletmecilerinin müzik yayınıyla alakalı Ticaret Bakanlığımıza bir soru önergesi vermiştim; soru önergesine şöyle bir cevap vermiş, demiş ki: "Bugüne kadar, altı aylık dönemde 74 milyarın üzerinde esnafa kredi desteği sağladık." Burada görülüyor ki ülkede 2,5 milyon esnaf ve sanatkâr var, bunun yüzde 5'i bile şu ana kadar bu krediyi kullanamamış. Burada önemli olan sorun, kredinin önündeki engellerin kaldırılması ve özellikle müzik yayını yapan meslek birliklerinin, esnafın üzerine ayrı ayrı gitmek yerine bir platform üzerinden bu telif haklarıyla ilgili ücret alınması; bunun daha doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gürer...

43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda taşeronun bitmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle ülkemizde taşeronun biteceği açıklanmıştı, geçen süreçte taşeronun bitmediği görülüyor. Hizmet alım sözleşmesine takılanlar nedeniyle binlerce kişi hâlâ taşeronda çalışmak durumunda kalıyor. Taşeron; modern kölelik, tayin hakkı yok, yeterli ücret verilmiyor ve bir tür sömürü gerçekleşiyor.

Kamuda taşeron bitmeli. Şehir hastanelerinde 2017 yılından bu yana taşeronda çalışanlar var, sosyal tesislerde çalışanlar var, yemekhanede çalışanlar var; Karayollarında, PTT'de, farklı kurumlarda çalışanlar var. Gerek KİT'te gerekse kamuda taşeron bir an önce bitirilmeli. Ayrıca, belediye şirket işçilerinin tamamı da belediye şirket kadrolarına alınmalı çünkü buralarda ciddi bir hak kaybı oluşuyor, işçiler arasındaki ücret farklılığına da olumsuz biçimde yansıyor.

Bu sorunlara iktidar duyarlı olmalı diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Hülagü...

44.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, dün Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kuruluyla ilgili kanuna ilişkin açıklaması

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretim Kuruluyla ilgili kanunun ilk hazırlayıcısı ve imzacısı olarak şunu söyleyeyim: Dün Resmî Gazetede yayımlanmıştır, hazırlanan ve kabul edilen bu yasayla öğrencilerimize yükseköğretime dönüş imkânı sağlanmıştır; çeşitli nedenlerle ilişiği kesilen veya ara veren öğrenciler için. Yaş haddi nedeniyle kıymetli akademisyenlerimizin ikişer yıllık sözleşmelerle 75 yaşına kadar çalıştırılması, TTO'nun güçlendirilmesi, özellikle vakıf üniversitelerindeki hastanelerin yapım süresinin son kez uzatılması, intihal konusundaki disipline edici çalışmalar ve özellikle yükseköğretim kurumlarının yurt dışında akademik kadroları görevlendirmesiyle ilgili birçok değişiklik içermektedir. Son kez de özellikle afiliye olan üniversitelerin BAP bütçelerinin toparlanması amacıyla yüzde 2,5'luk genel bütçeden katkı yapılmıştır.

Milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk konuşmacı, YENİ YOL Partisi Grup Başkanı Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun.

45.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Pervin Buldan'a ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Doğrusu, dün görüşmeleri tamamlanan çocuklarla ilgili yasa, bugün gazi ve şehit ailelerimizle ilgili, keza yarın gelecek olan ve inşallah başarılı bir şekilde neticelenmesini umduğumuz sürece dair yasa ve son olarak da Sasonlu hemşehrim Aram Tigran hakkında üçer beşer cümle bir şeyler söylemeyi düşünüyordum ama dün akşam saatlerinde yaşadığımız bir gelişme, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünün kürsü masumiyetinin, söz söyleme hakkının tamamen ortadan kaldırılmasına dair kabul edilemez bir durumu işaret ediyor.

Dün gece saat 23.41 sıralarında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez'in bir konuşmasında ifade ettiği birkaç cümle nedeniyle halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçundan resen soruşturma başlatıldığını duyurmuş oldu. Bu duyuru için sabahın beklenilmemesinin, gece 23.41'de Genel Kurul çalışmaları devam ederken yapılmış olmasının Genel Kurulun şahsımanevisine ve buradaki konuşmacılara yönelik açık bir saygısızlık ve tehdit olduğu açıktır.

Turhan Bey'in ne deyip demediğine aslında hiç girmeye gerek yok. Yasama dokunulmazlığı, Anayasa'mızın 83'üncü maddesinde düzenlenmiştir: "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar." Bu, herkes için sağlanmış bir güvencedir ve tarih boyunca korunmuş bir güvencedir.

Kıymetli arkadaşlar, bu kürsü devletin kürsüsü değildir; bu kürsü muktedirin, otoritenin kürsüsü değildir; bu kürsü milletin kürsüsüdür. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve yasalarına göre yeterli bir oyu alan ve buraya gelen her milletvekili bu kürsüde özgürce konuşma hakkına sahiptir. Konuştuklarından dolayı özellikle maddi tazminat boyutuyla hukuki sorumluluğu olabilir ama ceza sorumluluğundan bahsedilemez.

Sayın Turhan Çömez'in ne dediğini burada ifade etmenin bile kendi tezimiz açısından bir çelişki ve tutarsızlık oluşturacağını düşünüyorum çünkü ne dediğinin hiçbir önemi yok. Burada konuşulmuş ise bu, kürsü masumiyetine ilişkindir ancak yine de dayanamıyorum, bu yargı devletinin ne hâle geldiğine emsal olsun diye... Sincan Cezaevi'ndeki bir iddiayı buraya taşıyor. Adalet Bakanlığının yapacağı şey, Meclis Başkanlığını ve nöbetçi AK PARTİ Grup Başkan Vekilini aramak ve bilgilendirmek suretiyle Turhan Bey'in kullandığı iddianın doğruluğa aykırı olduğunu ifade etmektir. Başka bir iddia varsa bu devam eder gider ama gece 23.41'de yazılı bir açıklamayla bunun yapılması akla ziyan bir tutumdur.

Daha önce biz hep hukuk devletinden bahsettik, maalesef bu özelliklerimizi yitirdik; anayasal devletten bahsettik, bu özelliklerimizi de yitirdik. Kanun devleti olmaya razı hâle gelmiştik yani kanunlarda yer alan haklar Anayasa, hukuk, ahlak, vicdan, uluslararası sözleşmelerin altında dahi bir seviyede uygulansın. Son iki yıldır ceza soruşturmalarında kanun devleti olma vasfımızı da yitirdik. Zannediyorum, iki ay önce Sayın Cumhurbaşkanı bir soru üzerine "Biz yargı devletiyiz." dedi. Bu kullandığı cümlenin ne anlama geldiğinin ne kadar farkındaydı ben bilmiyorum ama dün Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının yapmış olduğu işlem ve yapmış olduğu açıklama Türkiye'nin anayasal hukuk devleti olma vasfının tamamen ortadan kalkıp yargı devletine dönüştüğünün bir işaretidir. Biz burada birbirimizin sözlerine katılmak zorunda değiliz, çoğu kez de işin doğası gereği aykırı ve farklı fikirleri ifade ediyoruz ama bu fikirlerden dolayı böyle bir soruşturmanın böyle de bir tehdit ya da övünç vesilesi kılınarak yazılı bir duyuru yoluyla yapılmış olmasının hiçbir izahı olamaz.

Sayın Başkan, siz burada Meclis Başkanlığını temsil ediyorsunuz. Dün 23.41'de bu bildiri yayınlandı, şu anda saat 15.08; tam olarak on altı saat geçti. Meclis Başkanlığı, Anayasa'nın bu açık ihlal girişimine ve belki de gerçek bir hukuk devleti olsak Anayasa'yı ihlal suçuna ilişkin bir açıklama yapmış değildir. Lütfen, Sayın Numan Kurtulmuş'a, bu görüşmeler devam ederken bu girişim karşısında Meclis Başkanlığının tutumunu sorunuz ve Genel Kurulumuzu bilgilendiriniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, birçok konu var ama ben burada, söz söyleme hürriyetinin olmadığı bir ortamda herhangi bir konunun ifadesinin anlamsız olduğunu düşünüyorum, kalan süremi de bir protesto olarak sessizlikle geçirmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, Yeni Parti, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in susarak beklemesi)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkanım, özü itibarıyla, sizin ara verip bu konuyu mutlaka netliğe kavuşturmanız gerekiyor.

BAŞKAN - Şu an protesto var biliyorsunuz, bekliyoruz.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Bundan sonrası için söylüyorum.

BAŞKAN - Süreniz doldu Sayın Ekmen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilleri sözlerini tamamladıktan sonra ara verip Sayın Numan Kurtulmuş'la görüşeceğim elbette ki ama belki diğer Grup Başkan Vekilleri de konuya dair görüş belirtebilirler. O yüzden, hepsini dinledikten sonra ara verip aramayı tercih ediyorum.

Teşekkürler.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Hassasiyetiniz için teşekkür ediyoruz, doğru bir yoldasınız efendim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, şimdi, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grup Başkanı Sayın Mehmet Emin Ekmen'e, bu Parlamentonun hükmi şahsiyetine ve ruhuna uygun tutumu için, bir parlamenter sorumluluğu ortaya koyduğu için önce hepinizin huzurunda ayağa kalkarak teşekkür ediyorum.

Bu Parlamentonun şerefine, namusuna ve haysiyetine dönük her türlü davranış ve eylemi de bunun içerisinde yargının haddini aşarak yaptığı eylemleri, söylemleri ve davranışları da yine ayağa kalkarak bu Parlamentoya olan saygımla dile getirmek istiyorum.

Bu elimizdeki Anayasa. Başkanım, 83'üncü madde diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar." Bu "yasama dokunulmazlığı" dediğiniz şey.

Bu kürsü milletin kürsüsü. Dolayısıyla bu kürsüde millete ilişkin kaygılarımız, duyumlarımız, tespitlerimiz, çözüm önerilerimiz muhalefet tarafından dile getirilir. İktidar tarafından da bu kürsüde muhalefetin dile getirdikleri dikkate alınarak ya da alınmayarak icraatlar dile getirilir. Ama bu Parlamento uzun zamandır ve toplum uzun zamandır "mış" gibi yaşıyor, Türkiye'ymiş gibi davranıyoruz. Dikkat edin, eczaneye gidiyorsunuz, eczacı yok, Suriyeli bir kalfa var, eczacıymış gibi davranıyor; bir restoranda yemek yiyorsunuz, garson yok artık, orada hizmet eden bir arkadaşımız var, "mış" gibi davranıyor. Türkiye uzun zamandır "mış" gibi davranıyor ve bunun sonucunda Parlamento da uzun zamandır "mış" gibi davranıyor. Yargı çok uzun zamandır "mış" gibi davranıyor, bizler yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı varmış gibi davranıyoruz. Bütün her şeyi "mış"laya "mış"laya "mış"laya "mış"laya memleketin geldiği nokta işte bu.

Benim Grup Başkan Vekilim buradan bir konuşma yapıyor, bir konuyla ilgili kendisine gelen bir duyumu aktarıyor; gecenin bir saatinde Ankara Başsavcılığı -herhâlde yemiyor içmiyor, bütün gün televizyon seyrediyor kimse ona bu durumu bildiren- hemen bununla ilgili soruşturma açıyor. Bu bir parlamenter, bir Grup Başkan Vekili; peki, normal vatandaş ne halt yesin? Herkes korkuyor ya, herkes korkuyor! Yahu, biz neyden korkuyoruz ya? Mensubu olduğumuz devletten vatandaş korkar mı? Devletin kurumlarından vatandaş korkar mı? Terörist korkmuyor ya! Terörist korkmuyor çünkü on yılda bir terörün adı değişiyor; on yılda bir kahramanlar hain, hainler kahraman oluyor ve bu yirmi beş yılın sorumlusu iktidar hiçbir şey yokmuş gibi davranıyor. Çünkü onlara göre yargı tarafsız ve bağımsız, onlara göre Türkiye'de ekonomi muazzam, onlara göre Türkiye'de hiçbir sorun yok. İşte "mış" gibi Türkiye'sini yaratan, o "mış" gibi Türkiye'de yaşayan... İddia ediyorlar ki bizimle aynı Türkiye'de yaşıyorlar. Bizimle aynı Türkiye'de yaşıyorsunuz ama bizimle aynı Türkiye'yi yaşamıyorsunuz. Aynı Türkiye'yi yaşasanız zırhlı araçlarınızda, güvenlikli villalarınızda ya da apartmanlarınızda ya da sitelerinizde, 8-10 bin tane teröristin serbest bırakılmasına tepki verirdiniz. Düşünce suçluları -amenna, saddakna- o da burada yazıyor, "ifade özgürlüğü" yazıyor, "toplantı ve gösteri hakkı" yazıyor. Bunlarla ilgili, Anayasa'da ifade hürriyeti, düşünce hürriyeti, inanç hürriyeti olmasına rağmen yine uygulamacıların, yine işgüzar uygulamacıların uygulamalarıyla insanlar cezaevinde. Elhak doğrudur, bunlarla ilgili Parlamento gereğini yapmalıdır ama eline silah almışla ilgili, bunu ideolojik bir amaçla almış için ya da kişisel amaçla almış için -ikisi de benim için fark etmiyor- birinin canını, bir devletin hükmi şahsiyetini hedef alan hiç kimse için bu Parlamento müsamaha aracı olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sizler olamazsınız, sizler olamazsınız, bizler de olamayız.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Konuşma be!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Konuşayım ağabey.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Bakma bana, bana bakma!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Ya, konuşayım. Niye bakmayayım? Sen benim gözlerime bak!

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Allah Allah!

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Dolayısıyla parlamenter olarak da bu cumhuriyetin yurttaşları olarak da hassasiyetimizi ve önceliğimizi bu memleketin 86 milyon yurttaşı için kullanmak zorundayız. İster sağdan gel, ister soldan gel; Alevi ol, Sünni ol; Türk ol, Kürt ol; ülkücü ol, muhafazakâr ol, sosyal demokrat ol; fark etmiyor, hepimizi birleştiren çatı cumhuriyet. İşte, o cumhuriyet için ve bu cumhuriyetin yurttaşları için buradayız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İzmir Milletvekili Sayın Sevda Erdan Kılıç.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Dışarıda merhabalaşıyoruz, buna gerek yok.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Bakma kardeşim bana.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şahsınla ilgili bir şey yok.

BAŞKAN - Lütfen, sayın milletvekilleri...

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) - İkili diyaloga gerek yok.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Ben inandığımı söylüyorum senin inandığını söylediğin gibi ama buna gerek yok.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) - Arkadaşlar, ikili diyaloga gerek yok yani.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Saffet Başkan, bak, benim nezaketimi biliyorsunuz, buna gerek yok yani bundan şüphe ediyorsa bunu ayrıca konuşuruz.

BAŞKAN - Sayın Poyraz, Sayın Kılıç'a söz verdim.

Buyurun.

47.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, kürsü dokunulmazlığına, Veli Eren Atay dosyasına, Adalet Komisyonunda kabul edilen Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi'ne, dün görüşmelerine başlanan şehit ailelerinin ve gazilerin haklarına ilişkin düzenlemeye ilişkin açıklaması

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün akşam da bu konu tartışılmıştı, grubumuz adına Grup Başkan Vekilimiz Rahmi Aşkın Türeli de partimizin görüşlerini zaten söylemişti. Bu kürsü özgür değilse Meclis iradesi de özgür değil demektir bizim açımızdan. Kürsü dokunulmazlığı, sonuçta milletvekilinin şahsına tanınmış bir ayrıcalık değil aslında milletin söz hakkının güvencesidir. Kürsünün susturulması da onu seçen halkın susturulmasıdır diyorum. Bu görüşlerle, dün yaşananları Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir kez daha kınadığımızı belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; en son Çeşme Alaçatı'da görülen 19 yaşındaki Veli Eren Atay'dan 16 Temmuz 2023 tarihinden bu yana haber alınamıyor. Üç yılı aşkın süredir bir aile evladından gelecek tek bir haberin peşinde. Ben de sürekli bu Meclis kürsüsünde de yerimden de çeşitli platformlarda da bu konuyu dile getirdim. Dün iyi bir gelişme oldu bir nebze de olsa. Veli Eren'in daha önce bulunan cep telefonu yeniden bilirkişi incelemesine gönderilecek. Üç yıldır cevap bekleyen bir dosyada atılan her yeni bir adım bizim için de aile için de gerçekten çok kıymetli. Telefon üzerinde yapılacak incelemenin bugüne kadar karanlıkta kalan noktaların aydınlatılmasına katkı sağlamasını umut ediyoruz. Ailenin bekleyişini de Veli Eren'i de asla unutmayacağız, unutturmayacağız; dosyanın sonuna kadar da takipçisiyiz, Meclisi de bu sorumluluğa davet ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi Adalet Komisyonunda yaklaşık on sekiz saat süren görüşmelerin ardından kabul edildi, yarın da Genel Kurulda görüşülmesini bekliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu sorunun yalnızca güvenlik politikalarıyla çözülemeyeceğini çok uzun yıllardır söyleyen; demokratikleşmeyi, hukuk devletini ve toplumsal barışı çözümün merkezine koyan bir siyasi geleneğin temsilcileriyiz. Bugün de aynı tarihsel sorumlulukla hareket ediyoruz çünkü cumhuriyeti kuran iradenin cumhuriyetin 2'nci yüzyılında bir başka sorumluluğu daha vardır: Kalıcı toplumsal barışın kurucu iradesi olmak ve cumhuriyetin 2'nci yüzyılını da demokrasiyle taçlandırmaktır. Partimizin tavrı başından beri nettir. Adalet Komisyonunda görev yapan arkadaşlarımız da çekincelerimizi, görüşlerimizi zaten orada dile getirmiştir. Bizim için mesele, dün de bugün de yarın da Türkiye'nin ortak geleceği meselesidir. Herhangi bir konuyu bu yasada pazarlık konusu etmeyi de oy, seçim hesabıyla hareket edilmesini de doğru bulmuyoruz. Kalıcı barış, pazarlıkla değil hukukla, demokrasiyle ve ortak ilkelerle sağlanır. Evet, terörün kalıcı biçimde sona ermesini istiyoruz, silahların Türkiye gündeminden bütünüyle çıkmasını istiyoruz, gerçekçi bir çözüm mimarisi için de 4 temel şartı dile getiriyoruz: Doğrulanabilir silahsızlanma, demokratik reformlar, bölgesel güvenlik düzenlemesi ve dış müdahaleleri sınırlayacak egemenlik stratejisi.

Sorunlarımızın konuşulacağı, tartışılacağı ve çözüleceği adresin de Türkiye Büyük Millet Meclisi olmasını yıllardır savunduk, hâlâ da aynı noktadayız ama şunu da açıklıkla söylemek istiyoruz: Gerçek barış, yalnızca silahların susmasıyla değil hukukun ve demokrasinin konuşmaya başlamasıyla mümkündür. Türkiye terörsüz olmalıdır, evet ama Türkiye aynı zamanda hukuksuzluğun normalleştiği, demokrasinin gerilediği, yurttaşın kendisini güvencesiz hissettiği otoriter bir ülke de asla olmamalıdır. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılındaki hedefimiz üniter devlet yapısını koruyan, demokratik hukuk devletini güçlendiren; herkesin kendini eşit, özgür ve güvende hissettiği bir Türkiye olmalıdır. Yarın Genel Kurulda teklifin maddelerinde de bu anlayışla hareket edeceğiz ve böyle değerlendireceğiz, Türkiye'nin barışına katkı sağlayan her adımın yanında olmaya devam edeceğiz; hukuk devletini, adaleti ve toplumsal vicdanı eksik bırakan her noktada da gerekirse sözümüzü söyleyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, tam da bu toplumsal barışı konuşurken, dün akşam başladığımız, şehit ailelerimiz ve gazilerimizin haklarına ilişkin düzenlemelerde de ölçümüz aslında aynısı; adalet, adalet, adalet. Çünkü "devlet" dediğimiz şey sadece sınır çizen, vergi toplayan, kanun yapan bir mekanizma değildir; devlet, kendisine güvenen insanı yarı yolda bırakmama iradesidir; hele o insan bu ülke için canını vermişse, bedeninden bir parça bırakmışsa, evladını toprağa vermişse artık ortada bir sosyal yardım meselesi yoktur, ortada devletin namusu kadar ağır bir sorumluluk vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Bu nedenle, şehitlerimiz, gazilerimiz ve onların bize emaneti olan aileleri bizim için günlük siyasetin konusu değil kırmızı çizgimizdir. Bu anlayışla, teklifin getirdiği olumlu düzenlemeleri görmezden gelmiyoruz; evet, bunları destekliyoruz fakat iki yıl çalıştığınızı söylüyorsunuz; peki, iki yılın sonunda neden hâlâ gazilerimiz Güvenpark'ta hak nöbeti tutuyor? Neden hâlâ "Biz para değil eşitlik istiyoruz." demek zorunda kalıyorlar? Neden aynı mevzide duran, aynı mayına basan, aynı kurşunla yaralanan 2 insan Ankara'ya geldiğinde omzundaki rütbeye göre farklı haklarla karşılaşıyor? İşte, bizim itirazımız da tam bu noktada. Komisyonda anne ve babaya ayrı ayrı gelir güvencesi önerildi, kabul edilmedi; emsal aylık, istihdam, kira ve konut desteği, ikramiye ve başka iyileştirmeler de gündeme getirildi, bunların bir kısmı karşılık buldu, bir kısmı karşılık bulmadı. Sonra bu düzenlemeyi bütün sorunları çözüyormuş gibi bize sunarsanız aslında aklımızla da alay etmiş olursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Değerli milletvekilleri, teklifin 3'üncü maddesi bazı aylıkları ve gösterge rakamlarını artırıyor. Bu önemlidir, kıymetlidir ama er ve gazilerimizin yıllardır dile getirdiği esas meseleyi yani emsal statü ve eşit özlük hakkı talebini ortadan kaldırmıyor. Geliri artırmak başka bir şeydir, adaleti sağlamak başka bir şey. Bir insanın vatan için ödediği bedelin değeri omzundaki rütbeyle ölçülemez, Er Şehit ve Gaziler Platformu da her yerde bunu söylüyor.

5'inci maddeye de bakarsak, son olarak, yıllar önce terörle mücadele sırasında yaralanmış ancak çeşitli sebeplerle malul sayılmamış insanlar için bir hak yolu var, burada da yine bir kapı açılmış ama yarım bırakılan bir kapı; bunda da süre şartı koymuşsunuz.

Bugünlerde çok sık bir kavram kullanıyoruz: "Toplumsal bütünleşme." O zaman bu kavramın da hakkını bu Meclis vermek zorunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Son, tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Bir tarafta terör meselesinin geleceğine ilişkin kapsamlı bir hukuk tartışması yürürken diğer tarafta şehit ailelerimizin ve gazilerimizin karşısında hâlâ geçici maddeler, bir yıllık başvuru süreleri, statü tartışmaları ve eşitsizlikler çıkarıyorsak burada ciddi bir adalet sorunumuz vardır diyorum. Bir gazi, bedeninde taşıdığı yaranın yanında bir de devletin kendisine karşı ayrımın yarısını taşımamalıdır çünkü cumhuriyet, vefayı hukuka dönüştürmenin adıdır. Cumhuriyet kendisi için ödenen bedeli unutmaz, o bedelin hakkını teslim eder diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun.

48.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, "terörsüz Türkiye" hedefine, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfınca düzenlenen İsmail Gaspıralı Yaz Gelişim Programlarında yetişen gençlere; şehit ailelerine ve gazilere ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden aziz Türk milleti; vatan bizim için haritada çizilmiş sıradan bir sınır hattı değil. Biz bu "vatan" kelimesinin manasını evladının tabutuna omuz veren babaların suskunluğundan, toprağa düşerken bile "Vatan sağ olsun." diyen o mağrur sesten öğrendik. Üzerinde sadece yaşayalım diye değil gerektiğinde gözümüzü kırpmadan can verelim diye bizim bu topraklar. Eli bozkurt işareti yapan, dili dualı, koşar adım şehadete giden yiğitlerimizi unutmadık, asla da unutmayacağız ve unutturmayacağız. O çocuklar makam, mevki veya şöhret peşinde koşmadılar; dağın en sarp köşesinde, gecenin en ayazında namluya göğüs gererken tek bir dertleri vardı: Bayrak inmesin, vatan bölünmesin. Bizler o fedakârlığın hakkını ödemekle mükellefiz. İşte, tam da bu yüzden, terörsüz bir Türkiye sadece siyasi bir hedef değildir bizim için; artık analar ağlamasın, kapı çaldığında babasını bekleyen çocuğun karşısına ay yıldızlı tabut gelmesin. Millet olarak çok bedel ödedik, ocaklarımıza çok ateşler düştü. Kavgamız bir daha kardeş kardeşe kıymasın diyedir. Fitne tezgâhlarını başlarına yıkacağız. Gencecik fidanlar dağ başlarında solmayacak, gücünü birbirini tüketmek için değil bu ülkeyi şahlandırmak için kullanacak. Enerjimizi, potansiyelimizi birbirimizi tüketmek için değil bu ülkeyi ayağa kaldırmak için kullanmalıyız. Terörün kökünü kazımak sadece dağdaki namluyu susturmakla değil bu ülkenin gençlerine umut olmakla mümkündür.

Değerli milletvekilleri, bugün içimizi ferahlatan, bize o umudu veren çok net bir tabloyla karşı karşıyayız. Yurdun dört bir yanında Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfımızca düzenlenen İsmail Gaspıralı Yaz Gelişim Programlarında yetişen gençlere iyi bakın lütfen.

(Uğultular)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Değerli milletvekilleri, sizler de iyi bakın lütfen.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, dinleyelim lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Evet, etkileniyoruz sesten.

Önden gidenlere selam olsun deyip abilerinin, ablalarının izinden yürüyorlar. Birisi çıkıp "Polis olacağım." bir diğeri "Asker olacağım." diyor; dahası var, "Öyle bir hava savunma sistemi, öyle bir yazılım geliştireceğim ki bu millete kimse dokunamayacak." diyen pırıl pırıl beyinler yetişiyor, nice

Selçuklar nice Demetler geliyor o ocaktan. Geleceğin Türkiyesi işte bu köklerine sıkı sıkıya bağlı ama yüzü teknolojiye, çağa dönük iradeyle inşa edilecektir. Böyle bir nesil yetiştirirken bizim yorulmaya, vazgeçmeye veya umutsuzluğa kapılmaya asla ve asla hakkımız yoktur. Şehidimizin emanetini bir gün olsun aklımızdan çıkarmadık, ne gazimizin hatırasını incittik ne de onların fedakârlıklarını ucuz tartışmaların malzemesi yaptık. Milliyetçi Hareket Partisi rüzgâra göre yön değiştirenlerin yeri değildir, asla da olmayacaktır; şartsız ve koşulsuz "önce ülkem ve milletim" diyenlerin, bu uğurda kendi varlığından geçenlerin kalesidir Milliyetçi Hareket Partisi.

Şehit ailelerimiz, gazilerimiz; sizler bu devlete ve bu millete emanetsiniz; bugüne kadar sizin başınızı öne eğecek, yüreğinize zerre kadar şüphe düşürecek tek bir adım atmadık, bundan sonra da atmayız ve kimseye de attırmayız. Sizin acınız doğrudan bizim yüreğimizdedir. Milliyetçi Hareket Partisi ayakta durduğu müddetçe hiçbirinizin hakkı kapalı kapılar ardında, masalarda sahipsiz bırakılmayacaktır. Biz bu yolda yürümeye, inandığımızı söylemeye ve devletin bekasını her şeyin üstünde tutmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Selam olsun vatan için atan her bir yüreğe; selam olsun terörsüz, daha huzur dolu bir Türkiye için dimdik ayakta duranlara diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya, Edirne Cezaevinden Selahattin Demirtaş ve Selçuk Mızraklı'nın gönderdikleri mesaja ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dünkü tartışmaya dair ben de grubumuz adına bir iki kelam etmek isterim. Dün zaten burada Grup Başkan Vekilimiz Sayın Sezai Temelli partimizin görüşünü açıkladı ama bugün açısından da bilinmesinde fayda görüyorum bu tartışma yeniden açıldığı için. Dün İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez'in burada yaptığı konuşmadan sonra hakkında resen soruşturma açılmış olmasını kabul etmediğimizi ifade etmek isterim. Kürsü dokunulmazlığına helal getirebilecek her türlü tutum, davranış ve yaklaşımın karşısında olduğumuzu; dün karşısında olduğumuz gibi bugün de karşısında olacağımızı söylemek istiyorum. O anlamıyla, burada milletvekillerinin her birinin kürsü dokunulmazlığının; görüş, düşünce ve fikirlerini açıklama özgürlüğünün sonuna kadar arkasındayız. Bu yanlıştan derhâl geri adım atılmalıdır. Bu konudaki tutumumuzu da Genel Kurulun ve bizi izleyen bütün halklarımızın bilmesini istiyorum.

"Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her birinizi ayrı ayrı, tüm içtenliğimle selamlıyor, hepinize saygılar sunuyoruz.

Ülkemizin ve bölgemizin kaderini köklü şekilde değiştirme potansiyeline sahip son derece önemli, tarihî bir barış çabasının kritik bir adımını daha inşallah hep birlikte hayata geçirmiş olacaksınız. Elbette tartışmalar, eleştiriler, öneriler olacaktır; her biri de kıymetlidir, katkı vericidir ancak şunun bilinmesini isteriz ki bizler tüm kalbimizle, samimiyetimizle ve ciddiyetimizle sadece 86 milyonun huzurunu, refahını, kardeşliğini güçlendirmek, büyütmek için bu sürecin içinde olduk, sürece tüm gücümüzle destek verdik.

Bu süreç bölünme, ayrışma süreci ya da ucuz pazarlıklara dayalı bir al ver süreci değildir. Hiç kimse kıymetli çabaların altında gizli hesaplar, kirli planlar arayarak zaman tüketmemeli, enerjisini boşa harcamamalıdır. Şüpheyle yaklaşan veya olumsuz ön yargıyla bakan çevreler bu süreci istedikleri kadar eşelesinler; altından bin yıllık kardeşliğimizden, birbirimize sıkı sıkıya sarılma arzusundan ve Kürt'üyle Türk'üyle hep birlikte Türkiye olma duygusundan başka bir şey bulamayacaklardır.

Atılan ve atılacak her adım yeni ufuklara, yeni reformlara ve yeni bir hayata da zemin hazırlayacaktır. Elbette tüm bu çabalar güçlü ve köklü demokrasi, adalet, eşitlik ve özgürlük reformlarıyla devam etmeli; halkımızın hak ettiği, layık olduğu huzurlu bir yaşama kavuşmasına katkı sunmalıdır. Bunun için de herkesin ve her kesimin çok dikkatli, hassas ve ciddiyetle meseleleri ele almasında büyük yarar vardır. Kırk yıllık çatışma ortamının sonucu olarak, yüreği yaralı olmayan neredeyse kimse kalmadı. Bu nedenle, zafer görüntülerine veya gösterilerine de kaybetme duygusuna ve kaygısına da sebep olmadan vakur, olgun, erdemli bir duruşla bu süreci ilerletmek, acılarımızı ortaklaştırıp geride bırakarak el ele geleceğe yürümek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, kullanacağınız her oyun barışımızı, birliğimizi, kardeşliğimizi güçlendirecek yönde olmasını; eleştiri ve uyarılarınızın yapıcı temelde ifade edilmesini temenni ediyoruz. Hepimiz için hayırlara vesile olacağına inandığımız bu adımın siyasete de yeni kapılar açacak, nezaket, iş birliği ve olgunluk kazandıracağını umuyoruz.

Bu vesileyle, Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızı da rahmetle, minnetle anarak tüm milletvekillerine sıcak selamlarımızı, saygılarımızı gönderiyoruz.

Bu sürecin mutfağında yoğun emek harcayan isimsiz emektarlara özel olarak teşekkür ediyoruz.

Barışa katkı sunan, bu yangına bir damla su taşıyan herkesten Allah razı olsun, çıkacak olan yasa hayırlara vesile olsun.

Bir kez daha Genel Kurulu saygıyla selamlıyoruz.

Selahattin Demirtaş / Selçuk Mızraklı

9 Ağustos 2026 / Edirne Cezaevi." (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu mesajı Edirne Cezaevinden Sayın Selahattin Demirtaş ve Sayın Selçuk Mızraklı gönderdiler, bütün milletvekillerine ve kamuoyuna duyurmak üzere ben de buradan okudum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Yeni Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun.

50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılında yapılan çalışmalara, milletvekillerine gönderilen fezlekelere, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında başlatılan soruşturmaya, Yozgat'taki yeşil mercimek üretimine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; evet, 1 Ekim 2025 tarihinde başlayan 28'inci Dönem Dördüncü Yasama Yılının artık sonuna geliyoruz, on buçuk aylık bir çalışma dönemi Türkiye Büyük Millet Meclisinde tamamlanıyor. Peki, ne yapmışız? Bir özeti hak ediyor herhâlde yaptıklarımız, yapamadıklarımız.

Kanun tekliflerine baktım, bugüne kadar yani 1 Ekim 2025'ten bu yana AKP 33 kanun teklifi vermiş, bunlardan 29'u kanunlaşmış; diğerleri ise 459 kanun teklifi vermiş, kanunlaşan sıfır. "Diğerleri" parantezine kimleri alıyoruz bir bakalım: DEM, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ Parti, YENİ YOL Partisi, bağımsız milletvekilleri, Hür Dava Partisi, Yeniden Refah Partisi, Emek Partisi, Saadet Partisi, Demokratik Sol Parti, Demokrat Parti, Gelecek Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Demokratik Bölgeler Partisi ve böylece devam ediyor. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunsun bulunmasın tüm siyasal partilerin verdiği 459 kanun teklifinden kanunlaşan 1 tane bile yok, AKP Grubunun da 33 tanesinin 29'u kanunlaşmış; biz buraya demokratik Meclis diyoruz öyle mi? Diyebilirsiniz ki "Çoğunluk bizde." Çoğunluk başka, çoğulculuk başka. Siz diyorsanız ki: "Her şeyi biz doğru getiririz, muhalefetin getirdiği hiçbir şey doğru değildir." Sokaklar ve millet böyle demiyor çünkü millet diyor ki: "Bizim ihtiyacımız olan kanunlar geçmiyor, orada bürokratik işlemlerle uğraşıyorsunuz." İşte, bu bizim size tuttuğumuz aynadır, sadece bizim değil milletin de size tuttuğu aynadır.

Nasıl getirdiniz kanunları? Bir kanun yapma tekniğine aykırı olan ne varsa aynı yöntemleri sonuna kadar ve tüm ikazlara rağmen kullanarak getirdiniz. Torba kanunların içerisine bütün kanunları doldurdunuz. Türkiye'nin en deneyimli hukukçuları hangi kanunda hangi değişiklik yapıldığını torbaların içine geçerek süzüp onları kendi kanunlarına işleme konusunda çok büyük sıkıntı yaşıyorlar. Kanunları âdeta basılamaz, dijital ortamda özgün olarak halka sunulamaz hâle getirdiniz; bu da sizin başarınızdır.

Peki, biz 28'inci Dönem boyunca yani dört yıl boyunca Anayasa Mahkemesine kaç başvuru yapmışız? 101 başvuru yapmışız. Yani çıkardığınız 101 kanunun Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünerek Anayasa Mahkemesine götürmüşüz. Bunlardan 29'unda AYM ret vermiş, 4'ünde iptal vermiş, 23'ünde kısmi iptal vermiş, 43'ü henüz yanıtlanmamış. Yani görülüyor ki Anayasa Mahkemesi de çıkardığınız her 2 yasadan en azından 1'ine yakınının Anayasa'ya aykırı olduğunu saptamış ve ortaya koymuş. Yasama boyutu böyle.

Peki, Meclisin bir de denetleme işlevi var değil mi? Denetleme işlevini araştırma önergeleriyle, soru önergeleriyle ortaya koyuyoruz. AKP'nin 2 tane araştırma önergesi var, geride bıraktığımız dönemde. Bunlardan bir tanesi okul saldırısı, bir tanesi de suça sürüklenen çocuklar. Bu ikisini biz komisyona çevirmişiz çünkü artık öyle büyük bir infial oluşmuş ki toplumda "Bunun da araştırılmaması kabul edilebilir bir şey olmaz, toplum bizi acayip ayıplar." diye zorunda kaldığınız için 2 tane komisyon kurmuşsunuz. Peki, geriye kalan partiler ne yapmış? DEM PARTİ 413, MHP 5, CHP 541, İYİ PARTİ 178, YENİ YOL 58 olmak üzere toplam 1.195 araştırma önergesi vermişiz. Bunlardan kabul edilen var mı? Elbette yok. Sürpriz var mı? Elbette yok. İşte sizin demokrasi karneniz, işte size tuttuğumuz ayna.

Soru önergeleri, başka bir önemli denetleme mekanizması Meclisin. AKP'li 3 milletvekili soru önergesi vermiş. Niye vermiş bilmiyorum, vermişler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Diğerleri, artık yeniden saymıyorum; 12.347 soru önergesi vermiş, süresi içinde yanıtlanan yalnızca yüzde 5; 652 tanesini süresinde yanıtlamışsınız. Henüz hiç cevaplanmayan, süresi geçmiş, geçmemiş, hiç cevaplanmamış 7.131 yani yüzde 58'ini hiç yanıtlamamışsınız. Bu nasıl bir bakanlık teşkilatı ki Meclisten gelen soru önergesini cevaplama ihtiyacı duymuyor? Bu nasıl bir Meclis Başkanlığı ki asıl önemli olan bu, dönüp bakanlığa "Sen kimsin ki Meclisten gelen bir soru önergesini yanıtlamama hadsizliğine kendini sahip buluyorsun?" diye soru soramıyor.

Şimdi, fezlekeler var, burada oturuyoruz. Yeni Parti Grubuna ait 91 milletvekiline yasama dönemi içerisinde 282 fezleke gelmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu 282 fezlekeden 62'si yalnızca bir tek kişiye, Yeni Partinin Sayın Genel Başkanı Özgür Özel'e; 62 fezleke! Bu 62 fezlekenin içerisinde ne yapmaya çalıştığınızı biliyoruz, artık siz bunu öyle bir boyuta getirdiniz ki buraya memleketin barışı ve demokrasisi için bir kanun getirdiğinizi iddia ettiğiniz gün Özgür Özel hakkındaki fezlekenin içeriğini cumhuriyet savcısı basın açıklamasıyla duyuruyor. Arkadaşlar, bu 1930'lar Almanyasında olmadı, kendinize gelin. Bu memleket bir muz cumhuriyeti değil. Bu memleketin kuralları var, anayasal bir düzeni var. Siz yok saysanız da o düzen işlemeye ve kendini tamir ederek varlığını sürdürmeye devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, Sayın Turhan Çömez İYİ Partinin Grup Başkan Vekili. Anayasa'nın 83'üncü maddesi burada değil mi, burada. Hepimizin şu sıra kapaklarını açtığımız zaman elinin altında Anayasa var. "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar." Anayasa koyucu bunu o kadar ileriye götürmüş ki haklı olarak "Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasî parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığıyla ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz." diyor. Burada Sayın Turhan Çömez bir görüşünü, bir ifadesini açığa koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Beğenirsiniz beğenmezsiniz, doğru bulursunuz bulmazsınız, o Cumhuriyet Başsavcılığının ne haddine ki Anayasa'nın 83'üncü maddesi buradayken bir grup başkan vekili hakkında Meclisteki açıklamalarından dolayı fezleke düzenleyebiliyor. Diyebilirsiniz ki "Yasama ayrı, yürütme ayrı." falan filan, öyle mi? Adalet Bakanınız ve İçişleri Bakanınız daha bu hafta sonu Esenyurt'ta Kaymakamlığı ziyaret etmiş. Sonra nereye ziyarete gitmiş? AKP Esenyurt İlçe Başkanlığına. Biz şimdi bu Adalet Bakanının, HSK Başkanının atadığı Cumhuriyet Başsavcısının yaptığı işin Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyoruz. Ey, bir ayna daha tutuyorum size; bu sizi rahatsız ediyor mu yoksa "Bu bizim partimiz, söylenilen her şey bir kulağımızdan girer, bir kulağımızdan çıkar." mı diyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Arkadaşlar, dün Yozgat'taydım, dün gece Yozgat'ın Saraykent ilçesine gittim. Yozgat bu memleketin yeşil mercimeğinin önemli bir bölümünü üretir. Aranızda Yozgat Milletvekili vardır AKP'den; size de böyle, tren dolusu, katar dolusu oy veriyorlar. Yeşil mercimek değil mi, üretiliyor? Türkiye şu anda yeşil mercimeği Hindistan'dan ithal ediyor. Mesela, 2025 yılında, geçen sene 29 bin ton üretim olmuş, 28 bin tonu ithal etmişsiniz. Döneminizin toplamında, başlarken, 2003'te 55 bin ton üretim varmış, 17 bin ton da ithalat varmış; bugün siz bunu 29 bin ton üretime düşürmüşsünüz, ithalatı da 28 bin tona çıkartmışsınız. Bugüne kadar yalnızca yeşil mercimek ithalatına 448 milyon dolar para ödemişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adamlar diyorlar ki Yozgatlılar, Yozgatlılar: "1'e 5 mercimekte ancak para alabiliyoruz, ancak verim alabiliyoruz. Geçen sene 40 liraya sattığımız yeşil mercimeği bu sene 25 liraya satamıyoruz, Toprak Mahsulleri Ofisi de mercimeğimizi almıyor." Ya, arkadaşlar, Hindistan'dan mercimek alacağınıza Yozgat'taki çiftçinin mercimeğini TMO'yu görevlendirerek niye almıyorsunuz? Orada da mı bir ithalat lobiniz var be kardeşim! Yani bütün bunlar bir grubun kendisine tutulan ayna karşısında utanması ve bir öz eleştiri yapması için yeterli nedendir. Yozgatlılara söz verdim: Bir AKP milletvekili Yozgat'tan bunu dile getirmez ama ben yarın Mecliste dile getireceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İzliyorlar bizi, bakalım TMO'ya bir görev verebilecek misiniz?

Evet, bu düşüncelerle ben ekranları başından bizi izleyen aziz halkımızı, milletimizi saygıyla ve büyük bir sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurunuz.

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Uluslararası Nükleer Bilim Olimpiyatı'nda Türkiye'nin aldığı derecelere, Yükseköğretim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğe girmesine, 2026 YKS tercihlerine, Mekke Ortak Savunma Anlaşması'na, AK PARTİ'nin yirmi beş yıllık yürüyüşüne, şehit yakınlarına ve gazilere yönelik kanun teklifine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın himayesinde, TENMAK koordinasyonunda Türkiye ilk kez katıldığı Uluslararası Nükleer Bilim Olimpiyatı'nda tüm yarışmacılarıyla dereceye girerek 1 altın ve 3 bronz madalya kazandı. Bu başarıları münasebetiyle gençlerimizi yürekten kutluyor, emeği geçen herkesi tebrik ediyorum ve kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün eğitim hayatımız açısından da önemli bir düzenlemenin yürürlüğe girmiş olmasının memnuniyetini idrak ediyoruz. Öğrenci affına ilişkin düzenlemeleri de içeren Yükseköğretim Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair düzenlemelerin hayata geçirilmesi, eğitim hayatında çeşitli sebeplerle yarım kalmış hikâyelerin yeniden tamamlanabilmesi açısından son derece kıymetlidir. Bir gencin eğitim hayatında yaşadığı bir aksama onun hayattan kopuşu olmamalıdır. Bir öğrencinin yıllar önce yarım bıraktığı bir üniversite eğitimi, yeniden başlama iradesi gösterdiğinde önüne aşılmaz duvarlar olarak çıkmamalıdır çünkü eğitim yalnızca diplomadan ibaret değildir, eğitim yeniden başlama cesaretini de bünyesinde taşımaktadır. Bu yeni bir imkândır, yeni bir umuttur ve geleceğe tutunmaktır. Bu düzenlemenin üniversite öğrencilerimize, ailelerine, değerli hocalarımıza ve eğitim hayatına yeniden dönme imkânı bekleyen gençlerimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Aynı zamanda yarın 2026 YKS yerleştirme tercihlerinde son gün. Ümit ettikleri tercihlerine ulaşmaları temennisiyle tüm gençlerimize bu vesileyle üstün başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış politikada Türkiye'nin kendi tarihinden, coğrafyasından ve medeniyet birikiminden aldığı güçle daha etkin bir diplomasi yürüttüğü bir dönemden geçiyoruz. Bu çerçevede, Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan arasında imzalanan Mekke Ortak Savunma Anlaşması'nı da yalnızca bir savunma başlığı olarak görmemek gerekir. Bugünün dünyasında güvenlik artık yalnızca sınırların korunmasından ibaret değildir; enerji güvenliği, gıda güvenliği, deniz yollarının güvenliği, siber güvenlik, uzay güvenliği, ekonomik güvenlik, hepsi ayrı ayrı birer önemli başlıktır ve bütün bunların üzerinde milletlerin kendi geleceğini kendi iradesiyle belirleyebilme ufku vardır.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bakın, Grup Başkan Vekiliniz bile rahatsız oluyor, gerçekten. Çok uğultu var, lütfen dinleyin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Türkiye'nin diplomasi anlayışı bu perspektifle, "yurtta sulh, cihanda sulh" anlayışına dayalı, çatışmayı büyüten değil istikrarı güçlendiren, ülkeleri karşı karşıya getiren değil ortak güvenlik zeminleri oluşturan bir anlayışa dayanmaktadır. Kâbe'nin huzurunda, Mekke'nin manevi ağırlığını taşıyan bir zeminde Türkiye'nin bölgesel istikrar, ortak güvenlik ve dayanışma ekseninde attığı adımların tarihî, stratejik önemi olduğu apaçık bir gerçektir. Bizim dileğimiz şudur: Bölgemizde savaş değil barış, gerilim değil istikrar, ayrışma değil dayanışma hâkim olsun. Türkiye askerî olarak güçlü olduğu kadar barıştan yana da güçlü iradeye sahip bir ülkedir ve inanıyoruz ki gerçek diplomasi yalnızca masada güçlü olmak değil masaya istikrarlı barışı taşıyabilecek caydırıcılıkta olabilmektir. Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, emeği geçen bütün Dışişleri Bakanlığımıza ve bu konuda çaba gösteren bütün paydaşlara en kalbî şükranlarımı sunuyorum. Mekke Ortak Savunma Anlaşması'nın ülkemize, milletimize, İslam âlemine ve tüm insanlığa nice hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ'nin yirmi beş yıllık yürüyüşünü konuştuğumuz bir dönemdeyiz. Çeyrek asır dile kolay, yirmi beş yıl, bir siyasi hareket için yalnızca takvim yapraklarının değişmesi değildir; yirmi beş yıl, milletle kurulan bağın, verilen sözlerin, yapılan eser ve hizmetlerin, yaşanan imtihanların ve kazanılan büyük tecrübelerin toplamıdır. AK PARTİ'nin hikâyesi yalnızca bir siyasi partinin hikâyesi değildir, bu hikâyenin merkezinde aziz ve asil milletimiz vardır, milletimizin iradesi vardır; köyünde yaşayan insanımız vardır, şehrinde yaşayan esnafımız vardır, üniversitedeki gençlerimiz vardır, ilkokuldaki yavrularımız vardır, tarladaki çiftçimiz vardır, emeklimiz vardır, fabrikadaki işçimiz vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Evladını bu vatana emanet eden annemiz, babamız, nenemiz, dedemiz vardır ve geleceğe umutla bakan gençlerimiz, çocuklarımız vardır. Çeyrek asır geride kalırken Türkiye'nin bugün geldiği noktaya baktığımızda, savunma sanayisinden ulaştırmaya, sağlıktan eğitime, enerjiden teknolojiye kadar pek çok alanda büyük bir dönüşüm yaşandığını görüyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İflas var, iflas!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Demokratikleşme ve özgürlükler alanında büyük sessiz devrimlere hep beraber imza attığımıza şahit oluyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İstibdat!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bununla birlikte, tabii ki yapacak daha çok işimiz var, elbette milletimizin bizden beklediği daha büyük hedefler var, bunların farkındayız. Bugün Türkiye'nin dört bir yanında bir şahlanış iradesi varsa bunun temelinde pek tabii ki milletimizin iradesi, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği, devletimizin kapasitesi ve siyasi güven ve istikrarın sağladığı büyük imkânlar vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bizim meselemiz dünle övünüp yarını ıskalamak değildir; tam tersine, dünden aldığımız güçle yarınları hep birlikte güvenle inşa etmektir. Çünkü biz kökü mazide olan bir atiye bakan iradeye sahibiz. Yapacak daha çok işimiz olduğunun farkındayız. Daha yazacak çok hikâyemiz var. Bu hikâyeyi milletimizle yola çıktığımız gibi milletimizle yazmaya devam edeceğiz. AK PARTİ'mizin 2'nci yirmi beş yıllık döneminin çok daha büyük hizmet ve eserlere vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit yakınlarımız ve gazilerimize yönelik kanun teklifimizin görüşmelerine bugün de devam edeceğiz. Kanun teklifiyle terörle mücadele sırasında yaralanmakla birlikte malul sayılmayan personele aylık bağlanmakta, derece tespiti yapılanların aylıkları artırılmakta ve bu kişilerin 1005 sayılı Kanun kapsamında olanlara sağlanan haklardan yararlanmaları imkânı getirilmektedir. Tüm vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin, şehitlerimizin anne ve babalarına bağlanacak toplam aylık tutarına ilişkin asgari güvence güçlendirilmektedir. Bakıma muhtaç gazi ve malullere yapılan ödeme artırılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - 3713 sayılı Kanun kapsamında vazife malulü olan erbaş ve erler ile güvenlik koruculari, öğrenciler ve sivillerin aylıklarında artış yapılması amaçlanmaktadır. Er ve erbaşların yeniden muayene hakkına ilişkin yaş haddi 55 yaşını doldurdukları tarih esas alınarak yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca, 15 Temmuz darbe teşebbüsü sırasında yaralanan gazilerden malul sayılmayanlara aylık bağlanmaktadır. Kanun teklifiyle şehitler, gaziler, vazife ve harp malulleri ile bunların hak sahiplerine ilişkin farklı kanunlarda yer alan hükümlerin güncel ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesi, hak sahiplerinin kazanılmış haklarının korunması, sosyal devlet ilkesinin güçlendirilmesi ve devlet adına üstün fedakârlık gösteren kişiler ile ailelerine sağlanan koruma mekanizmalarının daha etkin, hakkaniyete uygun ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması amaçlanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şehitlik ve gazilik bizler için en büyük rütbedir, bütün şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyorum, onların ailelerini hürmetle selamlıyorum. Gazilerimize uzun, hayırlı ömürler diliyorum. Cenab-ı Hak bu konuda kendilerinden razı olsun. Bu konuda bütün milletimizin duası en büyük rütbe olan şehitlik ve gazilik rütbelerine erişmektir. Ne güzel diyor şair: "Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber/Sana aguşunu açmış duruyor Peygamber."

Bütün şehit ve gazilerimize selam olsun diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez hakkında açılan soruşturmaya ve konuyla ilgili olarak Meclis Başkanına ulaşmaya çalışacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, biraz önce Sayın Grup Başkan Vekilleri görüşlerini ifade ettiler ve tamamladılar.

Ben de bir talep üzerine, Sayın Ekmen'in Meclis Başkanını arayarak dün akşam yaşanan meseleyle ilgili, Sayın Turhan Çömez'in burada yapmış olduğu bir konuşmadan dolayı kendisine resen açılan soruşturmanın doğru olmadığına dair ki ben de bu konuda kendi görüşümü dün akşam ifade etmiştim; bir milletvekilinin kürsü dokunulmazlığı ve ifade özgürlüğü kapsamında yapmış olduğu konuşmaya dışarıda resen soruşturma başlatarak hakkında bir soruşturma açılmasının yöntem olarak doğru olmadığını ve varsa böyle bir mesele ya da yoksa böyle bir mesele Grup Başkan Vekilleri aracılığıyla ya da kendisini direkt arayarak ya da Divandan herhangi birimize bilgi vererek meseleye açıklık getirilmesinin daha doğru olacağını ifade etmiştik ancak böyle olmadı; dün akşam yaşananlar, resen soruşturmanın başlatılması meselesi üzerinde çokça tartışma yapıldı. O yüzden ben şimdi on dakikalık bir ara vereceğim ve Meclis Başkanına ulaşmaya çalışacağım ki ulaşabilirsem eğer konuyla ilgili bilgi alacağım ve burayı da bilgilendireceğim.

O yüzden birleşime on dakika ara veriyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarında alkışlar)

Kapanma Saati: 16.03

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 124'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, Türkiye Cumhuriyeti bakımından terörün ne olduğunun, bir yapının terör örgütü olarak kabul edilmesinde hangi ölçütlerin esas alındığının, terör örgütlerine ve mensuplarına yönelik devlet politikasının hangi şartlarda değiştirildiğinin ve terörle mücadelede siyasi tercihlerden bağımsız, kalıcı ve tutarlı bir devlet politikasının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi amacıyla 9/8/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Ağustos 2026 Pazar günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/8/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/8/2026 Pazar günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından Türkiye Cumhuriyeti bakımından terörün ne olduğunun, bir yapının terör örgütü olarak kabul edilmesinde hangi ölçütlerin esas alındığının, terör örgütlerine ve mensuplarına yönelik devlet politikasının hangi şartlarda değiştirildiğinin ve terörle mücadelede siyasi tercihlerden bağımsız, kalıcı ve tutarlı bir devlet politikasının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi amacıyla 9/8/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/8/2026 Pazar günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, hafta sonu on sekiz, yirmi saat süren bir Adalet Komisyonu süreci yaşadık. Adalet Komisyonunda normal bir komisyon odasında hem Komisyon üyeleri hem de birçok milletvekili, aşırı sıcak, hepimiz yorulduk. Söylenecek her şeyi söyledik, bütün ikazlarımızı yaptık, bütün çabalarımızı verdik, vermeye de devam edeceğiz. Oradaki konuşmalardan, bu Genel Kuruldaki konuşmalardan aklımda kalan, aklınızda kalan, kamuoyunun aklında kalan, aslında tekrar edildikçe bir slogan hâline gelen, tekrar edildikçe o sloganla birlikte, aslında büyük bir haksızlık oluşturan, terör ile Kürtleri bir arada değerlendirme ve herkesin bir mazeret olarak konuşmasının ya başında ya sonunda ya da ortasında "Kürt sorunu" diye tarif ettikleri bir durum var.

Bundan on dokuz ay önce "terörsüz Türkiye" diye bir kampanya başlatıldı ama geldiğimiz noktada KCK terör örgütü ve PKK terör örgütü kurucu, yönetici ve mensuplarına has bir kanun teklifi Adalet Komisyonuna geldi ve devamında da Parlamentoya indiriliyor. O zaman bunun adına "terörsüz Türkiye demeyeceğiz, bunun adına "KCK terör örgütü, PKK terör örgütü yöneticileri, üyeleri ve kurucularına ilişkin süreç yönetimi" diyeceğiz çünkü "terörsüz Türkiye" derseniz diğer tüm terör örgütlerine ilişkin de ve bunun sosyolojik altyapısına ilişkin de bunun ekonomik altyapısına ilişkin de bir çözüm getirmeniz gerekiyor; bir çözüm yok.

Bu Komisyon raporu hazırlanırken bu Komisyona mensup olan tüm partiler, o partilerin de üyeleri, milletvekilleri, her biri ayrıca bu Komisyon raporu yazılmadan önce kendi raporlarını yazdılar. "Demokrasi" dediler, "tutuksuz yargılama" dediler, "adil yargılama" dediler, "tarafsız ve bağımsız mahkemeler" dediler, diğer hassasiyetlerini dile getirdiler; toplumdaki ekonomik ve sosyolojik patlama noktasını anlattılar ama gel gör ki bu raporda o yazdıkları sayfalarca metinden hiçbir kelam yok ama buna rağmen bu raporu imzaladılar. Buna rağmen imzalanmış bir raporla bir kanun teklifi hazırlandı, bu kanun teklifinden de -geçen hafta da burada sorduk, dile getirdik- bu Komisyondaki üyelerin haberi yok, o üyeleri o Komisyona veren partilerin genel başkanlarının haberi yok; sözcülerinin, yetkililerinin haberi yok. O gelen kanun teklifiyle ilgili Adalet Komisyonunda birkaç ufak itirazla... "Ufak" diye de küçümsemek istemiyorum aslında. Hepiniz de mazur görün yani kızgınım ama cumhuriyet adına mahcubum, bir cumhuriyet yurttaşı olarak mahcubum, bu süreci engelleyemediğim için mahcubum. Bu işten, bu yürütülen süreçten cumhuriyeti, üniter yapımızı, millî kimliğimizi sakınamadığım için mahcubum ama yolculuğum bitmedi, kavgamız bitmedi. Sayımız az, çok daha kalabalık burası ama inanın, inancımız, kararlılığımız ve bu cumhuriyete olan bağlılığımız, milletimize olan bağlılığımız, milletimizi koruma refleksimiz ve buna ilişkin hayallerimiz ve ülkümüz capcanlı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O yüzden, hepinizden, yaşça büyükler varsa kardeşi olarak, yaşıtlarım varsa dostu olarak, bu Parlamentonun sizler gibi şerefli bir parlamenteri olarak... Bu gelen yasa teklifi dayanışma değil bu gelen yasa teklifi toplumsal bütünleşme de değil. Hepinizle hayatımın sonuna kadar bütünleşirim ama bu ülkeyi bölmeyi, yıkmayı hedeflemiş, bunun için bir örgüte mensup olmuş, eline dişine kan değmiş kimseyle ne milletimi ne kendimi ne ailemi bütünleştiremem.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Ortada bir nedamet yok, ortada bir pişmanlık yok. İlk açılımda hatırlayın ne diyorlardı: "Silahlarını alacaklar gidecekler." Yeni gelen süreçte "Silahlarını bırakıp gelecekler." Nereye gelecekler? Kanla, gözyaşıyla kurulmuş bu vatana, ilan edilmiş bu cumhuriyete ve sizlerin mebus olarak milletine, vatandaşına hizmet etmek için mücadele verdiğiniz bu ülkeye gelecekler. Kim gelecek? Terör örgütü

mensupları. Neyle gelecek? Pişmanlık ve nedamet şartı bile yok, pişmanlık ve nedamet şartı bile yok. Elinizi vicdanınıza koyun, arkanıza yaslanın, gözünüzü kapatın; eşlerinizle, çocuklarınızla konuşun. Ne olur doğrudan ayrılmayın, cumhuriyetten ayrılmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yoğun bir gündem içerisindeyiz ama bu gündem içerisinde es geçmememiz gereken bir husus var, o da terörün tanımı. Gerçekten anılan gündem önerisi görüşülen kanun teklifinden bağımsız düşünüldüğünde ülkemizin terör hususunu belirlemede, tanımı koymada bir politikaya ihtiyacı var çünkü konjonktürel gelişmelerle, siyasi hesaplarla günübirlik terörist belirlendiği takdirde ülke yarınlara güvenle çıkamaz.

Çok yakın bir tarihte yaşadığımız hadiseyi biliyoruz. "Hizmet hareketi" olarak anılan bir grup bugün FETÖ terör örgütü olarak anılıyor. Burada sorulacak soru şu: Bunlar ne zaman eğitim hareketi oldular, ne zaman suç örgütüne dönüştüler, sonra nasıl terör örgütü oldular, ardından da darbe yapılanması oldular? Bunların her biri ayrı bir süreç.

Burada, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Anayasa Mahkemesinin, Yargıtayın kararlarının da hiçe sayılması doğru değildir. Bugün FETÖ borsasından söz ediliyor ise; bugün mağdurların, mazlumların ahı arşı titretiyorsa bilelim ki bugün yandaş görünen STK'ler yarın bir iktidar değiştiğinde tamamı yeniden terör örgütü ilan edilebilir. Onun için, iktidar kanadı kendi tayfasını kurtarmak, onların geleceğini bugünden teminat altına almak istiyorsa bu terörle ilgili tanımı bugünden yapmak durumundadır.

Başka bir husus şudur ki: Ne yazık ki bu iktidarın getirdiği her bir düzenleme, her bir çözüm yeni mağduriyetler ortaya çıkarıyor. Şuraya gelen hiçbir kanun için hay Allah razı olsun, tam efradını cami, ağyarını mâni bir düzenleme yapılmış, gönül huzuru içerisinde "evet" diyeceğimiz bir yapı ne yazık ki hiçbir dönem için ortaya gelmiyor. Şunu düşünmeliyiz ki: Devlet terzi değildir, kişiye özel düzenleme yapmaz; konfeksiyon üreticisi gibi herkesin yararlanacağı, herkese uyan bir düzenleme yapmak zorundadır ve eğer bu uygulama bu hâliyle devam ederse yarın da ne olacağını hiç kimse kestiremez. İşte, bu zaten yaşadığımız süreçteki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Suyunuzu için ve tamamlayın. (AK PARTİ, Yeni Parti, DEM PARTİ, MHP, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Belki de yaşadığımız süreçteki sorunların temelinde de şu bugünkü başkanlık sistemi yatıyor. Kişiye özel, bugüne mahsus, zata mahsus başkanlık sistemi ne yazık ki ülkemizi bugün dar bir kalıba soktu. Onun için yapılan bütün işlemler yarını da düşünerek, gelecekte öngörülebilir, hukuka uygun; devlete güvenin, devlette devamlılığın esasını sağlayacak objektif kriterlere dayalı bir çözümle yapılmalı. Bugün sadece buna ihtiyacımız var. "Hele bugünü kurtaralım, yarın yeni bir sözle karşı karşıya kalırız." dersek bunun hiç kimseye faydası olmaz. Belli ki bu düzenlemenin de belli hesaplarla, belli zamana yönelik yapıldığı görülüyor.

Teşekkür ederiz. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Deniz Demir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Gazi Meclisimizin aziz üyeleri; Anadolu'nun kalbinden ve büyük Türk milletinin bağımsızlık iradesinden süzülüp gelen bu kutsal çatı altında ülkemizin yıllardır kanayan yarasını dindirmek, vicdanları rahatlatmak ve ülkemizin geleceğini güvenli ve aydınlık bir geleceğe kavuşturmak için barış, kardeşlik ve yıkılmaz birliktelik sürecine katkı sunmak için konuşacağım.

(Uğultular)

BAŞKAN - Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

DENİZ DEMİR (Devamla) - Bizler bu kürsüden her zaman cumhuriyetin kurucu iradesini, ortak geleceğimizi ve bu toprakların barışını savunduk. Bugün de terörden arındırılmış, huzura ermiş bir Türkiye hedefini cumhuriyetin temel ilkeleri ve tarihsel sorumluluk doğrultusunda değerlendirmek mecburiyetindeyiz. Bizim için "terörsüz Türkiye" sadece bir temenni ya da siyasi bir slogan değildir; bu milletin evlatlarının can güvenliğini, annelerin gözyaşını dindirmeyi, her bir insanımızın yarınlara güvenle bakmasını teminat altına alma mücadelesidir. Kirli terör odaklarının on yıllardır bu ülkenin kalkınmasına, birliğine, kardeşliğine ve kaynaklarına vurduğu prangayı tamamen söküp atmak en büyük sorumluluğumuzdur ancak unutulmamalıdır ki terörün tamamen son bulması, toplumsal barışın inşa edilmesi, kalıcı bir huzurun tesis edilmesi için atılacak her adımın pusulası belli olmalıdır. Bu süreç, milletin vekâletini taşıyan bu gazi çatı altında Gazi Meclisin açık, şeffaf, denetlenebilir iradesiyle yürütülmelidir. Kapalı kapılar ardındaki pazarlıklarla değil milletin gözü önünde hukukun ve demokrasinin meşru zemini içinde ilerlemelidir. Terörün ve şiddetin her türlüsüne amasız, fakatsız karşı dururken çözümün adresi, hukuk devletini, demokrasiyi ve adalet duygusunu güçlendirmektir. Her bir vatandaşımızın kendini eşit, hür ve birinci sınıf yurttaş hissettiği bir Türkiye inşa edilmelidir. Bu süreçte atılacak hiçbir adım vatan uğruna canını vermiş şehitlerimizin, gazilerimizin ve onların bizlere emaneti olan ailelerinin vicdanını sızlatmamalı, onurunu zedelememelidir; onların rızası ve vicdanı bizim en temel sınır çizgimizdir.

Değerli milletvekilleri, siyaset, kronikleşmiş sorunları torunlarımıza devretme yeri değil milletin ikbaline engel olan sorunları çözme makamıdır. Terörün gölgesinin ülkemizin üzerinden tamamen kalktığı, gençlerimizin geleceğini yurt dışında değil bu topraklarda kurduğu, kardeşliğin ve huzurun teminat altına alındığı bir Türkiye için meşru, hukuki ve millî her adımı desteklemeye, yapıcı önerilerimizle sürecin takipçisi ve güvencesi olmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekillerimiz, terörsüz Türkiye mümkündür, yeter ki samimi olalım, yeter ki Meclisi güçlendirelim, yeter ki hukuktan ayrılmayalım ve yeter ki Türkiye'nin ortak geleceğini siyasi hesapların üzerinde tutalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ DEMİR (Devamla) - Gazi Meclisimizi ve yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sırlarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin uzun yıllardır ağır bir çatışmanın ardından aslında barışa ve demokratik topluma geçişinin hukuki zeminini inşa ettiğimiz tarihsel bir eşikteyiz ve yarın da bu Meclis bu tarihe hep beraber eşlik edecek ya da hep beraber bu tarihe tanıklık edeceğiz.

Önümüzdeki düzenleme elbette eksiksiz değil. Biz de eksikliklerini hem Komisyonda hem kamuoyunda açıkça ifade ettik. Ancak eksiklikleri söylemek ile tarihsel bir eşiğin önemini teslim etmek birbirinin zıddı değildir. Bu teklif, bütün eksikliklerine rağmen çatışma sonrası ilk kez bir hukuk çerçevesi içerisinde düzenleme öneriyor, içeriyor. Geçmişte bu meseleye ilişkin düzenlemeler güvenlik, ceza, teslimiyet ve pişmanlık ekseninde tartışılıp şekilleniyordu, bugün ise silahların bırakılması ile hukuk ve demokratik siyaset arasında bir geçiş zemini kuruluyor; bu tarihsel önemini görmemiz gerekiyor. Toplumun çok farklı kesimleri bunun farkında aslında. Siyasi mahpuslar da bu kesimlerin başında geliyor. Bunu hâlen hapishanede bulunan önceki dönem Eş Genel Başkanımız Figen Yüksekdağ'ın sözleriyle de ifade etmek isterim. Kendisi şöyle söylüyor: "Çerçeve yasa teklifinde de barış teklifinde de barış sürecinde de en başından beri yaşanan ne kadar eksik varsa bu demokratik siyasetin, bizlerin, hepimizin eksiğidir, mücadelenin eksiğidir." Bu önemli bir tespittir çünkü barış, yalnızca birilerinin hazırlayıp toplumun izleyeceği bir süreç değildir. Barış, hepimizin sorumluluğudur. Eksiklikleri gidermek, demokratik zemini genişletmek ve süreci daha kapsayıcı hâle getirmek de hepimizin görevi ve sorumluluğudur. Bugün hapishanelerde bulunan siyasi tutsakların ortaya koyduğu barış iradesini de özellikle vurgulamak istiyorum ki az önce Selahattin Başkan ile Sayın Selçuk Mızraklı'nın mesajını da burada okumuştum. Yıllardır özgürlüklerinden mahrum bırakılan insanların kendi özgürlüklerinden önce Türkiye'nin geleceğinde barışın kurulmasını savunması son derece değerlidir. Figen Yüksekdağ'ın bir başka sözü de bugün hepimiz için yol gösterici olmalıdır: "Eleştirdiğimiz kadar bu sürece müdahil olmalı, sorumluluk almalı ve çaba göstermeliyiz, göstermelisiniz." diyor. Bizim Meclisteki tutumumuz tam da budur; bu yasayı eksikliklerini görerek, eleştirilerimizi saklamadan, bununla birlikte, barış iradesini büyüterek ele alıyoruz çünkü bu yasa 86 milyon yurttaşın; Kürt'ün, Türk'ün, Arap'ın, Laz'ın, Çerkez'in ve adını sayamadığım bütün halkların ve inançların; kadınların, gençlerin, emekçilerin, bütün toplumsal kesimlerin ortak geleceğini ilgilendiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu nedenle, bu ilk hukuki adımın ardından yapılması gerekenler de açıktır: Demokratik siyasetin önündeki engeller temizlenmeli, kaldırılmalıdır. AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararları uygulanmalı, kayyum uygulamasına son verilmeli, ifade, örgütlenme ve siyaset yapma özgürlüğü güvence altına alınmalı, yerel demokrasi güçlendirilmeli, başta kadınlar olmak üzere, toplumun bütün kesimlerinin sürece etkin katılım mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Biz bu yasayı bir son olarak değil bir başlangıç olarak görüyoruz. Tarihî bir hukuki başlangıç yapılmıştır. Bundan sonraki görev, bu zemini barışı kalıcı kılacak hukuki, siyasi, toplumsal ve ekonomik adımlarla güçlendirmek, demokratikleşmeyi derinleştirmek, çatışmasızlığın önüne geçerek eşit, özgür ve demokratik bir toplumu inşa etmektir diyorum. Meclisten sokağa herkes barışın arkasındadır.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Yeni Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Turan Taşkın Özer.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Dünyanın dört bir yanında büyük değişimlerin tanığı oluyoruz. Orta Doğu'daki dönüşüm süreci yüz yıllık ezberleri, yapıları ve anlayışları yeni bir gerçeklikle yeniden yaratıyor. Tabii, kusursuz

bir fırtınanın estiği bu dönemde ülkemizin kendi iç dinamiklerinde yeni bir gerçeklikle hep beraber düşünmeliyiz. Hepimizin üzerinde uzlaşması gereken bir gerçek var: Türkiye'nin şiddetten arınmış bir geleceğe ihtiyacı olması. Bu gerçeği de burada, Parlamentoda bulunan milletvekilleri, vatandaşlarımız, hiç kimse elbette inkâr etmiyor, edemez. Silahların susması, çatışmaların sona ermesi ülkemiz için son derece önemli bir eşiktir. Bakın, bu cümleyi kurmak böyle kolay görünse de aslında bu eşiği geçmenin ne kadar zor, ne kadar çetin, ne kadar hassas olduğunun farkındayız. Bu meselenin tarihî bir mesele olduğunun da farkındayız ama aynı açıklıkla şunu da söylemek zorundayız: Kalıcı barış yalnızca silahların susmasıyla kurulamaz. Toplumsal barışın sağlanması da eşitliğin sağlanması da çok önemli bir eşiktir ve bu eşiğin de aşılması gerekir, elbette bunun da farkındayız. Ancak şunu söylemem lazım: Toplumda bu sürece olan destek için belki yüzde 40'lardan, 50'lerden, 60'lardan bahsediliyor ancak aynı toplum şunu da söylüyor: Seçilmiş belediye başkanlarına yapılan operasyonların siyasi operasyonlar olduğunu, kayyum yönetimlerinin yanlış olduğunu, partilerin genel merkezlerine yapılan siyasi müdahalelerin yanlış olduğunu -yüzde 65'lere, 70'lere varan oranda- yine aynı bu toplum söylüyor. Hukukun herkese eşit uygulanmadığı, seçilmiş belediye başkanlarının görevden alındığı, kayyum yönetiminin olağan bir yönetim biçimine dönüştüğü; gazetecilerin, siyasetçilerin, akademisyenlerin, siyasilerin özgürlüklerinin sürekli tartışıldığı bir yerde toplumsal barış kalıcı hâle gelmez, gelemez ki burada biraz önce ne konuştuk? Yasama dokunulmazlığı olan bir milletvekili hakkında açılan fezlekeyi konuştuk. Barış sadece çatışmanın bitmesi değildir, barış insanların kendisini eşit yurttaş hissetmesidir, barış vatandaşın hakkını mahkemede arayacağına inanabilmesidir, sandıktan çıkan iradenin -özellikle iktidar milletvekillerine bakarak söylüyorum- korunacağına güvenebilmesidir, devletin herkese aynı ve eşit hukukla davranacağından vatandaşın emin olmasıdır. Bunun için hukukun üstünlüğünü yeniden tesis etmek, yargıya güveni yeniden tesis etmek, seçme ve seçilme hakkına tam saygı göstermek, ifade özgürlüğünü güvence altına almak ve farklı kimliklerin kendisini bu ülkenin eşit sahibi olarak hissedeceği demokratik bir düzeni inşa etmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Yargıya güven yüzde 20'lere düşmüş, biz bugün burada hâlâ bu konuları konuşuyoruz.

Değerli vekiller, yarın Genel Kurula gelecek olan ve bugün İYİ Partinin grup önerisine konu olan önergeye bütüncül bakmamız gerekir. Meseleye "ya güvenlik ya demokrasi" diye bakamayız, zira Komisyonda da konuşmalarımda belirttim; bu iki mesele madalyonun iki yüzü gibidir. Demokratikleşme ve silahların bırakılması birbirinin alternatifi değil birbirini tamamlayan iki zorunlu adımdır. Kalıcı güvenliğin yolu güçlü demokrasiden geçer, kalıcı barışın yolu güçlü demokrasiden geçer. Güçlü bir demokrasi inşasının ilk adımı da evet, silahların susmasıyla başlar ancak kalıcı barış için demokratikleşme adımları yükü ve bu yükün taşınmasındaki samimiyet hepimizin üzerindedir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nurettin Alan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

İYİ Parti grup önerisinde hangi yapıların hangi hukuki ve güvenlik gerekçeleriyle terör örgütü olarak kabul edildiğinin ve bu değerlendirmelerin siyasi şartlara göre değişip değişmediğinin açıklığa kavuşturulması istenmektedir. Şunu belirtmek isteriz ki hangi suçun terör suçu olduğu, hangi suçun terör suçu olmadığı Terörle Mücadele Kanunu'nda ve Türk Ceza Kanunu'nda açıklıkla görülmektedir. Ceza hukukunun en temel ilkelerinden biri de kanunilik ilkesidir. Bu ilkeden hareketle, terör örgütünün ne olduğu ve kime terörist denildiği 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda açıklanmıştır. Terörle Mücadele Kanunu'nun 1'inci maddesi "Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir." demektedir. Bu kanun dün yürürlükte olduğu gibi bugün de yürürlüktedir. Yine, aynı kanunun 2'nci maddesinde terör suçlusunun kim olduğu şüpheye yer vermeyecek kadar açık şekilde belirtilmiştir.

Gündemimizde olan, millî birlik ve kardeşlik süreciyle ilgili olarak Meclisimize sunulan Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi'yle; mahkûmiyet hükümlerini ortadan kaldıran, suçların hukuki niteliğini değiştiren veya ceza sorumluluğunu sona erdiren bir düzenleme getirilmemektedir yani Terörle Mücadele Kanunu yine aynı şekilde meridir, devam etmektedir. Devam eden soruşturma ve kovuşturma süreçleri ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükümleri bütün hukuki sonuçlarıyla varlığını korumakta, suçun vasfına, mahkûmiyet kararına veya ceza sorumluluğuna ilişkin herhangi bir değişiklik öngörülmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NURETTİN ALAN (Devamla) - Bu yönüyle teklif hukuki niteliği itibarıyla ceza adalet sistemi ile infaz hukukuna ilişkin sınırlı ve koşullu bir kanuni düzenleme niteliği taşımaktadır. Bu doğrultuda İYİ Partinin grup önerisine katılmadığımızı beyan ediyor, yüce Meclisi saygı ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var.

Bu önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına

Önergemizin oylanmasından önce toplantı yeter sayısı aranması talebimizi arz ederim.

Uğur Poyraz

Antalya

BAŞKAN - Uğur Poyraz? Burada.

Turhan Çömez? Burada.

Selçuk Türkoğlu? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.

Mustafa Cihan Paçacı? Burada.

Erhan Usta? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Burak Dalgın? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

Lütfü Türkkan? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Hakan Şeref Olgun? Burada.

Metin Ergun? Burada.

Hasan Toktaş? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Rıdvan Uz? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Şimdi yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, Türkiye Cumhuriyeti bakımından terörün ne olduğunun, bir yapının terör örgütü olarak kabul edilmesinde hangi ölçütlerin esas alındığının, terör örgütlerine ve mensuplarına yönelik devlet politikasının hangi şartlarda değiştirildiğinin ve terörle mücadelede siyasi tercihlerden bağımsız, kalıcı ve tutarlı bir devlet politikasının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi amacıyla 9/8/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Ağustos 2026 Pazar günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Millî Savunma Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289)[1]

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi şahsı adına ilk söz İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali Çelebi'ye ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

"Şehitlik" ve "gazilik" kavramları Türk milletinin tarihsel hafızasında, devlet geleneğinde ve toplumsal vicdanında müstesna bir yere sahip olup, devlet ve millet adına gösterilen fedakârlığın en yüksek onursal ifadesini temsil etmektedir. Bu kavramlar, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî güvenliğinin, anayasal düzeninin ve kamu düzeninin korunması amacıyla yürütülen görevler sırasında meydana gelen yaralanma, maluliyet ve ölüm hâllerinin bireysel bir sonuçtan ziyade, kamu yararı, vatan hizmeti, sadakat ve üstün görev anlayışı çerçevesinde değerlendirilmesini ifade etmektedir. Bu anlayış doğrultusunda, Millî Savunma Komisyonu olarak Sayın Hulusi Akar Bakanımızın başkanlığında cumhuriyet tarihinin en kapsamlı şehit, gazi çalışmaları yapılmıştır.

Şimdi, soruyorlar: "Yeni mi aklınıza geldi bu çalışma?" Hayır. İki senelik süre boyunca 20'den fazla kurumun 3 bakan yardımcısı, 7 genel müdürü, 22 genel müdür yardımcısı, 38 daire başkanı, 8 şube müdürü dâhil 165 uzmanla çalışılmış, 28 toplantı yapılmıştır.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - İki yılda yapa yapa yaptığınız bu.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ayrıca, 25 şehit, gazi dernek, federasyon, vakıf, platform, sendikaların tamamıyla görüşülmüş, onların 80 temsilcisiyle istişarede bulunulmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonunda üyesi olan partilerin temsilcileriyle istişare toplantıları yapılmıştır. Dolayısıyla, bu şekilde bir algı yanlıştır.

Komisyonda bazı milletvekillerimiz "Bizim bu çalışmadan haberimiz yok." dediler. Peki, tarih veriyorum: 7 Şubat 2024, 29 Mayıs 2024 tarihlerindeki resmî Komisyon raporlarına bakın, tutanaklarına bakın. Orada "Bu konuyu çalışalım." dedik, beraber karar aldık. Bunun üzerine parti temsilcileriyle 17 Temmuz 2024, 14 Mayıs 2025, 21 Mayıs 2025; buralarda toplantılar yapıldı, 25 Kasım 2025'te partilerle birlikte toplantılar yapıldı. Dolayısıyla "Eksik olmuş, şurası şöyle olsun." diyebilirsiniz ama "Haberimiz yoktu." asla diyemezsiniz.

Değerli milletvekilleri, yasalarımızda "şehit" "gazi" tanımı bulunmamaktadır. Bu, yüzyıllık bir problemdir. 34 farklı kanun ve 27 yönetmelikte parçalı bir mevzuat yapısı titizlikle incelenmektedir. Dolayısıyla çok kutsal olan, çok hassas olan ve çok teknik olan "şehit" "gazi" tanımı yapılmaya çalışılmaktadır. Tanımsızlık, sorunları artıran bir faktördür. İnanıyorum ki yüce Meclisimiz bu tanımı da çözecektir.

"İki senede ne yaptınız?" diyorlar, "Sadece 9 madde mi?" Binlerce sayfa kurum görüşlerini ve derneklerin bir sürü önerilerini gösteremem burada ama odamıza gelirseniz onu ifade edebiliriz.

---

[1] *289 S. Sayılı Basmayazı 8/8/2026 tarihli 123'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.*

Özetin özeti 250 sayfalık raporumuz burada. "Ne yaptınız?" diyorsanız bunu da inceleyebilirsiniz. Yol haritamız çizilmiştir. Bu yasal çalışma bir başlangıçtır. Peki, bu yasal çalışmada ne var? 7 başlıkta 10 farklı grubun, 50 bine yakın şehit ailesi ve gazilerimizin sorunlarını çözüyoruz.

Bir, şehit anaları ve babalarının asgari gelir güvencesini güçlendiriyoruz. Bunlara tüm vazife malulleri de dâhildir.

İki, malul sayılmayan gaziler; mermi yemiş, gazi sayılmamış; şarapnel parçası taşıyor, gazi sayılmamış; bunların gazilik meselesini çözüyoruz. Burada kapsam terörle mücadelede fiilen operasyona katılanlar olacaktır. Soruyorlar "Muharip gazi mi yapıyorsunuz? Yani karşıda bir devlet olduğunu mu iddia ediyorsunuz, teröristleri bir devlet olarak mı görüyorsunuz?" diyorlar. Burada muharip gazi yapmak da söz konusu değildir, bunlar muharip gazi yapılmıyor, sadece muharip gazilerin faydalandığı haklardan faydalanıyorlar. Neden? Çünkü onlar da malul değil, malul olmayanlara aynı hakları vermeye çalışıyoruz; o algı da yanlıştır.

Süreç nasıl işleyecek? "Süre kısa." deniyor. E-devletten başvurular yapılacak, ilgili kuruma başvurular yapılacak. Örneğin, Millî Savunma Bakanlığına başvuruldu, Millî Savunma Bakanlığı operasyonel illiyeti değerlendirecek ve Sağlık Bakanlığına sevk edecek bu kişileri. Ayrıca bir Adli Tıp incelemesi vesaire olmayacak burada söylendiği gibi. Sağlık Bakanlığı sadece mermi girmiş mi çıkmış mı, yani mevcut durumunu kontrol etmeyecek, mevcut sağlık durumuna bakmayacak, olay zamanındaki yaralanmasını kontrol edecek, mermi, şarapnel, kesici, delici alet yaralanması varsa gaziliğini teslim edecek.

"İtiraz usulü nasıl olacak?" denildi, genel hükümlere göre Sağlık Bakanlığı Sağlık Raporları Yönetmeliği'ne göre yapılacak.

Adli Tıp uzman sayısı soruldu, o da 533; Sağlık Bakanlığı da hazırlıklarını yapıyor.

Diğer bir başlık: Bakım yardımı. Bakıma muhtaç gazilerimize 2,5 asgari ücret tutarında desteği artırıyoruz. 15 Temmuz gazilerimizden malul sayılmayanlara aylık bağlıyoruz. Er gaziler, korucular, askerî öğrenciler, siviller; bunların aylıklarında artış yapıyoruz.

Yine burada söylendi, "Er gazilerle ilgilenmiyorsunuz, görüşmüyorsunuz, Meclise ve Komisyona sokmuyorsunuz. Amerikan gazisine gittiniz de buradaki gazilere gitmediniz." diyorsunuz. Tam bir zırva, tam bir algı oyunu!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Gittiniz mi?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sokmadınız ya, oradaydık, sokmadınız ya!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Er gazilerin varlığını eylem yaptıklarında fark edenler bize bugün ders vermeye kalkıyorlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sokmadınız, sokmadınız! Orada oturdular; hiçbirini almadınız, dinlemediniz bu adamları.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Er gazilerle yapılan görüşmeleri ben size söyleyeyim, sizin er gazilerden haberiniz bile yoktu daha öncesinde.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sizin haberiniz yok. Kabul etmiyorsun zaten.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bakın, 4 Aralık 2024...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Komisyona sokmadınız, Komisyona.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - "Meclise giremiyor." diyorsun ya; bak, kulisimize girmiş er gaziler, şu an eylemdekiler kulisimizde.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Oradaydı, Komisyonun kapısının önündeydi.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - 26 Mart 2025, beraber iftar yapmışız şehit aileleri ve gazilerimizle.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - 500 metre aşağıdalar, 500 metre, 500 metre aşağıdalar; gidip konuşabilirsin.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Diyorsunuz ya "Komisyona giremiyor." diye; bakın, 10 Nisan 2025'te Plan ve Bütçe Komisyonundalar; hani giremiyorlardı, hani giremiyorlardı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kendi odamızda ağırlamışız; tarihler burada, 17 Nisan 2025. Bitmedi, yine kulise girmişler; 24 Haziran 2025. Ve bunların bazıları şu an eylemde; canları sağ olsun, fark etmez, demokratik haklarıdır.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bir kelime olsun konuşturmadınız ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Komisyona almadınız.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ne Komisyonu? Kulise de girdiler, kendi odalarımıza da girdiler, onlarca görüşme yaptık biz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hayır, biz oradaydık, almadınız, gelmediniz.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Şehit aileleri ve gazilerimizle Türkiye Büyük Millet Meclisi görüşmeleri... Bakın, 13 Ağustos 2025; sizin haberiniz yok daha o zamanlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yalan ya!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - 14 Ağustos 2025, yine Komisyondalar; hani yoklardı, hani giremiyorlardı? Her zaman görüştük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) - Sonuç ne, sonuç? Hangi hakkını verdin?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bitmedi, 25 Kasım 2025... Ya, onu geçin, Bakan Yardımcımızla görüştürdük Mecliste; bakın, burada fotoğrafı var. Bazıları eylemde şu an...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, bağ mı bağışladın? Yani gaziyle görüştü diye bağ mı bağışladın? Komisyona girecekti, almadınız.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Görüştürdük, ilgilendik, sizden fazla ilgilendik, merak etme. Onlarca örnek var, daha Temmuz 2026'da bir daha görüştük.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Toplantıyı bir saat başlatamadınız.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bunları görmezden gelerek tam bir algı operasyonu yapmaya çalışıyorlar. Bu tutmaz arkadaşlar, bu tutmaz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - O sizin işiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Provokasyon sizin işiniz, algı da sizin işiniz!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ne diyor? "Gazilerimize, şehit ailelerine vefasızlık ediyorsunuz." diyorlar. Tekrar ifade ediyorum: Şehit ailelerimizle ve gazilerimizle AK PARTİ kadar, Cumhur İttifakı kadar ilgilenen, görüşen, dertleriyle dertlenen, çalışarak bilen ve sorunlarını çözen yoktur, iddiayla söylüyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yirmi sekiz gündür orada eylem devam ediyor, yirmi sekiz gündür, gidip de dinlesene!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Sayın Bağcıoğlu söylemişti, bakın, bir istatistik verdi: "24 ayda 270 şehit ailesi ve derneğini ziyaret ettik." dedi. Allah razı olsun, daha fazla olmalı. Şimdi biz ne yapmışız, onu söyleyelim, "vefasızlık" diyorlar ya: AK PARTİ teşkilatları olarak tüm Türkiye'de 27.184 şehit ailemizi ve gazimizi ziyaret ederek dualarını aldık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tam yüz katı bir ilgi var burada. Bu nedenle, Teşkilat Başkanımız Sayın Ahmet Büyükgümüş'e, yine Kadın Kolları Başkanımız Sayın Tuğba Işık Ercan'a teşekkür ediyoruz; işte vefa budur diyoruz.

6'ncı madde, yeniden muayene. Yeniden muayene neden yapılıyor? Durumu ağırlaşan gazilerimiz var. Yeniden muayene olarak aylıklarını artırma yoluna gidiyoruz, bu kapsamda önemli düzenlemeler yapıyoruz. Bunlar tabii ki yeterli değil, eksiklerimiz olabilir ama bu bir başlangıçtır, devamı gelecektir.

Son olarak, "Şehit, gazi derneklerimiz terörsüz Türkiye sürecini desteklemiyor." deniyor. Sosyal medyada her şey ortada, açın bakın oraya.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - 600 metre aşağıda, git de sor bakalım destekliyor mu, desteklemiyor mu?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Ben size okuyayım; Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimler Derneği: "Terörün bitmesini en çok biz şehit aileleri istiyoruz. Terörden arınmış terörsüz Türkiye'yi destekliyoruz." Harp Malulleri Derneği bunu söylüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Güvenpark orada, yirmi sekiz gündür eylemdeler, altı gündür de açlık grevindeler.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Türkiye Gaziler ve Şehit Aileleri Vakfı (TÜGŞAV): "Terörsüz Türkiye projesini baltalamak isteyenler bilsin ki biz bu oyunu bozarız." diyorlar.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Adamlar canlarını veriyor, ayıp be!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bunlar sosyal medya hesaplarında var, istiyorsanız ben elden de verebilirim size, birazdan verebilirim.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Adam canını vermiş be, daha neyi destekleyecek!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Muharip Gaziler Derneği "Bu süreci baltalayacak olanlar bizden olmayacaktır ve bu anlamda devletimize güvenimiz tamdır." diyor, Muharip Gaziler Derneği. Emniyet Teşkilatı Vazife Malulü ve Şehit Aileleri Vakfı "Terörsüz Türkiye projesinin devlet politikası olarak görülmesinden ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yürütülmesinden memnuniyet duyuyoruz." diyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Öyle demiyor, "Madalyaları bile alın ama bu ihanet yasasını geçirmeyin." diyor.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı "Terörsüz Türkiye hedefini destekliyoruz. Şahidi olduğumuz bu tarihî fırsatları kaçırmayalım." diyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Erdem Çerçioğlu diye orada Başkan var, git sor.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Sen bize bağırma.

Anadolu Güvenlik Korucuları ve Şehit Aileleri Konfederasyonu terörsüz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Bu ve onlarca örnek, bunları elden size de teslim edebiliriz. Mesela, şehit Eren Bülbül'ün annesi -onu da linçlediniz- ne diyor? "Daha evlatlarımız şehit edilmesin, daha hiçbir anne ağlamasın." İşte, Anadolu irfanı bu; bunu başaracağız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Göreceğiz Anadolu irfanını!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanlar ne diyor? "Terörsüz bir Türkiye için; vatan, millet, devlet, bayrak, ezan için Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan ve Türkmen beyimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin yanındayız." diyorlar. Bunlar şehit aileleri, bunlar gaziler; bunlara söyleyeceksiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O yüzden, 10 bin PKK'lıyı getirmek için kanun getiriyorsunuz. Gidip Güvenpark'ta anlat bunları.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Dolayısıyla terörsüz Türkiye bir zaferdir ama öncelikle şehit ve gazi ailelerimizin zaferidir, ondan sonra kardeşliğimizin zaferi olacaktır, kazanan Türkiye olacaktır diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Poyraz, söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partili hatibi dinledik. Benim biraz önce de konuşmamda bahsettiğim üzere, on dokuz ay önce, ismini zikrettiğim siyasi partilerin Sayın Genel Başkanları ve parti sözcüleri "terörsüz Türkiye" diye bir süreç başlattılar. "Terörsüz Türkiye" dediğiniz zaman, bu ülkede terörün devam etmesini talep edecek hiç kimse yoktur. Terörün bu ülkede, bu topraklarda sökülüp atılması konusunda 86 milyonun tamamı da hemfikirdir. "Terörsüz Türkiye" diye bahsedip, getirip getirip sonunda PKK ve KCK mensubu, kurucusu ve yöneticilerine infaz indirimi ve af getirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şimdi, dolayısıyla burada öncelikle, Sayın Çelebi'nin hem bir eski asker olması, Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu olması hem de bir milletvekili olması sebebiyle hitaplarında bir yalan olduğu iddiasında bulunmam bana da yakışmaz, bu Parlamento açısından hiçbir milletvekiline yakışmaz ama burada iradelerde bir sakatlanma durumu söz konusu çünkü bu insanlara dendi ki: "Terörsüz bir Türkiye, terörsüz bir Türkiye." Bu insanlara "Terör örgütünden bu ülkeye namlu doğrultmuşlara, evlatlarınızı vurmuşlara ya da onları azmettirmişlere; infaz indirimiyle bunlara af getireceğiz." denmedi. Dolayısıyla bu bahsettiği açıklamalarla ilgili, sanıyorum, bütün o açıklamaların, bütün o beyanların sahiplerinin ve bütün o derneklerin her bir üyesinin -yönetimlerinin değil- beyanlarını yeniden almak durumundalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

Biraz önce milletvekilimiz ifade etti, 600-700 metre mesafede, insanlar oradalar, onlar da başka bir şey söylüyor Sayın Çelebi, başka bir şey söylüyor ve siz bir Parlamenter olarak, bir eski asker olarak hukuksuzluğun, haksızlığın ne olduğunu yaşayarak, yirmi beş yıllık bir iktidarda "Bu ülkenin gazisinin,

şehidinin şartlarını daha da iyileştireceğiz.” diyemezsiniz. Bugün en iyi şekilde olmak zorunda, dahası yok bunun; canını vermiş, bedenini vermiş; bedenini bırak, içi yaralanmış; daha iyisi olmaz. Büyük devlet, büyük Parlamento bunu çözmek zorundaydı bugüne kadar. O yüzden, şimdi burada kimse “Daha da iyisini yapacağız.” diyemez.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, söz talebiniz var, görmedim.

Buyurun.

53.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvelki bir ifadeyi düzeltmek gerekir. “PKK/KCK yöneticilerine af getirilmekte.” cümlesi doğru bir cümle değildir, bunu ifade etmek isterim.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Kanunda yazıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yani kanunu tartışacağız zaten, beraberce bakacağız.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Tartışacak bir şey yok ki, yazıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - O konuda sizin söylediğiniz cümle doğru bir cümle değil, onu ifade etmek istedim.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Efendim, doğru cümle neymiş, onu söylesin.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Biraz evvel konuşan değerli hatibimiz de bütün ilgili derneklerin, vakıfların, birliklerin, kendi internet sitelerinde terörsüz Türkiye’ye dair açıklamalarını kamuoyuyla paylaşmıştır ve Türkiye, terörlü Türkiye olarak devam etmesin, terörsüz Türkiye olarak yoluna devam etsin diyen bütün sivil toplum kuruluşlarımızın bu konudaki görüş ve düşüncelerini sarahaten açıklığa kavuşturmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu konuda biz bu düzenlememizle de şehit ve gazilerimizle ilgili daha iyi bir noktaya, onların bütün bu çerçevede hak ettikleri gerçek anlamda her türlü sosyoekonomik hakların iyileştirilmesine dönük adımları süreç içerisinde atageldik. Bu iyileştirmelere devam edeceğimizi de değerli hatibimiz ifade ettiler, bu konuda görüşlerinin arkasında olduğumuzu da ifade etmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Poyraz...

54.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, Sayın Akbaşoğlu sanıyorum... Yani ihtimal vermek istemem ama kamuoyunda şöyle bir tevatür var ya hani "Metni okumadan imzaladılar." diye, Sayın Akbaşoğlu'nun hem şahsında hem mesleki donanımına binaen böyle bir hata yapmış olması mümkün değil. Söz konusu kanunda "Kurucu, yönetici ve üyeler." deniyor, "Kurucu, yönetici ve üyeler." diyor. Dolayısıyla yazılı bir metni, yazılı bir hususu bu şekilde ifade etmesini doğru bulmadığımı ifade ediyorum.

Problem de şu zaten efendim: Şimdi, bundan on yıl öncesine kadar "FETÖ" denilen örgüt Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte hareket eden, Türk Silahlı Kuvvetlerini deforme etmiş, birçok alanda taşeronluk hizmeti vermişti. On yıl önce uyandılar, tarihin doğru tarafına geldiler -bizim olduğumuz tarafa- ve dediler ki: "FETÖ bir terör örgütüdür."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Millî Güvenlik Kurulu kararıyla ilan edilmiş, HTŞ terör örgütü bugün Suriye Hükûmeti oldu, HTŞ terör örgütünün lideri Suriye Devlet Başkanı oldu; arabasıyla Şam'da geziyorlar. Dolayısıyla onların bugün "terör" dediği yarın başka bir şey, yarın başka bir şey dediği her an "terör" olabilir. Dolayısıyla onların böyle bir kriteri yok; kriterleri, menfaatleri ve menfaatleriyle ilgili çıkar çatışmaları, başka bir şey yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Akbaşoğlu...

55.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Efendim, bizim kriterimiz milletin iradesidir, hukuktur, hukuk devletidir, ilgili mevzuatlardır. Neyin terör, neyin terör olmadığı ve silahsızlanmanın, terörü ortadan kaldırmanın, terörü bitirmenin ve kardeşliği pekiştirmenin nasıl ele alınacağı yüce Meclisin iradesiyle ve ortaya koyacağı kanun çerçevesiyle bellidir. FETÖ'yü devletten temizleyen iradenin adı Recep Tayyip Erdoğan'dır, AK PARTİ'dir, Cumhur İttifakı'dır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yerleştiren ve atayan? O kadar generali getiren?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sonuç itibarıyla, bu konuda kriterimiz nettir, kriterimiz hukuki çerçevedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin ve vatanımızın asli teminatı olan aziz şehitlerimizi saygıyla minnetle anarak, onların aileleriyle kahraman gazilerimizi şükranla selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Bedenini bu millet için siper eden kahramanlarımızın ve ailelerinin ertelenemez haklarının artık verilmesi gerektiğini haykırmak için karşınızdayım. Şunun net olarak bilinmesini isterim: Şehit yakınları ve gazilerimizin meselesi dönemsel lütuflarla veya geçici çözümlerle geçiştirilecek bir mesele asla değildir, dar siyasi hesaplara veya yüzeysel tedbirlere sıkıştırılamayacak kadar hayati ve millî bir meseledir.

Değerli arkadaşlar, gölge millî savunma bakanımız emekli Tümamiral Yankı Bağcıoğlu ve arkadaşlarımız 170'ten fazla il ve ilçede 270'in üzerinde şehit ve gazi derneğiyle görüştü, onların dertlerini, taleplerini birinci ağızdan dinledi. Genel Başkanımız Özgür Özel'in de katılımıyla "Kahramanlara Vefa Çalıştayı" düzenledik ve sonrasında, şehit yakınlarımızın, gazilerimizin ve terörle mücadelede yaralanıp sistemin dışına itilmiş kahramanlarımızın tüm sorunlarını kökten çözecek, 18 kanun içeren bütüncül teklif paketimizi Meclise sunduk, tarih Ağustos 2024 idi. Şimdi, Yeni Parti olarak TBMM'de grubumuzu kurar kurmaz bu 18 kanunluk bütüncül teklifi aynen yeniden verdik, hem de ilk kanun teklifimiz olarak. Peki, bu iktidar ne yaptı? Bu önümüze getirdiğiniz eksik, yetersiz teklif hazırlanırken bile tek bir er şehit ailesine, tek bir er gaziye; er, erbaş derneğine sordunuz mu? Hayır. Daha da acısı ise Komisyon görüşmelerinin yapıldığı gün, bu vatan için gözünü kırpmadan ölüme yürümüş şehitlerimizin yakınları ile kahraman gazilerimize milletin Meclisinin, Gazi Meclisin kapılarını kapattınız, içeriye âdeta bir lütufmuş gibi sadece tek bir temsilci alındı, onun da süresi kısılarak sesi bastırıldı. Yine de hatırlayın, ne diyordu şehit aileleri ve gazileri adına konuşan Erdem Çerçioğlu: "Millî Savunma Bakanlığı bizi ölüme gönderirken hiçbir problem yok; iş, sosyal haklarımızı vermeye geldiğinde bizleri çöp gibi kenara fırlatıyorsunuz. Biz para değil insan yerine konulmak istiyoruz." Değerli arkadaşlar, bu feryada kulak vermelisiniz, hepimiz vermeliyiz. Buradan, Güvenpark'ta adalet ve eşitlik nöbetini yirmi sekiz gündür kararlılıkla sürdüren şehit yakınları ve kahraman gazilerimizi selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, AKP böylesine eksik, güdük, sorunu çözmeyen bir teklifle milletin önüne çıkmışken biz Yeni Parti olarak yine yapıcıyız, çözüm üretiyoruz. İşte, Komisyon aşamasında yapıcı önergeler verdik, hepsini ama hepsini gerekçesiz reddettiniz. Şehit anne ve babalarına bağlanan aylığı en azından 2 net asgari ücret yapalım dedik, reddettiniz. Başkasının desteği olmadan yaşayamayan malul gazilerimize verilen ek ödemeyi 3 katına çıkaralım dedik, reddettiniz. Vücudunda mermiyle, şarapnelle yaşayan ama 1953 tarihli eski Nizamname yüzünden gazi sayılmayan binlerce kahramanımıza amasız, fakatsız "onur gazisi" ünvanı verelim, 15 Temmuz gazilerine verilen hakları terörle mücadele gazilerimize de tanıyalım dedik; reddettiniz. Elli yıl önce Kıbrıs'ta destan yazan Kıbrıs gazilerimize Kıbrıs Harekâtı Şeref Madalyası verelim dedik, reddettiniz. Er şehit ve er gazilerimizi rütbeli personelin gerisinde bırakan özlük hakkı adaletsizliğini giderelim, emsal maaş verelim dedik; reddettiniz. Evli şehitlerimizin anne babalarına ve muharip gazilerimize TOKİ faizsiz konut kredisi verelim; şehit ve gazi çocuklarımızın hepsine, evlatları arasında ayrım yapmadan kamuda istihdam sağlayalım dedik; reddettiniz. Temel askerlik eğitimini almış, atanamayan uzman çavuşlarımızı ve gazilerimizi Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde okullara güvenlik görevlisi olarak atayalım, hem okulları koruyalım hem istihdam sağlayalım dedik; onu da reddettiniz. Memura verilen seyyanen zammı, şehit ailelerimize ve gazilerimize de yansıtalım, 18 Mart Şehitler Günü'nde, 19 Eylül Gaziler Günü'nde birer maaş ikramiye verelim dedik; reddettiniz. Vukuatlı nüfus kayıt örneğindeki o soğuk "ölü" ibaresini kaldırıp yerine "şehit" veya "şehadet" yazalım dedik, onu bile reddettiniz. Gazilerimiz Ankara Bilkent'teki Gaziler Rehabilitasyon Hastanesine gitmek için 81 ilden yollara düşüyor; protez, ortez çilesi çekiyor; buna onların kendi illerinde çözüm getirelim dedik, oralı bile olmadınız.

Sayın milletvekilleri, biz Yeni Parti olarak "mış" gibi yapan, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin sorunlarını halı altına süren bu anlayışı kabul etmiyoruz. Vatan savunması parçalı olmadığı gibi vatan evlatlarına verilecek haklar da parçalı ve lütuf gibi sunulamaz. Şehitlik ve gazilik, dar bütçe hesaplarına, dostlar alışverişte görsün mantığıyla hazırlanmış pansuman tedbirlere, yama düzenlemelere kurban edilecek bir konu değildir. Şehidimizin emaneti olan anası, babası, eşi, evladı bizim öz ailemizdir. Bu ülkede huzur içinde oturuyorsak, bu kürsülerde konuşabiliyorsak, bayrağımız gururla dalgalanıyorsa bu; bedenini, canını, uzvunu bu vatan toprağına siper eden kahramanlarımız sayesindedir. Siz bu kanun teklifiyle sorunları çözmüyorsunuz, sorunların üstünü örtüyorsunuz. Muhataplarının yani şehit ve gazi derneklerinin; er, erbaş temsilcilerinin dinlenmediği, muhalefetin yapıcı önergelerinin yok sayıldığı bu teklif son derece eksiktir, yetersizdir, güdüktür.

Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel, Güvenpark'taki şehit yakınları ve gazilerimizin haklı eylemine 2 kez katılarak tam destek verdi. Orada da net biçimde söylediği gibi biz, bütün şehit yakınları ve gazilerimiz eşit özlük ve sosyal haklarını alana kadar, "Ben bu düzenlemeden razıyım." diyene kadar onların yanında olmaya devam edeceğiz. Az sonra, kanunun maddelerini tek tek görüşmeye başlayacağız. Buradan açıkça çağrıda bulunuyoruz: Şehit ve gazilerimiz üzerinden siyasi hesap yapmayı bir kenara bırakın. Bizim sunduğumuz, 18 kanun içeren, kapsamlı, bütünleşik teklifimizi esas alalım ya da önümüzdeki teklifi önergelerimizle genişleterek kapsamlı ve hakkaniyetli olacak şekilde düzeltelim. Kahramanlarımızın ve emanetlerinin yüzünü gerçekten güldürecek, Anayasa'nın 61'inci maddesindeki "sosyal devlet" ilkesini tam anlamıyla hayata geçirecek kanunu hep birlikte bu Meclisten çıkaralım diyoruz.

Sayın milletvekilleri, şehit ailelerimizin ve kahraman gazilerimizin hakkını teslim etmek Gazi Meclis olarak bir görevimizse bir diğer asli görevimiz de Türk Silahlı Kuvvetlerimizi, kahraman Mehmetçik'imizi gereksiz risk ve maceralardan uzak tutmak olmalıdır. Bakın Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan Mekke'de bir savunma anlaşması imzaladı ancak içeriğini burada aramızda bilen tek kişi yok. Tek duyduğumuz birine yönelik saldırının 3'üne birden yapılmış sayılacağı. Gerek Suudi Arabistan gerek Pakistan Türkiye için önemlidir. Onlarla da diğer bölge ülkeleriyle de iş birliğinin her alanda, özellikle de savunma sanayisi alanında geliştirilmesi muhakkak ülkemizin yararınadır. Ancak bu anlaşmanın ülkemizi Suudi Arabistan ve Pakistan'ın bizim hiç tarafı olmadığımız ihtilaflarının, savaşlarının tarafı hâline getirmesi, otomatik askerî yükümlülüğe sürüklemesi ihtimalinin dahi olması fevkalade kaygı vericidir.

Değerli arkadaşlarım, bu 3 ülkenin güvenlik öncelikleri birbirinden çok farklıdır. Mesela, Suudi Arabistan'a İran ya da Yemen kaynaklı saldırı olduğunda -ki işte gördünüz, bugün Yemen'den Suudi Arabistan'a saldırılar oldu- Türkiye bunun tarafı olacak mıdır? Pakistan'ın Afganistan'la, Hindistan'la ihtilaf ve çatışmalarında Türkiye'den ne tür bir yükümlülük, ne tür bir sorumluluk beklenecektir? Bunlar ulusal çıkarlarımız açısından konuşulması gereken hayati sorulardır. Evet, dost ve ortaklarımızın sayısını artıralım ama tek kişilik, maceracı diplomasiyle başka ülkelerin güvenlik sorunlarını kendi güvenlik sorunumuz hâline getirmekten de şiddetle kaçınmalıyız. Kahraman Mehmetçik'imizin asli görevi vatanımızı ve cumhuriyetimizi korumak olmalıdır, uzak diyarlarda macera peşinde koşturulmamalıdır.

Bu nedenle -daha önce de ifade etti Grup Başkan Vekilimiz, önceki günlerde- ben de buradan bir kez daha çağrıda bulunmak istiyorum: Mekke Savunma Anlaşması'nın bir an önce bu Meclise getirilmesini ve içerdiği risklerin hesabının milletimiz önünde verilmesini biz Yeni Parti olarak bir kez daha talep ediyoruz.

Bu duygularla yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemini yapacağız.

Sisteme giren sayın milletvekillerine on dakika boyunca soru sormaları için izin vereceğim, daha sonraki diğer on dakikayı cevap için Komisyona vereceğim.

Sayın Kılıç, buyurun.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Vücudunda mermi çekirdeği taşıyan bir insana bağladığınız aylık bugünkü rakamlarla net asgari ücretin altında ve 4 kişilik bir ailenin açlık sınırının yaklaşık yüzde 27 gerisinde. Anayasa'nın 61'inci maddesinde geçen "yaraşır bir hayat seviyesi" bu mudur?

İkinci sorum: Taban diye koyduğunuz 35.398 gösterge kanun daha yürürlüğe girmeden net asgari ücretin 2 katının altında kalıyor. Bu tabanı aylıklarını yükseltmek için mi koyduk yoksa farkında olmadan bir tavan mı çizdik?

Üçüncü sorum: Komisyon salonuna alabildiğiniz tek temsilci Komisyon üyelerine "Bizim parasal hiçbir sorunumuz yok, biz insan yerine konulmak istiyoruz." dedi. Siz ise hâlâ katsayıları, buçukları konuşuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Onların söylediğini duymadık mı yoksa duyduk da karşılığını vermeyi mi erteledik?

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın konuşmacı AK PARTİ adına konuştu ve bizim buradan bütün itirazlarımıza rağmen "Bütün şehit aileleriyle, gazilerle, derneklerle görüşüldü, onayları alındı." dendi. Buradan iddia ediyorum: Amerika'da gittiniz, ziyaret ettiniz Amerikalı askeri, oranın gazisini; 600 metre aşağıda yirmi sekiz gündür eylemde olan er şehit ailelerini ve er gazilerimizi ziyaret etmediniz. Yirmi sekiz gündür eylem devam ediyor, beş gün açlık grevi yaptılar. Erdem Çerçioğlu'yla şimdi görüştüm. "Bize Cumhur İttifakı'ndan şu ana kadar hiç kimse gelmedi, Komisyonla ilgili hiçbir görüşme yapmadılar..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O gün Komisyon toplantısında bir saat kapının önünde oturmak suretiyle yaptıkları eylem sayesinde içlerinden sadece bir kişi girdi...

BAŞKAN - Sayın Esen...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - ...ve o bir kişi de...

BAŞKAN - Süre bitiyor ama.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O bir kişi de getirilen...

BAŞKAN - Diğer milletvekillerinin süresini alıyorsunuz Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - ...teklifin hiçbir taleplerini karşılamadığını söyledi.

Buyurun, cevap verin.

BAŞKAN - Sayın Esen, buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de konuşmamın başında, Güvenpark'ta 28'inci gününü sürdüren eylemi desteklediğimizi belirterek başlamak istiyorum ve soruyorum onların sorularını: Aynı görevde, aynı saldırıda yaralanan bir er ile bir uzman çavuş arasında var olan fark bu teklif kabul edildikten sonra da statü, aylık ve özlük hakları bakımından devam edecek midir? Kalacaksa bu noktada nasıl bir eşitsizlik çözümünden bahsediyorsunuz?

Yine, bir diğer sorum: Şehitler için vefat, malul gaziler için yaralanma tarihi esas alınarak geriye dönük nasıp, derece ve kademe düzenlemesi yapılmakta mıdır? Eğer yapılmıyorsa gazilerin temel talebinin karşılandığını nasıl söyleyebiliyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, bu yasa yeni bir ayırımcılık getiriyor mu? 15 Temmuzda yaralananlar "kutsal gazi" bunun dışındaki saldırılarda yaralananların "gazi" ünvanı almayışı makul müdür, vicdani midir?

İkinci olarak, 31 Ağustos ile sonrası için yapılan ayrım yeni bir 31 Temmuz Covid vakası doğurmayacak mıdır? Bu konuda tedbir alınmış mıdır?

Üçüncü olarak da ölülerin arasında inancımıza göre ayrım gözetmeyip tamamının er kişi niyetine cenaze namazı kılındığını düşündüğümüzde burada rütbe farkının gözetilmesi doğru mudur?

Dördüncüsü, herhangi bir saldırıda sivil ve güvenlik mensubu ayrımı yapılması doğru mudur? Mesela, bir emniyet müdürlüğü saldırısında birisi emniyet hizmetleri sınıfında, diğeri genel idare sınıfında; birisi aylık alacak, diğeri alamayacak. Burada sadece kadro, ünvan mı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Meriç... Yok.

Sayın Kırkpınar...

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şehit yakınları ve gazilerimizle ilgili kanunun Komisyona gelmesi için takvim hesaplamasını neye göre yaptınız? Terörsüz Türkiye konusundan önce getirmediniz, arka planda ne vardı? Hakların teslimi için bütün bu senaryolara gerek var mıydı?

Sayın Akar, Güvenpark'a gitmemenizin özel bir nedeni var mıdır, bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - İki yıldır şehit ailelerimiz ve gazilerimiz için çok kapsamlı ve detaylı bir çalışma yürüttüğünüzü hem Komisyonda hem burada dile getirdiniz. Hatta öyle ki sizin bu açıklamalarınıza paralel olarak bazı şehit aileleri ve gazi dernekleri de Komisyonunuzun 30 maddelik bir kanun teklifi olduğunu dile getiriyorlar ama karşımıza çıkan kanun maalesef 9 maddelik ve güdük bir kanun teklifi. Soruyorum size: Komisyonun hazırladığı bu 30 maddelik çalışmanız gerçekten var mı? Eğer cevabınız "evet" ise bu detaylı kanun teklifiniz nasıl ve neden bu dar ve kapsamsız 9 maddeye inmiştir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Uz...

RIDVAN UZ (Çanakkale) - "Bunlara oy verirseniz su sayaçlarını PKK'lılar okuyacak." demiştiniz. Yine "Çanakkale'de İYİ Parti belediye seçimini alırsa Apo bayraklarıyla akşam gösteri yapacak." dediniz. Bugün bakıyoruz ki su sayaçlarını okumak için teröristleri bırakmak üzere büyük bir heves içindesiniz ve bugün görüyoruz ki büyük Türk milleti Apo bayrağını kimin salladığını çok iyi görüyor ve biliyor.

Şimdi, sorum şu: Bu iki hususta yani teröriste af getirirken arkasından, yalandan, şehit ve gazilere bir öneri getirilmesi, aynı noktaya, aynı güne denk getirilmesi bir tesadüf müdür? Yine, Gazi Erdem'in söylediği gibi "Biz hak ve hukuk istiyoruz, adalet istiyoruz." söylemine neden kulak kapattınız? Bunu da Türk milleti merak ediyor.

BAŞKAN - Sayın Taşcı...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Asker kökenlisiniz; şehit kimdir, gazi kimdir? İki yıl üzerinde çalışıp da şehit ve gazi tanımı yapmayı nasıl beceremezsiniz? Türk töresi, Türk tarihi, Türk kültürü, İslam inancı, toplumsal hassasiyetlerimiz, hukuk ve uluslararası hukuk alabildiğine referans sunduğu hâlde şehidi ve gaziyi tanımlamakta bu kadar zorlanma sebebiniz nedir, merak ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sorum Sayın Hulusi Akar'a: Sayın Akar, yıllarca tabii, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptınız; Genelkurmay Başkanlığı yaptınız, daha sonrasında Millî Savunma Bakanlığı yaptınız, şimdi bir parlamenter olarak Komisyon Başkanısınız. Diğer arkadaşlarımız da ifade etti -gerçekten insan çok üzülüyor- bir aydır er, şehit yakınları ve gazilerimiz orada eylem yapıyorlar, size ulaşmaya çalışıyorlar, siz onları ziyaret etmediniz. Ziyaret etmeyi planlıyor musunuz? Çok net bir soru. Lütfen buna cevap vermenizi bekliyorum. Hani ben şeyi söylemiyorum "Amerika Birleşik Devletleri'nde bir gaziyi ziyaret ediyorsunuz da buradakini niye etmiyorsunuz?" sorusunu sormayı kendime yakıştıramıyorum. Ancak bu insanlar yakınlarını veya uzvunu -muhtemelen bir çoğu- sizin komutanlığınız döneminde kaybetti. Bu kadar kayıtsız kalmayı kendinize yakıştırabiliyor musunuz? 32 tane talepleri var, bize söylediler ki bir tanesi karşılanmadı. Bakın, daha önceden görüşmüş olabilirsiniz. 32 tane talebin bir tanesinin karşılanmadığını bize ifade ediyorlar. Bunu hâlâ "Önümüzdeki dönemde yapacağız." demeyi doğru buluyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Sunat...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Akar'a sormak istiyorum. Terörle mücadelede devlete silah doğrultanların hukuki geleceğini düzenlemek için gösterdiğiniz siyasi iradeyi o silahların karşısında duran gazilerimizin ve şehitlerimizin bütün haklarını teslim etmek için neden göstermiyorsunuz?

Şehitlik ve gazilik bir fedakârlık statüsü ise neden bu statüyü tek, açık ve kalıcı bir kanunda toplamıyorsunuz?

Neden "gazi" kavramını yalnızca kalıcı engellilik ve belirli fiziksel yaralanmalar üzerinden değerlendirmeye devam ediyorsunuz?

Ve neden er gazi ve er şehit ailelerini Aile Bakanlığına bağladınız?

BAŞKAN - Sayın Aygun, son soru, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkana soruyorum: 4 Ağustos'tan beri Güvenpark'ta gazi ve şehit yakınlarımız eylem yapıyorlar, neden yanlarına kadar gitmediniz, onları neden dinlemediniz? Komisyona da geldiler, içeriye sadece bir tanesini aldınız; bu davranış acaba sizce uygun mu? Keşke onların yanına gidip onları dinleseydiniz, hep beraber olsanız daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Yine, er şehit yakını ile er ve erbaş statüsündeki gaziler eşit özlük ve sosyal haklar istiyorlar, ayrımcılık istemiyorlar sizlerden. Neden ayrımcılık yapıyorsunuz? Tüm gazilerin uzuv kaybına bağlı olarak hayat şartları ağırlaşmadı mı? O hâlde neden ayrımcılık yapıyoruz, onlara neden destek olmuyoruz?

Yine, gazilerimize; Kıbrıs Gazisi, yok, şey gazisi; neden ayrımcılık yapıyoruz? 15 Temmuz Gazisine ayrı maaş veriyorsunuz. Neden bu gaziler arasındaki farkı gidermiyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, şimdi cevaplar için on dakika süreyle Sayın Komisyon Başkanına söz veriyorum.

Buyurunuz.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmeler sırasında, konuşmalar sırasında görüşleriyle, önerileriyle katkı sağlayan tüm üyelere de teşekkür ediyorum.

Efendim, dün de bugün de bahse konu hususları -olabildiğince hepsini not etmek suretiyle- çalışmalarımızı güçlendirmek bakımından muhakkak değerlendireceğiz, bunun da bilinmesini istiyorum.

Burada birkaç konuya açıklık getirmek gerekiyor. Bu kanun teklifi ile yarın görüşülecek olan kanun arasında herhangi bir illiyet söz konusu değil, bu tamamen olayların getirdiği zorunlu bir birliktelik. Biz bu çalışmaları arkadaşlarımızla beraber, muhalefetle beraber, bütün Komisyon üyeleriyle beraber 6 Temmuz 2023'te başlattık arkadaşlar. 6 Temmuz 2023'ten itibaren olabildiğince bu olayı şekillendirmek için gayretlerimizi sürdürdük, sürdürüyoruz.

Biraz önce sayın konuşmacı Çelebi'nin de ifade ettiği gibi; bir, kamu kurum ve kuruluşlarıyla; iki, şehit ailesi ve gazilerin dernek, vakıf ve sendikalarıyla devamlı konuştuk, görüştük ve teferruatı bize anlatıldı. Burada bir yasal çerçeve var, bir yasal düzenleme var, bir dernek var, meşru temsiller var. Dolayısıyla burada hangi dernek, hangi vakıf, hangi sendika meşru olarak şehit ailelerini ve gazileri temsil ediyorsa onları davet ettik, onlarla konuştuk ve bu çerçevede yapıldı.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Diğerleri gayrimeşru mu?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Güvenpark'takiler gayrimeşru mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Arkadaşlar, dinleyin!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Bir dinleyin ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, Güvenpark'takiler...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Dinle be!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Ne bağırıyorsun sen ya, terbiyesiz herif!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne biçim konuşuyorsun?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Dinle be!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne bağırıyorsun be!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Bağıracağım tabii!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Asker mi sandın?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Otur yerine!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Otur yerine!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Ne bağırıyorsun sen ya? Terbiyesiz herif!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Oturmuyorum! Oturmuyorum!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - O zaman ayakta dur!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Oturmuyorum!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Otur, terbiyesiz herif!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Oturma, ayakta dur!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Oturtacak mısın? Gel de oturt o zaman!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, böyle bir üslup olur mu ya? Böyle bir üslup olur mu?

BAŞKAN - Ya, böyle bir usul olabilir mi ya?

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ayıp diye bir şey var ya!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Dinleyin, cevap veriyor zaten.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Dinleyin ya, anlatıyorum!

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Anlatın o zaman.

BAŞKAN - Dinleyin lütfen.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Nedir bu ya?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Aşağıdakiler gayrimeşru mu?

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Poyraz...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Sayın Yüksel Bey, onlarla da görüştük.

BAŞKAN - Sayın Poyraz...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Onlarla da görüştük.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sen ne biçim bağırıyorsun?

BAŞKAN - Sayın Poyraz, soru sorulurken herkes dinledi, cevabı da dinlemek zorundasınız.

ERHAN USTA (Samsun) - “Gayrimeşru” diyebilir mi ya?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Derneklerin meşruiyetinden bahsediyorum. Dernek var...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ya, ayıptır ya! Oturun ya!

BAŞKAN - Sayın Poyraz, lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - “Gayrimeşru” diyemezsiniz!

ERHAN USTA (Samsun) - “Gayrimeşru” ne demek ya?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Dinleyin!

BAŞKAN - Buyurun.

(İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Ya, dinlemek zorundasınız ama.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Tam bir provokatör ya!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Anlatıyorum ama!

BAŞKAN - Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Gayrimeşru değil, seçilmiş dernekler var.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Öbürleri de dernek!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Onların hepsini davet ettik.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Poyraz, bitirsin lütfen.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Onların da içinde olduğu dernekler var, onların da içinde olduğu dernekler geldi, onlar ferdî olarak ayrı duruyorlar.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz? Bir cümle söyleyeceğim, lütfen...

BAŞKAN - Sayın Başkan, ben sizin sürenizi yeniden başlatacağım, bir Poyraz'ı dinleyelim.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Lütfen...

BAŞKAN - Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bir araya kaynak yapmayın.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Böyle bir usul var mı Sayın Başkanım ya? Yani konuşma anında Grup Başkan Vekillerine... Nerede böyle bir usul görüldü ya?

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum. Sayın Bakana da teşekkür ediyorum nezaketi için.

Her şeyden önce, şu an Parlamentonun ve Genel Kurulun insicamı ve kuralları sizin makamınızın sorumluluğunda. Sayın Bakan biraz önce, Sayın Hulusi Akar biraz önce -bu STK'lere ilişkin, şehit, gazi derneklerine ilişkin- bir "meşru" kelimesi kullandı. Buna ilişkin de milletvekillerimiz "Diğerleri gayrimeşru mu?" diye bir tepki gösterdi. Öncelikle, Sayın Bakanın oturduğu yerden böyle hiddetli bir şekilde tepki vermek yerine bunun sehven yapıldığını söylemesi bu tartışma ve süreci de sükûnetli bir hâle getirecektir. Yani Millî Savunma Bakanlığı yapmış, o şerefli üniformayı giymiş, Genelkurmay Başkanlığı yapmış, Bakanlık yapmış ve bugün de Millî Savunma Komisyonu Başkanı olan Sayın Akar'ın şehit ve gazi dernekleri içinde "meşru-gayrimeşru" diye bir ayrım yapmayacağı varsayımıyla ve bu kurumlarda, bu makamlarda oturmuş bir ismin böyle bir hata yapamayacağına, kastı olmayacağına inanarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - ...kendisinden bu konuyla ilgili düzeltme talep ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Arkadaşlar, burada söylemek istediğim şey şu: Burada, şimdi, onlarca dernek, onlarca vakıf, onlarca sendika var. Bunlar arasında en bilinen, en çok üyesi olan kimler varsa onları davet ettik; o manada ki Güvenpark'ta olanlar dâhil, bunun içinde. Dolayısıyla asla öyle bir şey söz konusu değil. Yani bizim burada muhatap olduğumuz dernekler, söz konusu olan dernekler kimlerse onlar davet edildi ve dolayısıyla onları biz teferruatlı bir şekilde dinledik -sayılara falan girmeyeceğim şimdi, kaç kere konuştuk, kaç kere şey yaptık- en son, 29 Temmuz dâhil, konuştuk ve bunları da yayımladık. Oradaki gazi derneklerinin temsilcileri, oradaki şehit ailesi dernekleri temsilcileri açık ve net bir şekilde teşekkür ettiler; oradaki, Kızılay'da duran arkadaşlar dâhil.

ERHAN USTA (Samsun) - Niye eylem yapıyorlar o zaman Sayın Bakan?

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ya, bir dakika arkadaşlar, şu insicamı bozmayalım, bir anlatalım şunu.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Bir dakika, sorunuzu sordunuz bitti, bir dakika, anlatalım.

Dolayısıyla bizim herhangi bir şekilde dinlemek konusunda, öğrenmek konusunda aşırı bir şey yok. Elli sene üniformayla, beş sene sivil olarak ben onlarla sizden çok daha fazla, gece gündüz beraber oldum; ölenleri, kalanları, şehitleri, gazileri, onlarla beraberdik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Tabii ki onların ihtiyaçlarını karşılamak bizim hem resmî hem insani hem mesleki boynumuzun borcu, bunda hiçbir şüphe yok, bunun için gayret gösteriyoruz ve bunu da iyi niyetli, samimi olan buradaki bizim şehit ailelerimiz ve gazilerimiz çok iyi biliyorlar. Onlarla beraber her zaman hemhâl oluyoruz, olduk. Bizim niyetimizden şüphe etmeyin.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman Güvenpark'takiler iyi niyetli değil.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ya, sen arkadaş, burada polemik mi yapmak istiyorsun ya?

BAŞKAN - "Onlar da dâhil" dedi zaten ya.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Onlar da aynı niyet ya.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sizin ifadenizden o anlaşılıyor.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sorunuzu sordunuz, öyle anlamayın.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sizin ifadeniz.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Yani ben samimi olarak... Annelerle, babalarla karşılaşıyoruz, konuşuyoruz; karşılaştığımız insanlar var. Bizim şimdi bütün şehit aileleriyle, bütün gazilerle oturup konuşmamız mümkün değil.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Değil, tamam.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Konuşabildiklerimizden bahsediyorum. Onların hepsiyle samimi, iyi niyetli kucaklaşıyoruz ve onların derdini, sıkıntılarını gerçekten kendi derdimiz kabul ediyoruz, bunun için çalışıyoruz. Fakat burada, maalesef, bazıları şahsi ve siyasi amaçları doğrultusunda PR yapmak için, siyasi emel ve amaçlarına ulaşmak için istismar ediyorlar, o gençleri istismar ediyorlar. Burada...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şehit ve gaziyi böyle tanımlamak çok ayıp!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - "Bazıları" diye ifade ettiği hâlde şehit, gazileri... Böyle bir ifade de çok ayıp!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ediyorlar, ediyorlar... Çok ayıp, çok ayıp!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Çok ayıp, çok ayıp! Sizi dinliyorlar.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Yani burada şimdi geldik başka bir konuya.

Arkadaşlar, biz Millî Savunma Komisyonu olarak içinde muhalefet milletvekillerinin de olduğu bir heyetle Amerika'ya gittik. Amerika'da Temsilciler Meclisinde oradaki Komite Başkanıyla da konuştuk. İstihbarat Başkanı, Silahlı Hizmetler Başkanı, Dış Hizmetler, Dış İlişkiler Başkanı; 5 komite başkanıyla konuştuk. Bunlardan biri de ayaklarını kaybetmiş bir kişi. Yahu, arkadaş, bunun gazi ziyaretiyle ne alakası var? Temsilciler Meclisine gidiyorsunuz ve en önemli konular, "Bizim konularımızdaki en etkili kişi." dediler başımızdaki büyükelçimiz ve ziyaret ettik ve o olayı çevirip de efendim, "Gazileri ziyaret etmiyorsunuz, gazileri ziyarete gidiyoruz." demek... Gerçekten o kelimeyi kullanmak istemiyorum, siz doldurun orayı; nokta nokta... Çok ayıp, çok ayıp! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bu şekliyle, efendim, yaptığımız çalışmalar çerçevesinde geldiğimiz noktada, biz gerçekten Komisyon olarak, muhalefet milletvekillerimiz dâhil ve onlarla beraber, çok samimi bir şekilde, bu şehit ailelerimizin ve gazilerimizin hayatlarını güçlendirmek, rahatlatmak için gerçekten samimi çalışmalar yaptık, yapmaya devam ediyoruz. Buradaki dernek isimlerini falan saymak istemiyorum. Burada, bakın arkadaşlar, biraz önce şeye bile gösterdim, şuradaki derneklerle biz devamlı toplantı yaptık yani burada bizim bir ayrım yaptığımız falan yok. Buradaki şartların akışı içinde kimler müsaitse, kimler geldiyse görüştük, konuştuk ve saatlerce konuştuk. Saatlerce konuştuk ve dinledik ve bunların konuşmalarının hatta hepsinin de notunu aldık. Aynı zamanda, muhalefet milletvekillerimizin görüşleri, önerileri, onları da aldık. Bunun dışında, AK PARTİ teşkilatı olarak, bütün yurt sathında yüzlerce, binlerce şehit ailesi ve gazilerle arkadaşlarımız konuştular, bunları da Genel Merkez raporladı, onları da bu çalışmada gündeme aldık ve bizim buradaki yaptığımız çalışmalar sırasında, aynı zamanda şehit ailesi ve gazi dernekleriyle, dernek ve gazilerle, buradaki Hükûmetin, devletin, kurumların ve kuruluşların mensuplarıyla karşılaştırdık; onların bir arada olmasını ve bir şekilde birbirlerini daha iyi anlamalarını sağladık, buna gayret gösterdik. Bu süreçte gerçekten yapılabilecek ne varsa bütün notları aldık ve bu gayret içinde çalıştık, çalışmayı da sürdürüyoruz. Burada biz her zaman şunu söyledik, bizler söyledik: Çalışmaların şehit aile ve gazilerin sadece özlük hakları meselesi olmadığını, maaş meselesi olmadığını, bir bütün hâlinde ele alıp şehit ailelerimize ve gazilerimize olan saygı ve şükranlarımızın bir göstergesi olarak gerekli önerilerin yapılmasını hedefledik, bunun için çalışıyoruz ve bu, şimdi gelen, biraz önce sunduğumuz ve uyarınca bugünkü sunulan kanunun dışında tabii ki çalışmalar bitmeyecek, bitmeyecek; çalışmalar hâlâ devam etti, devam edecek, önümüzdeki dönemde de elimizden gelen ne varsa bunları yapmak için gayret gösterdik, göstereceğiz. Bu aşamada acil ihtiyaçları neyse, en önemli ihtiyaçları neyse olabildiğince bunların tedavisi, bunların giderilmesi için gayret gösterdik; yaptığımız çalışma bu, size gelen kanun bu.

Burada, işte, biraz önce bahsettiğim gibi, herhangi bir şekilde bilgisi olmadan, katkısı olmadan, herhangi bir şekilde buradaki konuya -efendim- bir destek sağlamadan bazılarının yaptıkları gerçekten acı, öyle diyeyim kibarca. Biz şunu istiyoruz: Bilgi almanızı istiyoruz; gelin konuşalım, görüşelim, bilgilerimizi verelim size.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Bilgi olsun diyoruz, akıl diyoruz, bilgi diyoruz, tecrübe diyoruz, iyi niyet diyoruz, vicdan diyoruz, insaf diyoruz yani buradaki yapılan çalışmalara. Gerçekten çok çalıştık yani buradaki arkadaşlarımızla beraber gerçekten çok çalıştık; gerçekten iyi niyetli bir şekilde, sabırla, sonuna kadar hepsini dinledik ve olabildiğince çözüm getirmek için gayret gösterdik. Ben arkadaşlarımıza huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifadesiyle arkadaşlar, daima şehit ailelerinin yanında olduk, gazilerimizin yanında olduk, olmaya devam edeceğiz. İmkânlar, şartlar her neyse, devlet imkanları neyse, durum ve şartlar neyse o manada en azami ölçüde şehit ailelerini ve gazileri desteklemek için de yapmamız gereken ne varsa bunları bugüne kadar yaptık, bundan sonra da hep beraber yapmaya devam edeceğiz. Bu konuda bizim hiçbir sınırımız yok, ne yapmamız gerekiyorsa gelin yapalım fakat olayları saptırmayalım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "İmkân verin." diyor, "Eşitleyin." diyor. Verin o zaman.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Gidip de Amerika'daki bir komite başkanına yapılan bir ziyareti gazi ziyareti gibi takdim edip olayları saptırmak gerçekten yakışmıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Akar.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Peki, sizin söylediğiniz "nokta nokta"yı bir açıklayın Sayın Bakanım, ne demek istediniz orada? Ne demek istediniz "nokta nokta" diye?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Ayıp, nokta nokta, ayıp.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Ayıp bir şeyi söylemeyin o zaman.

BAŞKAN - Sayın Poyraz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Efendim, Sayın Bakanın kendisine ilişkin, ziyaretine ilişkin eleştirilere kızdığını ve üzüldüğünü biraz önceki ifadelerinden anlamış olduk ama bu noktada elimizdeki yani o söz konusu görüşmesindeki söz konusu gazinin yani Amerikalı gazinin...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Onun adı "gazi" diye geçmiyor ki.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Neyse yani adamın bacakları yok Sayın Bakanım, ne diyeyim yani adama?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Komite Başkanı.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Adamın bacakları yoksa bizim için gazi; eğer kendi kesmediyse adam gazidir, savaşırken falan olduysa.

Şimdi, bu konumda onunla yapmış olduğu görüşmedeki...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz niye gidiyorsunuz Amerika'da...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Başkanım, lütfen...

Onunla yapmış olduğu görüşmenin birtakım ayrıntıları kamuya açık kaynaklara sızdı. Şimdi, o "nokta nokta" kısmının ne olduğu hakkında bir fikrim yok ama eğer bana bırakırsa doldurma kısmını, benim hayal dünyam geniş olur. Hayal dünyam geniş olduğu için de cevapları da çok sert ve geniş olur. Ben, o yüzden, Sayın Bakanın o "nokta nokta" kısmını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - "Ayıp." dedi, "nokta nokta" yine "Ayıp." dedi, o kadar.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Hayır "nokta nokta" dedi, tutanaklarda var.

ERHAN USTA (Samsun) - Niye "Ayıp." dedi? "İçeriği ayıp." dedi.

BAŞKAN - Hayır, sonra tekrar etti, "Ayıp." dedi sadece.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman ayıbı söylesin, "nokta nokta" diye niye söylüyor? Böyle bir şey olabilir mi ya!

BAŞKAN - Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Evet, ben öncelikle Sayın Bakandan...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Yeter ya!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Öncelikle Sayın Bakandan...

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen...

Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Duruyorum... Duruyorum...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Bu ne ya! Bu ne ya!

BAŞKAN - Tamam, arkadaşlar, sakin olalım.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Duruyorum...

Türkiye Cumhuriyeti devletinin Genelkurmay Başkanlığını yapmış, Millî Savunma Bakanlığını yapmış bir Bakanın sözlerinin yanlış anlaşılmaması için bir mücadele veriyorum. Saygılı olun! Saygılı olun! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sen saygılı ol! Sen Bakana saygılı ol! Sen Bakana saygılı ol, sen!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Millî Savunma Komisyonu Başkanı sizin memurunuz değil! Parlamentonun Millî Savunma Komisyonu Başkanı.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Bir tek sizin grup yanlış anlıyor; herkes anlıyor, bir tek sizin grup...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Ben sözlerine açıklık getirmesi için mücadele ediyorum. Kulağınla dinle!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sana mı kaldı Bakanı savunmak!

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Kulağınla dinle!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sana mı kaldı Bakanı savunmak!

BAŞKAN - Sayın Poyraz, siz devam edin; karşılıklı konuşmayalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir sus ya! Oradan bağırma ya, bağırma! Adam bir şey söylüyor ya; bağırma ya! Adam Grup Başkan Vekili, bir şey söylüyor adam ya! Bu kadar şey yapacak ne var ki ya, Allah Allah!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Oradaki bağıranlara da aynı şekilde söyleyin Gökhan Bey. Bakın, o masanın orada bağıranlar var ya, aynı şekilde tepkinizi oraya da bekliyoruz.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım; öncelikle o "nokta nokta" kısmını düzeltmenizi bir parlamenter olarak, bir yurttaş olarak rica ediyorum; o bir.

İki; biz terörsüz Türkiye'yle ilgili yasada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Çerçeve yasaya muhalefet şerhimize Türk Silahlı Kuvvetlerinin çeşitli rütbelerinde görev yapmış silah arkadaşlarımızın, 7.563 şehidimizin ismini, isim listesini muhalefet şerhimize ekledim. Dizim titriyor şu an konuşurken. Yani ben bunu eklerken dizim titriyor, söylerken dizim titriyor; sizlerin o günlerde arkadaki o komutanlarla birlikte neler yaşadığınızı hayal bile edemiyorum. Ama Sayın Bakanım, "Görüştük." diyorsunuz ya, bakın, bu rapor Millî Dayanışma Komisyonu raporu, 132 kişiyle görüşülmüş; 9 bin teröristi memlekete salıyorsunuz, görüştüğünüz adam sayısı 132 kişi, 132 kişiyle görüşülmüş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - O ayrı.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Ya, ben söylüyorum, ben Komisyon raporundan bahsediyorum.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - O ayrı bir şey.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sen Genelkurmay Başkanı, Millî Savunma Bakanı, Millî Savunma Komisyonu Başkanı, bizim Peygamber ocağına emanet ettiğimiz bütün çocukların komutanı...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Evet...

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Herkesle görüş, herkesi dinle ve her şeyi çöz.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Evet.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Biz kimden isteyeceğiz? Biz de "Asrın lideri Sayın Erdoğan'dan isteyelim." mi diyelim? Sensin benim muhatabım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Herkesle görüş, kurban olayım görüş ya! Çözün bu işi.

BAŞKAN - Sayın Poyraz, teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) - İç Tüzük 60'a göre, Sayın Başkanım...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

58.- Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Poyraz, bu samimi görüşlerinizden, konuşmanızdan dolayı ben teşekkür ediyorum; ben de heyecanlanıyorum, sağ olun, var olun. Çünkü biz dağda, tepede birçok şeyi hatırlıyoruz. Ölenler, kalanlar; kan, beyin, iç organları vesaire bunların hepsini gördük ve bu insanların anaları babaları gık demeden "Vatan sağ olsun!" diyebildiler. Dolayısıyla biz o konuda, biraz önce söylediğim gibi olayı böyle polemiklerle bir taraflara, işte, "nokta" vesaire falan çekmeden... "O ayıp." yani "Bu yapılan ayıp." dedik yani "Uzatmayalım." dedik; onu söyledik, birincisi bu.

İkincisi, biz burada gerçekten görüşmek için gayret gösteriyoruz ancak bir zaman-mekân meselesi var. Şurada, elimde, değişik zamanlarda konuşulmuş bütün dernekler, vakıflar ve sendikalar var. Takdir edin bunu, biraz insaflı olun, biraz vicdanlı olun; demek istediğim şey bu. Zaman içinde, hem imkânlar içinde davet edebildiklerimiz bunlar. Bunu yaparken gerçekten hiçbir şekilde ayrım yapmadık. Oradaki toplantılar sırasında bize kızanlar oldu, bizi -efendime söyleyeyim- tenkit edenler oldu, eleştirenler oldu; hiçbir şekilde biz toplumda olmadık ve dinledik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen, tamamlayın.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Bunların hepsini, efendim, bu konuda dinlemeye çalıştık biz ama dışarıdan geldi... Şimdi, mesela, aşağıda olan bir Ahmet Kayaoğlu var, Okan Özalp var, onlar dâhil. Ya, lütfen, bizim şey safhamız da var orada, bire bir teşekkür ettiler. O gözleri görmeyen Ahmet dâhil dediler ki:" Siz bu kadar yoğun bir işi aldınız, bu yükü aldınız; sağ olun, var olun." Dolayısıyla biz büyük bir samimiyetle çalışıyoruz, lütfen bunu polemik konusu yapmayalım; bunu, işte, noktaydı, virgüldü olayıyla karıştırmayalım. Hep beraber omuz omuza verelim, bu işin en iyi şekilde olması neyse buna çalışalım. Biz buna hazırız, burada bir tahdit yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) - Bayın Başkan, madde 60'a göre...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 5'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, konuşmayı beklerken karşılaştığımız tartışmalar sonrasında bir iki hususu buradan hatırlatmamız gerekiyor: Öncelikle, hepimizin gönüllerinde farklı ve müstesna bir yeri olan Şeyh Edebali'nin Osman Bey'e olan nasihati: "Ey oğul! Beysin! Bundan sonra öfke bize, uysallık size." diyor. Sayın Bakan, siz iktidar sahibisiniz, şu an itibarıyla uysal olması gereken sizlersiniz; vatandaşı dinlemek zorunda olan, gazilerimizi dinlemek zorunda olan, şehit yakınlarını dinlemek zorunda olan ve onları dinlerken de sabır göstermesi gereken hiç şüphesiz ki sizsiniz. Elbette ki vatandaş yeri gelecek ses tonunu yükseltecek, öfkeli olacak ama bunu metanetle karşılamak hiç şüphesiz ki size düşüyor.

Yine, iktidar grubu adına konuşan değerli milletvekili arkadaşımızın ifade ettiği "6 Temmuz 2023'ten bu yana iki yıldır çalışıyoruz." Eğer iki yıl boyunca çalıştınız ve koskoca Silahlı Kuvvetlerin başında Genelkurmay Başkanlığı yapmış, Millî Savunma Bakanlığı yapmış, sonrasında bir Komisyon Başkanı olarak bulunan Değerli Paşa'mız ve arkasındaki Türk Silahlı Kuvvetlerinin şerefli mensuplarının bulunduğu bu çalışma sonrasında siz bu 9 maddelik kanun teklifini buraya getirmişseniz vah hâlimize! Eğer iki yıllık çalışmanın ürünü buysa o zaman Güvenpark'takilere biz ne söyleyeceğiz, topluma ne söyleyeceğiz, milletimize ne söyleyeceğiz? Bunu da ayrıca bir değerlendirmek gerekiyor.

Evet, değerli milletvekilleri, şehitlik kutsal bir ülküdür; din, vatan, millet ve inanç uğruna canını feda edebilme mertebesidir. Gazilik ise savaşta veya vatan savunmasında yaralanıp sağ dönen kahraman asker ya da kişilere verilen onursal bir ünvandır. Bu tanımları yapmak acaba bu kadar zor mu?

Değerli milletvekilleri, günlerdir başkentin göbeğinde, Güvenpark'ta kahraman er gazilerimiz ve aziz şehitlerimizin aileleri adalet arıyor, hak arıyor; bizzat gittim, yanlarında durdum, feryatlarını da taleplerini de tek tek dinledim. Ben Hulusi Akar Paşa gibi elli yıl fiilî olarak, beş yıl da siyaseten onların yanında duran bir isim değilim ama onları elli dakika dinlediğimde, emin olun, bu kanun teklifini böyle getirmezdim. Elli yılı boşa geçirmişsiniz Sayın Paşam! Bunu özellikle ifade edeyim.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - İşine bak, işine! İşine bak sen!

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Keşke elli yıl çalışacağınıza elli dakika onları dinlemiş olsaydınız bugün buraya bambaşka bir kanun teklifiyle gelirdiniz.

Kartonların üzerinde geceleyen bu vatan evlatlarının istediği bir lütuf değil, bir ayrıcalık hiç değil; istedikleri şey çok net: Rütbeye göre değişmeyen, rütbe gözetmeyen eşit özlük hakları, eşit sosyal güvence ve kendilerine yaraşır insanca bir yaşam istiyorlar. Parkta da kendilerine söylediğim hakikati buradan bir kez daha vurgulamak istiyorum: Kurşun rütbe sormadı, devlet de hakkı teslim ederken rütbe sormamalı değerli milletvekilleri.

Şimdi, önümüze 9 maddelik bir kanun teklifi getirdiniz. Bakıyoruz, şehit anne ve babalarının aylıklarında iyileştirme var, bakıma muhtaç gazilerimizin ödemeleri artırılıyor, terörle mücadelede yararlanıp yıllardır malul sayılmayan kardeşlerimize bazı haklar tanınıyor; doğruya doğru, yerinde adımlardır. Milletin yararına olan her düzenlemeyi desteklemek bizim boynumuzun borcudur, destekleriz ancak yetmez ve yetmiyor çünkü yıllardır kanayan o en ağır yara, en büyük eşitsizlik olduğu gibi yerinde duruyor. Er ve erbaş gazilerimizin emsal statü meselesine ne hikmetse bu kanun teklifinde hiç dokunulmuyor. Aynı operasyona gidiyorsunuz, aynı mevzide omuz omuza çarpışıyorsunuz, aynı mayına basıp aynı hain kurşunla yaralanıyorsunuz; hastaneye kadar, olayın sıcaklığına kadar kaderiniz bir, acınız bir fakat sıra devletin masasına, hak edişlerine geldiğinde ne oluyor? Birinin önüne başka bir cetvel, diğerinin önüne başka bir cetvel koyuyorsunuz. Bir er gazimizin aylığı varsayımsal bir memur derecesine hapsediliyor; ölüm yardımından harcıraha, ikramiyeden kira yardımına kadar uçurum yaratılıyor. Soruyorum size: Hangi adalet anlayışıyla, hangi vicdanla bunu izah edeceksiniz? Vatan görevi uğruna uzvunu, sağlığını, gençliğini feda etmiş bir kahramana yıllar sonra "Sen hangi rütbeyle askere gitmiştin?" sorusu sorulabilir mi değerli milletvekilleri? Gazilerimiz aylardır bağırıyor, milletvekilleri dile getiriyor, dernekler feryat ediyor, Güvenpark'ta insanlar günlerdir kartonun üstünde yatıyor. Siz ise emsal maaş ve dikey statü meselesini "Sonra hallederiz." diyerek yine sümen altı ediyorsunuz. Dahası var değerli arkadaşlar. Bu insanlar kanun teklifi görüşülürken Meclisin kapısına kadar geldiler. Eylemlerinin 24'üncü gününde tam altı gündür de açlık grevinde olan insanlardan bahsediyoruz. Peki, siz Komisyonda ne yaptınız? İki yıldır üzerinde çalıştığınızı övünerek anlattığınız bu teklifin gerçek sahiplerinden yalnızca bir temsilciyi içeri aldınız ve ona da lütfedip sadece üç dakika

süre tanıdınız. İki yıllık çalışmanın gerçek muhatabına reva gördüğünüz süre tam üç dakika! Sonra çıkıp "Biz gazilerimizin taleplerini dinledik." diyorsunuz. Dinlemek böyle olmaz Değerli Başkan. Alt komisyon kurulsun dedik, kabul etmediniz. Değişiklik önergeleri verdik, tamamını gözünüzü kırpmadan reddettiniz. Muhalefetin de gazinin de sesine tahammül edemeyen bir kanun yapma anlayışıyla bu mağduriyetleri çözemezsiniz. Gazilerimizin "Aynı üniformanın içinde, aynı şartlarda, aynı terörist kurşunuyla yaralandık." sözünün üstüne söyleyecek tek bir söz var mıdır? Bir başka ağır adaletsizlik de malul sayılmayan yaralılarımızla ilgilidir. Adam öldürme mücadelesinde yaralanmış; vücudunda mermi çekirdeğiyle, şarapnel parçasıyla yaşıyor; yıllardır "Senin maluliyet oranın mevzuata uymuyor." diye kapılardan döndürülmüş, mahkeme koridorlarında süründürülmüş. Şimdi çıkmış "Hadi size aylık bağlayalım." diyorsunuz. Bağlayın, helalühoş olsun ama neden gazilik ünvanını onlara çok görüyorsunuz? Yarasını tanıyorsunuz, ödediği bedeli tanıyorsunuz, cebine aylık koyuyorsunuz ama şerefli "gazi" ünvanını çok görüyorsunuz. Bunun akılla, mantıkla, vicdanla izahı yoktur.

Değerli milletvekilleri, bakınız, teklifin 5'inci maddesinde de bir başka çelişki daha var: Terör saldırısında yaralanan askerî personel kapsama alınırken aynı hain patlamada yaralanan bir sivil, bir sağlık çalışanı ya da bir başka kamu görevlisi kapsam dışında bırakılıyor. Aynı bomba, aynı acı, aynı yıkım ama iki farklı hukuk; böyle bir hukuk devleti anlayışı olmaz, bu kabul edilemez. Şehit anne ve babalarımıza getirilen düzenleme de maalesef yarım yamalak bırakılmıştır. Asgari gelir güvencesi anne ve babanın toplam aylığı üzerinden hesaplandığı için iki ebeveyn ve hayattaysa kişi başına düşen tutar komik rakamlara, 14 bin liralara kadar geriliyor. Şehit annesinin hakkını şehit babasının hakkına bölemezsiniz değerli milletvekilleri, sosyal devlet böyle olunmaz. Annenin de babanın da hakkı ayrı ayrı, müstakil olarak güvence altına alınmalıdır. Komisyonda iktidar sahiplerinin sığındığı tek bir gerekçe var: Devletin mevcut imkânları. Peki, aziz milletim, size soruyorum: Bu Hükûmetin yapmış olduğu bütçede -daha mürekkebi kurumayan bütçe- 2 trilyon 742 milyar lirayı siz faize ayırmadınız mı? Sadece 2026'da ödenecek olan faiz miktarını söylüyorum. Şimdi, şehit ve gazi ailelerimizin, şehitlerimizin yakınlarının, gazilerimizin istedikleri, ödemiş olduğunuz faiz karşısında Allah aşkına nedir ya? Buna nasıl siz "Bütçe imkânlarıyla karşılayamıyoruz." dersiniz? Bunu bizim külahımıza anlatın! Çünkü bu sizin önceliğiniz değil, önceliğiniz olsa çok rahatlıkla karşılayabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Mesele kaynak meselesi değildir; mesele durduğunuz yer, mesele bir zihniyet ve öncelik meselesidir. Bu insanlar sizden sadaka istemiyor, lütuf istemiyor, ayrıcalık istemiyor; alın terlerinin, kanlarının, gasbedilen haklarının peşindeler.

Değerli milletvekilleri, er ve erbaş gazilerimizin emsal statü sorunu da derhâl çözülmelidir. Rütbeye bağlı özlük hakkı adaletsizliklerine son verilmelidir. Malul sayılmayan yaralılarımıza analarının ak sütü gibi helal olan gazi statüsü tanınmalıdır. Terör mağduru sivillerimiz ve kamu görevlilerimiz dışarıda bırakılmamalı, şehit anne ve babalarının gelir güvencesi müstakil olarak düzenlenmelidir ve artık bu mesele torba kanunların arasına sıkıştırılmış yamalı maddelerle yönetilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - "Şehitlik" ve "gazilik" kavramı statüsünü ve tüm haklarını baştan sona ele alan; müstakil, derli toplu şehit ve gazi kanunu çıkarılması gerekir. Bu vatan uğruna bedenini, sağlığını, evladını feda etmiş insanların hakkını yıllarca bekletmek bu devlete de bu Meclise de yakışmaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Savunma Komisyonundaki görüşme aşamasından itibaren bu teklifin her satırını, her bir kelimesini büyük bir titizlikle inceledik ve gördük ki teklifte şekillenen mantık ne adaleti tecelli ettirmeye yetiyor ne de toplumsal huzuru inşa etmeye.

Değerli milletvekilleri, bir kanun teklifinin niyeti onun usulünde gizlidir. "Şehitlik" "gazilik" "vazife malullüğü" ve "kamu maliyesi" gibi son derece hassas ve teknik başlıklar içeren bu metin âdeta yangından mal kaçırır gibi iki günde Komisyondan getirildi. Ne etki analizi var ne kaç vatandaşı kapsadığı belli ne de bütçeye getireceği yük hesaplanmış. Üstelik bu vatanın asıl sahipleri şehit yakınlarımız ve gazilerimiz Komisyon kapılarında bekletildi. Saygın dernekler, uzmanlar ve akademisyenler dinlenmedi. İYİ Parti milletvekillerimizin yoğun itirazı sonucu salona sadece bir temsilci alınabildi. Haklarında karar verilen kahramanlarımızı kapı önünde tutmak bu Meclisin vakarından çalmaktır, çirkin bir muameledir ve Gazi Meclisimize hiç yakışmamıştır. Gazinin sesini duymadan onun hakkını düzenlediğini iddia etmek ise en hafif tabiriyle bir devlet hürmetsizliğidir. Tarihimizin büyük devlet adamlarından biri olan Nizâmülmülk, bin yıl önceden bizlere uyarısını şöyle yapar: "Devlete hizmet edenlerin ve ordunun hakkı gözetilmezse, eğer emekler takdir edilmezse disiplin bozulur, itaatsizlik baş gösterir ve devletin temeli sarsılır. Hükümdar memleketi uğruna canını ortaya koyanları her daim korumalı ve haklarını eksiksiz teslim etmelidir." Peki, siz bu vatan için göğsünü siper eden kahramanlarımıza nasıl bir düzenlemeyi reva görüyorsunuz? Bakınız, teklifte yer alan bazı aylık artışları veya geçmişte mağdur edilmiş kardeşlerimize yönelik kısıtlı adımları ilke olarak elbette olumlu buluyoruz. Ancak bu adım, yıllardır biriken devasa sorunlar karşısında yetersizdir. Daha yeni, Güvenpark'ta eylem yapan, sesini duyurmaya çalışan şehitlerimizin yakınlarının ve gazilerimizin isteklerine kulak tıkadınız. Neredeyse ağustosun ortasına geldik, Meclis normal şartlarda tatile girmesi gerekirken sırf teröriste af yasasını getirmek için gece gündüz açık ve ne tesadüftür ki teröristlere uzanan o elin hemen öncesinde şehit ve gazilerimizle ilgili bu yarım yamalak teklif sıkıştırılıyor. Vicdanlarınıza soruyorum: Bu milleti ayakta tutan bu yüce ruhu kirli siyasi hesaplarınıza basamak mı yapacaksınız? İktidarın terör mensuplarının affı için seferber ettiği o hızlı ve kararlı iradeyi sıra bu vatanın öz evlatlarına, şehit, gazilerimize gelince mi esirgiyorsunuz? Sıradan bir çelişki ya da siyasi bir tercih değildir. Bu tavır, şehidin aziz ruhuna, gazinin dökülen kanına, bu milletin mukaddesatına açıkça bir ihanettir.

Değerli milletvekilleri gelelim önümüzdeki birinci bölümde saklanan o teknik ama bir o kadar da derin adaletsizliklere. Metnin 1'inci maddesiyle, şehit anne ve babalarına bağlanacak toplam aylığı net asgari ücretle sınırlandırıyorsunuz. "Toplam aylık" diyerek tek bir maaşı anne ve baba arasında bölüştürmek hangi sosyal devlet anlayışına sığar? Evladını bu vatana kurban vermiş ananın da babanın da acısı ayrı, hakkı da ayrıdır. Ayrı ayrı asgari ücret bağlansın dedik ama siz reddettiniz.

Rütbe ve derece kaynaklı maaş uçurumlarını da düzeltmediniz. Oysa Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu ve Grup Başkan Vekillerimizin sunduğu teklif nettir: Aynı olayda hayatını kaybeden tüm şehit yakınlarının ödemeleri en yüksek emsal aylık üzerinden eşitlenmeli ve aylıklar üç ay içinde yeniden hesaplanmalıdır.

Devam eden düzenlemelerde bakıma muhtaç gazilerimize verilen ödeme net asgari ücretin 2,5 katına çıkarılıyor. Artış olumlu olsa da mantığı sakattır. Ağır travma geçiren, günlük hayatını idame ettiremeyen pek çok gazimizi dar mevzuat kalıpları yüzünden bu tanımın dışında bırakıyorsunuz.

Gazinin bakımı sadece bir maaş ödemesi değildir; evde bakım, fizik tedavi, rehabilitasyon, psikolojik destek ve uygun konut hakkıdır. Enflasyonun belini büktüğü bu dönemde bu artış gazimizin tıbbi harcamalarına bile yetmiyor. Komisyonda bu desteğin 3 katına çıkarılması yönündeki önergemizi de ne yazık ki reddettiniz.

Bir diğer aşama da er, erbaş, korucu ve sivil gazilerimizin aylık hesaplama yöntemi değiştirilmelidir fakat aynı siperde, aynı bombanın önündeki iki kahramanı eğitim durumuna ve rütbesine göre ayırmaya devam ediyorsunuz. Dökülen kanın, ödenen bedelin hiyerarşisi olur mu? Aynı pozisyonda gazi olan iki insana derece farkı yüzünden farklı maaş bağlamak vicdansızlıktır. Biz İYİ Parti olarak diyoruz ki terörle mücadelede gazi olan tüm kahramanlarımızın aylıkları dikey statü ilerlemesine göre hesaplansın, operasyonel tazminatlar maaşlara tam yansıtılsın ve tüm haklar en yüksek emsal tutar üzerinden eşitlensin.

Daha da vahimi, terör gazilerimize bazı haklar tanınırken son derece tehlikeli bir hukuk ve kanun tekniği hatasına düşmemektir. Terör gazilerimizin hakları Kore ve Kıbrıs gazilerimiz için çıkarılan 1005 sayılı Kanun'a atıf yapılarak düzenlenmektedir. Bu kanun, devletlerarası meşru bir savaş veya askerî harekât için yazılmıştır. PKK bir devlet değildir, meşru bir savaşın tarafı değildir; cana, devlete ve millete kastetmiş alçak bir terör örgütüdür. Siz bu atıfla belki farkında olmadan hukuki bir sakatlığa kapı aralıyorsunuz. Biz terör gazilerimize bu hakların doğrudan 3713 sayılı Kanun'la veya terör şehit ve gazilerimiz için hazırlanacak müstakil bir kanunla verilmesini önerdik fakat bu uyarımızı da dikkate almadınız.

Son olarak; vücudunda yıllardır mermiyle, şarapnelle yaşayan ama mevzuat yüzünden gazi sayılamayan kahramanlarımıza nihayet bir hak getiriyorsunuz ancak bunu geçici bir maddeye bağlayıp "Sadece bugüne kadar olanları kapsar, bir yıl içinde başvuranlar yararlanır." diyorsunuz. Yaralanma aynı yaralanma, vatan aynı vatan; bir gün önce yaralanana hak verip bir gün sonra yaralanacak olana kapıyı kapatmak hukuk devletiyle bağdaşmaz. İspat yükünü gazimizin sırtına yüklüyorsunuz. Seneler önceki bir patlamanın belgesini gaziye arattırıyorsunuz; üstelik psikolojik travmaları, görev hastalıklarını kapsam dışı bırakıyorsunuz. İYİ Parti olarak açıkça ifade ediyoruz: İspat yükü gazide değil idarede olmalı, olay görevde gerçekleştiyse illiyet bağı kabul edilmelidir. Kalıcı engellilik şartı aranmaksızın görevde fiziksel veya ruhsal zarara uğrayan herkes kayıtsız şartsız gazi sayılmalıdır. Zamanında bürokrasiye takılanlara iki yıllık başvuru hakkı verilmeli, şehit ve gazi evlatlarımıza özel okullarda ve kreşlerde ücretsiz eğitim, lojman ve TOKİ kolaylığı, ÖTV istisnası, kamuda istihdam hakları tek bir çatı altında, eksiksiz toplanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, devlet dediğiniz yapı sadece kurumlardan ve kanun maddelerinden ibaret değildir. Devlet, her şeyden önce bir adalet duygusudur. Şehit yakınlarımızın onuru ve gazilerimizin vakarı, bu devletin namusudur. Onların rızasının olmadığı, vicdanlarının yaralandığı hiçbir metin bir Meclisin ruhuna sinmez, milletin maşerî vicdanında karşılık bulmaz.

Bu yetersiz, ayrımcı ve sakat düzenleme derhâl geri çekilmeli, millî onurumuzu ve adalet duygumuzu ihya eden tekliflerimiz doğrultusunda yeniden ele alınmalıdır. Devletimizi güçlendirerek milletimizi gerçekten bütünleştirecek tek yol, kahramanlarımıza karşı tavizsiz bir adalet anlayışı sergilemekten geçer.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ve bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Anayasa'mızın 61'inci maddesini hatırlatarak başlamak istiyorum: "Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazilerini korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar." diyor. Bu hüküm yalnızca bir Anayasa maddesi değildir; bu, devletimizin şehidine, gazisine ve onların emanetlerine karşı taşıdığı tarihî ve vicdani sorumluluğun ifadesidir. Devletin görevi ispat beklemek değil hak sahibini bulmak, tanımak ve hakkını eksiksiz teslim etmektir. Bugün burada yalnızca maaşları, katsayıları, dereceleri veya ekonomik göstergeleri konuşmuyoruz; biz bugün adaleti, eşitliği ve vefayı ortak konuşmalıyız. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin lehine atılan her adımı destekliyoruz ancak olumlu düzenlemelerin yanında yıllardır devam eden temel adaletsizliklerin de artık bir çözüme kavuşturulmasının zamanının geldiğini bir kez daha hatırlatıyoruz. Yirmi beş yıllık AK PARTİ iktidarı döneminde bu anlamda 22 temel düzenleme yapılıyor ama bugün hâlâ konuşuyorsak buradaki sorun bu Parlamentonun, Gazi Meclisin ortak aklından uzak yapılan düzenlemelerin sonucudur. Şehit ve vazife malullerinin anne ve babalarına yönelik aylık güvencesinin genişletilmesini olumlu buluyoruz ancak anne ve baba hayattaysa bu desteğin bir tek toplam tutar üzerinden değil anneye de babaya da ayrı ayrı, insan onuruna yaraşır, güvence sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Bakım ihtiyacı bulunan malul gazilerimize yönelik ilave ödemenin artırılmasını da olumlu buluyoruz ancak ağır malul bir gazimizin bakımını kim üstlenecek, rehabilitasyonu nasıl sağlanacak, bakım veren aile bireyine nasıl destek olunacak; sağlık, ulaşım, ilaç, tıbbi cihaz, günlük yaşam giderleri nasıl karşılanacak; belirsizlik var. Gerçek sosyal devlet yalnız maaşı artırmaz; gazisinin hayatını, ailesinin tamamını güvence altına almalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gazilerimizin yıllardır söylediği temel gerçek artık bu Meclis tarafından duyulmalıdır. Mesele yalnızca maaş meselesi değildir, eşit statüdür; mesele emsal özlük hakkıdır, mesele adalettir. Aynı operasyona çıkan, aynı siperde duran, aynı kurşunun ve aynı mayının karşısında vatanını savunan insanlar arasında sonradan hak bakımından farklılıklar devlet eliyle oluşturulmamalıdır. Kurşun rütbe sormadı, mayın "Er misin, uzman mısın, astsubay mısın?" diye sormuyor, bomba "Hangi kurumda görev yapıyorsun?" diye de sormuyor. Öyleyse, Gazi Mecliste hakkı teslim ederken de rütbeye, kuruma, tarihe göre ayrım yapmamalıyız. Er gazinin uzman erbaşa, uzman erbaşın astsubaya, astsubayın subaya emsal statüsünün oluşturulmasının ve özlük haklarındaki farklılıkların giderilmesinin yeridir Gazi Meclis. Maaşı iyileştirmek gerekli, eyvallah ancak eşitsizliği kalıcı hâle getiren statü farklılıklarını ortadan kaldırmadan kalıcı adaleti sağlayamayız.

Düzenlemede 4'üncü ve 5'inci maddeler ise çok daha temel bir sorunu önümüze getiriyor. Terörle mücadelede yaralanmış, kurşun, mayın ve el yapımı patlayıcı saldırısına uğramış ancak mevcut mevzuat nedeniyle malul ve gazi sayılamamış kahramanlarımız var. Hakları ve aylıklarının iyileştirilmesini de olumlu buluyor, destekliyoruz ama asıl soruyu sormamız gerekiyor: Bir insan terörle mücadelede yaralanmışsa, bu vatan uğruna bedeninden bir parça vermişse neden ona açıkça "gazi" diyemiyoruz, sosyal hakları veriyoruz ama "gazilik" ünvanını esirgiyoruz; bu, hepimizin vicdanını acıtıyor.

İşte, çözmemiz gereken bir başka temel sorun da şudur: 5'inci maddede devletin ihmal ettiği bazı kahramanlara aylık bağlanmasını önemli buluyoruz ancak kanunun yürürlüğe girmesinden önceki olayları kapsamasını veya başvuru için bir yıllık süre öngörülmesini devlet anlayışıyla bağdaştıramıyoruz. On beş yıl önce yaralanmış gazimiz dosyasını bir yıl içerisinde tamamlayamazsa hakkını mı kaybedecek? Yirmi yıl önce terörle mücadelede yaralanmış bir vatandaşımızın sağlık kayıtları eksikse, bunu toparlayıp tamamlayamıyorsa sorumlusu kendisi mi olacak? Vatan uğruna verilen bedenin zaman aşımı olmaz, olmamalıdır. Aynı nitelikteki yaralanma kanunun yürürlüğe girmesinden

bir gün önce gerçekleştiğinde başka, bir gün sonra gerçekleştiğinde başka değerlendirilecekse burada kalıcı bir adaletten söz edemeyiz. Gazilik hakkını tarihe, rütbeye, kuruma veya yaralanmanın şekline göre parçalamayalım. Üstelik, savaşın ve terörün yarası yalnızca gözle görülen bir yara da değildir; psikolojik sorunlar, patlamaya bağlı işitme kayıpları, travmatik beyin hasarları ve yıllar sonra ortaya çıkabilecek sağlık sorunları olabilir. Devlet, kahramanını "Hangi kategoriye giriyorsun?" diye değil bu vatan için bedel ödediği için çözüm yolu bulup onore etmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin dört bir yanından gelen gazilerimiz Güvenpark'ta, haftalardır sorunlarının çözümünü ve haklarını bekledikleri Gazi Meclisin hemen yanı başındalar. Dünyanın bütün parlamentolarının kapısı sokağa, caddeye, insana, halka açılırken maalesef bizde gördüğümüz ve yaşadığımız şeyler. Kahraman gazilerimiz paradan önce eşitlik, onore edilmeyi bekliyorlar; ayrıcalık değil adalet istiyorlar, devlet tarafından aynı onurla muamele görmek istiyorlar. Bir gazi derneği temsilcimizin Komisyonda söylediği şu cümle "Biz insan yerine konulmak istiyoruz." cümlesi; inanıyorum, hepinizin vicdanını da rahatsız etmiş ve acıtmıştır. Bu ülkede vatan için bedeninden bir parça vermiş insan bu cümleyi kurmak zorunda kalıyorsa bunu hep birlikte düşünmek; ortak çözüm, uzlaşıyla da bulmak zorundayız. Devlet, gazisine böyle davranamaz. Bu, vicdani bir sınavda olduğumuzu gösteriyor. Düzenlemeyi eksik bırakmayalım, ayrım yapmayalım, geçici çözümlerden ziyade hakkı tam teslim edelim. Devletin görevi yalnızca kahramanlarına minnet duymak değildir; devletin görevi, o minneti hukuka, eşitliğe, sosyal güvenceye ve adil bir statüye dönüştürmektir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak önergelerimizde 18 Martta şehitlerimize, 19 Eylülde gazilerimize birer maaş tutarında ikramiye verilmesini öneriyoruz; Kıbrıs Barış Harekâtı gazilerimize Devlet Savaş Madalyası verilmesini öneriyoruz; gazilerimizin protez, ortez ihtiyaçlarının nitelikli bir şekilde karşılanmasını, sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerinin yalnızca Ankara'da değil ülkemizin farklı pilot şehirlerinde de altyapının kurulup tedaviye erişimlerinin kolaylaştırılmasını istiyoruz. Malul sayılmayan gazilere "onur gazisi" ünvanı verilmelidir. Kamuda çalışan şehit yakınlarının memur statüsüne geçmelerinin önü açılmalı; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da bunun sekiz yıldır mücadelesini veriyoruz, vermeye devam edeceğiz. Sayıları sadece 27 bine düşen kahraman Kıbrıs gazilerinin talebi var; onlar da bir evlatlarının kamuda istihdam edilmesini istiyorlar ve ilerleyen yaşlarında torunlarıyla ÖTV'siz bir araca binip hastaneye, ihtiyacının olduğu bir resmî kuruma, belediyeye su faturasını yatırmaya gitmek istiyorlar, TOKİ'den faizsiz konut edinmede eşit gazilik gereği hak beklentisindeler. Mevzuatımızda "şehit" ve "gazi" kavramlarını bütüncül şekilde ele alan kapsamlı ve kuşatıcı bir kanuni düzenleme dahi yokken iki yıldır titizlikle çalışıldığı ifade ediliyor. O hâlde soruyoruz: İki yıllık çalışmanın sonunda hâlâ "Şehit kimdir, gazi kimdir?" sorusuna ortak, bütüncül, kapsayıcı ve adil bir cevap veremiyorsak nasıl bir kalıcı çalışmadan, nasıl bir çözümden söz edeceğiz merak ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

KADİM DURMAZ (Devamla) - Gelin, artık bu meseleyi parça parça kanunlardan kanunlara, statüden de statüye taşımayalım. Türkiye'nin kapsamlı bir şehit yakınları ve gaziler kanununa ihtiyacı var. Aynı vatan için aynı bedeli ödeyenlere devlet de aynı adalet duygusuyla yaklaşmalıdır çünkü unutmayalım, şehadetin rütbesi olmaz, gaziliğin sınıfı olmaz, vatan için ödenen bedelin de derecesi olmaz. Gazi Meclisin görevi, bu kahramanların haklarını birbirinden ayırmak değil hak ettikleri onur ve adaleti birlikte teslim etmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle, kahraman gazilerimizi şükranla, onların kıymetli anne ve babalarını, eşlerini, çocuklarını ve bütün emanetlerini saygıyla selamlıyorum. Bu düzenlemenin eksik kalan yönlerinin tamamlanması ve gerçek anlamda adaleti sağlayacak kapsamlı bir kanun olması için Cumhuriyet Halk Partisinin önergelerine Genel Kuruldaki milletvekillerinden destek bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz şehitlerimizin emanetlerinin ve fedakârlık abidesi gazilerimizin haklarını iyileştiren düzenlemeleri içeren Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi vesilesiyle Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi, aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sizlerin huzurunda, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ebedî Başkomutanımız, ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti'ni farklı coğrafyalarda gururla temsil eden kahraman Türk askerine, dünyanın dört bir yanında şehit düşmüş Türk askerinin aziz hatıralarına ve serdengeçti gazilerimize saygılarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, mukaddes vatanımızın birliği, devletimizin bekası ve milletimizin istiklali uğruna toprağa düşen şehitlerimiz ile gazilik şerefini bedeninde, ruhunda taşıyan ve ömrünün her gününde tekrar tekrar yaşatan kahramanlarımıza ne kadar şükran duysak azdır. Evladını toprağa verip başını eğmeyen, "Vatan sağ olsun!" diyerek vatan sevgisini evlat acısının üstünde tutan elleri öpülesi şehit ana ve babalarımızın, hayat arkadaşını yitirmenin güçlüğüyle yüreğini dağlayan eşlerinin, ana-baba özlemini ömrünün her safhasında taşımanın ağırlığıyla geride kalan öksüz ve yetim kardeşlerimizin, vücudunda kurşun ve şarapnel parçalarıyla hayatına devam eden, patlama izlerini bir şeref nişanesi gibi üzerlerinde taşıyan cefakâr gazilerimizin haklarını ne kadar teslim etmeye çalışsak, yaralarını sarmak için ne kadar çırpınsak, hayatlarını kolaylaştırmak adına ne kadar çaba göstersek yine de onların bu vatana ödedikleri bedelin karşılığını bütünlüğüyle teslim edebilmemiz mümkün olmayacaktır, zira onların milletimize bıraktığı emanetin maddi bir ölçüsü, fedakârlıklarının dünyevi bir karşılığı yoktur. Bize düşen, ödenmesi mümkün olmayan bu vefa borcunu hiç değilse adaletle, bıraktıkları mirasa sadakatle ve devletimizin bütün imkânlarını seferber ederek yüceltmektir.

Türk devlet geleneğinde vefa devlet ahlakının özüdür, hele ki devlet şuurunu üç bin yıllık Türk milletinin hafızasından alan, dünyanın en köklü, en kudretli ve muzaffer ordularından birini sinesinde barındıran, kendi imkân ve kabiliyetiyle inşa ettiği millî savunma sanayisi ve teknolojileriyle dünya milletlerine emsal teşkil eden, hudut boylarında vatan toprağını çelikten bir iradeyle müdafaa ederken Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış." ülküsü doğrultusunda nice coğrafyada huzurun, güvenliğin ve istikrarın teminatı olan Türkiye Cumhuriyeti için şehitlerine ve gazilerine sahip çıkmak tarihinden ve töresinden ileri gelen bir namus borcudur. Türk milleti ordu millet olduğu kadar, aynı zamanda gazi bir millettir.

Anayasa'mızın 61'inci maddesi, şehitlerimizin dul ve yetimleriyle malul ve gazilerimizi korumayı devletin açık vazifesi olarak tayin etmiştir. Bu doğrultuda ve görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, tüm vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına bağlanan toplam aylığın asgari gelir güvencesi güçlendirilmekte, bugüne kadar belli statüler bakımından uygulanan koruma bütün vazife malullerinin anne ve babalarını kapsayacak şekilde genişletilmekte, anne ve babaya bağlanan toplam aylığın net asgari ücretin altında kalmaması güvence altına alınmaktadır. Evladını vatan toprağına emanet eden bir anne ile babanın geçim endişesiyle baş başa bırakılmaması, 21'inci asra Türk mührünü vurmaya namzet bir devletin başlıca ödevlerinden biridir. Bakıma muhtaç gazilerimiz ve vazife malullerimiz bakımından da evde bakım desteği net asgari ücretin 2,5 katına çıkarılmakta, Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü olan erbaş ve erlerimiz, güvenlik korucularımız, öğrencilerimiz ile sivillerimizin aylıklarında da kayda değer bir iyileştirme yapılmaktadır çünkü Türk milleti kendisi için bedel ödeyen evladını unutmaz, Türk devleti de o fedakârlığı sahipsiz bırakmaz.

Değerli milletvekilleri, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade ettiği üzere, gaziliğin yüzdesi, oranı, derecesi, onu bunu olmaz, olmamalıdır çünkü gazilik cetvelle, hesapla, çeşitli oranlarla ölçülemeyecek kadar yüce bir mertebedir, aziz Türk milletinin bekası uğruna canla, kanla ve imanla yazılmış bir iftihar vesikasıdır, milletin varlık ve istiklal davasında tereddütsüz ödenmiş en ağır fakat en kutlu bedelin adıdır. Yıllardır terörle mücadelede kurşun yiyen, vücudunda şarapnel parçalarıyla yaşayan, mayın ve patlayıcıların izini bedeninde ömür boyu taşıyan nice kahramanımız mevzuattaki engeller sebebiyle malul sayılamamış, gaziliğe bağlı bazı hakların dışında kalmıştır. İşte bu teklif, yıllardır vicdanları yaralayan bu adaletsizliğe müdahale etmekte, terörle mücadele sırasında yaralanan fakat mevcut ölçüler sebebiyle malul sayılmayan kahramanlarımızın durumunu somut ve hakkaniyetli bir zeminde yeniden ele almaktadır. Yüce devletimiz bu teklifle, kendisi uğruna bedeninden, canından, sağlığından ödün veren, fani ömründe destanlara sığmayacak bir kahramanlık destanı yazan evlatlarını sahipsiz bırakmıyor.

Teklifle vazife ve harp malullerimizin yeniden muayene rejiminde de önemli bir adaletsizlik giderilmekte, erbaş ve erler bakımından yeniden muayene yaş sınırı 41'den 55'e çıkarılmaktadır.

15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün gecesinde vatana ihanetin, tankın, tüfeğin ve ölümün buz gibi nefesinin karşısına iman ve vatan sevgisiyle dolu kalpleri ve ellerinde bayrakla dikilen vatandaşlarımız ile kamu görevlilerimizden yaralandığı hâlde malul sayılmayanlar da teklifin kapsamına alınmakta, fedakârlıklarının bir nebze olsun karşılık bulması için kendilerine aylık bağlanmaktadır.

İstiklal Harbi'nin karargâhı olduğu için "gazi" ünvanını taşıyan bu Meclis, 15 Temmuz gecesi hain terör örgütü FETÖ tarafından bombalanarak gazilik şerefini bir kez daha tescillemiştir. Bu nedenle, gazilerimize sahip çıkmak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi tarihine karşı bir sorumluluğudur. Elbette bu teklif bir nihayet değildir ancak eksikliklerimizi aşama aşama gidererek şehit emanetlerimizin ve gazilerimizin haklarını iyileştirdiğimiz vefa yürüyüşünün mühim bir merhalesidir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi vesilesiyle şu hususun tekraren altını çizmek zorundayız: Bugün vatan müdafaasında yaralanan gazilerimizin bedenlerinde taşıdıkları izleri ve bu uğurda ödedikleri bedeli daha hakkaniyetli bir anlayışla hukukumuza nakşederken savaş ve operasyon yaralanmalarını en iyi bilen askerî tıp geleneğini yeniden güçlendirmek zorundayız. Mayın ve patlama travması, harp cerrahisi, ağır yanık, uzuv kaybı, muharebe psikolojisi, sahadan ameliyathaneye uzanan tahliye zinciri sıradan bir sağlık organizasyonunun ötesinde vatan sevgisiyle perçinlenmiş bir yürek, askerî tıp bilgisinin ışığında aydınlanan bir zihin ve çelikten bir disiplin gerektirmektedir. Askerî hastaneler; Osmanlı Devleti'nden cumhuriyete intikal eden askerî tıp hafızasının, harp cerrahisi tecrübesinin ve Mehmetçik'imizin canını devletine emanet ederken duyduğu güvenin yegâne adıdır. Buna rağmen, bugün dünyanın en kudretli ordularından birine sahip olan Türkiye Cumhuriyeti'nin NATO içerisinde askerî hastanesi bulunmayan tek ülke konumunda olması, askerî tarihimizle, harekât kabiliyetimizle ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizin taşıdığı ağır sorumlulukla kıyaslandığında izahı güç ve hızlıca telafi edilmesi gereken bir noksanlıktır. Askerî hastanelerin yeniden açılması millî güvenlik meselesidir. Muharebe sahasında alınan yaranın mahiyetini, patlamanın bedende bıraktığı görünür ve görünmez tahribatı, harp cerrahisinin sürat ve ihtisas gerektiren şartlarını en iyi bilen yapı müstakil bir askerî sağlık sistemidir. Şu hâlde bütün gazilerimizin yarasını hukukta daha doğru tarif ederken o yarayı cephede tanıyacak hekimi, o hekimi yetiştirecek geleneği ve o geleneği yaşatacak askerî hastaneleri de yeniden ihya etmek mecburiyetindeyiz.

Değerli milletvekilleri, biz bugün "Ölürsem şehit, kalırsam gaziyim." diyen çelik yürekli vatan evlatlarımıza hak ettiği itibarı göstermekle vazifelendirildik. Bugün bu kanun teklifini kabul ederek bir vatan ödevini yerine getirmenin şerefiyle nasiplendirilmeliyiz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak şanlı Türk ordusunun, yüz akımız olan şehitlerimiz ve onların emanetlerinin, göz nurumuz gazilerimizin menfaatine olan bu kanun teklifinin kabul edilmesini destekliyor, ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Yeni Parti Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ben de 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde söz aldım .

Değerli arkadaşlarım, biz Millî Savunma Komisyonunda çok ayrıntılı araştırmalar yaptık ve Komisyon başladığı zaman dedi ki mutlaka bir alt komisyon kuralım, bu alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde konuları tartışalım ama ne yazık ki bütün alt komisyon taleplerinde olduğu gibi bu Komisyonda da bu talep reddedildi ve bu yasanın aynı zamanda çerçeve yasayla aynı günlere denk gelmesini de bütün arkadaşlarımız burada ileri sürdüler, bunun çok manidar olduğunu bir kere daha belirtmek zorundayım.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce Mehmet Ali Çelebi burada konuşma yapıyorken -Komisyonda da söyledi- iki yıllık bir çalışma sonucunda bu yasanın hazırlandığını, 25'ten fazla STK, 80'den fazla da temsilcilikle görüşüldüğünü açıkça ifade etti hatta bizim de bundan bilgimizin olduğunu ifade ettiler. Sevgili Eylem Vekilim de burada, o dönemdeki Özgür Ceylan'la da görüştük. Bizlerin hiçbirinin bu yasanın hazırlanmasına ilişkin ne en ufak bir dahli ne de bilgisi var, bütün kamuoyu bunu bilsin; bir kere bunu buradan açıkça ifade edelim.

Biraz önce Değerli Komisyon Başkanı Sayın Hulusi Akar Paşa dedi ki: "Efendim, sizler bir PR çalışması yapmaya gidiyorsunuz." Gökhan Başkanım, geçen gün Artvin'den döndük ya, cuma sabahı, uçaktan inince dedim bir PR çalışması yapayım mı, Artvin'i aradım. Bizimkiler dediler ki: "Yap bir PR çalışması." Geldim, Güvenpark'ta bir PR çalışması yaptım. Ya, bu PR çalışmalarını... Siz 80 tane temsilciyle, 25 tane STK'yle toplantı yapınca toplantı oluyor, biz Güvenpark'a gidince PR çalışması oluyor. Bu nasıl iş arkadaşlar ya, bu nasıl iş ya, soruyorum yani. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Biz gidince PR çalışması, siz yapınca toplantı oluyor. Bakın, buradan açık açık ifade ediyorum: Başkanlar orada; kolları yok, bacakları yok, uzuvları yok. Bunlara silah, mermi geldiği zaman şunu demediler, "Siz meşru musunuz, değil misiniz?" diye mermi yolunu buluyorken bunları sormadı değerli arkadaşlarım. Gidin bakın, kuş uçuşu mesafede üç dört dakikalık bir yoldalar. Gidin, onların dertlerini dinleyin, dertlerini anlatmaya çalışıyorlar, diyorlar ki: "Yasada problem var. Getirmiş olduğunuz bu düzenlemeyi 80 tane değil, 800 tane STK'yle de görüşseniz bu yasada getirilen düzenleme bizim mağduriyetlerimizi gidermiyor."

Değerli arkadaşlar, niye oraya gitmiyorsunuz? Bakın, biz milletvekilleri gittik; bu 4'üncü, 5'inci gidişim. Bütün milletvekili arkadaşlarımız gidiyorlar; gittiğiniz zaman, onları dinlediğiniz zaman gözleriniz doluyor. Sanki bir lütufta bulunuyorsunuz değerli arkadaşlarım. Komisyonda yalvardık; sağ olun, kabul ettiniz, en azından bir kişiyi kabul ettiniz. Bu konuda da Refik kardeşime de özel teşekkür ediyorum. Arkadaşlar, bunlar mağaralara giriyorken, çatışma yapıyorken mağaradakiler "İçinizden biri gelsin." demiyor, "Hepsi gelsin." diyor; hepsi şehit oldular. Pençe-Kilit Operasyonu'nda bir mağaraya girerek metan gazından zehirlenen 10'un üzerinde kahraman askerimiz var. Oraya giriyorlarken "Birisi

gelsin.” demedi karşı taraf. Mağaralara giriyorken 20 asker şehit verdik, şurada Komisyon salonuna giriyorken 1 kişiyle sınırladık değerli arkadaşlarım. Buradan, bu yasadan bir ortak konsensüs, ortak bir çalışma programı çıkar mı? Çıkması mümkün değil. Bu nedenle, ellerinden geldiğince bu yasaya ilişkin düzenlemelerin bir an önce değerlendirilmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Anayasa 61’inci maddenin kelimelerine, lafzına falan girmeye gerek yok; “Şehit yakınları, dul, maluller, gaziler onurlu bir yaşamı hak ediyor. Devletin görevi budur.” diyor, onurlu bir yaşamı sağlamak. Biz 2026 Türkiyesinde, Mustafa Kemal’in Meclisinde Mustafa Kemal’in askerlerinin özlük haklarına ilişkin böyle bir garabet yasayı tartışıyorsak bu sadece iktidar partisinin değil hepimizin utancıdır, hepimizin utancıdır; buradan açık açık ifade ediyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

Bakın, o kardeşlerimiz orada sabah-akşam direniyorlar. Biraz önce de telefonla görüştüm, dediler ki: “Sanmayın ki bu düzenleme geçip de bu düzenleme bittikten sonra biz de eylemlerimizi sona erdirip evimize gideceğiz.” Onlar o eylemlere devam edecekler. “Bu yasada olmayan kendi mağduriyetlerimizi sona erdirecek düzenleme gelmediği sürece sonsuza kadar burada oturacağız.” diyorlar arkadaşlar; bakın, buradan açık açık ifade ediyorum. (Yeni Parti sıralarından alışlar)

Ve bütün milletvekillerine selamları var, diyorlar ki: “Hani bu çerçeve yasayla alakalı teklif 360 milletvekilinin imzasıyla geldi ya, onun altında olmayacak bir sayıyla ortak konsensüste buluşulacak bir düzenlemeyi Parlamentoya getirin.” O konuda da bir düzenleme talepleri var, onu da onların adına buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bütün Türkiye’ye duyurmak istiyorum. Talepleri ne değerli arkadaşlarım? Bakın, anormal bir talep değil. Diyor ki: “3713’teki emsal maaş uçurumunu ortadan kaldıralım.” Geldi, müthiş bir konuşma yaptı gaziler adına oradaki arkadaşımız Erdem Başkan, hepimizin gözleri doldu. “Biz para istemiyoruz; bize onurumuzu verin, bize haysiyetimizi verin, ortak paydada bizi buluşturun.” dedi. Değerli arkadaşlarım, biraz önce sevgili Kadim Durmaz da söyledi, çok güzel bir söz söyledi, dedi ki: “Mermi geliyorken rütbeye bakmıyor, hangi rütbedesin diye gelmiyor.” Terörle alakalı... Yıllarca orada gözlerine baktığım zaman bana baktığını zannediyordum, meğerse gözleri görmüyor değerli arkadaşlar.

Burada hamaset yapmıyoruz, hamaset güzel. Ben Karadeniz’in Milletvekiliyim; Artvin’den çıkın, bir Samsun’a kadar gelin, bu gariban çocukların isimleri, şehit çocukların isimleri nereye veriliyor biliyor musunuz? Üst geçitlere veriliyor değerli arkadaşlarım. Tuzu kuru olanların çocuklarının isimleri nereye veriliyor biliyor musunuz? Lüks Porsche’lerin, Mercedes’lerin kayıtlarına veriliyor değerli arkadaşlarım. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Bu çizgiyi iyi ayırt etmek lazım. Onlardan helallik almadan, o acıları çekmiş olan ailelerden, o şehit ailelerinden helallik almadan yola çıkmamız mümkün değil. O nedenle, burada bir düzenleme yapılıyorken şöyle bir gerekçe koyamazsınız ortaya: “Efendim, devletin imkânları, devletin koşulları, elimizden geldiğince...” Yok öyle bir şey. Bu Parlamento Mehmet Cengiz ve arkadaşlarının milyarlarca dolarlık, TL’lik vergilerini affetti arkadaşlarım. Bir ülke şehitlerine ve gazilerine değer verdiği ölçüde demokratik, laik, sosyal, hukuk devletidir. Cumhuriyetin Meclisinde cumhuriyeti korumak için hayatlarını feda eden, uzuvlarını kaybeden ve Türkiye’nin her tarafında bu ülkede insanlar özgürce dolaşsın diye hayatlarını ortaya koyanlara Parlamentodan bir el uzatmak çok mu bir yüktür değerli arkadaşlarım, çok mu büyük bir yüktür bizim adımıza? (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Onları buradan saygıyla, sevgiyle selamlıyoruz. Bize geldiklerinde -Komisyonda reddedilen, sevgili Eylem Başkanım biliyor- “Siz bu ceylan derisi koltuklarda oturuyorsanız bizlerin sayesinde oturuyorsunuz.” dediler. Hepimiz kafamızı önümüze eğdik arkadaşlar, hepimiz aklımızı başımıza almalıyız. Burada öyle hamaset laflarıyla “Şunu yaptık, biz onlara yardım ederiz...” Bu toplantılar ne zaman bitecek Değerli Başkanlarım? Bu değerlendirmeler ne zaman bitecek?

Yani iki yıllık çalışmanın sonunda 9 maddelik... Hani "Dağ fare doğurdu." derler ya, bu düzenlemeyle mi bunların sorunlarının hakkından geleceğiz? O nedenle hepimizin aklını başına alması gerekiyor; bunlara ilişkin, düzenlemelere ilişkin bir an önce, onların beklediği düzenlemeleri yapmalıyız. Burada niceliğe takılmayalım arkadaşlar 25 tane STK, 80 temsilciyle görüştük diye. Yok, işte; bakın, şurada hemen kenarda, kuş uçuşu mesafede, 500 metrede, şu saatte oturuyorlar arkadaşlar. Gelip geçiyorken adınızı vermeyin, milletvekili olduğunuzu demeyin, şu Kızılay'a gidiyorken bir gidin, çaylarını için onların; bakın size neler anlatıyorlar, ne öyküler anlatıyorlar arkadaşlar, ne öyküler anlatıyorlar. O nedenle gelin, hepimiz aklımızı başımıza alalım, Türkiye Büyük Millet Meclisi... Geç değil bakın, geç değil. Yani ileriye doğru, onların yaşam tarzlarını en güzel, en konforlu hâle getirecek düzenlemeyi getirelim. Biliyorsunuz, onlardan biri orada otururken hayatını kaybetti; ona da Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, şunu düşünüyorlar -onların lafıyla söylüyorum, onların ruh hâlini de anlayın- diyorlar ki: "Devlet bizi zamanında kullandı, şimdi kenara koyuyor." O kelimeyi burada, Mecliste kullanmak istemiyorum. O nedenle ortak bir paydada buluşalım arkadaşlar. Konuşmam bir hamaset konuşması değildir. Konuşmam şu değildir... Al bayraklı tabutlar geldiği zaman onların önünde o hamaset konuşmalarını yapmak kolay, "Ciğerimizdir, canımızdır." demek kolay. Bu al bayraklı tabutlar hep fakir ailelerin önüne geldi, onu da biliyorsunuz değil mi değerli arkadaşlarım? Önemli olan onları unutmamaktır. Önemli olan -geçtiğimiz gün bu Parlamentoda bir konuşma yapmıştım- İsmet Acar gibi bir iş adamının kalkıp onlara sahip çıktığından daha fazla devletin onlara sahip çıkmasıdır; iş adamının gösterdiği duyarlılıktan daha fazla, devletin gelip de onlara sahip çıkmasıdır. Bunu yapabilir miyiz? Bu irade var mıdır? Değerli arkadaşlarım, Millî Savunma Komisyonunda her zaman ne diyoruz? Muhalefet-iktidar yoktur demiyor muyuz? Millî Savunma, Dışişleri bizim göz bebeğimizdir demiyor muyuz arkadaşlar? Madem böyle bir düzenleme yapıyorsunuz, madem buraya ilişkin iki yıldır araştırma, inceleme yapıyorsunuz; biz başka Tanrı'nın çocukları mıyız? Başka ülkenin çocukları mıyız biz değerli arkadaşlar? Bize niye demiyorsunuz, bize niye sormuyorsunuz? Ben de Millî Savunma Komisyonu Üyesiyim. Bir kere daha söylüyorum: Ben başka Tanrı'nın çocuğu muyum? (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Bu çocuklara düzenleme getirdiğiniz zaman sırtımızı döneceğiz değerli arkadaşlarım. Batı'da -demokratik ülkeler böyle bir olayda- Ukrayna'da, Rusya'da görün, bu çocukların ailelerini pamuklara sarıyorlar. Biz sizlere onları pamuklara sarın falan diye demiyoruz, onlara hak ettiği değeri verin diyoruz, mağduriyetlerini giderin diyoruz, başları öne eğilmesin diyoruz, onları ellerimizin üzerinde taşıyalım diyoruz; onların hakkı ödenmez arkadaşlar. O nedenle ben, Mustafa Kemal Atatürk'ün Milletvekili olarak buradan, kim ne derse desin, Güven Park'takileri saygıyla, sevgiyle, minnetle selamlıyorum. İyi ki varsınız diyorum, ayağınıza taş değmesin diyorum, yüreğinize telaş değmesin diyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Hepinizi saygıyla bir kere daha selamlıyorum. Bu mücadele hiçbir şekilde durmayacak diyorum. Her zaman yanınızda olduğumuz gerçeğini hiçbir şekilde unutmayın diyor, bir kere daha onlara bu gerçeği hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sözlerimi bitiriyorken de Ankara Cumhuriyet Savcısına buradan bir selam göndermek istiyorum:. İYİ Parti Grubunun... Dün akşam Genel Kurulda yoktum, evde izledim, inanamadım arkadaşlar; Anayasa'nın 83'üncü maddesindeki dokunulmazlığın ne olduğunu Sayın Başsavcı bilmiyor mu?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bilir, bilir, bilmez olur mu?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Hukukçu olmaya gerek yok arkadaşlar, meslek yüksekokulunu da bitirseniz bunu okuyan herkes anlar. Bir cumhuriyet savcısı kalkıp da Türkiye Büyük Millet Meclisine ayar veremez. (Yeni Parti, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Meclisteki bütün gruplar -Sayın Başkan, o konuda sizin de duyarlılığınıza teşekkür ediyorum- kalkıp ona bir had bildirecek değerli arkadaşlarım. Hep diyordum, Mahmut Esat Bozkurt'un bir lafı var cumhuriyet savcılarına: "Meriç kıyılarında çalışan Türk köylüsünün kaybolan sabanından tutunuz da bu vatanda yaşayanların uğrayacağı en ufak haksızlıktan hatta Bingöl Dağları'nın ıssız kuytularında nafaka bekleyen öksüzlerin gözyaşlarından siz sorumlusunuz." diyor. Bunu kime diyor biliyor musunuz? Cumhuriyetin savcılarına diyor, avcılarına değil değerli arkadaşlarım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahıslar adına ilk konuşmacı Kırşehir Milletvekili Sayın Metin ilhan. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin gazilerimizin ve şehit ailelerimizin yıllardır dile getirdiği bazı haklı taleplere cevap vermesi bakımından önemli ancak yetersiz düzenlemeler içerdiğini öncelikle ifade etmek isterim. Vazife malullerinin anne ve babalarına bağlanacak aylıklarda iyileştirme yapılması, bakıma muhtaç malullere yönelik ödemelerin artırılması, terörle mücadelede yaralanmasına rağmen mevcut mevzuat nedeniyle gazi sayılmayan vatandaşlarımızın bir bölümünün haklarının teslim edilmesine yönelik düzenlemeler yeterli olmasa da elbette olumlu adımlardır. Teklifle, terörle mücadele görevleri sırasında ateşli silah, EYP, mayın, havan, roket, el bombası, şarapnel ve benzeri mühimmatın neden olduğu yaralanmalar ile terör örgütü mensuplarının yakın muharebe niteliğindeki saldırıları sonucu meydana gelen yaralanmaların belirli şartlarda gazi statüsü kapsamında değerlendirilmesi öngörülmektedir. Bunlar uzun yıllardır çözüm bekleyen önemli bir soruna yönelik olumlu adımlardır ancak gazilerimizin büyük çoğunluğunun dar gelirli ailelerden olması ve ülkemizin ekonomik gerçeği ortada dururken bu personelin özlük hakları, ekonomik hakları, sağlık hizmetleri, istihdam ve emeklilik hakları da dâhil adil ve kapsayıcı şekilde yeniden düzenlenmelidir. Dolayısıyla yıllardır dile getirilen talepler bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı, terörle mücadelede fedakârlık gösteren hiçbir kahramanımız hak kaybına uğramamalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif yıllardır dile getirilen sorunları çözmekten hâlâ uzaktır. Özellikle terörle mücadelede canını ortaya koymuş, görev sırasında ağır yaralanmış olmasına rağmen farklı idari ve hukuki gerekçelerle gazi statüsü alamayan çok sayıda güvenlik görevlimiz bulunmaktadır, kanun teklifi bu mağduriyetlere tek seferlik çözüm üretecektir. Adalet ise sınırlı değil kapsayıcı olmak zorundadır. Vatan uğruna bedel ödeyen kahramanlarımıza ve onların ailelerine karşı devletimizin vefa borcunun eksiksiz yerine getirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu anlayışla mevcut kanun teklifinde yer almayan ancak hayati önem taşıyan bazı düzenlemeleri bir kez daha ifade etmek isterim: Öncelikle, bakıma muhtaç malullerimiz ile harp malullerimizin protez, ortez ve rehabilitasyon hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği yani SUT kısıtlamalarına takılmaksızın karşılanması ve bu hizmetlerin vatandaşımızın ikametgâhına en yakın üçüncü basamak sağlık kuruluşlarında sunulması sağlanmalıdır. Ayrıca, TOKİ'nin faizsiz konut kredisi imkânı genişletilmeli, rütbe ayrımı gözetilmeksizin tüm şehit ailelerine veengelli terör gazilerine kira desteği sağlanmalıdır. Bununla birlikte, malul ve muharip gazilerimizin yakınlarına da istihdam hakkı tanınması, içinde bulunduğumuz ağır ekonomik koşullarda ailelerine önemli bir destek sağlayacaktır. Şehit anne ve babalarının aylıkları günümüzün yaşam koşullarına uygun seviyeye yükseltilmeli, tüm şehit yakınları ile gazilerimize seyyanen artış yapılmalıdır. Bunlar bir tercih değil bu kanun teklifinde mutlaka yer alması gereken önemli eksikliklerdir çünkü şehitlerimizin emaneti olan ailelerimize ve gazilerimize devletimizin vefasını somut olarak gösterecek düzenlemeler zorunlu hâle gelmiştir.

Bunun yanında, teklifin hiç temas etmediği çok önemli bir alan bulunmaktadır, o da muvazzaf ve emekli güvenlik personellerinin yıllardır çözüm bekleyen özlük, ekonomik ve sosyal haklarıdır. Görev tazminatları, emekliliğe yansımayan ödemeler, ek göstergeden kaynaklanan mağduriyetler, makam ve temsil tazminatlarındaki eşitsizlikler, maaşlar arasındaki dengesizlikler ve emekli aylıklarının yetersizliği yıllardır çözülemeyen temel sorunlar olarak karşımızda durmaktadır. Özellikle görev maaşı ile emekli aylığı arasında büyük fark var. Yıllarca devletine hizmet etmiş subaylarımızı, astsubaylarımızı, uzman erbaşlarımızı ve diğer emekli personellerimizi ekonomik zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Yüksek enflasyon karşısında bu kesimin alım gücü her geçen gün biraz daha düşmektedir. Aynı şekilde, görevde bulunan muvazzaf personelimiz de artan hayat pahalılığı, tayin süreçlerinde yaşanan sorunlar, lojman yetersizliği, aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen uygulamalar ve sosyal haklardaki eksiklikler nedeniyle ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

METİN İLHAN (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Son olarak şunu ifade etmek isterim ki güvenlik personellerimizin haklarını bütçeye yük olarak değil devletimizin güvenliğine yapılmış bir yatırım olarak da görmek daha doğrudur.

Bu bağlamda, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin ekonomik ve sosyal haklarının güçlendirildiği, muvazzaf ve emekli personellerimizin mağduriyetlerinin giderildiği kapsamlı bir düzenlemenin hayata geçirilmesi gerektiğine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahıslar adına ikinci konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Refik Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın hemen başında, vatanı uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyor, fedakâr ailelerine en derin saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz dünyanın 34 farklı ülkesinde 78 şehitliği olan bir milletiz. Şehitlik ve gazilik makamı bu milletin alametifarikasıdır. Şehitlik ve gazilik, milletimizin nazarında ulaşılabilecek en yüce makamdır. Bizler şehidini kalbinin en müstesna köşesine yerleştirmiş, gazilerini baş tacı etmiş, şehit ve gazi yakınlarını daima bağrına basmış bir milletiz, böyle bir Hükûmetiz. Bu sebeple, AK PARTİ hükûmetleri olarak 2002'den bugüne şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin hayat standartlarını yükseltecek birçok reformu hayata geçirdik. 2012 yılında yaptığımız düzenlemeyle terörle mücadelede şehit olanların yakınlarına istihdam hakkını 1'den 2'ye çıkardık. 2013 yılında daha önce istihdam hakkı bulunmayan vazife ve harp malullüğü kapsamındaki Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet teşkilatı mensuplarından hayatını kaybedenlerin yakınlarına 2, malul olanlara 1 istihdam hakkı sağladık. Yine, istihdam hakkının kullanılmasındaki 45 yaş sınırını kaldırdık. 1995-2002 yılları arasında 6.315 olan atama sayısını 2026 yılı itibarıyla 52.608'e çıkardık. Şehit anne ve babalarına aylık bağlanmasında daha önce uygulanan muhtaçlık şartını kaldırdık. Erbaş ve er gazilerimizin aylıklarında 2013 yılında yüzde 25 oranında artış sağladık. Çalışmaya başlayan er gazilerimizin malullük aylıklarının kesilmemesini, görev aylıklarıyla birlikte malullük aylıklarını alabilmelerini sağladık. Ağır engelli gazilerimize verilen bakım desteğini iki asgari ücret tutarına yükselttik. Zaman açısından sayamadığım daha birçok konuda şehit yakınları ve gazilerimize destekler sağladık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit ailelerimizin acısını hiçbir düzenleme dindiremez. Hiçbir kanun evladını, eşini, annesini ya da babasını kaybeden bir ailenin yüreğindeki boşluğu dolduramaz. Aynı şekilde, hiçbir maddi destek gazilerimizin cephede veya terörle mücadelede gösterdiği fedakârlığın karşılığı olamaz. Ancak bizler biliyoruz ki güçlü devlet olmanın gereği onların hayatını kolaylaştırmak, haklarını korumak ve her zaman yanlarında olduğumuzu hissettirmektir. Bu sorumluluğun bilinciyle üzerinde görüştüğümüz bu yeni kanun teklifiyle birlikte şehitlerimizin anne ve babalarına asgari gelir güvencesi getiriyoruz. Malul sayılmayan gazilerimize aylık bağlıyor, gazilik ünvanı veriyor ve sosyal haklarını güçlendiriyoruz. Bakıma muhtaç gazi ve vazife malullerimizin evde bakım desteğini artırıyoruz. 15 Temmuz darbe teşebbüsüne ve işgal girişimine karşı göğsünü siper eden fakat malul sayılmayan veya derece tespiti yapılmayan gazilerimize aylık bağlıyoruz. Erbaş ve erler, güvenlik korucuları, askerî öğrenciler ve siviller dâhil olmak üzere vatanımız için canını siper eden tüm gazilerimizin aylıklarını artırıyoruz. Yaş haddini düzenleyerek hak kaybının önüne geçiyor, malullük derecesi ağırlaşan gazilerimizin aylıklarını artırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimiz şunu iyi bilmelidir ki şehitlerimizin emanetine sahip çıkmak, gazilerimizin onurlu yaşamını güvence altına almak siyasi tartışmaların üzerinde millî bir görevdir. Bu konuda ortak irade koymak Gazi Meclisimize yakışan en doğru tutum olacaktır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da her fırsatta ifade ettiği gibi, şehit yakınlarımız ve gazilerimiz bu milletin baş tacıdır. Bu söz, sadece bir temenni değil son yirmi dört yılda hayata geçirilen sayısız düzenlemeyle somutlaşmış bir devlet politikasıdır. Elbette var olan ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda yeni düzenlemeleri hayata geçirmeyi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sürdüreceğimizi, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin yanında durmaya devam edeceğimizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

REFİK ÖZEN (Devamla) - ...ve sosyal devlet anlayışını daha da güçlendireceğimizi ifade ediyor, kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen başta Millî Savunma Komisyonu Başkanımız Sayın Hulusi Akar olmak üzere Komisyonun değerli üyelerine ve tüm bürokratlarımıza, görüşlerini aldığımız şehit ve gazi derneklerine huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Vatan uğruna canlarını feda eden tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyor, kahraman gazilerimize sağlıklı, huzurlu ömürler diliyorum. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin şehit ailelerimize, gazilerimize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi birinci bölüm üzerinde on beş dakika süreyle soru-cevap işlemini yapacağız.

Şimdi soruları sormak üzere sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Madde düzenlemesi bağlamında vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına toplamda asgari ücret tutarında aylık ödenmesi, kira tutarlarını dikkate aldığımızda anne ve baba boşanmış vazife malul anne ve babanın asgari ücretin yarısını aylık olarak almasına sebebiyet vermesi sizce hakkaniyet vicdanına ve vefa duygusuna uygun mudur?

BAŞKAN - Sayın Sunat...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, Sayın Akar, Genelkurmay Başkanlığı yaptınız, Millî Savunma Bakanlığı yaptınız, şimdi Komisyon Başkanısınız. Bugün bu kanun teklifiyle giderilmeye çalışılan mağduriyetlerin en önemli bir bölümü sizin en yetkili olduğunuz makamlarda bulunduğunuz yıllarda da vardı. Gaziler, şehit ailelerimiz yıllarca neden bekletildi? Teklifte ağır şekilde bakıma muhtaç gazi ve

vazife malullerine yapılan ek ödeme net asgari ücretin 2 katından 2,5 katına çıkarılıyor. Mesele yalnız ödenen para değil; evde bakım ve rehabilitasyon, protez, yardımcı cihazlar ve aile desteğinde bütüncül sisteme ihtiyaç var. Neden böyle bir sistem kurmadınız? Bir gazi protezi, rehabilitasyonu ve bakımı için neden yıllarca bürokrasinin kapısında dolaşmak zorunda bırakıldı? Neden köklü bir kanun yerine yine birkaç kanunda parça parça değişiklik yapıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Taşcı...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Az önce de sordum, cevap alamadığım için tekrarlıyorum: Üzerinde iki yıldan uzun süre çalışmış olduğunuzu söylediğiniz bir kanun teklifi kapsamında şehit ve gazi tanımını yapmakta bu kadar zorlanma sebebiniz nedir? Bu tanımı yapmakta neden zorlanıyorsunuz? Ve ayrıca gazilerin emsal talebini karşılayamama sebebiniz nedir? Bu talebi haksız mı yoksa haklı mı buluyorsunuz? Değerlendirmenizi merak ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Uz...

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Komisyonda Şehit Aileleri ve Gaziler Derneği Başkanı Er Gazi Erdem Çerçioğlu bir cümle kurdu, “Biz insan yerine konulmak istiyoruz.” dedi. Meclis duvarlarına çarpan bu söz sizin kalbinize ne kadar dokunmuştur? Teröriste açtığınız kulak şehitlere neden kapanmıştır? Lütfen bunun cevabını verin.

BAŞKAN - Sayın Arslan... Yok.

Sayın Usta, buyurun siz.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim sorum tekrar Sayın Hulusi Akar’a. Sayın Akar’ın az önceki soru-cevap kısmında “Devletin imkânları oldukça başka şeyler de yapacağız.” şeklinde bir ifadesi oldu.

Şimdi, Sayın Akar, PKK için söyleyelim: PKK’nın şehit ettiği veya gazi ettiği insanlar ilk 1984 yılında, tam kırk iki yıl geçti yani kırk iki yıl önce şehit olanların yakınlarının devletten beklentileri var veya gazilerimizin beklentileri var. Daha ne kadar bekleyecekler? Yani, zaten şehit olan şehit oldu, çocukları yaşlandı, gazi olanlar da zaten iyice yaşlandı. Daha ne kadar bekleyecekler? Devletin imkânı var. Fakat bu bütçe dediğimiz mesele bir öncelik meselesidir. Yani 3 trilyon lira civarında faiz için ödenek bulan devletimiz, gazilerimize dönecek parayı mı bulamıyor da hâlâ beklesin bu insanlar? Kırk iki yıl oldu. İlk şehit ve gaziler için söylüyorum, daha ne kadar bekleyecekler? Sorum bu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ben yine Sayın Bakana soruyorum: Bir şehit annesi neden orduevine giremiyor? Bir şehit evladı neden orduevine giremiyor? Milletvekilleri giremiyor zaten, on defa sorduk, giremeyecek, meraklısı da değiliz ama bir şehit annesi neden orduevine giremiyor? Neden bu kapıları çok görüyorsunuz?

Yine, emsal özlük haklarını neden çok görüyorsunuz? Aynı kurşuna hedef olan iki gazinin aynı maaşı almasını mı onlara çok görüyorsunuz? Şehit ailesinin çocuğuna eğitim, ailesine sosyal destek verilmesini mi çok görüyorsunuz? Bir gazi vatan için kolunu, bacağını, gözünü bırakmışken neden ona hakkını verirken hâlâ rütbesine, statüsüne ve kadrosuna bakıyorsunuz? Şehit ve gazilik aylığını 2026 yılı itibarıyla en yüksek emsal aylığına yükseltmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, bu çalışmanın iki yıllık bir emeğin ürünü olduğu söylendi. Acaba, bu getirilen teklif iki yıllık hazırlık sürecinin tamamının bir neticesi midir yoksa çalışmaların bir miktarı arşive kaldırılmış mıdır? Şayet arşive kaldırılmışsa bundan sonra bu noktadaki yeni bir kanunun ne zaman getirilmesi düşünülmektedir?

İkinci olarak; şehit, gazi tanımıyla ilgili herhangi bir çalışma söz konusu mudur?

Üçüncü olarak da paşamız güzel bir açıklamada bulundu, müteşekkiriz ama Sayın Çelebi "zırva" dedi. Onunla ilgili düzeltme ihtiyacı olursa memnun oluruz. Gerçekten, Meclisin mehabeti açısından belki hedefi aşan, maksadı aşan bir söz söylenmiş olabilir ama nihayetinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde millet adına çalışma yürütülürken böyle bir ifade zannediyorum doğru olmamış olabilir.

Son olarak da PR çalışması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Son günlerde, özellikle Güvenpark'ta eylem yapan gazilerimiz ve şehit yakınları üzerinden kamuoyu yanlış bilgilendirilmekte ve bilgi kirliliği oluşturulmakta. Şehitlerimiz ve gazilerimiz bizim, hepimizin, tüm milletimizin en kıymetli, en değerlileridir. Bu anlamda, Güvenpark'taki gazilerimiz sizlerle görüştü mü, siz onlarla görüştünüz mü? Taleplerini size ilettiler mi? Siz talepleriyle alakalı karşılıklı istişarelerde bulundunuz mu? Bunu öncelikle sormak istiyorum.

Bir diğer konu da bu yasanın ne getirip ne götüreceğini -kamuoyunun bilgilendirilmesi açısından- başlıklar hâlinde, 3-5 başlık hâlinde, öne çıkanları çok basit ve net bir şekilde ifade edebilirseniz sevinirim Bakanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Akar, buyurun, cevaplar için söz sizde.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, hepinize iyi akşamlar.

Ben yine, bu sorulardan dolayı, katkılardan dolayı şahsım adına, Komisyonum adına herkese teşekkür ediyorum; sağ olun, var olun.

Yani, burada şehit meselesi, şehit aileleri meselesi ve gaziler meselesi gerçekten hepimizin meselesi. Dolayısıyla burada belki ifade tarzı, belki üslup farkı, belki yaklaşım tarzında farklılıklar olabilir ama temelde şehit ailelerine herkesin sahip çıktığını, hepimizin sahip çıktığını, gazilerimize herkesin sahip çıktığını biz farz ve kabul ediyoruz; buna inanıyoruz, bu üsluptan fark ediyor. Biz burada, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, Bakanlık olarak, Komisyon olarak... Yani bu ikide bir söyleniyor, işte "Elli yılda ne yaptınız?" yahut da "Bakanlıkta ne yaptınız?" İnanın bu konularda yapılması gereken ne varsa bunlar için azami gayret gösterdik. Yani şimdi, burada kalkıp da şunları yaptım, şunları yaptım demek herhâlde pek uygun olmaz fakat buna inanın, ne varsa... Türkiye Cumhuriyet devleti anayasal bir kuruluş, dolayısıyla burada süreçler var; burada hani, bir kişinin demesiyle, iki kişinin demesiyle bazı şeyler olmaz. Dolayısıyla bunları koordinasyonla, konuşarak, görüşerek, sağlıklı bir diyalog içinde yerine getirmek için, iyileştirmek için gerçekten bütün arkadaşlarımızla beraber; bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar çalıştık, çalışıyoruz ve dün değil, bugün değil devamlı, sürekli bir şekilde de bu, şehit ailesi ve gazilerimizle temaslarımız sürdü, sürüyor. Bugüne kadar -biraz önce hızlı geçtik orada- AK PARTİ olarak bütün yurt sathından yapılan temaslar çerçevesinde en son rakam 27 bini geçti arkadaşlar; herkes

çalışıyor, herkes gayret gösteriyor ve dolayısıyla bunların hepsi, yekûnu, sonucu, vesaire bizlere de ulaştırılıyor ve bunları paylaşıyoruz. Biz de elimiz ulaştığı, yer yettiği, zaman yettiği sürece, azami ölçüde, arkadaşlarımızla beraber şehit ailelerimize ve gazilerimize bazen burada, Mecliste, bazen değişik yerlerde onların makamlarına, onların derneklerine gitmek suretiyle, evlerine gitmek suretiyle konuştuk, görüştük; onları her fırsatta dinleyip anlamak için gayret gösteriyoruz.

Zaten burada beraber yaşadığımız sıkıntılar, beraber yaşadığımız güçlükler, beraber yaşadığımız soru ve sorunlar, bunların hepsinin farkındayız. Tabii ki burada bir durum ve koşullar var, içinde bulunduğumuz durum ve koşullar var; bunu yok sayamazsınız, bunu görmezlikten gelemezsiniz. Buranın imkânlarını en iyi şekilde kullanmak suretiyle bunlar yapılmaya çalışılıyor. Tabii, bütün bu sorunları, bütün konuları bir anda çözmeyi beklemek de pek mümkün değil. Bu anne-babaların sıkıntıları var, bunları biz bizzat yaşadık, gördük; ailenin içine girdik; eşleriyle, çocuklarıyla, torunlarıyla onların sıkıntılarını yaşadık. Bunları hafifletmek için ne yapılabilir, buna gayret gösteriyoruz.

Efendim, diğer taraftan, malul sayılmayanlar var. Tabii, burada bunlar gerçekten mantıken de izahı ve kabulü imkânsız şeylerdir, bunlar için de çok uğraştık. Yani burada, başında bir mermi, ayağında bir şarapnel parçasıyla x-ray'den geçerken "Bu nedir? Şu nedir?" vesaire izah durumunda kalan evlatlarımız, kardeşlerimiz vardı. Bunların dertlerini, problemlerini biz gerçekten içselleştirdik, bunu bir problem olarak kabul ettik, problem olarak ele aldık ve bunun için uğraştık, uğraşmaya devam ediyoruz.

Ve burada erbaşlar, erlerin ve korucuların problemleri var. Hepsini bir seferde en iyi şekle getirmek mümkün olmuyor fakat optimal bir şekilde bunları çözmek için gayretlerimiz sürdü, sürüyor.

Efendim, bu ortez, protez, ilaç, bakım desteği, rehabilitasyon merkezlerinin artırılması... Bu konularda Sağlık Bakanlığının çalışmaları var ve bunların yurt sathında artırılması ve gazilerimizin rahatlıkla ulaşabilmeleri, gitme gelme zorluğundan kurtulmaları için gayret gösteriliyor.

Şunu da açıkça söyleyeyim: Tabii, burada bazı arkadaşlarımız biraz haşin davranıyor, kelimeleri ters kullanıyorlar; arkadaşlar, kulağımız da açık, gözümüz de açık, zihnimiz de açık yani konuları anlayacak kadar aklımız fikrimiz de var. Ve dolayısıyla bunların peşinde koştuk, koşuyoruz; elimizden geldiğince koştuk, koşuyoruz ve bunların düzeltilmesi için, iyileşmesi için de çalıştık, çalışmayı sürdürüyoruz.

Burada şehit ailelerinin çocukları var, bunları biz doğduğundan itibaren tanıdık; şimdi 13 yaşına, 15 yaşına geldiler; liseye gidiyor, üniversiteye gidiyorlar. Bunların okul sorunları, daha sonra istihdam sorunları var; bunların hepsini biz problem olarak kabul ediyor ve çözmek için de azami gayret gösteriyoruz.

Görüşme, konuşma meselesine gelince; biz gerçekten konuştuk, görüştük, konuşup görüşüyoruz ve bu arkadaşlarımızı davet ettik. Şu anda Güvenpark'ta olan arkadaşlarımızdan -isimlerini söyleyeyim- Okan da geldi, Ahmet Kayaoğlu da geldi, onlarla beraber de konuştuk; hem genel anlamda toplantı mahiyetinde, toplantı çerçevesinde hem de diğer taraftan bire bir, sohbet şeklinde, samimi şekilde, gayriresmî şekilde bütün ihtiyaçlarını, isteklerini dinledik, dinlemeye devam ediyoruz. Dolayısıyla buradaki konuları, herhangi bir şekilde günlük polemiğin ötesinde beraber oturalım, konuşalım, dinleyelim; biz buradaki görüşlere, fikirlere önem veriyoruz, bunların hepsini not alıyoruz, almadığımız yok; bunlar için çalışmalarımızı sürdürdük, sürdürüyoruz.

Burada bizim Komisyonumuzda muhalif üyelerimiz, muhalefetten üyelerimiz var; onları da biz çok ciddi şekilde dinliyoruz, kulak veriyoruz ve onların da önerilerini, görüşlerini aldık, not ediyoruz, çalışıyoruz ve fakat tabii ki buradaki bu sürecin akışı içinde bazı şeyler mümkün oluyor, bazı şeyler mümkün olmuyor.

Fakat şunu açıkça söylemek istiyorum: Yani bugün bu noktaya geldiğimizde bu kanun burada bitmedi, tabii ki bu "gazi" "şehit" tarifleri -vesaire dâhil- bunların çalışmaları sürüyor. Bunlar için üniversiteler dâhil, bütün ilgili kurum ve kuruluşlar dâhil herkesi davet ettik, onun fikirlerini aldık; hem işin ilmî tarafı hem de tecrübi tarafı, bunların hepsi kaydedildi. Önümüzdeki dönemde, inşallah -bu başlangıç- acil olan konular bu şekilde çözüldükten sonra; bir anlamda şehit ailelerimize ve gazilerimize saygımızın, şükranlarımızın bir simgesi olarak bu kanun çıktıktan sonra bu çalışmalar devam edecek, daha da devam edecek bu sorunların tamamen bitmesi için.

Diğer taraftan da Türkiye Cumhuriyeti devletinin hakkını yemeyelim. Biz de geziyoruz, görüyoruz, konuşuyoruz; inanın, Türkiye Cumhuriyeti devletinin şehit ailelerine ve gazilerine sahip çıktığı kadar diğer ülkelerde yok bu, ender ülkelerdeniz biz. Yani gerçekten, mülki makamlar, askerî makamlar, diğer kurum ve kuruluşlar, belediyeler, sivil insanlar, işverenler, iş insanları dâhil, sivil kuruluşlar dâhil herkes burada çok ciddi ve samimi şekilde şehit ailelerimize ve gazilerimize sahip çıkıyor. Tabii, gönül ister ki... Onlara biz ne yapsak azdır. Aslan gibi evladını kaybetmiş bir anneden, babadan bahsediyoruz. Onlara biz verdiklerimizden dolayı verdik, ettik demiyoruz fakat elimizden geldiğince onların sıkıntılarını gidermek, hayatlarını daha rahat yaşamaları için, itibarlarına zarar gelmemesi, itibarlı bir şekilde yaşamaları için her türlü gayreti gösterdik, gösteriyoruz, bundan sonra da göstereceğiz. Bu konuda gerçekten Komisyon olarak, kişi olarak, milletvekili olarak azimliyiz, kararlıyız. Her kapıyı çaldık, çalmaya devam edeceğiz; her sorunun çözülmesi için elimizden gelen gayreti gösterdik, göstereceğiz. Bu konuda da sizlerin yardımlarını, desteklerini bekliyoruz. Bunu, lütfen, günlük polemiklerin üstünde tutalım; herhangi bir şekilde tahrikten, teşvikten, zarardan, ziyandan kurtulalım. Güvenpark'taki arkadaşlarımızla konuştuk, konuşuyoruz; geldiler -isimlerini söyledim- konuştuk onlarla, bekliyoruz.

Bir de şöyle bir şey var, onu da söyleyeyim: Yani burada herhangi bir şekilde bir gösteri, herhangi bir şekilde açlık grevi, herhangi bir şekilde grev bir şey yapılmadığı zaman yapılır. Biz bunların dertlerine çare olmayalım, bunlara cevap vermeyelim, bunları çalışmayalım demiyoruz; elimizden geldiğince çalışıyoruz, onlar da görüyorlar, gördüler, çözmeye çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Süre istiyor musunuz Sayın Bakan?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Bir dakika daha...

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Tabii, her şey bir anda çözülmüyor. Bizim Komisyonda her zaman konuştuğumuz gibi bu, herhangi bir şekilde, herhangi bir partinin değil, herhangi bir kişinin değil, herhangi bir komisyonun problemi değil hepimizin problemi. Dolayısıyla el birliğiyle elimizi taşın altına sokalım, hep birlikte kafa kafaya verelim, çalışalım, çözelim inşallah.

Ben bir kez daha şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, onların anne ve babalarına saygı ve şükranlarımı sunuyorum ve buradaki gazi kardeşlerimize de hayatlarında kolaylıklar diliyorum. Çalışmaya azimliyiz, kararlıyız ve Allah'ın izniyle çalışacağız ve çözeceğiz.

Sağ olun, var olun, iyi akşamlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 124'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana veya babasına" ibaresi "ana ve babalara" şeklinde, dördüncü cümlesinde yer alan "Erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana ve babalarına" ibaresi "ana ve babalara" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu fıkra uyarınca ana ve babaya bağlanacak aylıkların her biri, ayrı ayrı olmak üzere asgari ücretin net tutarından az olamaz.""

Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ	Şerafettin Kılıç
Mersin	Muğla	Antalya
Medeni Yılmaz	Necmettin Çalışkan	Mustafa Kaya
İstanbul	Hatay	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 1'inci maddede grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Size bugün Sudanlı Zenci Musa'dan bahsetmek istiyorum, Sudanlı Zenci Musa'nın fotoğrafını da şöyle sizlere göstereyim. Sudanlı Zenci Musa'yla niye konuşmama başladım, önce onu ifade edeyim: Sudanlı Zenci Musa -Aydın milletvekillerimiz bilir, Sudan kökenli birçok Türk vatandaşımız var orada, oralarda yaşayan, onların atası denilebilir- Girit doğumludur. 1916 yılında Kuşçubaşı Eşref'le tanışmıştır. Ondan sonra onun, Kuşçubaşı Eşref'in yaverliğini yapmıştır. Trablusgarp'ta, Çanakkale'de, birçok cephede Kurtuluş Savaşı'nda önemli mücadeleler vermiştir fakat bir süre sonra Yemen'de bir sıkıntı olduğu, Tevfik Paşa komutasındaki askerlerin desteğe ihtiyacı olduğu ortaya çıkar. Enver Paşa, Kuşçubaşı Eşref'i yanında Sudanlı Zenci Musa'yla beraber gönderir fakat Arabistan çöllerinde İngilizler yollarını keser, Kuşçubaşı esir alınır, Sudanlı Zenci Musa bir şekilde 300 bin altını Yemen'e

ulaştırır. Hani "Mızıka çalındı düğün mü sandın/Al beyaz bayrağı gelin mi sandın/Yemen'e gideni gelir mi sandın/Döngel ağam döngel dayanamirem/Uyku gaflet çöktü uyanamiram" diyor ya, işte o Yemen'e Sudanlı Zenci Musa 300 bin altını ulaştırır. Sonrasında İstanbul'a döner, 1919'da İstanbul işgal altındadır. İşgal altındaki İstanbul'da Karaköy gümrüğünün etrafında dolaşırken Ali Sait Paşa bunu görür ve Ali Sait Paşa der ki: "Senin devlete çok hizmetin dokundu, millete çok hizmetin dokundu, gel biz sana devletten maaş bağlayalım." O da der ki: "Ben bu fakir milletten maaş almam." Sonrasında İngiliz komutan, işgal komutanı General Harington görür. Harington der ki: "Senin kahramanlıkların dillere destan, istersen bizimle çalış, her türlü imkânı ayaklarının altına sereriz." Zenci Musa der ki: "Her şey herkese teklif edilir mi? Sizinle daha işimiz bitmedi." Ve sene 1919'dur, sonra Ali Sait Paşa görür, o maaş teklif eden Ali Sait Paşa der ki: "Karaköy gümrüğünde seni kâhya yapalım." Zenci Musa der ki: "Onu fakir bir Müslüman'a verin, ben ancak hamallık yapabilirim."

Bunları niye anlatıyorum biliyor musunuz? Maaş kabul etmeyen, o şartlar altındaki, işgal altındaki ülkeden kendisine teklif edilen maaşı, bu şartları kabul etmeyen Zenci Musa sonrasında Özbekler tekkesinde hayatını kaybeder; veremden hayatını kaybeder. İşte bugün şehit ve gazileri konuşuyoruz; şehit ve gazileri konuştuğumuz bir ortamda, o günün işgal altındaki devletinden kendisine verilen maaşı kabul etmeyen, üzerine düşeni yapan Zenci Musa'nın takipçileri, şehit aileleri ve gaziler yirmi sekiz günden beri şurada, Güvenpark'ta devlete seslerini duyurmaya çalışıyor. Diyorlar ki: "Bizim sesimizi duyun, işgal altında bir ülke değiliz, bizi ele güne mahkûm etmeyin. Geçinmekte zorlanıyoruz, sıkıntılarımız var, maddi olarak ayakta kalamıyoruz." Hâl böyleyken, yirmi sekiz günden beri -her ne kadar iletişim kurulduğu söylense de- o insanları orada tutmaya devam etmek bu devlete yakışmıyor arkadaşlar. Şartlar ne olursa olsun, içerikten bağımsız söylüyorum, insanların talepleri ne olursa olsun, ne istiyorlarsa istesinler; bu devlete düşen, bu Parlamentoya düşen, beş yüz metre ötede, bu millet için, bu devlet için gözünü, kolunu, ayağını kaybetmiş, evladını şehit vermiş ailelerin sesine kulak vermektir. Burada yapılması gereken, onların psikolojisini anlamaktır, onların dertleriyle hemhâl olmaktır. O hemhâl olmak demek yani bazen insanla oturur, birlikte ağlarsınız; ağladığınızı görürse, samimiyetinizi bilirse inanır samimiyetinize, "Elinden bir şey gelmiyor." der ama siz hem bu koşullar altında onları yaşamaya mecbur eder hem de onların sıkıntılarını yirmi sekiz günden beri hâlâ orada duymamaya devam ederseniz bu, şehit ve gaziler için doğru bir yaklaşım olmaz.

Değerli arkadaşlar, tabii, çok uzun konuşulması gereken konular var ama şu konuyu da ifade etmek istiyorum: Şu anda, mesela bir asteğmen gazi olduğu zaman özlük hakları albaylığa kadar gazi maaşı artarak devam ediyor, er ve erbaşlarda ise aynı kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Ayrıca, gaziler açısından sosyal tesis ve kamplardaki ayrımcılığa da son verilmesi gerekiyor. Er ya da erbaş gazi olduğunda ise astsubaylıktan başlatılarak astsubay kıdemli başçavuş rütbesine kadar emekli maaşı değişkenlik göstermek kaydıyla ilerletilebilir, beklenen, asıl olan şey bu aslında. Konuştuğumuz gazi albaylar, değerlendirme yapanlar şunu söylüyorlar, onlar er ve erbaşları takdim ederken diyorlar ki: "Çocukların durumu vahim. Subaylar için bir sorun yok ama er ve erbaşlar için gerçekten durum iyi değil." Onların sesine kulak verilmeli.

Sudanlı Zenci Musa'nın şu anda vazifesini devam ettiren şehitlere, gazilere kulak verilmeli diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutacağım ancak bir uyarı yapacağım. Konuşmacılar lütfen kendilerini beşer dakikaya göre hazırlasınlar, ek bir dakika vermeyeceğim konuşmalarda, bilginiz olsun.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "erbaş ve erler ile yedek subay ve astsubay okulu öğrencilerinin ana veya babasına" ibaresi "ana ve babalara ayrı ayrı" şeklinde ve dördüncü cümlesinde yer alan "Erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana ve babalarına" ibaresi "ana ve babalara ayrı ayrı" şeklinde; fıkradaki "bir aylık asgari ücretin" ibareleri "asgari ücretin üç katının" şekilde değiştirilmiştir."

Mustafa Adıgüzel	Tahsin Becan	Kadim Durmaz
Ordu	Yalova	Tokat
Yüksel Mansur Kılınç	Cevdet Akay	Gülcan Kış
İstanbul	Karabük	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin haklarına ilişkin düzenlemeler içeren Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz aldım.

Görüştüğümüz maddeyle, vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına bağlanan toplam aylığın net asgari ücretin altında olmayacağına ilişkin uygulamanın kapsamı genişletilmektedir.

Personel statüsünden kaynaklanan eşitsizliği gidermesi bakımından bu düzenlemeyi doğru buluyoruz ancak alt sınır, anne ve babanın her biri için ayrı ayrı değil ikisine bağlanan aylıkların toplamı için getirilmektedir. İki kişinin geçim, sağlık ve bakım ihtiyacını tek asgari ücretle karşılamayı yeterli görmek hakkaniyetli değildir. Bu güvencenin, anne ve babanın her birine ayrı ayrı sağlanması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, 13 Temmuzdan bu yana, Türkiye'nin dört bir yanından gelen er şehit aileleri ve er gazilerimiz Ankara Güvenpark'ta hak mücadelesi veriyor çünkü aynı vatan için mücadele edenler arasında rütbeye ve statüye göre ayrım yapılmasına itiraz ediyorlar; yıllardır verilen sözlerin tutulmasını ve emsal statü hakkının tanınmasını bekliyorlar. Siz bu ailelerle görüştünüz, temsilcilerini dinlediniz ve taleplerini öğrendiniz. Size açıkça "Bizim meselemiz para değil emsal statüdür." dediler. Peki, bu temel talep neden teklifte yok? Neden aynı görevde, aynı saldırıda yaralanan iki gazinin hakları yalnızca biri er, diğeri rütbeli personel olduğu için farklı hesaplanıyor. Kurşun rütbe sormadıysa sizler de iktidar olarak ailelerimize hakkını teslim ederken rütbe sormamalısınız.

Ailelerin talepleri açıktır: Er ve şehit yakınları ve er gaziler için diğer askerî personelle eşit özgürlük hakkı sağlanmalı; aylıklar derece, kademe, gösterge ve emsal görev ayrılıklarıyla uyumlu hâle getirilmelidir. Sağlık hizmetlerindeki ayrım kaldırılmalı; protez, ortez, tekerlekli sandalye ve diğer medikal ihtiyaçlar katkı payı alınmadan karşılanmalıdır. Bakıma muhtaç gaziler için nitelikli bakım, refakatçi ve bakım veren aile bireylerine sosyal güvence sağlanmalıdır. Eğitim, istihdam ve barınma hakları genişletilmelidir. Orduevleri, askerî gazinolar ve sosyal tesislerden yararlanmadıkları farklılıklar da sona erdirilmelidir. Terörle mücadelede yaralandığı hâlde mevzuattaki maluliyet oranlarını karşılamadığı gerekçesiyle gazi haklarından yararlanamayanların mağduriyetleri de giderilmelidir. Kısa başvuru süreleri nedeniyle yeni hak kayıpları da yaratılmamalıdır.

Önümüzdeki teklifte ise bazı aylıklar yükseltiliyor, göstergeleri iyileştiriliyor ve sınırlı sosyal haklar getiriyor. Bunlar gerekli düzenlemelerdir ve olumlu maddeleri elbette ki destekliyoruz fakat teklifin asıl sorunu oluşturan statü eşitsizliğini ortadan kaldırmadığını da görüyoruz.

Şehit yakınları ve gazilerimizin hakları hâlâ farklı kanunlara dağılmış durumda, aynı fedakârlığın karşılığı olayın tarihine, personelin statüsüne ve tabi olunan kanuna göre değişmektedir. Üstelik kendi haklarının görüşüldüğü Millî Savunma Komisyonuna katılmak isteyen gazilerimiz başlangıçta salonun dışında bekletildiler, muhalefetin itirazları üzerine grubu temsilen yalnızca bir kişi içeri alındı. Şehit aileleri ve gazilerimiz kendileri hakkında karar verilen Meclisin kapısında da bekletilemezler. Saraydan gönderilen bir metni Meclise getirip birkaç mali düzenleme yapmak yıllardır biriken sorunları çözmeye de yetmemektedir. Dinlemenin ölçüsü çekilen fotoğraf değil taleplerini düzenlemeye ne kadar yansıdığıdır. Bu mesele devletin vefa ve adalet sınavıdır. Şehitlik ve gazilik üzerinden en güçlü sözleri söyleyenler aynı kararlılığı hakların tesliminde de göstermeliler.

Güvenpark'taki ailelerin sesini duymalısınız, emsal statüyü bu kanuna eklemelisiniz, parçalı mevzuatı bütüncül bir hak sistemi altında toplamalısınız çünkü onların talebi ayrıcalık değil eşitliktir, beklentisi ise lütuf değil haklarının eksiksiz olarak teslim edilmesidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, Yeni Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3789) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana veya babasına" ibaresi "ana ve babalara" şeklinde ve dördüncü cümlesinde yer alan "Erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana ve babalarına" ibaresi "Ana ve babalara" şeklinde; fıkradaki "bir aylık asgari ücretin" ibareleri "bir aylık asgari ücretin iki katının" şeklinde değiştirilmiştir."

Eylem Ertuğ Ertuğrul	İsmail Atakan Ünver	İsmet Güneşhan
Zonguldak	Karaman	Çanakkale
Bilal Bilici		Melih Meriç
Adana		Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Sayın Melih Meriç. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit yakınlarımızı, gazilerimizi yakından ilgilendiren bu kanunu, daha doğrusu, kanunda değişiklik yapmak için getirdiğiniz kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerinde konuşuyoruz. Bu vesileyle tüm şehitlerimizi rahmetle anıyor, şehit yakınlarımızı ve gazilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Türk milleti, vatanı için gözünü kırpmadan canını veren kahramanlarını ve o kahramanların aziz emanetlerini asla unutmayacaktır. Ancak yirmi beş yıldan beri bu ülkeyi yöneten AKP zihniyeti, aynı zamanda Millî Savunma Bakanlığı yapan, aynı zamanda Genelkurmay Başkanlığı yapan, elli yıl askeriyeye hizmet etmekle gurur duyan -ve haklıdır bunda- bir Komisyon Başkanımızın, maalesef gazi ve şehitlerimizin yakınlarına layık gördükleri para, anne ve babalara sadece ve sadece asgari ücret bölü 2 anneye, asgari ücret bölü 2 babaya; yani bunu layık gördünüz.

Arkada da rütbeli askerlerimiz var, bu kararın arkasında imzanız varsa yarın gerçekten çocuklarınız size sorduğunda kalben rahat olacak mısınız? Anne ve babaya verdiğiniz para asgari ücretin sadece 1/2'si. Yani bu parayla Gaziantep'te bir ev kirasını bile zorla ödeyebilirsiniz. Bu kadar adaletsiz olan... Bu kadar ağır eziyetler çeken, acısı bir ömür boyu süren anne ve babalara layık gördüğünüz para bu. Tüm AKP milletvekillerine soruyorum: Bu parayla insanca yaşamak mümkün mü?

Sayın Başkan, elinizi vicdanınıza koyun, şehitlerimizin hepsi bizim kardeşlerimiz, çocuklarımız, evlatlarımız; eğer sizin bir canınız yandıysa ve bu milletvekili koltuklarında oturmuyorsanız, emekli iseniz, ufak bir esnafsanız, çocuğunuzu bu vatan için şehit verdiyseniz, bu aldığınız parayla hakkınızı bu millete gerçekten inanarak söylüyorum, helal eder misiniz?

Ben diyorum ki sizlere: "Yaşayan her vatandaşımızın bu şehitlere bir borcu var." Bu borç asla parayla ödenmez ama bu emanetlere yani anne babalara, kardeşlere hepimizin sahip çıkması lazım. (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Onlara insanca yaşama hakkını vermek zorundasınız. Kimse sizden sadaka istemiyor; kimse onlar için ağlamanızı, şiirler yazmanızı istemiyor; onları insanca yaşatmaya mecbursunuz. Mecbursunuz ama sizde bu vicdan yok maalesef. Hâlâ insanların onuruyla oynamaya devam ediyorsunuz. Bir şehit annesinin gözyaşlarını susturmak o kadar kolay ki ama duymuyorsunuz, asla ve asla görmüyorsunuz.

Bugün Güvenpark'tan bahsediyorsunuz; Sayın Genelkurmay Başkanım -şimdi yok burada- o Güvenpark'a gittiğinizde, bu söylediğiniz rakamları konuştuğunuzda size dediler mi: "Sağ olun, ellerinize sağlık; bundan iyisi olmazdı?" Bunu mu dediler size? Gerçekten yüzünüz kızarmadan bunu burada çıkıp anlatabiliyorsanız helal olsun sizlere diyorum.

Bu maddede "toplam aylık" ifadesi derhâl değiştirilmelidir; her bir anne ve babaya ayrı ayrı net asgari ücret ya da daha fazla bir miktarda yeniden düzenleme yapılmalıdır. Vatanımızın birliği, milletimizin bütünlüğü için hiç düşünmeden canlarından geçen şehitlerimize, bedel ödeyen gazilerimize, onların elleri öpülesi ailelerine borcumuz var. Şimdi o borcu lafla değil icraatla ödeme vaktidir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan "ana ve babalara" ibaresini "ana ve babalara ayrı ayrı" ibaresi ile ve "ana ve babalara" ibaresinin "ana ve babalara ayrı ayrı" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Erhan Usta
Samsun

Şenol Sunat
Mansia

Uğur Poyraz
Antalya

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Komisyon Başkanımız burada yok maalesef ama ben sözlerime başlamadan önce sayın Komisyon üyelerinin ve Sayın Başkanın da dinlediğini farz ederek bir şey söylemek istiyorum: Sayın Komisyon Başkanının şahsım adına da partim adına da daha çok önemi kendisinin Genelkurmay Başkanlığı yapmış olması ve şanlı yüce Türk ordusunda ömrünü geçirmiş olması. Ondan dolayıdır ki ayrıca kendisi bu makamlara gelene kadar da hepimizin bildiği üzere, özel eğitimler almış, seçilmiş, nadir insanlar arasındadır; bizim kendisinden beklentimiz bu yüzden biraz fazladır. Maalesef kendisinin PKK'lı teröristleri affetme yasasına imza atmış olması ve biraz önce konuşurken şehit yakınları ve gazilerimizle ilgili olan konuşmalarının taraflı gibi görünmesi bizim canımızı çok acıtmıştır, çığlıklarımızın tek sebebi budur. Bunu hem Sayın Komisyon Başkanının hem de sayın Komisyon üyelerinin ve Genel Kurulun dikkatine bir kez daha sunmak istiyorum.

Bugün konuştuğumuz bu kanun teklifi çok kıymetli, aynı zamanda çok önemli. Neden? Yine, klişe olacak ama bugünlerde bunu tekrar etmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Eğer biz bu kürsüde rahat rahat konuşuyorsak, rahat siyaset yapabiliyorsak, sokaklarda gezebiliyorsak, çoluğumuzu çocuğumuzu rahat rahat okula yollayıp onlarla rahat bir hayat yaşayabiliyorsak bunu bu vatan ve bayrak uğruna gözlerini kırpmadan canını feda eden kahraman şehitlerimiz ve gazilerimiz sayesinde yapmaktayız. Bunun karşılığı da hiçbir ekonomik bedelle ölçülemez. Bir kez daha, bu vesileyle, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bize bu toprakları vatan yapanları rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Tabii ki bu kahramanlarımız için yapılan her düzenleme bizim için kıymetlidir ama maalesef dağ fare doğurmuştur çünkü şehit ailelerimizin ve gazilerin yıllarca bekleyen problemlerine yirmi beş yıldır ülkeyi yönetenler tarafından elle tutulur bir çözüm maalesef gelmemiştir.

Ayrıca, Türkiye'de kırk yıldır terörle mücadele vardır; yine, yirmi beş yıldır aynı iktidar Türkiye'yi yönetmektedir ama sizin ifadenizle, son iki yıldır sıkı bir şekilde şehit yakınları ve gazi hakları için çalışıp bu teklifi hazırladınız. Siz ne derseniz deyin, kusura bakmayın ama İmralı canisi, bebek katilinin parafladığı kanun teklifinin Meclise sunulduğu gün bu kanun teklifinin Milli Savunma Komisyonunda görüşülmesini ve yine aynı yasanın Genel Kurul oylamasından bir gün önce Genel Kurula bu şehit yasasının inmesini ahlaki açıdan doğru bulmadığımızı da burada bir kez daha belirtmek istiyorum.

Gelelim kanun teklifinin 1'inci maddesine. Bu maddede tüm vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına bağlanacak toplam aylık tutarının net asgari ücretten az olmaması öngörülmektedir. Kapsamdaki sınırlamaların kaldırılması olumlu olmakla birlikte, düzenleme yalnızca ana ve babaya bağlanan aylığın toplamına alt sınır getirmektedir, her bir anne ve babanın ayrı ayrı hangi tutarda aylık alacağı açık değildir. Uygulamada bir aylığın eşit şekilde paylaştırılması söz konusudur. Toplam aylık yaklaşımı 2 hak sahibi arasında bölündüğünde tek tek kişilerin insanca yaşam düzeyine ulaşmasını garanti etmemektedir. Madde, şehit eşleri, çocukları ve diğer hak sahipleri arasındaki aylık farklılıkları ortadan kaldırmamaktadır. Rütbe, ünvan, derece, kademe ve kurum kaynaklı eşitsizlikler devam etmektedir. Şehit yakınlarına bağlanan aylıkların yalnızca asgari ücret düzeyinde tutulması yeterli değildir. Tarafımızca hazırlanan kanun teklifinde aynı olayda hayatını kaybeden kişilerin hak sahiplerine yapılacak ödemelerin en yüksek emsal aylık üzerinden eşitlenmesi ve mevcut aylıklarının üç ay içinde yeniden hesaplanması öngörülmüştür.

Maddede yer alan “ana ve babalara” ibaresi aylığın anne ve baba arasında bölüştürülmesi şeklinde uygulanmaktadır. Vazife malulünün anne ve babası ayrı ayrı hak sahibi olup her bir evladını vatan ve millet uğruna kaybetmenin aynı acısını yaşamaktadır. Bu nedenle her iki ebeveynin de sosyal güvenlik hakkından bağımsız ve eşit şekilde yararlanması sosyal devlet ilkesinin ve hakkaniyetin bir gereğidir.

Bu kapsamda Komisyonda sunmuş olduğumuz önergemizle, aylığın anne ve baba arasında paylaştırılmasının önüne geçilmesi ve her iki hak sahibine net asgari ücret tutarından az olmamak üzere ayrı ayrı aylık bağlanacağının tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça hüküm altına alınması amaçlanmıştı ama maalesef bu önergemiz yine iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla reddedildi; bunu da Türk milletinin bilgisine sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 2- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 77 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “iki katı” ibaresi “4 katı” şeklinde değiştirilmiştir. “

Mustafa Adıgüzel	Tahsin Becan	Kadim Durmaz
Ordu	Yalova	Tokat
Yüksel Mansur Kılınç	Cevdet Akay	İlhami Özcan Aygun
İstanbul	Karabük	Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gazilere ilişkin düzenlemeler yapan yasa teklifinin 2’nci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına, grubumuz adına söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizi izleyen, dinleyen kahraman gazilerimizi, şehit yakınlarımızı ve vatandaşlarımızı yüce Meclisimizden saygıyla selamlıyorum.

Evet, gazilik ve şehitlik dünyanın hiçbir ülkesinde Türkiye’deki kadar kutsallık ve değer atfedilen bir mertebe olmamıştır. Çocuklarını kına yakarak askere gönderen bir milletiz. Oğlunu kaybettiğinde “Vatan sağ olsun.” diyen bu insanları baş tacı etmemiz gerekirken, onları onore etmek gerekirken devletin tüm imkânlarını önüne sermemiz gerekirken maalesef biz onları Güvenpark’ta açlığa bırakıyoruz. Bir aydan beri oradan haykırıyorlar ama seslerini duyan var mı? Maalesef yok. Ne var ki AK PARTİ iktidarında şehit ve gazilerimiz hak ettiği değeri bulamazken şehit ve gazilerimiz arasında da her anlamda eşitsizlik ve değişik uygulamalar mevcut. Kıbrıs şehit ve gazi yakınlarına

ayrı, 15 Temmuz şehitlerine ve gazilerine ayrı, terörle mücadele eden şehit ve gazilerine ayrı, er şehit ve gazilerine ayrı maaş ve haklar verilmiş. Vatanları için vücutlarını siper eden bu kardeşlerimizin ruhları maalesef incitilmiştir, bu da AK PARTİ iktidarına kısmet oldu. Bu eşitsiz uygulamalar, bu eşitsiz haklar gazilerimizin uzuvları kadar duygularından da çok şey koparmıştır. Genel olarak tüm şehit ve gaziler ile yakınlarına yönelik mali, sosyal ve özlük hakları AK PARTİ iktidarı boyunca sürekli geriye gitmiştir. Gazi ve şehit yakınları yanı başımızda neredeyse dört haftadır Güvenpark'ta eylem yapıyor. 4 Ağustostan bu yana açlık grevi başladı, seslerini duyan var mı? Yok. Kapı duvar oldunuz, gazilerimize bu davranışı nasıl reva görürsünüz, merak ediyorum. Er şehit yakınları ile er ve erbaş statüsündeki gaziler eşit özlük ve sosyal haklar istiyorlar, ayrımcılık istemiyorlar; neden ayrımcılık yapıyoruz ben merak ediyorum. Tüm gazilerin uzuv kaybına bağlı olarak hayat şartları ağırlaşmadı mı? O hâlde neden ayrımcılık yapıyoruz?

Sayın Başkan, değerli vekiller; teklifin gerekçesine baktım, şehitler, gaziler; vazife, harp malulleri ve yakınlarına sağlanan hakların güncel ihtiyaçlarla iyileştirildiğini savunmaktaymış; "mış" evet! Ancak bu doğru değil, hakkaniyete uygun ve sürdürülebilir bir yapıya uygun iyileştirme maalesef yapılmadı yine, yine günü geçiştiriyoruz.

Üzerinde konuştuğum teklifin 2'nci maddesinde bakıma muhtaç gazi ve malullere yapılan ödemelerin net asgari ücretin 2 katı kadardan 2,5 katına çıkarılacağı söyleniyor. Ya, 0,5'i mi reva gördünüz? Bu gazilerimize ve şehitlerimize 0,5'lik katkıyı mı reva gördünüz, merak ediyorum. Ya, bunu 3 katına çıkarsaydınız, elinizi tutan mı vardı! Komisyona soruyorum, Genel Kurula sesleniyorum: Gelin, hep beraber bir önerge verelim, 3 katına çıkaralım. Bu insanlar bu ülke için uzuvlarını kaybettiler, şehit oldular, gazi oldular ve kanlarını akıttılar ama biz ne yapıyoruz? Onlara sadaka veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Lütfen, elinizi vicdanınıza koyun, kendinizi o insanların yerine koyun ve onlar için ilk defa elinizi havaya kaldırın ve gerekli düzenlemeyi yapalım diyorum.

Evet, zaten gazilerimize, şehit yakınlarımıza hiçbir zaman kulak asmadınız, kulaklarınızı tıkadınız. Bu teklif bir şey yapmadan yapmış gibi görünmek adına getirilmiştir, bir manipülasyon teklifidir arkadaşlar. AK PARTİ tarafından bu teklif hazırlanırken şehit aileleriyle, şehit ve gazi dernekleriyle maalesef görüşülmedi, Komisyon görüşmelerinde içeri alınmadılar, saatlerce salon dışında, kapıda bekletildiler. "Salon yetersiz." gerekçesini getirdiniz, daha sonra tek bir temsilcinin çok kısa bir süre içeride konuşmasına izin verdiniz. Er Şehit ve Gaziler Platformu Başkanı Erdem Çerçioğlu AK PARTİ'ye kızarak kapak gibi bakın ne konuştu? Evet, Komisyondakiler biliyor ama Genel Kurulda olan arkadaşlarımız Komisyon görüşmelerine belki bakmamıştır, ben size bunu aktarayım aynen: "Er şehit aileleri ve er gazilerimizin hiçbir sorununu çözmüyorsunuz, sanki cep harçlığı veriyormuş gibi bize para veriyorsunuz, sadaka veriyorsunuz. Biz paradan da ziyade insan yerine konulmak istiyoruz." Evet, "Biz insan yerine konulmak istiyoruz..." Kim diyor bunu? Er Şehit ve Gaziler Platformu Başkanı söylüyor, şehit ve gaziler söylüyor. Biz ne yapıyoruz? Onlara sadaka veriyoruz. "Millî Savunma Bakanlığı bizi ölüme gönderirken hiçbir problem yok, her şey gülistanlık, sosyal haklarını vermeye gelince çöp gibi kenara fırlatıyorsunuz." Bu sözler kulaklarınızda her gün çınlamalı çünkü iktidara ve Meclise yönelik bir utanç olmalı bu. Açlık grevindeki gazilerimize ve şehit yakınlarına kapıyı kapatarak kulaklarınızı tıkamaya devam edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Ek süre vermiyoruz Sayın Aygun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Ek süre yok, selamla İlhami Bey.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan "iki buçuk katı" ibaresinin "üç katı" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüsmen Kırkpınar	Erhan Usta	Ayyüce Türkeş Taş
İzmir	Samsun	Adana
Uğur Poyraz	Şenol Sunat	Hasan Toktaş
Antalya	Manisa	Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Eylem Ertuğ Ertuğrul	İsmet Güneşhan	Bilal Bilici
Zonguldak	Çanakkale	Adana
Melih Meriç	Elvan Işık Gezmiş	
Gaziantep	Giresun	

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; 289 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım.

2'nci maddede "Bakıma muhtaç gazi ve malullere yapılan ödemenin net asgari ücretin 2 katı tutarından 2,5 katı tutarına çıkarılması suretiyle artırılması amaçlanmaktadır." deniliyor yani reel olarak yüzde 25'lik bir artış... Olumlu mu? Elbette olumlu. Komisyon görüşmelerinin bir kısmını takip etme imkânım oldu. Bu 2'nci maddeyle ilgili Komisyon Üyemiz Sayın Lütfullah Kayalar partimiz adına bir önerge verdi. Sayın Bakan Hulusi Akar burada değil ama Komisyon üyeleri hatırlayacaklar. O engin tecrübesiyle ve o naif üslubuyla Sayın Lütfullah Kayalar şunu ifade etti Hulusi Akar'a, dedi ki: "Sayın Bakanım, Sayın Başkan; bu, gazilerimizle, bakıma muhtaç gazilerimizle ilgili bir durumdur. Diğer muhalefet partilerinin de benzer önergeleri vardır. Gelin, hiç olmazsa bu konuda bir birlik yapalım, bir örnek davranış sergileyelim iktidarıyla muhalefetiyle ve 2,5 katı 3 kata çıkaralım." Ne oldu? Tabii ki reddedildi.

Emin olun çok üzüldüm yani bu ülkede Genelkurmay Başkanlığı yapmış, Millî Savunma Bakanlığı yapmış, halk tabiriyle koca bir adamın alamadığı inisiyatifi, düştüğü acziyeti gördüğümden dolayı gerçekten üzüldüm.

Ya, bakın, neden böyle söylüyorum muhterem milletvekilleri? Allah aşkına ya, oturdum hesap yaptım. Lütfullah ağabeye sordum "Kaç kişi bunlar?" diye, bakıma muhtaç gazilerimizin sayısı 870 olarak bildirilmiş, yanlışım varsa düzeltsinler. Yarım asgari ücret 14 bin lira, 12'yle çarptım, senede kaç lira yapıyor biliyor musunuz? 146 milyon TL yapıyor. Az önce Sayın Başkan yarım saat yemek molası verdi -bu ülke senede 2,7 trilyon faiz ödüyor- yarım saatte ödediğimiz faiz parası 146 milyon liradan fazla ya.

Ya da başka bir şey söyleyeyim; polemik olsun diye söylemiyorum, daha iyi anlaşılsın diye söylüyorum: Melih Gökçek'in dinozorlara harcadığı 750 milyon dolarla bu fark iki yüz elle sene ödenebiliyor. Allah aşkına ya, bu 2,5 katı hiç olmazsa 3 katına gelin... Sayın Bakan az önce ifade etti ya "Bu işleri beraber konuşacağız, el birliğiyle çözeceğiz." diye. Konu gazilerdir ve bakıma muhtaç yani kendi kendine bakmaktan âciz duruma düşmüş gazilerimizin konusudur. Gelin, bunu Meclis olarak çözelim diyorum.

Ayrıca, şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Muhterem milletvekilleri, şehit yakınları, gazilerimiz ve malullerimizle ilgili görüşmüş olduğumuz bu kanunun sabahında onları şehit eden, onları gazi eden teröristlerin affını konuşacağız. Bu ayıp da bu Meclise yeter diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Giresun Milletvekili Sayın Elvan Işık Gezmiş. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli yurttaşlarımız; sizleri Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ata'mın Meclisinden sevgi ve saygıyla bir kez daha selamlıyorum.

Kanun teklifinin 2'nci maddesi üzerine Yeni Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce şunu özellikle ifade etmek isterim: Şehitlerimiz, gazilerimiz bu vatanın bölünmez bütünlüğü için canlarını ortaya koymuş kahramanlarımızdır, onların hakkı hiçbir şekilde ödenemez. Şehitlerimizin aileleri ve gazilerimiz bu devlete, bu millete emanettir. Bir şehidimiz bu vatan için canını verirken geride bıraktığı evladını, eşini, annesini, babasını devletine emanet etmiştir. Unutulmamalıdır ki bu topraklar şehitlerimizin kanıyla vatan olmuştur. Bu nedenle, şehit ve gazilerimizin haklarını konuşurken bir lütuf değil, hak olduğunu bilmemiz gerekiyor. Bu haklar devletimizin sorumluluğu, hepimizin boynunun borcudur. Şehit ailelerimiz "Vatan sağ olsun." diyerek evlatlarını toprağa vermiştir. Gazilerimizse bugün fiziksel, psikolojik, ekonomik pek çok sorunla mücadele etmektedir.

Görüşmekte olduğumuz teklifle, bakıma muhtaç malullere yapılan ek ödemenin 2 kattan 2,5 kata çıkarılması öngörülüyor. Neden 2,5; neden 3 ya da 4 değil? Bu oran hangi ekonomik, sosyal veya objektif kritere göre belirlenmiştir? Bugünün yaşam maliyetleri ortadadır. Başkasının yardım ve desteği olmadan yaşamını sürdüremeyen bir gazimize verilecek bir desteğin hesabı yapılırken insan onuruna ve gerçek yaşam koşullarına uygun bir düzenleme yapılmalıdır. Gazilerimize "Başımızın tacısınız." deyip onları geçim sıkıntısına mahkûm edemeyiz. "Vatan size minnettardır." deyip gazilerimizin önüne bürokratik engeller koyamayız.

Terörle mücadele sırasında yaralanan personelimize muhakkak "onur gazisi" unvanı verilmelidir. Bu insanlar çocuklarına bırakacakları onurlu bir unvan için bunu beklemektedirler. Atanamayan uzman çavuşlarımızın kamu kurumlarında istihdamının önü açılmalıdır. Faizsiz konut kredisi, kira desteği sağlanmalı, kamu istihdamı hakkı genişletilmelidir. Gazilerimizin ortez ve proteze erişiminde yaşadığı sorunlar çözülmeli, SUT hükümleri ihtiyaç duyulan sağlık hizmetine erişimin önünde bir sınırlama olmaktan çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Mehmetçik'imiz çatışmanın ortasında "Vatan sağ olsun!" diyerek kurşunun önüne yürüyor fakat biz onların önüne bürokratik engeller koyuyoruz. Türk Silahlı Kuvvetleri onurumuzdur, Mehmetçikler bizim evladımızdır. Memleketim Giresun'a gelen şehitlerimizden birinin yaz günü susuzluk nedeniyle, bir diğerinin kış günü zatürre nedeniyle hayatını kaybettiği iddiaları hepimizi derinden sarsmıştır. Asker evlatlarımız kışlaya adım attıkları andan itibaren devletimize emanettir, onların sağlık ve yaşam güvenliği hiçbir koşulda ihmal edilemez. Bu konunun araştırılması son derece elzemdir. Askerî sağlık sistemi yeniden güçlü, etkin ve erişilebilir bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif hazırlanırken yeterli mali, sosyal etki analizlerinin yapılmadığı, şehit yakınlarımızı ve gazilerimizi temsil eden kuruluşların görüşlerinin yeterince alınmadığı ortadadır. Meclisimizin hemen yanı başındaki Güvenpark'ta günlerdir bekleyen, seslerini duyurmaya çalışan gazilerimiz ve şehit yakınlarımız var; kimi doğmamış bebeğini görmeden vatan için şehit düştü, kimi ömrünün baharında ağır yaralandı. Bugün bu kahramanlarımız ayrıcalık istemiyor; adalet istiyor, eşitlik istiyor. Vatan için aynı kurşunun karşısında mücadele eden insanların rütbesine, statüsüne veya görev biçimine bakılmadan farklı özlük haklarına mahkûm edilmesi doğru değildir. Yapılması gereken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - Teşekkür ederim. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 3- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Birinci fıkranın (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında terörle mücadele faaliyetleri esnasında malul kalan erbaş ve erler ile alt rütbeli personelin ve vefat edenlerin aylığa müstehak hak sahiplerinin vazife malullüğü aylıklarının hesaplanmasında; öğrenim durumu, kademe, derece ve kadro sınırlaması uygulanmaksızın dikey statü ve rütbe ilerlemesi ile fiili görev tazminatları esas alınır.

Bu kapsamda;

a) Erbaş ve erler öğrenim durumlarına veya yaralandıkları tarihteki sivil/askerî statülerine bakılmaksızın, vefat veya yaralanma tarihlerinden geçerli olmak üzere sosyal güvenlik ve aylık bağlama esasları yönünden dikey statü ilerlemesine tabi tutulur. Bunların aylıkları, emsali Uzman Çavuşların rütbe bekleme sürelerini tamamlamalarını müteakip sırasıyla Astsubay ve Subay emsallerinin derece, kademe, ek gösterge ve rütbe ilerlemeleri esas alınarak azami rütbe ve derece tavanı üzerinden hesaplanır.

b) Uzman erbaş ve uzman jandarmalar Astsubay, astsubaylar ise Subay emsallerinin derece, kademe, ek gösterge ve rütbe ilerlemelerine tabi tutularak azami rütbe tavanı üzerinden aylıklandırılır.

c) İlgililerin mensup olduğu sınıf, branş, kadro unvanı, görev yaptığı birliğin niteliği veya ihtisas kursu belgesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, terörle mücadele görevinin ifası sırasında meydana gelen yaralanma veya vefat hallerinde, TSK bünyesinde ödenen en yüksek operasyonel ihtisas ve fiilî görev tazminatı oranı (komando ihtisas, paraşüt ve ilgili operasyonel tazminat tavanı) ile makam ve görev tazminatları herhangi bir kesintiye uğramaksızın tavan tutar üzerinden bağlanacak aylıkların ve tazminatların hesabına standart olarak dâhil edilir."

Erhan Usta	Hüsmen Kırkpınar	Uğur Poyraz
Samsun	İzmir	Antalya
Ayyüce Türkeş Taş	Şenol Sunat	Yüksel Selçuk Türkoğlu
Adana	Manisa	Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Divan, muhterem milletvekilleri; en başta şunu ifade etmek isterim ki şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin lehine atılan her olumlu adımı tabii ki destekliyoruz ama hiç kusura bakmayın, bu teklif yıllardır biriken büyük adaletsizlikleri gidermekten de oldukça uzaktır. O nedenle de köklü bir hak reformu değil bir vicdan yarasının yetersiz pansumanı niteliğinde bir düzenlemedir bu. Daha teklifin görüşülme şekli bile bu anlayışın en açık göstergelerinden biridir. Şehit yakınları ve gaziler adına kanun çıkarıyorsunuz ama onları Komisyon salonuna dahi almıyorsunuz. Tekrara düşmeyelim ama almadınız; saatlerce Komisyonun koridorunda gaziler ve er şehit yakınları, aileler dışarıdan dinlemek zorunda kaldılar.

Efendim, şehitlik de gazilik de makamların en yücesidir; inancımızın, töremizin gereği de budur, değeri de rütbeyle falan ölçülmez. Aynı çatışmada aynı kurşuna hedef olan iki kahramandan birisine daha yüksek, diğerine daha düşük maaş ve sosyal haklar vermek, Allah aşkına, vicdani midir ya? Vatan için ödenen bedelin sınıfı olmaz, fedakârlığın derecesi olmaz, canını ortaya koymanın ünvanı olmaz ama ne yazık ki bu teklif aynı fedakârlığa farklı maaş vermeye devam ediyor. Biz diyoruz ki şehit ve gazi aylıkları tek ölçüye bağlanmalıdır, en yüksek emsal aylık esas alınmalı, hiçbir kahramanımız statüsüne göre ayrıştırılmamalıdır. Neden? Devletin şehidine de gazisine de borcu eşittir de ondan.

Bir başka büyük eksiklik de gazilik tanımındadır. Kurşun yarasını görüyorsunuz ama ruhunda ömür boyu taşıdığı yarayı, tahribatı, travmayı görmüyorsunuz. Biz diyoruz ki görev sebebiyle fiziksel veya psikolojik zarar gören herkes engellilik oranına bakılmaksızın gazi sayılmalıdır çünkü görünmeyen yaralar da vatan uğruna alınmış yaralardır.

Sayın milletvekilleri, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin beklentisi yalnızca maaş da değildir, çocukların eğitimidir, sağlığa erişimdir, istihdamdır, barınmadır, kira desteğidir, ulaşımdır; hasılı, her insan gibi onurlu bir yaşam istiyorlar. Ne yazık ki önümüzdeki teklif bunların büyük bölümünü görmezden geliyor, daha acısı ise yıllardır reddedilmiş binlerce gazilik ve şehitlik başvurusunun yeniden değerlendirilmesine yönelik adil ve kalıcı bir mekanizma dahi kurulamamıştır. Devlet şehidine ve gazisine minnetini öyle sadece tören meydanlarında göstermemelidir; gerçek vefa kanunla olur, söz uçar yazı kalır. Ayrım yapan değil eşitleyen, eksilten değil güçlendiren, geçici değil kalıcı bir sistem kurmak zorundasınız. Unutmayın ki şehidine hakkını teslim etmeyen bir devlet güçlenemez, gazisine vefasını göstermeyen bir millet de geleceğine güvenle bakamaz.

Aziz şehitlerimizi rahmetle, kahraman gazilerimizi minnetle, şükranla selamlıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlarken soruma da cevap vermedi Sayın Bakan -zaten burada da yok, orada Sayın Bakan- efendim, bir daha soruyorum: Şehit anneleri sosyal tesislerden ve orduevlerinden niye faydalanamıyor?

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3789) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 3- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Birinci fıkranın (h), (i) ve (j) bentleri kapsamındakilere bağlanacak aylıklar, bitirmiş oldukları okullar neticesinde hak kazandıkları unvanlar üzerinden yürütmüş oldukları kamu görevleri sebebiyle daha yüksek aylık bağlanmasına ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla; malul olanlar ile hayatını kaybedenlerin dul ve yetimlerine bu kapsamda bağlanacak aylığın toplam tutarı, görevde olan (bir yıllık, karargahta görevli, bekar) uzman çavuşun almakta olduğu aylıktan az olamaz. Bu fıkra uyarınca ilgililere fazla olarak yapılan ödemeler, faturası karşılığı Sosyal Güvenlik Kurumunca Hazineden tahsil edilir."

Turan Taşkın Özer	Talat Dinçer	Eylem Ertuğ Ertuğrul
İstanbul	Mersin	Zonguldak
Melih Meriç	İsmet Güneşhan	Bilal Bilici
Gaziantep	Çanakkale	Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

Buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3'üncü madde üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce şunu da ifade etmek istiyorum: Tabii, AK PARTİ iktidarı yirmi dört yıldır bu ülkeyi yönetiyor. Bugüne kadar böyle bir düzenleme yapmayıp da yarınki çerçeve yasanın hemen akabinde de bunu getirmesi de oldukça manidar ve kabul edilemez, bunu da belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün önümüze getirilen bu düzenleme vatana hizmet ederken canını ortaya koyan er ve erbaşlarımıza, güvenlik korucularımıza, askerî ve polis okulu öğrencilerimize ve terörle mücadelede devletinin yanında duran sivil kahramanlarımıza reva görülen acı bir tablonun açık bir itirafıdır. Yıllardır bu insanlara ödenen aylıkların 15 bin ila 25 bin lira arasında kaldığını yani insanları açlık sınırının dahi altında bir yaşama mahkûm ettiğinizi bu teklifle kendiniz kabul ediyorsunuz. Şimdi çıkmış, bu ayıbı örter gibi "Aylık tutarı 35.398 gösterge rakamına göre hesaplanacak, 55 bin liradan az olmayacak." diyerek bir müjde sunduğunuzu sanıyorsunuz. Devlet kahramanına sadaka değil borçlu olduğu vicdanı ve hakkı ödemekle yükümlüdür.

Sormak istiyorum: Bu ülkenin geleceği için gençliğini, sağlığını, bedenini veya bir yakınını feda etmiş insanlara reva gördüğünüz adalet bu mudur? Kurşunu göğsüne siper eden kahramanlara hayat pahalılığı karşısında sefaleti reva gören bu tüccar anlayışını kökünden reddediyoruz. Enflasyonun, hayat pahalılığı ve kiranın insanları ezip geçtiği bu ekonomik yangında bir vazife malulüne "Seni ne en fazla 55 bin liraya layık gördük." demek bir lütuf değil açıkça büyük bir haksızlıktır, bir akıl tutulmasıdır. Bu rakam mevcut sefalet aylıklarına kıyasla bir artış gibi sunulsa da günümüz şartlarında gerçek bir refah veya adalet sağlamaktan fersah fersah uzaktır. Hükûmet yetkilileri hemen hesap makinelerine sarılacak, bu artışın bütçeye getireceği maliyeti soracak, bütçe disiplininden bahsedeceklerdir. Buradan açıkça haykırıyoruz: Vatan savunmasının maliyeti olmaz, kahramanların hakkı bütçe cetvellerine hapsedilemez. Söz konusu bu vatanın öz evlatları, vazife malulleri ve siviller olduğunda hesaplanan o maliyet bu devletin utanç vesikasıdır. Şatoda, sarayda, bürokraside, şatafatta, lüks makam araçlarında sınır tanımayanlar sıra bu ülkenin helal süt emmiş evlatlarına gelince santim santim hesap yapmaktadırlar. Sarayın şatafatına kaynak bulurken gıkı çıkmayanların sıra gazi ve şehit yakınlarına gelince olayı pazarlık konusu yapmak kabul edilir bir durum değildir.

Düzenlemede öğrenim durumuna göre derece ve kademe ayrımı yapılıyor. En az dört yıllık fakülte mezununa 8'in 1'inden, diğerlerine 10'un 1'inden aylık bağlanması öngörülüyor. Vatan savunmasında terörle mücadelenin tam ortasında verilen hizmetin, çekilen acının diploması mı olur? Fedakârlığın diploması, kahramanlığın derecesi olmaz. Kurşun adres sormazken, patlayan bombada öğrenim durumu aranmazken, vazife malulünün hakkını hesaplarken bu ayrımcılığı yapmak hangi vicdana sığar? (Yeni Parti sıralarından alkışlar) Yeter artık, lütuf dağıtmayı bırakın, artık hakkı olanın hakkını verin. Biz insanca yaşamak için açıkça ve tavizsizce talep ediyoruz; bağlanacak taban aylık seviyesi derhâl insanca yaşanabilir gerçekçi bir düzeye çekilmelidir, 55 bin liralık alt sınır güncellenmeli, gerçek enflasyon ve hayat pahalılığı dikkate alınarak yeniden hesaplanmalıdır. Derhâl tüm eğitim seviyelerindeki mağdurlar için eşit, adil ve gurur kırıcı olmayan tek bir taban derece belirlenmelidir. Sadece maaş artışı yetmez, vazife malullerimiz, gazi ve şehit yakınlarımız ile sivil kahramanlarımızın tüm sağlık hizmetlerinden, protez ve medikal desteklerden hiçbir katkı payı ödemeksizin engelsiz ve birinci sınıf kalitede yararlanması yasal güvence altına alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, şehitlerimiz ve gazilerimiz ülkemizin onurudur, gururudur; onlara verilecek her şey ülkenin geleceğine verilir, geçmişine verilir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle 3713 sayılı Kanun'un 21'inci maddesine eklenen fıkrada yer alan;

a) "dördüncü dereceye yükselenler için 2.100, üçüncü dereceye yükselenler için 2.200, ikinci dereceye yükselenler için 3.000, birinci dereceye yükselenler için ise 3.600 ek gösterge rakamı" ibaresinin "dördüncü dereceye yükselenler için 2.200, üçüncü dereceye yükselenler için 3.000, ikinci dereceye yükselenler için 3.600, birinci dereceye yükselenler için ise 4.800 ek gösterge rakamı" şeklinde,

b) "35.398 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan" ibaresinin "35.398 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar ile asgari ücretin net tutarının iki katından hangisi yüksek ise o tutardan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ	Şerafettin Kılıç
Mersin	Muğla	Antalya
Necmettin Çalışkan	Medeni Yılmaz	Haydar Altıntaş
Hatay	İstanbul	İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş konuşacak.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Parlamento hayatımızda belki sıkıntılı günler çok olmuştur ama bugünlerde de oldukça sıkıntılı, demokrasiye yakışmayan davranışlarla karşı karşıya bulunmaktayız. İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez hakkında Adalet Bakanlığınca verilen soruşturma başlatılması iznini kınıyorum. Parlamentonun üzerinde var olan, var olduğu gizlenemeyen açık sivil vesayet Parlamentonun tamamını da hedef alarak, yetinmeyerek teker teker milletvekillerini de hedef almaya başlamıştır. Milletvekili kürsüde hürdür, söyledikleriyle ilgili, makamlar tarafından suç duyurusunda bulunmak doğru değildir. Bu, milletvekili olmanın, milletvekilliğinin ve yasama hakkının özüne aykırı bir davranıştır.

Değerli milletvekilleri, yarın 10 Ağustos 1920 Sevr Antlaşması'nın yıl dönümü. Türk milletinin kara günü, vatanın parçalanması, topraklarının her tarafının düşman tarafından işgali ve işgalcilerin yerli iş birlikçilerle, düşmanla el ele vermesinden sonra, memleketimizin çektiği azap üç yıl sonra Sevr Antlaşması'nın yırtılıp atılmasıyla son bulmuştur. Allah, inşallah, bir daha Türk milletini Sevr gibi bir durumla karşı karşıya bırakmasın.

Sayın milletvekilleri, "Tarih tekerrürden ibarettir." diye söyleniyor. İbret alınsaydı hiç tekerrür eder miydi? Bugün size "Büyük bir dış politikası." diye anlatılan Mekke Antlaşması'ndan söz edeceğim. Atatürk diyor ki: "İzlediğimiz dış politika millîdir. Kuralları, hukuka saygı, tam bağımsızlık, yurtta sulh, cihanda sulh, gerçekçilik, akılcılık ve mütekabiliyettir." Peki, bu Mekke Antlaşması bu ilkeleri kapsıyor mu? Bağımsızlığımızı ve sınırlarımızı garanti altına alıyor mu? Bütün bunlara cevap aramak için şu tarihsel zinciri takip etmek gerekir: 1936 Montrö Antlaşması, 1939 Hatay'ın yurda katılması, 1937 Sadabat Paktı, 1935 Balkan Paktı Atatürk'ün önderliğinde yapılan çok önemli işlerdir. Ne yazık ki Atatürk'ün vefatı ve İkinci Dünya Harbi'yle meydana gelen hadiseler, sadece Hatay'ın vatana katılması ve Montrö Antlaşması'nın dışındaki diğer işleri akim bırakmıştır. Soğuk Savaş rüzgârları nedeniyle de uygulanamamıştır. Demokrat Parti döneminde Celal Bayar ve Adnan Menderes tarafından bu politikaların sürdürülmesi için gayret sarf edilmiş; 1952'de NATO'ya, 1953'te Balkan Paktı'na, 1955'te de Sadabat Paktı'na karşı CHP ve DP oy birliğiyle, İsmet İnönü'nün desteğiyle Meclise gelmiş ve bu kararları almıştır. Dış politikada Cumhuriyet Halk Partili bir üye mutlak surette komisyonda bulunmuş çünkü dış politika millîdir, siyasetin dışındadır diye muhalefet, iktidar ayrımı yapılmadan bu işler gözetilmiştir. Endişelerimizi anlamak ve ortak bir çizgide buluşmak için neyimiz eksik? Fazla olan bir şeyimiz var, o da iktidarın sayısal gücü ve kibri. Politika, sadece sayısal güçten ibaret değildir, milletle uzlaşmak için akıl ve ilim yolunu takip etmek gerekir. Demokraside bireyin hakkını devlete karşı korumak için anayasa yapılır. Buna toplum sözleşmesi deniliyor. Anayasa'ya uymamak, bireyin haklarını yok saymak normal hâle geldi. Bu uygulamanın da kabul edilebilir yönü yoktur. 1937 ve 1955'te yapılan anlaşmaların hiçbirinde İran dışlanmamıştır. Şimdi bu anlaşmayla İran niye dışlanıyor? Komşularımız ile sınır güvenliğimizi ve dostluğumuzu böyle mi pekiştireceğiz?

Irak'ta meydana gelen ihtilalden sonra 1959'da Irak'ın bu komisyondan çekilmesi sonucunda kurulan CENTO 1979 yılında Humeyni devrimiyle birlikte kapatılmıştır. Şimdi yapılan anlaşmada bir Pakistan, bir Türkiye, bir de Suudi Arabistan söz konusudur. Arap Birliğine bağlı 22 ülke var. Bu ülkelerden sadece Suudi Arabistan'ın girmiş olması diğer 21 ülkenin bunu destekleyip desteklemediği manasına açık soruları ortada bırakmaktadır. Körfez Savaşı başlamadan önce Trump, Arap Birliği

ülkelerine "Güvenliğinizi sağlayacağım." diye gitti, 3 trilyon paralarını aldı gitti. Hiç tartışmasız bu anlaşma, İsrail'in güvenliğini sağlama, ABD'nin de bu bölgede silahlı gücünün maliyetini başka ülkelere yıkma gayretinden ibarettir. Devlet ricali konuşmaya başlarken Araplar, Farslar, Kürtler diye başlıyor; bu cümlenin içerisindeki Farslar İranlıları teşkil ediyorsa İran bu antlaşmayla neden köşeye sıkıştırılıyor ve neden böyle düşünmesine yol açılıyor? Dolayısıyla Dışişleri Bakanımız bu anlaşmayı NATO'nun 5'inci maddesiyle eşleştirmek istiyor. Bu, NATO'nun 5'inci maddesine benzeyen bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlayın, buyurun.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Eğer bu anlaşmaya Katar katılırsa, Katar'a İran saldırırsa biz İran'la savaşacak mıyız? İşte bütün bu meselelere ciddi manada dikkat ederek bu imzaladığımız anlaşmanın doğuracağı sonuçları dikkatle izlemeli, burada hassas davranılmalıdır. Bir söz vardır ki güneşin altında hiçbir şey saklı kalmaz. İngiltere ve Amerika'nın içinde bulunduğu veya gözlemci olduğu hiçbir pakt ve anlaşma İsrail'e karşı karar alamaz. Bu şartlarda İran bu Mekke Anlaşması'ndan neden rahatsız olmasın? Bu anlaşmanın yapılmasından önce Suudi Arabistan İsrail'in İbrahim Anlaşmalarını imzalamaya hazırlanıyordu. Acaba şimdi bu anlaşmayla İbrahim Anlaşmaları'nı imzalamaktan vazgeçti mi? Büyüyen sorumluluk alanları ve ihtiyaçların artması nedeniyle ortaya çıkacak olan maliyetleri Amerika Birleşik Devletleri başkalarının üzerine mi yaymak istiyor? Bir taraftan Adana'da kurulacak NATO kolordusu, diğer taraftan Mekke Anlaşması çok önemli bir şeydir ve ayrıca, bu anlaşmanın görünmeyen güçlerinden biri de Çin'dir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "35.398 gösterge rakamının" ibaresi "80.000 gösterge rakamının" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Adıgüzel	Yüksel Mansur Kılınç	Tahsin Becan
Ordu	İstanbul	Yalova
Cevdet Akay	Kadim Durmaz	Barış Bektaş
Karabük	Tokat	Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüze gelen kanun teklifiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak olumlu bir görüşe sahip olmakla birlikte yetersiz alanları vurgulamak isteriz.

Şehit yakınları ve gazilerin özlük haklarıyla ilgili müspet bir yaklaşım olmakla birlikte gazilerimizin yetersiz maaş sorunu ve bilhassa er gazilerimizin emsal maaş sorunu devam etmektedir. Vefat eden muharip gazilerin muhtaç, engelli ve dul çocuklarına şeref aylığı bırakmaması bir eksikliktir. Şehitler

arası ayrım da bu düzenlemeyle giderilmemiş durumda. Şehit maaşları hak sahibi aile fertleri arasında bölünüyor. Bunun istisnası aile fertleri 15 Temmuz şehitlerinden biriyse her bir hak sahibi için tam şehit maaşı alıyor ama 15 Temmuzdan hariç bir zamanda şehit olan örneğin Suriye'de şehit düşen bir askerimizin yakınları, bir şehit maaşını tüm hak sahipleri olarak bölüşüyor. Şehitler arasında ayrım yapmak Anayasa önünde eşitlik ilkesine aykırı, ayrıca toplumun vicdanını yaralayan bir çifte standart. Tüm şehit yakınları, 15 Temmuz şehit yakınlarının yararlandığı gibi aynı statüden yararlanmalı.

Bu vatan için uzuvlarını kaybeden gazilerimiz bürokratik engellerle boğuşuyor. Gazi statüsü verilmeyerek malul sayılmayanlara bu düzenlemeyle maaş bağlanarak sorun örtbas edilemez. Konya Milletvekili olarak Seydişehir, Doğanhisar, Ilgın başta olmak üzere birçok ilçesine şehit ve gazi gelen bir şehirde yaşıyorum. Şanlı bir şekilde ilçesinde, ilinde törenlerle defnedilmesi gereken birçok şehit, şehit statüsü verilmediğinden sessiz sedasız defnediliyor. Gazilik ve şehitlik statüleri idarenin dar yorumu nedeniyle mağduriyet oluşturuyor. Birçok riskli görevde yaralanan veya vefat eden askerlerimize yıllar süren davalar sonunda "şehitlik" ve "gazilik" ünvanı verilse de çoğu zaman iş işten geçmiş oluyor. Şehitlerimizin birçoğu son yolculuğuna "şehit" statüsünde uğurlanmamış oluyor. Bu vatan için yaralanan gazi, el üstünde tutulacağı zaman mahkemelerde vakit geçiriyor. 5'li çeteye sağlanan dolar garantisinin yanında gazilere verilen huzur hakkı, özlük hakkı iktidarınızın yaptığı cimriliğin örneklerinden biri. Yandaş firmalara vergi muafiyeti yapıyorsunuz ancak gazilerimize ÖTV muafiyetini çok görüyorsunuz.

Yine, önceden uzuv kaybına uğrayan gazilerimiz bütün illerde, en azından büyük şehirlerde protezlerini yaptırabiliyordu. Şimdi, bunu tek merkeze -bir yolsuzluk olmasın gerekçesiyle- bağladınız. Gaziler Tekirdağ'dan, Kars'tan Ankara'ya geliyorlar, siparişlerini veriyorlar ve bu siparişler bir yılda tamamlanıyor; bu süre içerisindeki hastane raporlarına, randevulara, heyet raporlarına değinmiyorum bile. Ben iktidar partisine bir kez daha söylüyorum: Yolsuzlukla mücadeleyi, tasarrufu gaziler üstünden uygulamak uygun mu?

Konuşmamı sonlandırırken Türk Silahlı Kuvvetleri'yle ilgili bazı yapısal sorunlara da değinmekte fayda görüyorum. Çocuk yaştan itibaren subaylar gibi Silahlı Kuvvetler içinde yetişen ve ömrünü geçiren astsubayların emeklilikte hak ettikleri değerleri bulmaları yani subaylar ve astsubaylar arasındaki özlük farkına dair tenakuzun ortadan kaldırılması lazım.

Yine, yaşamlarının en kıymetli ve en verimli zamanlarında terörle mücadele başta olmak üzere en kritik ve riskli görevlerde bulunan uzman erbaşların genç yaşta kadro dışı bırakılmaları ve sözleşmelerinin yenilenmemesi adil bir durum değil.

Yine, çocuk yaştan beri üniforma tutkusuyla yaşayan rütbeli sağlık personelinin tekrar askerî hastanelere kavuşturulması ve bütün dünya müktesebatında olduğu gibi yeniden askerî hastanelerin ihdası şarttır.

Yine, askerî yargı alanında çalışmış bir hukukçu olarak "özgü suç" kavramıyla sadece bu suçu işleyebilecek personelin yargılandığı bir alanda sivil mahkemelere, ihtisası olmayan sıradan mahkemelere bu alanları terk etmiş durumdayız. Askerî yargıyla sadece adalet değil İç Hizmet Kanunu'nun emrettiği disiplin sağlanır ve hiyerarşik yapı korunur. Askerî hastaneler gibi askerî mahkemelerin de yeniden ihdası TSK geleneklerinin devamı için şarttır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebine dair bir önerge gelmiştir, okutuyorum:

9/8/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin oylaması sırasında toplantı yeter sayısı aranmasını talep ediyoruz.

Turhan Çömez
Balıkesir

BAŞKAN - Turhan Çömez? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Metin Ergun? Burada.

Hasan Toktaş? Burada.

Lütfü Türkkan? Yok.

Rıdvan Uz? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Uğur Poyraz? Burada.

Lütfullah Kayalar? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Elif Esen? Burada.

Sadullah Kısacık? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Burak Dalgın? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLIFLERI (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - Toplantı yetersayısı vardır, 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Hüsmen Kırkpınar	Uğur Poyraz
Samsun	İzmir	Antalya
Ayyüce Türkeş Taş	Şenol Sunat	Rıdvan Uz
Adana	Manisa	Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Kıymetli milletvekilleri, İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, ben de bu kürsü dokunulmazlığı noktasında Sayın Turan Çömez'le ilgili Adalet Bakanlığının izniyle başlatılmış olan soruşturmayı kınadığımı ifade ediyorum. Dünyanın herhangi bir devletinde, bir Avrupa devletinde bu olsa orada adalet bakanının, atanmış bir adalet bakanının seçilmişlere karşı bu yaptığından dolayı o koltuğunda bir gün bile oturamayacağını buradan beyan etmiş olalım.

Teklifin geneli üzerinde dün bir konuşma yapmıştım, bugün aynı cümlelerle tekrara düşmek istemiyorum. 4'üncü maddeyle ilgili, bu maddenin ne dediğini hep birlikte bakalım. "Terör eylemleri nedeniyle yaralanmış ancak malul sayılmamış bazı vatandaşlarımızın aylık göstergelerinin yükseltilmesi" diyor, 1'inci dereceye 27 bin, 6'ncı dereceye de 17.820 lira öngörüyorsunuz yani terörle mücadelede bedel ödeyen insanlarımızı yine 6 ayrı dereceye bölüyorsunuz. Ardından bazı sosyal haklarını 1005 sayılı Kanun'a atıfla düzenliyorsunuz. Dün, bu atfın hukuki sakıncasını anlattım, bugün de siyaseten ne anlama geldiğini anlatmaya çalışacağım. Aynı siyasi iklimde ayrı bir çerçeve yasa tartışmasında DEM PARTİ Eş Genel Başkanı çıkıyor, "Kategorik ayrım yapılmamalı." diyor; yetmiyor, "Yönetici şuraya bulaşmış, buraya bulaşmış, bulaşmamış ayrımı yapılmamalıdır." diyor, "Gelmek isteyen hiç kimse dışarıda bırakılmamalıdır." diyor. DEM PARTİ Grup Başkan Vekili de silah bırakanların, sürgündekilerin dönebileceği, cezaevindekilerin çıkabileceği ve demokratik siyasete katılabileceği bir hukuki düzenleme için teşekkür ediyor. Şimdi iktidar çoğunluğuna yani sizlere soruyorum: "Terör örgütü mensupları için kategorik ayrım olmasın." talebi bu Mecliste tartışılabiliyor da PKK'nın ve diğer terör örgütlerinin saldırılarından bedeninden parça bırakmış gazimizin önüne neden 6 dereceli cetvel koruyorsunuz, bunu da neden tartışmıyorsunuz? Bir tarafta "Kimse dışarıda kalmasın." öbür tarafta gaziye sen 1'inci derecesin, 3'üncü derecesin... Bu nasıl bir adalet terazisidir? Bakın, ben iki ayrı kanunu birbiriyle karıştırmıyorum; tam tersine, iki ayrı hukuk tartışmasının ortaya çıkardığı vicdan farkını gösteriyorum. Terörle mücadelede bedel ödeyen kahramanlarımızın hukukunda hâlâ derece, gösterge ve statü hesabı yapıyorsunuz, bir de 1005 meselesini ortaya koyuyorsunuz. İstiklal madalyası ve şeref aylığı var, 3713 sayılı Kanun başlığında ise "terörle mücadele" var. Aslında kanunların isimleri bile size doğru yolu gösteriyor. İstiklal Harbi'nin, Kore'nin, Kıbrıs tarihî hukukunu kendi yerinde tutun, terör gazimizin hakkını da kendi hukuki zemininde düzenleyin. Devletin yalnız sınır namusu olmaz arkadaşlar, devletin kavram namusu da olur. Kanunda, kim kimdir, hangi statü neyi ifade eder; tartışmaya mahal bırakmayacak şekilde düzenlenmelidir.

Bakın, milliyetçilik yalnız kürsüde söylenen sözlerden ibaret değildir; devletin tarihini, hukukunu ve kavramlarını yerli yerine koymak da en önemli milliyetçiliktir. 3713 önümüzde, 2330 önümüzde, yetmiyorsa gelin hep birlikte tek ve müstakil bir şehitlik, gazilik kanunu çıkaralım ama gazimizin hakkını kanun kanun dolaştırmayalım. Komisyonda Gazi Erdem Çerçioğlu bir cümle söyledi: "Biz, insan yerine konulmak istiyoruz." Bu söz Meclisin duvarlarına çarpıp geri dönmemelidir; bir gazi, devlete "Beni insan yerine koy." diyorsa burada yalnız mevzuat eksikliği yoktur, burada vefa eksikliği de vardır. 4'üncü maddeyi yeniden düzenleyin, gazinin hakkını artırın, bu fedakârlığı sınıflandırmayın.

Terör örgütü mensuplarının affı için "Ayırım yapmayalım." denilen bir ülkede gazinin fedakârlığı için de bir derece ölçütlemeyin. Vatan için verilen bedelin derecesi olmaz. Şimdi, şahadetin tarifesi, gaziliğin cetveli, vefanın derecesi olmaz. Bu ülkede Genelkurmay Başkanlığı yapmış, şimdi de Millî Savunma Komisyonunun başında olan bir kişinin görmeden PKK affını imzaladığı yasa teklifi varken bu ülkenin milletinin bunu takdirine sunuyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ, Yeni Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

BAŞKAN - 5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3789) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 5- 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 20- Terör eylemleri sebebiyle ya da eylemlerin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı oldukları sırada yaralanan vatandaşlar ile bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası, 2330 sayılı Kanun veya 2330 Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre harp veya vazife malulü sayılmamış olanlara, yaralanma derecesine bakılmaksızın Onur Gazisi ünvanı verilir. Onur Gazisi ünvanı taşıyanlar, 6/2/2018 tarihli ve 7082 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında gazilik ünvanı verilenlere tanınan tüm haklardan aynı şekilde yararlandırılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile Aile ve Sosyal hizmetler Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığınca müştereken belirlenir."

Eylem Ertuğ Ertuğrul	Melih Meriç	İsmet Güneşhan
Zonguldak	Gaziantep	Çanakkale
Bilal Bilici		Turan Taşkın Özer
Adana		İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Çanakkale Milletvekili Sayın İsmet Güneşhan.

Buyurun. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin birliği ve beraberliği için canını ortaya koyan aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, onların bizlere emaneti olan kıymetli ailelerini ve kahraman gazilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 5'inci maddesi üzerine Yeni Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Bugün burada sadece bir kanun maddesini konuşmuyoruz değerli arkadaşlar, bugün burada devletin şehidine, gazisine ve bu ülkenin kendi evlatlarına karşı vefa borcunu konuşuyoruz. Açıkça söylüyorum: Kahramanlarımız sizden ayrıcalık istemiyor, sadece adalet istiyor, eşitlik istiyor, onurlarının teslim edilmesini istiyor.

Değerli arkadaşlar, 5'inci maddede, terör saldırıları sonucunda yaralandığı hâlde malul sayılmayan personelin sağlık kurulu raporlarıyla durumlarının tespit edilmesi hâlinde aylık bağlanması öngörülüyor; buna bir itirazımız yok ancak biz terörle mücadelede yaralanmış, bedeninde bu mücadelenin izini taşıyan fakat gazi sayılmayan personelimize onur gazisi ünvanı verilsin istiyoruz, bunun için önerge verdik. Peki, ne oldu önergemiz? Her zaman olduğu gibi reddedildi. Şimdi, buradan soruyorum: Terörle mücadelede yaralanan bir insan gazi sayılmıyorsa bu Meclis kimi gazi sayacaktır? Bu insanlar sizden sadece para istemiyor değerli arkadaşlar, sizden bir maaştan çok daha fazlasını istiyor; devlet tarafından tanınmayı, çocuklarına bırakacakları onurlu bir ünvanı ve başları dik taşıyacakları bir kimlik istiyorlar. Siz diyorsunuz ki al sana maaş ama aynı anda diyorsunuz ki sana gazi demem. Bu nasıl bir vefa anlayışıdır, buradan sizlere de ayrıca sormak istiyorum. Üstelik, bu insanlara hak ettikleri maaşı bağlamak için yeni raporlar, yeni işlemler, yeni bürokratik engeller getiriyorsunuz. Yaralanırken vatan için koşturan bu insanı hakkını ararken neden devlet kapısında koşturuyorsunuz?

Haftalardır yanı başımızda, Güvenpark'ta haklarını arayan, açlık grevi yapan gazilerimiz var. Şimdi ben size soruyorum: Hiç gittiniz bunları gördünüz mü, hiç duydunuz mu? Hiç vicdanınız sızlamıyor mu değerli arkadaşlar? Gidin yanlarına, onlarla bir oturun, konuşun, dertleşin; ne istediklerini sizlere anlasınlar. Gerçekten onları dinleseydiniz böyle bir yasa teklifini bizlere getirmezdiniz.

Değerli arkadaşlar, biz burada sadece eleştirmiyoruz, Yeni Parti olarak çözüm de üretiyoruz ve önerilerimizi Komisyonda sizlere sunduk. Muharip gazilerimizin vefatı hâlinde şeref aylıklarının engelli, dul ve muhtaç çocuklarına intikal ettirilmesini istedik. Atanamayan uzman çavuşlarımızın okullarımızın güvenliğini sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde istihdam edilmesini istedik. Emsal maaş alamayan personelin mağduriyetlerinin giderilmesini istedik. 18 Mart Şehitleri Anma Günü'nde şehit ailelerine, 19 Eylül Gaziler Günü'nde ise gazilerimize bir maaş tutarında ikramiye verilmesini istedik. Kıbrıs Barış Harekâtına katılan ve bugüne kadar madalya verilmeyen şehit ve gazilerimize harekâtın 50'nci yılı anısına Devlet Savaş Madalyası verilmesini istedik. Şehit ve gazi çocuklarına yönelik eğitim ve istihdam desteklerinin artırılmasını istedik. Şehitlerimizin nüfus kayıtlarında "ölü" ibaresi yerine "şehit" veya "şehadet" ifadesinin kullanılmasını istedik. Gazilerimizin ortez ve protez sorunlarının çözülmesini istedik. Şimdi, değerli arkadaşlar, ben size buradan sormak istiyorum: Peki, bunların hangisi lükstür, hangisi ayrıcalıktır, hangisi bu devletin karşılayamayacağı bir taleptir? Ama ne yaptınız? Hepsini reddettiniz.

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye Cumhuriyeti büyük bir devlettir, güçlü bir devlettir, zengin bir devlettir ve kaynakları olan bir devlettir. Önemli olan, kaynakların doğru ve yerinde kullanılması ve kimin için kullanıldığı.

Bakın, bu kaynakları holdinglerin borçlarını silerken kullanıyorsunuz, milyarlarca liralık vergi muafiyeti için kullanıyorsunuz, bir kalemde milyarlarca liralık imtiyaz sağlarken kullanıyorsunuz ama söz konusu şehit ailesi olunca, söz konusu gazi olunca "Bütçe imkânlarımız sınırlı." diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, gelin, bu yarım yamalak düzenlemeyi hep beraber geri çekelim. Gelin, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Rica ediyorum arkadaşlar, sürenizi ona göre ayarlayın.

Tamamlayın, size süre vereceğim, buyurun ama lütfen kendinizi ona göre ayarlayın.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Tamam, teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın sözünüzü.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, gelin, bu düzenlemeyi geri çekelim. Gelin, şehit ailelerimiz ve gazi dernekleriyle illerde ve ilçelerde yaptığımız görüşmeler sonucunda hazırladığımız kapsamlı kanun teklifini hep beraber, birlikte ele alalım. Siyaseti gelin bir kenara bırakalım çünkü şehidin, gazinin ve vefanın partisi olmaz.

Genel Kurulu sevgiyle, saygıyla tekrar selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Hüsmen Kırkpınar	Uğur Poyraz
Samsun	İzmir	Antalya
Ayyüce Türkeş Taş	Şenol Sunat	
Adana	Manisa	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Manisa Milletvekili Şenol Sunat.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın milletvekilleri, bu teklif şehit yakınları, gaziler ve vazife malullerinin yıllardır çözüm bekleyen bazı sorunlarına pansuman tedbirler sunuyor. Aylıklarda artış yapılıyor, geçmişte malul sayılmadığı için haklardan yararlanamayan bazı gazilerimize yeni haklar tanınıyor. Bunlar olumlu ancak çok yetersiz adımlar, yıllardır biriken sorunlar bütüncül biçimde maalesef çözülmüyor çünkü bu düzenleme gazilerimiz ve şehit aileleri arasındaki statü ve aylık farklılıklarını ortadan kaldırmıyor. Aynı vatan için aynı bedeli ödeyen insanlar arasında yeni ayrımlar üretiyor. Gazilerimizin haklarını kalıcı ve eşit bir statüye bağlamak yerine geçici maddelerle, tarihlerle ve kategorilerle sınırlandırıyor. Bu mudur gazilerimize reva görülen vefa? İktidara soruyorum; gaziliğin birinci sınıfı, ikinci sınıfı olur mu?

Gelelim 5'inci maddeye. Bu maddeyle terörle mücadele sırasında mermi, şarapnel, mayın saldırıları sonucu yaralanan ancak mevzuata göre malul sayılmayan bazı kahramanlarımıza aylık bağlanıyor ve birtakım sosyal haklar tanınıyor. Ancak bu madde bir mağduriyeti giderirken yeni mağduriyetlerin de kapısını açıyor çünkü düzenleme geçici sayın milletvekilleri. Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yaralanan kapsama giriyor, yürürlüğe girdikten sonra aynı şekilde yaralanan kapsam dışında kalıyor. Üstelik başvuru hakkı da bir yılla sınırlandırılıyor.

Sayın milletvekilleri, bu teklifin yalnızca içeriği değil Genel Kurula getirildiği tarih de başlı başına bir siyasi ibret vesikasıdır. Yıllardır gazilerimizin ve şehit ailelerimizin sesini duymayanlar, Güvenpark'ta hak arayan er gazilerimizin ve şehit ailelerimizin feryadına kulaklarını tıkayanlar, PKK ve KCK mensuplarına özel af getiren ihanet yasasının bir gün öncesi bu teklifi Genel Kurula getirmekten hiç utanmadılar, hiç gocunmadılar. Sormayacak mıyız; şehit analarının, şehit yakınlarının acısını bir nebze dindirmek için, gazilerin feryatlarını bitirmek için neden aylardır, yıllardır çalışmadınız; neden bugün diye soruyorum. Bu bir tesadüf değil. Bu, iktidarın alışık olduğu, aynen başka konularda da olduğu gibi, akıllarınca siyasi rüşvet.

Sayın milletvekilleri, gazilerimiz PKK'lı teröristlere yönelik af düzenlemelerinizin toplumsal tepkisini azaltmak için kullanılacak bir vicdan örtüsü değildir. Sizde vicdan kaldı mı; vallahi, hiç zannetmiyorum sayın vekiller. Şehit ailelerimiz iktidarın siyasi hesaplarının dekoru değildir. Gazilerimiz ve şehitlerimiz pazarlık masalarının denge unsuru değildir. Kirli pazarlıklarınızı gazilerimizin, şehitlerimizin fedakârlığı üzerinden aklayamazsınız. Şehitlerimiz ve gazilerimiz sizin siyasi günahlarınıza hiç kefaret değildir.

Daha evvelki gün Adalet Komisyonunda ağababalarınızın isteği üzerine İmralı canisinin onayıyla hazırlanan, PKK'lı hainlere af yolunu açan kanunun teklifi için o aceleciliğinizi, o telaşınızı tüm Türkiye gördü.

Sayın milletvekilleri, gazilik ve şehitlik bir sosyal yardım kategorisi içinde değerlendirilemez. Er gaziler ve er şehit aileleri neden Millî Savunma Bakanlığına bağlı değil -biraz önce Sayın Akar'a sordum da cevap alamadım- niye Aile Bakanlığına bağlı? İlk önce ayrım buradan başlıyor. Bu nedenle, çağrımız açıktır: Gazilerimizi sınıflandırmayın, haklarını geçici maddelere hapsetmeyin, dağdaki teröristlere ve Meclisteki siyasal uzantılarına ihtimam göstereceğinize bu ülkenin bekası için canını ortaya koymuş kahramanlara ve ay yıldızlı al bayrak için mücadele etmiş vatan evlatlarına vefa gösterin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle 3713 sayılı Kanun'a eklenen geçici 20'nci maddenin birinci fıkrasında yer alan "mevcut sağlık durumu ile olay tarihindeki" ibaresinin "olay ile" şeklinde ve "güvenlik korucularına" ibaresinin "güvenlik korucularının kendilerine" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu	Oğuz Üçüncü	Şahin Tin
Çankırı	İstanbul	Denizli
Latif Selvi	Şamil Ayrım	İnanç Siraç Kara Ölmeztoprak
Konya	İstanbul	Malatya
	İsmail Güneş	
	Uşak	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Madde kapsamındakilere bağlanacak olan aylığın, olay ile yaralanma arasında illiyet bağının bulunmasının esas alınarak düzenlenmesi ile 7082 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemeyle uygulama birliğinin sağlanması amacıyla madde metninde değişiklik yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 6 ila 9'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 289 sıra sayılı, şehit aileleri ve gazilerimizin hakları hakkındaki kanun teklifi üzerine YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, AK PARTİ'li arkadaşlarımızın şu soruya bir cevap vermesinde fayda var: Tam yirmi beş yıldır süregelen bir iktidarda şehit ailelerini ve gazilerini ilgilendiren bu kadar sorunun bugüne kadar ertelenmiş olması, şehit aileleri ve gazilerin Güvenpark'ta haftaları bulan eylemlerinden sonra -ki onların taleplerinin de tamamının burada karşılanmadığını biliyoruz- bu yasa teklifinin "çerçeve yasa" olarak adlandırılan süreç yasasıyla aynı zaman dilimine sıkıştırılarak getirilmesinin gerçekten bir izahı söz konusu mudur? Bu meseleler bugüne kadar neden çözülmemiştir? Bunu diğer çerçeve yasayla âdeta bir algı yönetiminin bir parçası olarak kılmak doğru mudur? Oysa bu konular yıllardır, on yıllardır gündemde olan meselelerdi; bugüne kadar bir teklife dönüşerek Meclise, bu döneme, bu vakte dahi bırakılmadan getirilebilirdi. Elbette ki şehitlerimizin ailelerine, gazilerimize, vazife ve harp malullerimize ve devlet adına görev yaparken yaralanmış vatandaşlarımıza sağlanan hakların iyileştirilmesi gecikmiş bir düzenlemedir. Bu düzenlemenin anayasal dayanağı ve zorunluluğu da söz konusudur. Anayasa'nın 61'inci maddesi devlete bu konuda açık bir görev yüklemiştir. Devlet harp ve vazife şehitlerinin, dul ve yetimleri ile malul ve gazileri korumak ve onlara toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlamakla yükümlüdür. Şimdi, arkadaşlar, az sonra da ifade edeceğim, Anayasa'mızın bu maddesindeki anahtar kelime "kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi" ben buradan şunu anlıyorum: Ortalama bir ekonomik hayat seviyesi, ortalama bir ekonomik orta sınıf seviyesinden bahsetmiyor, bu kişilerin ister şehadetleri sebebiyle ailelerine, ister gazilikleri sebebiyle kendilerinin toplumun ortalama ekonomik seviyesinin üstünde; kendilerine, fedakârlıklarına, geçmişlerine, hikâyelerine yaraşır bir hayat seviyesi tesis edilmesi gerektiğini söylüyor. Peki, bu yasa bunu sağlıyor mu? Hayır. Verilen haklar yeterli midir? Hayır. Kendi içinde yani şehit ve gaziler arasında adaleti sağlamakta mıdır? Hayır. Birtakım eşitsizliklerin giderilmesi bekleniyorken yeni eşitsizlikler yaratılmakta mıdır? Evet. Ve birtakım hakların -az sonra ifade edeceğiz- kullanımında birtakım sorunlarla karşılaşılması mukadder midir? Evet.

Teklifin 1'inci maddesinde, vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına sağlanacak toplam aylığın asgari ücretin altında olmaması şeklinde bir düzenleme vardı. Hem Bütçe Komisyonunda hem burada, Genel Kurulda arkadaşlarımızın defalarca kez teklifine rağmen -anne ve baba ayrı yaşıyor olabilir, birtakım farklılıklar olabilir- bunun hiç olmazsa anne ve baba için 1'er asgari ücret olarak düzenlenmesi yönündeki teklifi kabul edilmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük devlettir, bütçesinde böyle bir imkânın bir eksiklik yaratmayacağı açıktır. Anne ve babanın ayrı yaşadığı bir durumda kendilerine ve fedakârlıklarına yaraşır bir hayat seviyesi bu ödemeyle acaba nasıl karşılanacaktır?

2'nci maddede -yine itirazlarımız karşılanmadı- bir artış söz konusu, 56 binden 70 bine ama uygulamayı bilen arkadaşlarımız birtakım farklı sosyal yardım politikaları nedeniyle bunun eksilebileceğini ifade ediyor ve özellikle bakıma muhtaç bir gazimizin kendisini feda etmiş aile ferdinin yani ona bakmakla yükümlü olan kişinin; yirmi dört saatini, yedi gününü, otuz gününü, bir ömrünü kendisine feda eden kişinin çalışma hayatından çekilmesi yetmiyormuş gibi psikiyatrik olarak da bu kadar ağır bir yükün altında çalışıyorken emeklilik hakkına sahip olmaması gerçekten kabul edilemez. Önümüzdeki maddelerde bu yönde bir düzenleme hakkaniyet gereği olacaktır. Ayrıca, Aile Bakanlığı yetkililerimiz de burada, bu artışın başka sosyal yardım kesintilerine sebebiyet verip vermeyeceği konusunun da vuzuha kavuşturulması gerekir.

5'inci maddede önemli bir düzenleme getirildi ancak mevcut sistemde malul kabul edilmemiş kişilere aylık bağlanması öngörülüyor. Bu yapılan düzenleme doğruydu ama yeterli olduğu söylenemez; net asgari ücretin altında kalan bir ücretle karşılaşılması söz konusu ki burada emniyetçi, MİT'çi, sağlık çalışanı gibi farklı personelin de bundan faydalanamaması durumuyla karşı karşıyayız.

Arkadaşlar, bir de vazife malulü olduğu hâlde, şehit kabul edildiği hâlde Övünç Madalyası alamayan ailelerimiz var. Onlar bunu bir onur, bunu devletin bir onurlandırması vesilesi kabul ediyorlar ve şehit olduğu hâlde Övünç Madalyası almayanların ailelerine de Övünç Madalyası'nın verilmesi konusunda ciddi bir ısrarları var; bunu da bu vesileyle ifade etmiş olalım.

Sürem daralıyor. Bu kanun teklifinde bir eksik daha var. Bu kanun teklifinin temel mantığı ve mantalitesi neydi? Şehit ve gaziler arasında mesleğe kabullerindeki statü farklarından kaynaklanan şehadet veya gazilikleri durumundaki tazminat vesair farklılıkların ortadan kaldırılmasıydı ama burada -Sayın Bakan yok, Sayın Çelebi var, kendisine hitaben söylemiş olayım- Türkiye güvenlik korucularının varlığı yok oysa yarın görüşülmeye başlanacak yasa teklifiyle birlikte geçmişte "geçici köy korucusu" kabul edilen, bugün "güvenlik korucusu" ismi verilen ve sayıları 48.365 kişi olan -bakın, aile hariç- 48.365 kişiye dair bir reorganizasyona, bir yeniden yapılandırmaya ihtiyaç olduğu açık ve bunu yaparken de onların maddi mağduriyetlerinin ele alınması lazım. Burada özellikle asker kökenli arkadaşlarımız biliyor, çok uzunca bir süre bunlar doğru dürüst maaş alamadılar; maaşlar çuvallar hâlde korucubaşlarına teslim ediliyordu, kime ne kadar dağıtıldığını bilmiyorduk. Çok uzunca bir süre bunların sosyal sigortası bile yoktu. Bunların birçoğu bugüne kadar aşıldı ama bugün için almış oldukları maaş asgari ücret; birçok operasyona öncü kuvvet olarak gönderildikleri hâlde bir sözleşmeli er, bir sözleşmeli çavuş, uzman çavuş -Sayın Bakanım, siz dinliyorsunuz oradan, teşekkür ediyoruz- ve diğer terörle mücadele eden devlet görevlileriyle kıyaslandığında kayda değer olmayan bir ücret alıyorlar ve bugün itibarıyla da özlük hakları itibarıyla, tazminat hakları itibarıyla, maaş hakları itibarıyla çok ciddi bir düzeltme, düzenleme ve kendileriyle ilgili iyileştirme talepleri var. Arkadaşlar, siz, güvenlik korucularının SGK 4/A işçi statüsünde çalıştığını biliyor muydunuz? Sayın Bakanım, güvenlik korucusunun işçi statüsünde SGK'li olarak çalıştırılması ordunun genel mimarisine bakıldığında ne kadar doğru bir şeydir acaba? Bugün bunların giderilmesini ve inşallah

bu terör belasından kurtulacak olduğumuzda ve inşallah Türkiye, gerçekten toplumsal bütünlüğün güçlendirildiği bir takvime, bir alana girdiğinde, güvenlik korucularına koruculuk görevleri nedeniyle ihtiyaç azaldığında veya ortadan kalktığında bu kişilerin toplum yararına çalışma programlarında, farklı yerlerde nasıl değerlendirilecekleri ve bugüne kadar yaptıkları hizmetler göz önüne alınarak yeni dönemde onlarla ilgili bir düzenleme söz konusu olduğunda, başta asgari ücrete mahkûm çalışma utancının sona erdirilmesi, ardından tazminat haklarının birlikte omuz omuza mücadele ettikleri hatta öncü olarak mücadele ettiği gruplarla kıyaslanarak hakkaniyetli bir yere getirilmesi gerekir.

Tam kırk bir yıldır devam edegelen bir sorundan bahsediyoruz. Zaman zaman bazı korucular hukuka aykırı suç fiilleri nedeniyle hep olumsuz olarak değerlendirme konusu oldular, haber konusu oldular ama bugüne kadar vermiş oldukları hizmetlerinin, operasyon ve görev tazminatlarının, hizmet sürelerinin eksiksizliği, ailelerine verilen hakların genişletilmesi, ücretlerinin hiç olmazsa sözleşmeli er statüsüne çıkarılması gibi mevzuları da bu vesileyle Genel Kurulun ve iktidar partilerinin dikkatine sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada bazı aylıkları artıran, bazı hak sahiplerinin kapsamını genişleten teknik bir kanun teklifinin çok ötesinde bir meseleyi görüşüyoruz. Bugün burada, devletin şehidine, gazisine, onların anne ve babasına, eşine ve çocuğuna karşı taşıdığı vefa borcunu, aynı zamanda bu vefanın hangi siyasi ortamda ve hangi amaçla gündeme getirildiğini konuşuyoruz. Şehitlerimizin aziz hatırası, gazilerimizin fedakârlığı bizim için tartışılmazdır. O sebeple, vazife malullerinin anne ve babalarına bağlanan aylıkların iyileştirilmesini, bakıma muhtaç gazilerimizin ödemelerinin artırılmasını, yıllardır malul sayılmadığı için hak kaybına uğrayan vatandaşlarımızın bazı haklara kavuşmasını destekliyoruz. Fakat bu teklifin sadece maddelerine bakarsak asıl siyasi resmi gözden kaçırırız çünkü Türkiye bugün başka bir sürecin eşiğindedir. Kamuoyunda “çerçeve yasa” olarak anılan, PKK ve KCK terör örgütü mensupları açısından af niteliğinde sonuçlar doğuracak düzenlemelerin tartışıldığı bir dönemdeyiz. Tam da böyle bir dönemde, yıllardır kapı kapı dolaşan, Güvenpark’ta sesini duyurmaya çalışan, hakları için mücadele eden şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin taleplerinden yalnızca bir bölümünün apar topar Meclisin önüne getirilmesini basit bir tesadüfle açıklamak mümkün değildir. Biz burada çok ağır bir siyasi tablo görüyoruz: Yıllarca gazisinin sesini duymayacaksınız, yıllarca şehit ailesinin taleplerini bekleteceksiniz, yıllarca statü farklılıklarını, aylık adaletsizliklerini, sağlık kurulu sorunlarını, bakım ve istihdam taleplerini çözümsüz bırakacaksınız, ardından terör örgütü mensuplarını affa götürecek bir düzenleme gündeme geldiğinde şehit ve gazi haklarını hatırlayacaksınız. Böyle bir yaklaşımın adı vefa olamaz, bunun adı kapsamlı halk reformu olamaz. Ortaya çıkan tablo, çerçeve yasaya karşı yükselen toplumsal tepkiyi azaltmaya yönelik bir sus payı görüntüsündedir. Şehit ailesinin hakkı teröriste açılacak hukuki alanın toplumsal maliyetini azaltmak için kullanılamaz. Gazinin hakkı başka bir kanunun vicdani yükünü hafifletmenin aracı yapılamaz. Bu Meclis, bir taraftan, terörle mücadelede bedel ödeyenlere sınırlı bazı haklar sunarken aynı zamanlamayla diğer taraftan, terör örgütü mensuplarına özgürlük yolu açabilecek bir hukuki zeminin taşlarını döşediği görüntüsünü bu millete veremez. Buradan soruyoruz: Madem bu sorunlar yıllardır biliniyordu, neden şimdi? Madem iki yıldır bu teklif üzerinde çalışıldığı söyleniyor, neden şehit yakınları ve gaziler Komisyon kapısında bekletildi? Neden teklif 3 Ağustosta Meclis Başkanlığına sunuldu ve yalnızca iki gün sonra Komisyon gündemine getirildi? Neden doğrudan hak sahipleri, dernekler, uzmanlar ve ilgili kesimler kapsamlı biçimde dinlenmedi? Çünkü mesele, ne

verdiğinizle sınırlı kalmaz; ne zaman verdiğiniz, neyi eksik bıraktığınız ve hangi siyasi sürecin önüne koyduğunuz da önem taşır. Üstelik teklif esas sorunları çözmüyor; aynı vatan uğruna bedel ödeyen insanlar arasında rütbeye, eğitim durumuna, dereceye, kuruma, olay tarihine ve yaralanma biçimine göre farklı hak rejimleri sürüyor. Bir annenin evlat acısının derecesi olamaz, bir gazinin kaybettiği uzvun rütbesi olamaz, aynı operasyonda yan yana görev yapan iki kahramanın fedakârlığı diploma üzerinden ölçülemez.

1'inci maddede anne ve babalara bağlanacak toplam aylığa alt sınır getiriliyor; biz her anne ve babanın ayrı ayrı hak sahibi kabul edilmesini istedik, önergemizi reddettiniz. Bakıma muhtaç gazi ve vazife malullerine yapılan ödeme 2,5 kata çıkarılıyor; biz 3 kat önerdik, onu da reddettiniz.

Ağır engelli gazimizin hayatı aylık tutarının çok ötesinde ihtiyaçlar taşır. Evde bakım, fizik tedavi, rehabilitasyon, protez, yardımcı cihaz, psikolojik destek ve bakım veren aile ferdinin sosyal güvencesi; bunlar birlikte ele alınmalıdır. Dahası, Komisyonda sunduğumuz önergelerin peş peşe reddedilmesi iktidarın yaklaşımındaki temel sorunu da gayet açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Eğer amaç gerçekten mağduriyetleri gidermek ise anne ve babaya ayrı ayrı aylık bağlanmasına, ağır engelli gazinin desteğinin güçlendirilmesine, statü eşitsizliklerinin kaldırılmasına ve şehit ailesinin istihdam imkânının genişletilmesine neden kapı kapatılmıştır?

Sayın milletvekilleri, vefa konusunda hesap yapılmaz, şehit ailesine verilen hakta tasarruf aranmaz, gazinin ihtiyacında siyasi takvim gözetilmez. Geçmişte yaralanmış fakat malul sayılmamış bazı personel için hak getiriliyor ancak kapsam geçici tutuluyor, başvuru bir yılla sınırlandırılıyor, belirli yaralanma türleri esas alınıyor. Peki, travma sonrası stres bozukluğu yaşayanlar ne olacak? Yıllar sonra ortaya çıkan görev kaynaklı hastalıklar ne olacak? İşitme kayıpları veya farklı nitelikte ağır zararlar yaşayanlar ne olacak? Şunu açıkça ifade edelim: PKK, eli kanlı bir terör örgütüdür. O sebeple, Türkiye Cumhuriyeti'nin karşısında meşru bir savaşan taraf görüntüsü doğurabilecek her türlü hukuki yorumun kapısı baştan kapatılmalıdır.

Değerli milletvekilleri; biz, gazilerimize daha geniş haklar istiyoruz. Aylıklar en yüksek emsal üzerinden eşitlensin, fiziksel ve psikolojik bütün zararlar kapsama alınsın diyoruz. Geçmişte reddedilen başvurular yeniden incelensin diyoruz. Eğitim, sağlık, bakım, konut, ulaşım, araç edinimi ve istihdam hakları kalıcı bir güvenceye alınsın diyoruz. Şehit yakınlarımız ve gazilerimiz her yeni hak için yeniden mücadele etmek zorunda kalmasın diyoruz ve buradan çerçeve yasaya ilişkin tavrımızı da açıkça ilan ediyoruz. Terörle mücadelede can verenlerin hatırası üzerinden teröristlere özgürlük yolu açılamaz. Şehitlerimizin aziz hatırası herhangi bir siyasi projenin toplumsal kabul aracı yapılamaz. Milletimizin teröre karşı kırmızı çizgileri masabaşında hazırlanacak hukuki formüllerle aşındırılamaz. Bu devletin hukukunda terörist ile terörle mücadele eden arasındaki çizgi kalın, açık ve tartışmasız olmak zorundadır. Şehidimizin emaneti sus payı olamaz. Gazimizin hakkı vicdan rahatlatma aracı olamaz. Vatan uğruna ödenen bedel başka bir siyasi hesabın terazisine konulamaz. Biz, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin her hakkının yanında duracağız çünkü burada savunduğumuz mesele bir hak tartışmasının çok ötesinde millî bir meseledir. Burada savunduğumuz, devletin hafızasıdır, milletin vicdanıdır, şehitlerimizin aziz hatırasıdır ve o hatıra hiçbir siyasi hesabın gölgesinde bırakılamaz diyor, şehitlerimizin ve gazilerimizin önünde saygıyla eğiliyoruz.

Yaşasın Türk milleti! Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti devleti! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Konur Alp Koçak. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KONUR ALP KOÇAK (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm Millî Mücadele kahramanlarımızı saygıyla yâd ediyor, aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden gazilerimizi rahmetle anıyor; hayatta olan gazilerimize, ailelerine ve şehit yakınlarına esenlik içerisinde uzun, hayırlı ömürler diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler, güçlü Türkiye'nin ancak güçlü bir orduyla mümkün olduğuna inanıyor, güçlü ordunun temin edilebilmesi için de askerî personelin geleceğe güvenle bakabilmesi, görevini huzur içinde yerine getirebilmesi ve görevinden emeklilik, maluliyet ya da herhangi bir sebeple ayrılsa dahi devletinin her zaman yanında olduğunu hissedebilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ordu mensuplarımızın, şehit aileleri ve gazilerimizin mali ve sosyal haklarının geliştirilmesi yönündeki teklifleri şimdiye kadar desteklediğimiz gibi bundan sonra da destekleyeceğimizi, eksik kalan ya da önümüzdeki dönemlerde neşet eden ihtiyaçların gerektireceği ilave düzenlemelerin takipçisi olacağımızı da bu vesileyle kayda geçirmek istiyoruz.

Şehit ve gazilerimiz başta olmak üzere askerî öğrencilerimizden emeklilerimize, erlerimizden generallerimize şanlı Türk ordusuna hizmet veren asker olsun, sivil olsun herkesin kutsal bir vazife yürüttüğüne inanıyor, onların hakkını ödemenin mümkün olmadığını savunuyoruz. "Ölürsem şehit, kalırsam gazi." şiarıyla hareket eden kahramanlarımızın canları pahasına ifa ettikleri görevin maddi karşılığını ölçmenin mümkün olmadığını düşünüyoruz. Rütbesi, ünvanı, görevi ne olursa olsun, tüm ordu mensuplarının ve emeklilerinin, şehit yakınları ve gazilerimizin müreffeh bir hayat sürdürmeyi fazlasıyla hak ettiklerinden zerre kadar şüphe etmiyoruz. Bu çerçevede, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, grubumuz tarafından daha önce birçok kez dile getirilmiş olan, seçim beyannamelerimizde de temas ettiğimiz bazı sorunların giderildiğini, şehit yakınları ve gazilerimizin refahını artırmaya yönelik olumlu adımlar atıldığını görmekten memnuniyet duyuyoruz.

Söz konusu kanun teklifinde, tüm vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin ana ve babalarına bağlanacak toplam aylık tutarın asgari ücret seviyesine yükseltilmesi, bakıma muhtaç gazi ve malullere yapılan ödemenin yüzde 25 artırılması; Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malulü olan erbaş ve erler ile güvenlik korucuları, öğrenciler ve sivillerin aylıklarının yükseltilmesi; terörle mücadele sırasında yaralanmış olmalarına rağmen mevzuat gereği şimdiye dek malul sayılmamış olanlara ilk defa aylık bağlanıyor olması, 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü sırasında yaralanan kamu görevlileri ve sivillerden malul sayılmayan veya derece tespiti yapılamayanlara aylık bağlanması gibi önemli düzenlemeler yer almaktadır. Şehit yakınları ve gazilerimizin refahını nispeten artıracak bu düzenlemeleri desteklemekle birlikte şehitlik ve gazilik ünvanıyla müşerref olan kahramanlarımızın hayat standartlarını geliştirmeye yönelik daha birçok ilave düzenlemenin hayata geçirilebileceğini de düşünüyoruz.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin veciz ifadeleriyle: "Bizim için gazilik, kahramanca bir mücadelenin ömür boyunca taşınacak onur ve övünç madalyasıdır." Kolunu, bacağını verse de vatanını vermeyen; gözünü, kulağını kaybetse de bayrağını kaybetmeyen cesaret timsali bir kahramanımızın aldığı yaranın şiddetine ya da maluliyet derecesine bakarak gazi sayılıp sayılmayacağına karar verilmesi bize göre manevi, vicdani ve ahlaki açıdan doğru değildir. Bu sebeple, kanun teklifiyle, aylık tazminat gibi bazı yeni haklara erişen, malul sayılmayan terörle mücadele kahramanlarına yaralanma derecesine bakılmaksızın gazilik ünvanı mutlaka verilmelidir. Zira bizler için, şehitlik ve gazilik para pul, makam meselesi değil şan, şeref ve haysiyet meselesidir. Bu düzenlemelere ilaveten şehit

yetimlerinin tamamına istihdam hakkının getirilmesini, şehit ana ve babalarına birer asgari ücret olmak üzere toplam 2 asgari ücret tutarında aylık ödenmesini, ÖTV'siz araç alım hakkından gazilerimizin de yararlanabilmesini; terör eylemleri sonucunda yaralanmış olan öğretmen, doktor, hemşire gibi kamu personelinin tamamına gazilik ünvanının verilmesini; şehitlik ve gazilik tanımlarını da içeren, şehit yakınları ve gazilerin haklarını düzenleyen bütüncül, kapsamlı bir kod kanun çıkarılmasını, bu kanunu ve benzer düzenlemeleri hayata geçirmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde "şehit yakını ve gaziler komisyonu" adında daimî nitelikte bir ihtisas komisyonu kurulmasını gerekli görüyoruz.

Terörle mücadele görevlerinin doğası gereği yaralanmaların yalnızca silahlı çatışma esnasında meydana gelmediğini dikkate alarak eğitim faaliyetleri, olay yerine intikal, mevzi değiştirme, siper alma ve ateşten korunmaya yönelik manevralar sırasında meydana gelen yaralanmalara maruz kalan personelin de 2330 sayılı Kanun kapsamına alınmasının isabetli olacağını düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, ordusunu "Peygamber ocağı" olarak nitelendiren Türk milleti için şehitlik ve gazilik makamlarının müstesna bir anlam ve önem taşıdığı tartışmasızdır. Bize göre, bu yüce makamlar eşsiz bir fedakârlığın, vatan sevgisinin ve millet uğruna canını ortaya koyabilme cesaretinin en yüksek nişanesidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler, vatan uğruna canını ortaya koyan şehitlerimizin kutsal emanetlerine sahip çıkmayı, şehit yakınları ile gazilerimizi en iyi şartlarda yaşatabilmeyi Türk töresinin, İslam inancının ve Anayasa'mızın bizlere yüklediği millî ve ahlaki bir sorumluluk olduğuna inanıyoruz. Bize göre, devlet, şehidinin geride bıraktığı ailesini hiçbir zaman yalnız hissettirmemeli, gazisine de fedakârlığının unutulmadığını her fırsatta göstermelidir. Bugün kabul edeceğimiz bu kanun daha kapsamlı düzenlemelerin hayata geçirilmesine öncülük edeceğinden, şehit yakınları ve gazilerimizin karşılaştıkları idari, hukuki, mali ve sosyal sorunların bütüncül bir yaklaşımla ele alınıp en kısa sürede giderileceğinden kimsenin şüphesi olmamalıdır. Acılarını yüreğimizde taşıdığımız şehit ve gazilerimizin haklı beklenti ve talepleri gündelik siyasetin malzemesi hâline getirilmemeli kahramanlarımız asla istismar edilmemelidir. Zira devletimiz ve Hükûmetimiz şehit yakınları ve gazilerimize desteklerini güçlendirmeye mutlaka devam edecektir. Bu çerçevede, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 72'nci maddesinin, şehitlerimizin ana ve babalarına bağlanan aylıkların Cumhurbaşkanı kararıyla yüzde 200'e kadar artırılabilmesine imkân tanıdığını hatırlatıyor, Sayın Cumhurbaşkanımıza kanunun kendisine verdiği bu yetkiyi kullanarak şehit ana ve babalarına bağlanan aylıkları 2 asgari ücret tutarına yükseltmesi çağrısında bulunuyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu yönde atacağı adım şüphesiz ki bugün hayata geçirdiğimiz düzenlemeleri daha ileri bir noktaya taşıyacaktır.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin, başta şehit aileleri ve gazilerimiz olmak üzere aziz Türk milletine hayırlar getirmesini diliyor, şehitlerimizi rahmetle anarken gazilerimize saygı ve şükranlarımızı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Yeni Parti Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç. (Yeni Parti sıralarından alkışlar)

YENİ PARTİ GRUBU ADINA AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün yalnız birtakım göstergeleri, katsayıları ve aylıkları konuşmuyoruz; devletin kendisi için canını ve bedenini ortaya koyan insanlara karşı sözlerin tutulup tutulmadığını konuşuyoruz. Önümüzdeki metinde kimi aylıkları ve bakım ödemelerini artıran, yeniden muayene imkânını genişleten düzenlemeler var. Gazilerimizin lehine olan hiçbir kazanımı küçümsemeyiz ancak eksik hakkın tam hak gibi sunulmasına da ortak olamayız. Birkaç kalemde iyileştirme yapmak yıllardır süren statü, emsal aylık ve sosyal hak eşitsizliğini çözmüş olmak değildir. İktidar bu teklif için "İki yıldır çalışıyoruz." diyor; peki, iki yıllık hazırlığın sonunda Mecliste ne oldu? Teklif 3 Ağustosta sunuldu, 5

Ağustosta Komisyona getirildi, görüşmeler yalnız üç saat sürdü; İçişleri, Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonları rapor vermedi. Komisyon kapısında bekleyen şehit yakınları ve gazilerden yalnız bir temsilci içeri alındı, alt komisyon kurulması talebimiz reddedildi, sunduğumuz değişiklik önergeleri ve 15 yeni madde önerimiz ne yazık ki kabul edilmedi. İki yıllık hazırlık iddiasının Meclise düşen payı iki gün, gazilere düşen payı yalnızca birkaç dakika oldu. Dağ fare doğurdu çünkü gaziyi masaya oturtmadan gazi kanunu yazdınız. Güvenpark'taki nöbetin ilk gününde Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'le gittik, bu hak mücadelesini Meclise taşıdık. Teklif Komisyondan geçtikten sonra da Genel Başkanımızla birlikte yeniden gazilerimizin ve şehit yakınlarımızın yanına gittik; ilk gün de yanlarındaydık, Komisyon sonrasında da yanlarındaydık, hakları eksiksiz teslim edilinceye kadar da yanlarında olacağız. Gazilerimizin çok açık bir talebi var: "Para değil insan yerine konulmak istiyoruz." Çünkü talepleri yalnız maaş artışı değil emsal özlük hakkı, kira desteği, istihdam, eğitim desteği, askerî sosyal tesislerden yararlanma; sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerine eşit erişim istiyorlar. Terörle mücadelede yaralandığı hâlde malul sayılmayanlar adı ve hakları kanunda açıkça yazılı bir "onur gazisi" statüsü istiyor, bunların önemli bir bölümü ne yazık ki bu teklifte yok. Biz, Komisyonda, bu eksikleri giderecek önergeler sunduk; er şehit yakınları ile er gazilerin rütbe nedeniyle geride bırakılmamasını, seyyanen artışın emsal aylık alamayanlara da yansıtılmasını, kira ve istihdam desteğinin genişletilmesini, Kıbrıs gazilerimize madalyalarının verilmesini, şehit ve gazi çocuklarının eğitim ve istihdam haklarının güçlendirilmesini istedik; ne yazık ki kabul edilmedi. Haziran 2024'te iki gün süren Kahramanlara Vefa Çalıştayı'nı yaptık. Sahadan gelen taleplerle 18 kanunda değişiklik öngören kapsamlı teklifimizi hazırladık. Yirmi dört ay boyunca 170'i aşkın il ve ilçede 270'i aşkın şehit ve gazi derneğiyle görüştük. 3 Ağustosta teklifimizi yeniden Meclise sunduk. Mesele, teklifin kimin imzasını taşıdığı değil hangi yaraya gerçekten merhem olduğudur, bizim itirazımız tam da budur. Hazır ve kapsamlı bir çözüm varken dar bir metinle mesele çözüldü görüntüsü veriliyor. Anayasa'nın 61'inci maddesi devlete bir görev yükler: Şehit yakınlarını ve gazileri korumak, onlara yaraşır bir hayat seviyesini sağlamak. Bu görev bütçe elverdiği kadar hatırlanacak bir iyi niyet cümlesi değildir. Gazilerimizin ortez ve protez sorunu da bu eksik yaklaşımın en somut örneklerinden biridir. Rapor ve üretim işlemlerinin fiilen Ankara'daki Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinde toplanması ülkenin dört bir yanındaki gazilerimizi tekrar tekrar Ankara'ya getirmek zorunda bırakmaktadır. Bu tespit Komisyon raporuna da girdi fakat çözüm kanun metnine yansımadı. Vücudunda şarapneli taşıyan, uzvunu kaybeden, travma sonrası stres bozukluğuyla mücadele eden bir insanı rapor, ölçüm, bakım ve yenileme için kilometrelerce yola düşürmek yanlıştır. Güvenpark'ta, gözlerini çatışmada kaybeden bir gazimiz 2 protez gözü için 90 bin lira kredi çektiğini anlattı; kızı ise babasının karanlığını bütün ailenin paylaştığını ifade etti. Gözlerini bu vatana veren bir gaziye protez gözünü krediyle aldıran düzenin adı sosyal devlet olamaz. Çözüm bellidir: Belirlenecek bölgesel eğitim ve araştırma hastanelerinde rapor verme yetkili birimler ve nitelikli ortez, protez merkezleri kurulmalı, gazilerimizin rapor işlemleri için ikamet ettikleri yere en yakın üçüncü basamak sağlık kuruluşuna başvurması yeterli sayılmalıdır. Sağlık hakkı ikamet adresine göre eziyete dönüşmemelidir.

Değerli milletvekilleri, bugün gazilerimizin haklarını konuşurken askerî sağlık sistemini ayrıca ele almak zorundayız çünkü gazimize karşı sorumluluğumuz yaralandığı gün başlamıyor, taburcu edildiği gün de sona ermiyor. İlk müdahaleden ameliyata, rehabilitasyondan ortez ve proteze kadar kesintisiz ve uzmanlaşmış bir sağlık zinciri gerekiyor. Askerî hastane meselesi doğrudan doğruya ordunun harekât kabiliyeti ve personelimizin hayatıyla ilgili bir ihtiyaçtır. 2025 yılı sonunda açıklanan rakamlara göre Gülhane'de 744 askerî tabip adayı eğitim görmekte, aynı yıl mezun olan 147 tabip birliklere gönderilmiş bulunmaktadır. Elbette birliklere tabip atanması gereklidir ancak bu tek başına askerî sağlık sistemi kurulduğu anlamına gelmez. Harp cerrahisi, patlama, havacılık, dalış ve su altı hekimliği yalnızca tıp diplomasıyla değil sürekli klinik eğitim, vaka deneyimi, tatbikat ve kurumsal birikimle gelişir. Askerî hastaneler işte bu birikimin üretildiği klinik üslerdir. Hastane altyapısı olmadan askerî tabip yetiştirebilirsiniz fakat sürdürülebilir bir askerî tıp ekolü oluşturamazsınız.

Askerî sağlık sisteminin gazilerimiz açısından taşıdığı önem de göz ardı edilemez. Gazinin tedavisi protezin teslim edilmesiyle tamamlanmış olmaz; cerrahi kontroller, uzuv kaybından sonra kalan bölgenin sağlıklı biçimde iyileştirilmesi, protezin kişiye uygun hâle getirilmesi, yürüme analizi, fizik tedavi ve zaman içinde cihazın yenilenmesi gerekebilir. Gazilerimizin, bu süreçlerde hastane hastane dolaştırılmadığı, uzman hekimlerin ve ilgili sağlık birimlerinin birlikte çalıştığı, sürekli takip sağlayan bir yapıya ihtiyacı vardır. Askerî sağlık sistemi, yaralanan personeli yalnızca hayatta tutan değil onu yaşamının geri kalanında da yalnız bırakmayan bir sistem olmalıdır. Yeni Parti olarak sözümüzü metne de döktük, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel ve Grup Başkan Vekillerimizin imzasını taşıyan askerî sağlık sisteminin yeniden tesisi ile GATA ve askerî hastanelerin yeniden kurulmasını öngören teklifimizi 3 Ağustosta Meclise sunduk, teklif Komisyonda beklemekte. Bir de rütbeli vazife malulleri konusu var, er vazife malullerine tanınan haklar bu gruba da aynen tanınmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ordunun gücü yalnız sahip olduğu araçlarla değil o araçları kullanan personelin adalet duygusuyla da ölçülür. Astsubaylarımız yıllardır aynı talepleri tekrar ediyor; emekliliğe yansıyan adil bir ilave tazminat, ek gösterge mağduriyetinin giderilmesi, görevdeki maaş ile emekli aylığı arasındaki ağır kaybın azaltılması ve meslek eğitimlerinin lisans düzeyine çıkarılması. Astsubaylarımız yeni bir vaat istemiyor, yıllardır verilen sözlerin tarihini soruyor. Artık, her bütçe döneminde "Çalışıyoruz." her seçim öncesinde "Çözeceğiz." denilmesini de kabul etmiyorlar. Tazminatın göstergesi, ek göstergenin seviyesi ve emekliliğe yansıma usulü açıkça kanuna yazılmalı, yürürlük tarihi de belirsiz bir geleceğe bırakılmamalıdır.

Uzman çavuşlarımızın sorunları da ortadadır; sözleşme baskısı ve kadro güvencesizliği, sağlık nedeniyle meslekten ayrılma riski, kıdemlerinin rütbeden sayılmaması, sosyal tesislerden eşit yararlanamama, emeklilikte derece ve ek gösterge kaybı, görev sonrasında kamuya geçiş ve istihdam sorunu. Görevini tamamladığı hâlde kamuya atanamayan uzman çavuşların gerekli şartları taşıyan gazilerimizle birlikte Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde okul güvenliğinde istihdam edilmesini önerdik. Bu, hem okullarımızın güvenliğine hem de yıllarca güvenlik eğitimi almış personelimizin hayatına kalıcı bir çözüm olur. İktidar bu öneriyi de reddetti.

Şimdi seçim bölgem Kayseri'den Ankara'ya uzanan bir hak yürüyüşü var. Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği çatısı altında yürüyen emekli uzman çavuşlarımız "kahramanlara hak yürüyüşü"nü sürdürüyor. Uzman çavuşlarımızdan birisi, 45 yaşında resen emekli edildiğini, bugün 57 yaşında olduğu için iş bulamadığını anlatıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Yetmedi süre.

BAŞKAN - Yetmedi.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Peki, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeni Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahıslar adına Isparta Milletvekili Sayın Mehmet Uğur Gökgöz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekran başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; sözlerime başlamadan önce vatanı, milleti, bayrağı için toprağa düşmüş tüm şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum, Cenab-ı Allah asil ruhlarını şad, mekânlarını cennet, makamlarını ali eylesin. Mukaddes değerlerimiz uğruna kanlarını akıtan, böylece gazilikle müşerref olan kahraman gazilerimize Allah'tan sağlık, hayırlı uzun ömürler niyaz ediyor, ahirete irtihal etmiş olanlara da rahmet diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, bugün burada yalnızca bir kanun teklifini görüşmüyoruz. Aynı zamanda bu millet için canını ortaya koyan evlatlarımız ve onların emanetlerine karşı vefa borcumuzu bir kez daha yerine getiriyoruz. Şehitlik ve gazilik bu milletin en yüce makamlarıdır. Bizler biliyoruz ki zor bir coğrafyanın evlatlarıyız. Bu toprakların ruhuyla yaşamak ve yaşatmak tarihin her evresinde zor olmuştur. Bin yıldır üzerinde yaşadığımız bu topraklar nice kahramanlarımızın fedakârlıklarıyla bizlere vatan olmuştur.

Bizler ay yıldızlı bayrağımızın altında özgürce yaşayabiliyorsak bunu dün olduğu gibi bugün de canlarını bu vatan için feda eden aziz şehitlerimize ve fedakârca mücadele eden kahraman gazilerimize borçluyuz. Çanakkale'den İstiklal Harbi'ne, Kore'den Kıbrıs Barış Harekâtı'na, terörle mücadeleden sınır ötesi operasyonlara, 15 Temmuz gecesinde millî iradeye sahip çıkarken şehadet şerbetini içen kahramanlarımıza ve gazilerimize kadar her biri bu milletin hafızasında silinmez izler bırakmıştır. AK PARTİ iktidarları olarak göreve geldiğimiz ilk günden itibaren şehit ailelerimizi ve gazilerimizi hiçbir zaman yalnız bırakmadık. Onların istihdam haklarını genişlettik, eğitim imkânlarını artırdık, sağlık hizmetlerine erişimlerini güçlendirdik. Sağlık, sosyal güvenlik haklarında önemli iyileştirmeler gerçekleştirdik. Her yeni düzenlemeyi devletimizin vefa anlayışının bir gereği olarak gördük. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın her fırsatta ifade ettiği gibi, şehitlerimizin emanetleri milletimizin emanetidir.

Bu anlayışla hareket ederek sadece bugünü değil geleceği de güvence altına alacak adımlar atmaya devam ediyoruz. Bu bağlamda, şehit aileleri ve gazilerimiz tarafından dile getirilen birçok haklı talep kanun teklifimizde karşılık bulmaktadır. Vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin anne ve babalarına bağlanan aylıkların güçlendirilmesi, gazilerimize sağlanan sosyal desteklerin artırılması, bakıma muhtaç gazilerimizin daha güçlü bir şekilde desteklenmesi ve mevcut mevzuattan kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi bu düzenlemenin temel amaçları arasında yer almaktadır.

Özellikle bazı kahramanlarımızın terörle mücadelede yaralanmalarına rağmen mevcut mevzuat nedeniyle gazilik haklarından tam anlamıyla yararlanamamış olmaları toplum vicdanını rahatsız eden bir konuydu. Bu teklif işte bu eksiklikleri gidermeye yönelik önemli bir adımdır, devletimizin hiçbir fedakârlığı karşılıksız bırakmama iradesinin somut bir göstergesidir çünkü biz sosyal devlet ilkesini sadece anayasal bir hüküm olarak değil vatandaşımıza sahip çıkan güçlü devlet anlayışının temel unsuru olarak görüyoruz.

Hiç şüphesiz, hiçbir maddi imkân, hiçbir düzenleme hiçbir evladın, bir eşin, bir babanın veya bir annenin kaybını telafi edemez ancak devletin görevi millet adına o fedakârlığı yapan insanların geride bıraktıklarına yalnız olmadıklarını hissettirmektir. Bizim yaptığımız da budur. Bu teklif, aynı zamanda devlet ile millet arasındaki güçlü bağın bir ifadesidir çünkü güçlü devlet, kendisi için fedakârlık yapan insanlarını hiçbir zaman unutmaz; güçlü devlet, gazisini yalnız bırakmaz; güçlü devlet, şehidinin emanetine sahip çıkar.

Bu vesileyle, şehitlerimizi tekrar rahmet, minnet ve şükranla anıyor, hayatta olan gazilerimize sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.13

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 124'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

6'ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 6- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "askerlik çağı dışına çıktıkları" ibaresi "55 yaşını doldurdukları" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Vazife malullüğüne esas rahatsızlığın 55 yaşından sonra ağırlaştığının sağlık kurulu raporu ile belgelenmesi hâlinde yeniden muayene talebinde bulunulmasında yaş sınırı aranmaz. Yeniden muayene sonucunun ilgilinin aleyhine olması hâlinde, hâlen almakta olduğu aylık ve haklar aynen devam eder.""

Elif Esen	Selçuk Özdağ	Şerafettin Kılıç
İstanbul	Muğla	Antalya
Necmettin Çalışkan	Medeni Yılmaz	Mehmet Emin Ekmen
Hatay	İstanbul	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Günlerdir hatta artık bir ayı bulan bir eylemle Güvenpark'ta hak mücadelesi veren Er Şehit Aileleri ve Er Gaziler Platformu Başkanı Gazi Erdem Çerçioğlu'na sorun ve ihtiyaçlarını aktarmak üzere Millî Savunma Komisyonunda sadece üç dakika söz verildi. O üç dakikada söylediği bir cümle aslında yaşadıkları sorunları, ruh hâlini, neden onlarca insanın bu yaz sıcağının zor şartlarında eylem yaptığını ve bu teklifin neden eksik kaldığını çok açık biçimde anlatıyor bizlere. "Bizim parasal hiçbir sorunumuz yok, biz insan yerine konulmak istiyoruz." diyor. 6'ncı maddeyi de bu sözün ışığında değerlendirmemiz gerekir. Bu düzenlemeye göre, vazife malulü er ve erbaşların yeniden muayene isteme hakkı askerlik çağının sona erdiği 41 yaşında bitmeyecek, 55 yaşına kadar devam edecek. Bu değişikliği doğru buluyoruz ancak yine eksik, çok yaşanan bir örnekle açıklamak istiyorum sizlere: Bir patlamanın sesi olay yerinde kalmıyor, yıllar sonra insanın kulağında, uykusunda, omurgasında yaşamaya, eziyet

vermeye devam ediyor. Bu insanlar görev sırasında aldıkları yaranın fiziksel ve ruhsal sonuçlarıyla bir ömür boyu yaşıyorlar. İlk muayenede tam olarak görülemeyen işitme kaybı zamanla ilerliyor, omurga ve eklem hasarları ilerleyen yıllarda daha da ağırlaşıyor hatta bazen yaşanan travmanın farklı etkileri yıllar sonra bile ortaya çıkabiliyor. Genç, 20 yaşında, sağlıklı biçimde askere gidiyor, görev sırasında bir patlamada yaralanıyor, ilk raporda o günkü sağlık durumuna göre bir maluliyet derecesi belirleniyor. Aradan yirmi yıl geçmiş, otuz yıl geçmiş, ağrıları artıyor, işitmesi azalıyor, çalışma hayatında kalabilmesi ve günlük hayatını sürdürmesi neredeyse imkânsız hâle geliyor. Böyle bir insana yalnızca 55 yaşını doldurduğu için "Artık seni yeniden muayene edemeyiz." denilebilir mi sayın milletvekilleri? Soruyorum size. Devlet, görev sırasında yaralanmış bir insana böyle bir cevap veremez. Basında bu düzenleme "Yaş sınırı 41'den 55'e çıkarılıyor." diye anlatılıyor. Evet, yeniden muayene hakkı on dört yıl uzatılıyor ve bu birçok insanın var olan hak kaybını önleyecek ancak 54 yaşına gelen ve muayene için başvuran bir kişi 55 yaşını doldurduktan sonra bu başvuru hakkını kaybedecekse, gazi bu haktan yararlanamayacaksa bu nasıl bir hak değerli milletvekilleri? O bir yıl içinde yaranın görevle bağlantısı değişmiyor ya da ortadan kalkmıyor, yalnızca nüfus kâğıdındaki yaşı değişiyor. Burada dikkate alınması gereken şey kişinin yaşı değil sağlık durumundaki ağırlaşmanın askerlik hizmetiyle bağlantısıdır. Ve şimdi sizlere yine soruyorum: Bu güvencede 55'e yükseltilmiş olsa da sonrası ne olacak, yaşamayacak mı gazimiz? Yaşayacak hem de muhtemelen sıkıntıları artarak yaşlanacak.

Bir başka çelişki daha var: Teklif sahipleri bu maddeyle er ve erbaşları kamu görevlileriyle aynı yaş sınırına getirdiklerini söylüyorlar, demek ki er ve erbaşlar için emsal alınabiliyor. O hâlde bu eşitlik neden yalnızca yeniden muayene yaşında kuruluyor? Aylıkta, tedavide, protezde, kira yardımında, istihdamda ve diğer özlük haklarında neden aynı emsal uygulanmıyor? Soruyorum sizlere. İşte, Güvenpark'taki gaziler haftalardır tam olarak bunu anlatmak istiyorlar. Vatanları için canlarını ortaya koyan bu gaziler; üniformayla görev yapan, aynı mayınla ya da aynı kurşunla yaralanan insanlar Ankara'ya geldiklerinde rütbelerine ve statülerine göre ayrılmak istemiyorlar.

YENİ YOL Grubu olarak ek görüşte belirttiğimiz gibi, maddenin uygulanmasına ilişkin önemli belirsizlikler bulunuyor. Bu nedenle 55 yaş sınırı kaldırılmalı, yeniden muayene hakkı hizmete bağlı sağlık durumunda ağırlaşma tespit edildiği sürece kullanılabilmeli, mevcut aylığın yeniden muayene nedeniyle azaltılamayacağı güvence altına alınmalı, sağlık kuruluşu kararına karşı ikinci değerlendirme ve itiraz yolu açıkça düzenlenmelidir. Devletin kendi gazisine karşı sorumluluğunu ömür boyu taşıması gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, Yeni Parti, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Ayyüce Türkeş Taş	Uğur Poyraz
Samsun	Adana	Antalya
Hüsmen Kırkpınar	Şenol Sunat	Selcan Taşcı
İzmir	Manisa	Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Değerli milletvekilleri, sözlerime, bu teklifle hiçbiri karşılanmayan haklarını talep etmek üzere Güvenpark'ta tuttuğu hak nöbeti sırasında rahatsızlanan ve sonrasında da şehadete yürüyen kahraman gazimiz Erdal Özdemir'i rahmetle anarak başlıyorum. O gazimiz ki 1993'te Bingöl'de 33 askerimizin şehit edildiği o ateş çemberinden çıkmış, o alçak saldırıda aldığı yaralarla nöbet tutuyordu Güvenpark'ta. Hem teklifte o kahraman gazimizin canı pahasına arkasında durduğu haklarını karşılayamamanın utancı hem de gazi olduğu vatan müdafaasının bütün kazanımlarının yerine onu gazi, silah arkadaşlarını şehit eden terör örgütüne imtiyaz ikame etmenin utancı, bütün şuuraltınızı itiraf edercesine yarın, Sevr'in yıl dönümünde görüşmeye çalıştığınız o ihanet yasasının bütün imzacılarının üzerine olsun.

Er ve erbaşların yeniden muayene hakkına ilişkin yaş sınırını düzenliyor bu madde. Görev nedeniyle ortaya çıkabilecek herhangi bir hastalığın, rahatsızlığın 55 yaşından sonra belirgin hâle gelmeyeceğine dair bir hüküm bulunmadığına göre, tıbbi illiyet bağı kurulabildiği sürece yeniden muayene yaş sınırına tabi olamaz. İYİ Parti olarak biz, bu maddenin hem hak kaybını yaşa bağlamayacak, benzer durumdaki diğer personel için de ortak ve eşit başvuru sistemi kuracak ve geçmişte şehitlik veya gazilik talebi reddedilen kişilere daha lehe hükümler çerçevesinde yeniden başvuru hakkı tanıyacak şekilde genişletilmesini teklif ediyoruz. Maddeyle ilgili teknik itirazımızı söylüyorum ama inanın, gazilerimiz artık işin hiç buralarında değiller. Onlar ne diyorlar biliyor musunuz? Genel Başkanımız Müsavat Dervişoğlu'nun Güvenpark'ı her ziyaretinde -Allah hepsinden razı olsun- divan üyelerimizin, milletvekillerimizin, gençlik kollarımızın, Ankara teşkilatlarımızın Güvenpark'taki nöbete eşlik ettikleri her gün ve gece; ayrıca tek bize de değil, itile kakıla, hakaretamiz ifadelere uğrayarak girdikleri Gazi Meclisin çatısı altında, Komisyonda bu teklifi hazırlayanların yüzlerine de ne dediler ve hâlâ ne diyorlar biliyor musunuz? "İki buçuk senenin sonunda gelen bu teklif er şehit aileleri ve er gazilerin hiçbir sorununu, hiçbir sorunumuzu çözmüyor. Biz sizin lütuf gibi sunduğunuz cep harçlığına, üç kuruşa tenezzül edecek insanlar değiliz. Biz sıvasız evlerimizden çıkıp da ölüme yürüyenleriz. Biz sizden para pul istemiyoruz, biz insan yerine konulmak istiyoruz." diyorlar. Bir gaziye gazi olduğunu, devleti nezdinde insan yerine konulmadığını hissettirmenin ayıbı da umarım, dilerim, dert olur yüreğinize; tabii eğer varsa. Çok memnun olduklarını iddia ettiğiniz bu teklif için diyor ki gazilerimiz: "Koca koca adamlar utanmadan üç kuruş parayı tartışıyorsunuz, asla kabul etmiyoruz bunu. Aynı üniforma içinde, aynı şartlarda yaralandığımız arkadaşlarımızdan hiçbir farkımız yok. Dikey geçişli özlük hakkımızı istiyoruz. Biz uzuvlarımızı, organlarımızı, hayatımızı bu aşağılanma için vermedik; protezlerimizi alın, madalyalarımızı alın, bize uzuvlarımızı verin; kollarımızı, bacaklarımızı, gözlerimizi verin. Bizi ya öldüreceksiniz ya hakkımızı vereceksiniz, bunun başka yolu yok." (İYİ parti sıralarından alkışlar) Hakikaten dalga mı geçiyorsunuz? Aynı üniformanın içinde, aynı şartlarda hatta aynı gün, aynı yerde, aynı saatte, aynı terörist kurşunuyla aynı şekilde yaralanan gazileri, can veren şehitleri nasıl ayırırsınız, nasıl ayırabilirsiniz? Söyleyin şimdi, kararınız nedir, niyetiniz nedir; öldürecek misiniz, haklarını mı vereceksiniz?

Son söz olarak, bugün pazar, Türk milletinin kahramanlarının hayat şartlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde ziyaret yasağı olan bir günde âdeta onlardan kaçırarak görüşülüyor olmasını da kınıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7’nci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Ayyüce Türkeş Taş	Hüsmen Kırkpınar
Samsun	Adana	İzmir
Şenol Sunal	Uğur Poyraz	Yüksel Arslan
Manisa	Antalya	Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle, 15 Temmuz darbe teşebbüsü devamı niteliğindeki eylemler sırasında yaralanan ancak malul sayılmayan veya derece tespiti yapılmayan kamu görevlileri ve sivillere aylık bağlanması amaçlanmaktadır. Geçmişte malul sayılmayan, sayılmadığı için haklarından yararlanamayan vatandaşlarımıza aylık bağlanması ve bazı aylıklarda iyileştirme yapılmasını ilke olarak olumlu buluyoruz ancak bu düzenleme yıllardır süren hak farklılıkları ve adaletsizliği ortadan kaldırmaya yetmiyor. Yetmediği gibi sadece belli bir mağduriyeti gidermeye yönelik bu düzenleme neden şimdi böylesine dar bir takvimde gündeme getiriliyor? PKK ve KCK mensupları açısından af niteliğinde sonuçlar doğuracak çerçeve yasa öncesi getirilen bu düzenleme “Af yasası olmasa gaziler kimsenin aklına gelmeyecek.” gibi bir durum ortaya çıkardı; bir suspus payı gibi vicdanı rahatlatma çabası görüntüsü vermektedir. Madem şehitlerimizin emanetine, gazilerimizin hakkına sahip çıkmak için bir düzenleme yapıyoruz; neden bütün gazilerimizi ve şehit yakınlarımızı aynı adalet terazisinde tartmıyoruz? Şehadet haberi bir eve düştüğünde annenin, babanın veya eşinin gözyaşı diğerlerinden daha mı az akıyor? Şehidin şehitten, gazinin gaziden üstün tutulduğu bir sosyal hak düzeni kabul edilemez. Bir tarafta aylık bağlıyorsunuz, diğer tarafta yıllardır hakkını arayan vazife malullerini ve gazi sayılmayan 23 bin vatan evladını görmezden geliyorsunuz. Bir taraftan yeni haklar tanımlanıyor, tanınıyor; diğer taraftan, seslerini duyurabilmek için 500 metre ötede Güvenpark’ta eylem yapan açlık grevindeki gazilerimizin ve şehit yakınlarımızın feryadını duymuyorsunuz. Onlar bu vatan ödedikleri bedelin karşılığında hak ettikleri adaleti istiyorlar. Bir de 500 şarapnel parçasıyla yaşayan ve kalıcı sağlık sorunlarıyla hayatına devam etmek zorunda kalan 23 bin vatan evladı sizden sadece gazilik onuru bekliyor, başka bir şey beklemiyor.

Teklifin en temel sorunu statü ve aylık farklılıklarının ortadan kaldırılmasıdır. Aynı olayda hayatını kaybeden veya yaralanan kişilere rütbe, ünvan, eğitim düzeyi, derece, kademe ve kurum temelinden farklı aylıklar bağlanmaya devam edilmektedir. Bunun bir örneğini de vazife malullerinde görüyoruz.

2013 yılında yayımlanan genelgeyle 5434 sayılı Kanun'a tabi er vazife malullerine önemli sosyal ve mali haklar tanınmıştı ancak aynı görevi yapan ve aynı riski alan 5434 sayılı Kanun'un 45'inci maddesiyle 5510 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi kapsamında vazife malulü sayılan rütbeli personelimiz bu hakların dışında bırakılmıştır. Aynı görevde omuz omuza mücadele eden iki vatan evladını görev bittikten sonra hangi vicdanla birbirinden ayırıyoruz? Bu nedenle, er vazife malullerine tanınan sosyal ve mali haklar rütbeli vazife malullerine de tanınmalıdır. 4/A, 4/B, 4/C kapsamında yeniden çalışan vazife malullerinin aylıkları kesilmemelidir, cezalandırılmamalıdır; vazife malullerimizin aylıklarında en az yüzde 25 iyileştirme yapılmalıdır, 5000 prim günüyle de emekli hakları sağlanmalıdır. Tek, açık ve adil bir statü sistemi kurun, aylıklarını en yüksek emsal üzerinden eşitleyin. Görev, rütbe, eğitim, derece, kurum, olay tarihi ve yaralanma biçimi üzerinden oluşturulan ayrımları kaldırın. Görev nedeniyle meydana gelen fiziksel ve psikolojik zararları hak sahibi lehine değerlendirin. Eğitimden sağlığa, istihdamdan ulaşıma, barınmadan bakıma kadar bütün sosyal hakları kalıcı şekilde güvence altına alın. Bütün şehit yakınlarımızı, gazilerimizi ve vazife malullerimizi kapsayan kapsamlı bir düzenlemeyi bu Meclisin önüne getirin. Artık şu utanca da son verelim: Bu ülke için canını ortaya koymuş bir gazi, hakkını alabilmek için açlık grevine girmek zorunda kalmasın. Emperyalist güçler tarafından yazılan kirli senaryolara figüranlık yapılırken bayrak, ezan, vatan, millet nöbeti tutan, tarih boyunca bu vatan uğruna can veren, mücadele eden saf masum Anadolu çocukları her zaman olduğu gibi bugün de öz yurdunda garip bırakılıyor. Bize düşen, onların arasında ayrım yapmak değil emanetlerine sahip çıkmak, haklarını teslim etmek ve başlarını öne eğdirmemektir. Tarihte olduğu gibi, hep Anadolu'nun saf evlatları ölür, yönetmeye geldiğinde itilip kakılır, yok sayılır. Yine, bugün de öz yurdunda Türk garip, Türk kimsesiz.

Bu düşüncelerle, vatan uğruna canını feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, canını ortaya koyan tüm gazilerimizi saygıyla, minnetle selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendinde yer alan "yayımı tarihinde" ibaresinin "yayımlandığı tarihte" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Hüsmen Kırkpınar	Uğur Poyraz
Samsun	İzmir	Antalya
Ayyüce Türkeş Taş	Şenol Sunat	Ömer Karakaş
Adana	Manisa	Aydın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Sayın Ömer Karakaş konuşacak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Değerli milletvekilleri, bugün bu kürsüye, devletin, gazisine gösterdiği vefayı sorgulamak için çıktım. Güvenpark'ta hak arayan gazilerimizden biri hayatını kaybetti, bazılarıysa rahatsızlanarak hastaneye kaldırıldı. Dün bu devlet için canlarını ortaya koyanlar bugün aynı devletin kapısında haklarını aramak zorunda bırakılıyorlar. Bir devlet için bundan daha ağır bir tablo olabilir mi? Anayasa'nın 61'inci maddesinde bahsedilen kendilerine yaraşır hayat seviyesi bu mudur?

Değerli milletvekilleri, gazilerimiz makam istemiyorlar, imtiyaz istemiyorlar, sadece ve sadece haklarını istiyorlar. Onlar üç kuruş fazla maaş istemiyorlar, bu devlet uğruna ödedikleri bedelin karşılığında eşit muamele istiyorlar. Aynı operasyonlarda, aynı çatışmada aynı kurşuna göğüs siper eden insanlar arasında rütbeye göre ayrım yapılmasını istemiyorlar, istihdam haklarının genişletilmesini hiç istemiyorlar; kira ve barınma konusunda destek istiyorlar.

Değerli milletvekilleri, siz haklarında kanun yaptığımız gazilerimizi Komisyon salonuna dahi almadınız, İYİ Parti milletvekili arkadaşlarımızın ısrarı sonucunda sadece ve sadece bir temsilcilerini içeri aldınız; bu nasıl bir anlayıştır? Adında "gazi" olan bu Meclise yakışıyor mu? Kendi ünvanını taşıyan gazilere kapısını kapatmak bu Meclise yakışıyor mu? Bu, milletimizin vicdanında silinmeyecek bir utanç olarak kalacaktır. Daha acısı ne biliyor musunuz? Bu Mecliste terör örgütünü meşrulaştıran söylemler duyulurken, devletimize meydan okuyan teröristlere bu çatı altında af konuşulurken gazilerimiz söz konusu olunca kapılar kapatılıyor, salonlara alınmıyor.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'nın 61'inci maddesi çok açık, diyor ki: "Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malul ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar." Sayın Hulusi Akar "Devletin imkânları ölçüsünde verilebilecek ne varsa bunları vermeye çalıştık." diyor. Anayasa "imkân varsa" demiyor, bir emir veriyor "korur ve sağlar "diyor çünkü bu bir tercih değil anayasal bir emirdir.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Değerli milletvekili arkadaşlarım...

(Uğultular)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, gerçekten insicamım bozuluyor, ciddi bir uğultu var.

BAŞKAN - Evet, dinleyelim sayın milletvekilleri.

Buyurun, devam edin.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sohbet edeceklerse ben susayım, sohbet bitsin sonra devam edeyim olur mu? Peki...

Değerli milletvekilleri, yaptığınız düzenleme gazilerimizin yıllardır beklediği adaletin yerini tutmuyor. Üstelik öyle bir madde getiriyorsunuz ki kanun yürürlüğe girmeden bir gün önce yaralanan hak sahibi olacak, bir gün sonra aynı şekilde yaralanan aynı haktan yararlanamayacak. Aynı operasyon, aynı fedakârlık ama farklı hak. Bu, adalet değildir; bu, vicdan değildir.

Ve son olarak, gazilerimiz ve şehit ailelerimizle ilgili bu düzenlemeyi tam da teröristlere af çıkardığınız çerçeve yasanın görüşülmesinden bir gün önce Meclise getirmeniz, bu tamamen manidardır. Şehit yakınlarımız ve gazilerimiz hiçbir siyasi hesabın vicdanını rahatlatacak bir araç yapılamaz, yapılmamalıdır. Onlar bu milletin yaşayan kahramanlarıdır. Teröristin sıktığı kurşun rütbeye bakmadı, o hâlde devlet de hak verirken rütbeye bakmamalıdır. Büyük devlet gazisini Güvenpark'ta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Uzatma vermiyoruz biliyorsunuz.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Ama siz müdahale etmediniz.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, büyük devlet gazisini Güvenpark'ta açlık grevine mahkûm eden değil kahramanlığına yaraşır bir hayat seviyesini sağlayan devlettir.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür" ibaresinin "hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta	Hüsmen Kırkpınar	Ayyüce Türkeş Taş
Samsun	İzmir	Adana
Şenol Sunat	Uğur Poyraz	Yavuz Aydın
Manisa	Antalya	Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Değerli milletvekilleri, şehitlerimizin emanetleri ve gazilerimizin haklarıyla ilgili bir kanun teklifini görüşüyoruz. Teklifte bazı doğru adımlar da vardır; aylıklar artırılıyor, yıllarca gazi sayılmadan bekletilen bazı kahramanlarımız için haklar getiriliyor fakat asıl mesele şudur: Bu düzenleme neden şimdi yapılmaktadır? Şehit ailelerimiz yıllardır kapınızı çalarken neredeydiniz? Gazilerimiz Güvenpark'ta günlerce nöbet tutarken neden duymadınız? Daha vahimi, haklarında kanun yaptığınız gazilerimizi Komisyon salonuna dahi almak istemediniz; arkadaşlarımızın ısrarıyla yalnızca bir temsilci içeri girebildi. Biz "Şehit annesiyle babasına aylığı bölüştürmeyin, ayrı ayrı hak tanıyın. Bakıma muhtaç gazilerimizin desteğini üç asgari ücrete çıkarın. Aynı fedakârlığı yapanlar arasında rütbeye, diplomaya, statüye göre ayırım yapmayın. Fiziksel yaranın yanında psikolojik travmayı da görün ve şehit yakınlarının istihdam hakkını genişletin." dedik fakat reddettiniz ama aynı günlerde başka bir meselede, maşallah, hiçbir yorgunluğunuz yoktu! PKK/KCK mensubu teröristleri affedecek düzenlemeyi sabahlara kadar büyük bir şevk ve heyecanla çalışarak Komisyondan geçirdiniz! Gazi hakkına gelince bütçe hesabı yapıyor, teröriste kolaylığa gelince süreç hesabı yapıyorsunuz. Şehit ailesinin talebini yıllarca bekletiyor, terör örgütünün beklentisine sıra gelince Meclisi gece gündüz çalıştırıyorsunuz. Bir tarafta gazinin bedenindeki şarapneli hesaplayıp gösterge belirleyeceksiniz, diğer tarafta terör hükümlüsünün çekmediği cezayı çekilmiş sayacaksınız. Bunun adı adalet değildir, bunun adı vefa hiç değildir.

Bugün Sayın Mehmet Ali Çelebi de çıkıp bize vefadan bahsetti. Sayın Çelebi, siyasi safınızı kaç kez değiştirdiğiniz sizin tercihiniz ama dün karşı çıktığınız anlayışın bugün sözcülüğünü yaparken bize vefa dersi veremezsiniz. Gaziyle fotoğraf çektirmek vefa değildir, kulise almak hak teslim etmek değildir. Asıl vefa gaziyi hakkı için yıllarca kapı kapı dolaştırmamaktır.

Bir de şehidimiz Eren Bülbül'ün annesinin sözünü yarım okuyarak bu sürece destek çıkarmaya çalıştınız. Evet, Eren'in annesi Ayşe anne "Başka anneler ağlamasın!" dedi ama aynı anne bakın ne dedi?

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Dinletemezsin! Yasak, yasak!

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Duyun, duyun diye açıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Yasak! Yasak!

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Duydunuz mu Sayın Çelebi? "Bunların silah bırakacağına inanmıyorum." dedi, "'Bırakacağız.' deyip bırakmayacaklar." dedi "Bunların kalleşliğine akıl ermez." dedi.

Eren'in ağabeyiyle de görüştük, onun sözü de çok açık, sizlere söylüyor Sayın Çelebi "Eren'i bu işe alet etmesinler." diyor. Şehit annesinin sözünün yarısını alıp diğer yarısını saklamak, şehidin hatırasını siyasi sürece dayanak yapmak Anadolu irfanı değildir.

Şimdi, Cumhur İttifakı sıralarına söylüyorum: Gazinin hakkı yıllarca bekliyor, teröriste kolaylık için Meclisi sabahlara kadar çalıştırıyorsunuz. Gazinin yarasını cetvelle ölçüyor, teröristin cezasını silmeye kapı açıyorsunuz. Şehit ailesine şart, kriter, kapsam koyuyor; teröriste "toplumsal bütünleşme" diyorsunuz. Bunun adı "vefa" değil hukuka, adalete ve vicdana vedadır çünkü devlet, gazisine minnet borçludur. Türkiye Cumhuriyeti adaleti, suç ve suçluyla mücadeleyi asla bırakamaz diyor, aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, kahraman gazilerimize şükranlarımı sunuyor, aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Sayın Başkanım, sataşmadan dolayı söz istiyorum. Sataşma var, açık sataşma var. Sayın Başkanım, sataşma var.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Ben sataşmadım, bir tespit yaptım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, yerinden bir dakika verelim.

BAŞKAN - Yerinden verelim, yerinden olabilir.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Benim nerede durduğum, ne zaman durduğum, hangi pozisyonu takip ettiğim dün de bugün de yarın da aynı kalacaktır ama siz 6'lı masanın mutabakat metinlerinin vekilleri olarak, o mutabakat metninin savunucusu olarak buraya geldiniz. O mutabakat metinlerinde "Türk milleti" çıkarıldı, ses etmediniz; "Atatürk" çıkarıldı, ses etmediniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Hayır, hayır, öyle bir şey yok! Yok öyle bir şey! Ben sana metinleri anlatırım, ben yazdım o metinleri! Ben yazdım; ben, ben, ben!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hangi 6'lı masada "Atatürk" çıkartıldı be? Hangi 6'lı masada be!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Bugün bize soruyorsunuz ya, hangi terör örgütü sizi vesayet altına bıraktı da bunların çıkarılmasına müsaade ettiniz?

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Boş konuşma!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Huyun hiç değişmemiş be!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Boş konuşma, çıkarcı!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hayatın üç kâğıtçılık be!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Bizim mutabakat metinlerimizde "Türk milleti" de var, "Atatürk" de vardı. Bizim durduğumuz yer her zaman aynıydı, anlaşıldı mı?

Teşekkürler.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ne yalancı adamsın be! Allah Allah!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - En iyi Amasya tanıyor seni, köyün tanıyor!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Hiç huyun değişmemiş!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anandan, babandan utan!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ailenin yüzüne bakamıyorsun!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Gel de Amasya'da konuş onları, gel!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Konuşurum...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Konuşma! Gel de Amasya'da konuş!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özdağ...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sana verilen emekleri gel de Amasya'da konuş! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım... Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Özdağ konuşuyor, lütfen dinleyelim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Değerli milletvekilleri...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - İnşaat şirketini bekliyor...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Hiç değişmemişsin, hep aynısın be!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Bana mı diyorsun? İl Başkanıydım o zaman, İl Başkanı.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yalan söylüyorsun, yalan!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Ne emek verdim sana! Terbiyesiz!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Herkes cezaevine gitti akın akın, utanmadın yani!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen sakin olalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Arkadaşlar...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Önemli bir kanunu görüştük, hep beraber önemli bir kanunu görüştük, bununla ilgili olarak son oylama noktasına geldik, hemen hemen hepimiz mutabıkız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sen o elini niye hep kaldırıyorsun orada?

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Parmağını sallama!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bak, o elini kaldırdığında...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - İndir o parmağını! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) İndir! Git sen, git babanın köyüne, kendi köyüne hesap ver! Kendi köyüne hesap ver!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.55

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 124'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - 289 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Maddeyi oylamadan önce Sayın Grup Başkan Vekillerine yerlerinden birer dakika ya da ikişer dakika söz vereceğim.

Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün er gazi, şehit ve şehit aileleriyle ilgili önemli bir kanun teklifini görüştük burada; katma değer sağlayan herkese teşekkür ediyoruz. Eksikleri var, daha güzel bir kanun yapılabilir mi? Yapılabilir, zaman içerisinde mutlaka ki onlar da telafi edilecek veya onlar da eklenecektir. O nedenle, emeği geçenlere teşekkür ediyoruz ama bir açıklamayı da yapmadan geçemeyeceğim.

Değerli milletvekili arkadaşımız biraz önce 6'lı masaya bir atıfta bulundu. 6'lı masa bir bloktu ve bu blok yarıştı, öbür tarafta da başka bir blok vardı, onlar galip geldiler ama söylediği gibi... Bu 6'lı masanın 2.389 sayfalık bir programı vardı, bu programda kesinlikle "Atatürk" kelimesi kaldırılmamıştır, "Türk" kelimesi veya "Türk milleti" kelimesi kaldırılmamıştır, böyle bir şey de düşünülmemiştir, böyle bir şey de yapılmamıştır; bunu özellikle belirtmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Eleştirilerimiz olsun, burada birbirimizi eleştirelim. Sözlerimiz zaman zaman yükselebilir, sesimiz de yükselebilir ama bu seslerin ve sözlerin yükselmesinde iftira olmasın, yalan olmasın ve yanlış olmasın. İftira olursa düzeltelim, mahkemelere gidelim, yanlış olursa onları düzeltelim Grup Başkan Vekillerimizle veya milletvekilleriyle beraber. Hepimiz aziz Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarıyız ve milletvekilleriyiz, buraya bir mehabet getirmek mecburiyetindeyiz, zaman zaman bu mehabetin sarsıldığını görüyoruz. Siyasetçilerin, zaman zaman, çok değerli olmadığı noktasında millet tarafında çok ciddi şekilde bir kanaat var; o kanaati de izale etmek mecburiyetindeyiz. Lütfen, o nedenle konuşmalarımıza dikkat etmek mecburiyetindeyiz.

Yarın da önemli bir kanun görüşülecek burada. "Terörsüz Türkiye" denilerek yola çıkılmıştı, bununla ilgili olarak bir çerçeve yasa gelmiş olacak. O nedenle bugün iki tane uluslararası sözleşme geri çekildi, geri çekenlere de teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bunlardan biri Libya'yla ilgili, kollukla ilgili. 3 hükûmet var orada, 2 hükûmetin bir tanesiyle bir kolluk anlaşmasıydı, süresi dolmamıştı; onu tekrar değerlendirebiliriz. Bir diğeri de Kırgızistan'la ilgili, yapmış olduğumuz hibelerle ilgiliydi veya yardımlarla ilgiliydi, onların silinmesiyle ilgili veya onlarla ilgili değerlendirmeydi, geri çekildi yoksa iki üç saat daha burada kalacaktık. Yarın saat 11.00'de Parlamento toplanacak; daha dinç bir şekilde, daha zinde bir şekilde buraya gelmek adına geri çekildiği için de Adalet ve Kalkınma Partisinin Grup Başkan Vekillerine, Grup Başkanına teşekkür ediyoruz ve diğer partilerin Grup Başkan Vekilleri de bu noktada gayret sarf ettiler.

Hepinize hayırlı geceler diliyorum.

Kanun şehitlerimize, er gazilerimize, er şehit ailelerine hayırlı olsun diyorum. Daha güzel bir yasayı yapmak da hepimize nasip olsun.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Özdağ.

Sayın Poyraz, buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bunu gündüz diğer Sayın Grup Başkan Vekillerine izah etmiştim sizin huzurunuzda da. Değerli milletvekilleri, büyük Türk milletine buradan sizler vesilesiyle seslenmek istiyorum: Yarın getirilmesi planlanan ve duyurusu yapılan bu çerçeve yasa için Parlamento saat 11.00'de toplanıyor ancak yarın aynı zamanda, Lozan'la yırtıp attığımız Sevr Antlaşması'nın yıl dönümü; 10 Ağustos. Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi Sayın Grup Başkan Vekilinden diğer Grup Başkan Vekillerinin huzurunda şöyle bir ricada bulundum: Sevr Antlaşması'nın yıl dönümünde Parlamento, kamuoyunda tartışmalı böyle bir kanunu görüşmesin, görüşecekse salı günü görüşsün dedim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bu konuda akşam saatine kadar bir geri dönüş yapmalarını rica ettim. Şikâyet etmiyorum, sizlerle paylaşıyorum. Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekilleriyle, iktidar partisi milletvekilleriyle paylaşıyorum. Gazi Meclisimiz, cumhuriyeti ilan ettiğimiz Gazi Meclisimiz, İstiklal Harbi'ni vermiş, karargâh olarak yönetmiş Gazi Meclisimiz, Sevr'in yıl dönümünde kamuoyunda da tartışmalı böyle bir yasayı Parlamentoda görüşmesin, bir gün sonra görüşsün dedim. Bu söylediğimin ne anlama geldiğini vicdanınızda da tarihimize olan saygınızda da biliyorum ama sizlerle paylaşmak istedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Son olarak, biraz önce grubunuzdan söz alan ve 2023 seçimlerindeki 6'lı masa sürecini hedef alarak beyanda bulunan milletvekiliyle ilgili bir kelamda bulunmak istiyorum.

Hatırlarsanız o dönemde, sahada, sizlere verilen malumat üzerinden ya da kamuya açık kaynaklardan aldığınız malumatlar üzerinden 6'lı masadaki partileri DEM PARTİ'yle iş birliği içerisinde ilan etmiş ve haddizatında PKK terör örgütüyle veya KCK terör örgütüyle ya da ismini saydığınız, sayamadığınız terör örgütleriyle irtibatlı ve iltisaklı ilan etmiştiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

(AK PARTİ sıralarından “Başkanım, yeter” sesleri)

BAŞKAN - Dinleyin lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Şimdi, terörsüz Türkiye, AK PARTİ ile DEM PARTİ’nin bir arada yürüttüğü bir süreç ve yarın bu teklifi getirecekken hatibinizin aklını, yorumunu ve bu konuya ilişkin Parlamentoda söz alıp muhakemesini her şeyden önce hem kamuoyunun hem sizin vicdanınıza emanet ediyorum.

Bakın, hakaretim yok, ithamım da yok ama hakikatin elbet ortaya çıkmak gibi bir huyu var; bu da çıktı. Hatibiniz biraz önce 6’lı masayı itham etti ve 6’lı masanın ilişkili olduğunu itham ettiği DEM PARTİ’yle beraber teröristlere, terör örgütlerine af yasası getiriyorsunuz yarın. Bu da sizin vicdanınızda, hafızanızda yer etsin.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdan Kılıç, buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Salı gününden bugüne gerçekten yorucu bir Genel Kurul çalışması geçirdik, herkesin emeğine sağlık; bayağı da hem yorulduk hem gerildik.

Bu 6’lı masa polemiğine ben bu gece şehitlerimizin ve gazilerin anısına girmeyeceğim ama başka bir zaman konuşuruz herhâlde.

Bu teklif, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin haklarına ilişkin önemli düzenlemeler içeriyor. Komisyonda da söyledik, kürsüde arkadaşlarımız da söyledi, ben de buradan belirttim; hâlen giderilmesi gereken eksiklikler var ancak söz konusu şehit ailelerimiz, gazilerimiz ve onların bize emaneti olan aileler olduğunda atılan her adımı olumlu ve kıymetli buluyoruz. Eksikliklerin giderilmesi ve haklar arasındaki farkların ortadan kaldırılması için Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadelemizi bundan sonra da sürdüreceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu teklife “evet” oyu vereceğimizi beyan ediyorum. Herkese iyi geceler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Kılıç...

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şehitlerimizi bir kez daha bu vesileyle minnetle ve rahmetle anıyoruz. Şehit ve gazilerimize, şehit ve gazi yakınlarımıza hazırlanmış olan bu yeni yasanın hayırlı olmasını temenni ediyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman gazi ve şehitlerimizin, gazi ve şehit yakınlarımızın yanında olduk, bundan sonrasında da olmaya devam edeceğiz. Onlar her şeyin en iyisini hak ediyorlar.

Ben bu yasanın hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür etmek istiyorum. Hayırlı, uğurlu olsun diyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Kılıç Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, gerçekten, bu coğrafya acılı bir coğrafya ve en önemlisi de aslında acıları geride bırakmak için de yeni bir başlangıcın arifesindeyiz. Niye bunları konuşuyoruz diye üzerine uzun uzun konuşmamız gerekiyor. Yaşamını yitirenleri konuşmak da acı; uzvunu kaybedenleri, yaralıları konuşmak da gazileri, şehitleri konuşmak da bu ülkede toprağa düşen gencecik insanları konuşmak da gerçekten zor. İşte bu zorlukları aşmak için bugün yeni bir başlangıç yapmaya ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Artık ölümleri değil yaşamı konuşacağımız, öldürmeyi değil yaşatmayı konuşacağımız bir döneme kapı aralamak istiyoruz. Acıları yarıştırdığımız değil acıları ortaklaştırdığımız, aynı acıda ağlayıp aynı sevinçte güldüğümüz bir ortak gelecek kurmak istiyoruz ve bunun için de bugün gerçekle yüzleşip, hakikatle yüzleşip, acıları sağaltıp mağdur olmuş her kesimin mağduriyetini giderecek bir yaklaşımı da hep beraber benimsememiz gerektiğini düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - O anlamıyla, burada kimin canı yanmışsa gerçek anlamda bugüne kadar yitirdiğimiz her bir insanın bizim insanımız olduğunu, hepsinin acısını yüreğimizde taşıdığımızı ve artık bu acıları kanırtmak yerine bu acıları geride bırakacağımız bir geleceği inşa etmemiz gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Günaydın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, er gaziler, şehit ve şehit ailelerine ilişkin, onların haklarına, yararlarına ilişkin 9 maddelik bir kanun teklifinin görüşmelerini tamamladık.

Yeni Parti olarak bu dönemde verdiğimiz ilk kanun teklifi gazilerimize, şehitlerimize ve şehit yakınlarımıza ilişkin 19 maddelik bir kanun teklifidir. Bu kanun teklifini ilgili derneklerle, ilgili arkadaşlarla uzun toplantılar sonrasında oluşturduk; onların taleplerini dile getirdik. Biz bugün bu 19 maddelik kanun teklifimizden ancak bir kısmının karşılanabildiği bir kanun teklifinin Meclisten geçtiğine tanık olduk. Bu yalnızca bizim eleştirimiz değildir; aynı zamanda, Güvenpark'ta aralıksız eylemlerini sürdüren gazilerimizin ve şehit ailelerimizin de bize ve oraya gitmeye cesaret eden herkese söylediği bir eksikliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla bir kere, geçen kanunun, geçmekte olan kanunun bu eksikliklerle malul olduğunun altını çizelim. Buna karşın yine de bir gelişme, bir ilerleme sağlandığını da kaydedelim. Bu çerçevede, Yeni Parti Grubu olarak kanun teklifine "evet" oyu vereceğimizi ifade ediyorum.

Şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, gazilerimize uzun ömür diliyorum. Yakın bir gelecekte ve orta vadede Türkiye'nin şehit vermediği, gazilerimizin uzuvlarını kaybetmediği yeni bir barış dönemine, yeni bir demokrasi dönemine adım atabilme umudumuzu da burada paylaşıyorum.

Genel Kurulu ve sayın milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Çömez, buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Er şehit aileleri ve gazilerimiz günlerdir Güvenpark'ta eylem yapıyorlar; son derece vakur, son derece iyi niyetli, sabırlı bir eylem. Onların sesini bütün Türkiye duydu ve nihayet iktidar da duydu ve bu talepler bir yasa teklifi olarak Parlamentoya geldi. Hem şehit aileleri için hem de gazilerimiz için ne yapılsa yeterli görmeyiz, hep daha fazlasını isteriz çünkü onlar hak ediyorlar.

Bugün Parlamentonun değerlendirdiği, konuştuğu, ele aldığı ve farklı görüşlerin tartışıldığı bu toplantının, bu Genel Kurul toplantısının ardından bir mesafe alınmıştır. Yeterli midir? Elbette değildir ama bu alınan mesafeyi de olumlu buluyoruz, doğru buluyoruz, yerinde buluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim efendim.

Bundan sonra daha fazla hak ve daha fazla destek verilebilmesi adına, er şehitlerimizin ve gazilerimizin ailelerinin, kendilerinin haklarını, hukuklarını korumak adına bizim bu mücadeleyi vereceğimizi teyiden bir kere daha ifade ediyorum ve bugün bu yasaya onay vereceğimizi, destek vereceğimizi açıkça ifade ediyorum.

İYİ PARTİ adına teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Grup Başkan Vekillerine söz verme sebebiniz biraz evvelki oturumda yaşanılan bir tartışmaydı. Burada İzmir Milletvekilimiz Sayın Mehmet Ali Çelebi "Bizim duruşumuz nettir, onda herhangi bir değişiklik yoktur. Bizi eleştirenler kendilerine baksınlar." dedi. Böyle bir değerlendirmede bulundu, onu ifade etmek isterim.

Tabii, Meclis gündemine hâkim, bugün şehit ve gazilerimizle ilgili kanunu görüştük. Biliyorsunuz, aslında Çocuk Koruma Kanunu'yla ilgili görüşmeler sarkmasaydı bugün terörsüz Türkiye'yle ilgili kanun teklifini görüşüyor olacaktık. Bu nedenle yarına bu ertelenmiş oldu. Yarın on birde, inşallah, millî birliğimizi, beraberliğimizi, kardeşliğimizi pekiştirecek; siyonizmin ve emperyalizmin bütün tuzaklarını, plan ve projelerini çöp sepetine atacak olan kanun teklifini görüşeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu ifade etmek isterim: 10 Ağustos denilince bizim aklımıza Sevr gelmiyor, Çanakkale'de Mustafa Kemal Paşa'nın Anafartalar Zaferi geliyor. Dolayısıyla biz bu konuda 10 Ağustos gününü, inşallah, millî birlik ve beraberliğe, bütünlüğe, kardeşliğe, Türkiye'nin bölgesel bir güç olmaktan küresel bir güç olmaya ve 86 milyon insanıyla beraber kucaklaşarak terörsüz Türkiye ve terörsüz bölgenin inşasına en önemli adımların atılacağı gün olarak tarihe geçirmek istiyor, yüce Meclisi bu duygu ve düşüncelerle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Poyraz tekrar sisteme girmiş. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 3'üncü oluyor Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım... (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Poyraz, konuşun, buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkanım, ben biraz önce "Bu, Sevr'in yıl dönümü" derken bu konudan hicap duyduğuma, Parlamentonun da bununla anılmaması gerektiğine ilişkin ifademi ortaya koydum. Sayın Akbaşoğlu'nun ifadesinden şunu anlıyorum: Bu uyarımızı, bu ikazımızı bir art niyetle ortaya koymadık ve ben bunu Parlamentoda, huzurlarınızda dile getirmeden önce, öğleden sonra arkada dile getirdim şahsına. Şimdi, bunun geri dönüşünün bu şekilde yapılması hem mebuslar arasındaki ilişkide hem de bu konuya ilişkin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Bitiriyorum efendim, uzatmayacağım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Oylayalım Başkanım.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Oylayalım Sayın Başkan ya! İç Tüzük nerede kaldı?

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Burada, bu Parlamentoda herkesin itirazları ve herkesin duruşuna ilişkin bir duyarlılık ortaya koyduğumuz gibi sizlerden de duyarlılık bekliyoruz.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Sizi dinlemek mecburiyetinde miyiz?

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Değerli milletvekilim, yarın için Parlamentoyla anılmaması gereken bir şey söylüyorsun, sen eve gitmeye çalışıyorsun; eve gitmeye çalışıyorsun, tamam mı? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Parlamentonun şerefi diyorum, eve gitmekle uğraşıyorsun!

Tamam efendim, yani bunların tutumu belli, bu tutum belli.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar ile 144 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3789) ile Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 289) (Devam)

BAŞKAN - 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylamadan önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi uyarınca lehte Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'a söz vereceğim.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün milletimizin gönlünde müstesna bir yeri bulunan şehitlerimizin emanetleri, gazilerimiz ve vatan hizmeti sırasında fedakârlık gösteren kardeşlerimizin haklarını güçlendiren önemli bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bu teklif, birkaç kanun maddesinden çok daha büyük bir anlam taşıyor çünkü burada konuştuğumuz konu vefa, adalet ve devletin, vatandaşına verdiği sözün arkasında durmasıdır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Şehitlik ve gazilik milletimizin hafızasında yalnızca bir makam adı değildir, şehitlik vatan uğruna ortaya konulan en büyük fedakârlığın adıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Biraz da o fedakârlığı zenginler yapsa ya.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Gazilik, milletimizin güvenliği ve geleceği için ödenen bedelin şeref nişanesidir. Devletimizin görevi bu fedakârlığı her şart altında hatırlatmak ve şehit ailelerimizin, gazilerimizin hayatını kolaylaştıracak adımları kararlılıkla atmaktır; bugün önümüzde bulunan teklif tam da bu anlayışın bir yansımasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teklifle vazife malullerimiz ve hak sahiplerinin aylıklarına ilişkin güvenceler güçlendirilmekte, bakıma muhtaç gazi ve malullerimize yönelik mali destekler artırılmakta; terörle mücadele kapsamında vazife malulü olan erbaş ve erlerimiz, güvenlik korucularımız, öğrencilerimiz ve sivil vatandaşlarımızın mevcut sosyal hak ve ödemeleri iyileştirilmektedir. Daha da önemlisi, terörle mücadele sırasında yaralandığı hâlde mevcut mevzuatta aranan şartlar nedeniyle aylığa bağlanmayan kahramanlarımız için yeni bir hak alanı oluşturulmaktadır. Bu düzenleme yıllardır haklı bir beklenti taşıyan kardeşlerimiz açısından çok önemlidir çünkü bazen bir insanın vücudunda taşıdığı yara bir mevzuat maddesinin sınırlarına sığmayabilir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Biz bugün bu insanların sesine kulak veriyoruz, onların geçmişte ortaya koyduğu fedakârlığı geleceğe taşıyoruz.

Aynı anlayışla, 15 Temmuz gecesi millet iradesini savunurken yaralanan ancak mevcut maluliyet kriterleri nedeniyle aylık bağlanmayan gazilerimiz için de aylık bağlanmasının önünü açmaktadır. 15 Temmuz, milletimizin demokrasi ve millî irade uğruna nasıl ayağa kalktığını gösteren tarihî bir gecedir. O gece meydanlara çıkan milyonlarca vatandaşımız bu ülkenin gerçek sahibinin millet olduğunu bütün dünyaya göstermiştir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bugün onların fedakârlıklarına yeni bir güvence kazandırmak Türkiye Cumhuriyeti devletinin vefa anlayışının güçlü bir tezahürüdür.

Değerli milletvekilleri, Şırnak'tan bu kürsüye baktığımda "şehitlik" ve "gazilik" kavramlarının bizim için yalnızca birer kavram olmadığını çok daha derinden hissediyorum. Bizim şehirlerimizde şehit ailelerin evleri, gazilerimizin hatıraları ve güvenlik korucularımızın fedakârlıkları hayatın canlı hikâyesidir. Bu nedenle biliyoruz ki devletin attığı her sosyal adım yalnızca ekonomik destek anlamına gelmez. O adım bir annenin gönlüne huzur, bir babanın yüreğine güven, bir gazimizin hayatına kolaylık ve bir ailenin geleceğine umut taşır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına sahip çıkan güçlü bir sosyal devlettir. Bugün attığımız adımlar da bu devlet anlayışının devamıdır.

Bu vesileyle, şehitlerimizin aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Bu önemli düzenlemenin hazırlanmasında emeği geçen bütün milletvekillerimize, ilgili kurumlarımıza, bürokratlarımıza teşekkür ediyorum.

Özellikle şehit ailelerimizin ve gazilerimizin haklarını güçlendiren adımların hayata geçirilmesinde güçlü bir irade ortaya koyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye, şehit yakınlarımız ve gazilerimiz için sosyal hakları sürekli geliştiren bir anlayışla yoluna devam ediyor.

Bizim siyasetimizin merkezinde insan vardır, bizim devlet anlayışımızın merkezinde vefa vardır, bizim medeniyetimizin merkezinde emanete sahip çıkmak vardır; bugün bu kanun teklifine vereceğimiz destek bu anlayışın gereğidir. Şehitlerimizin emaneti başımız üstündedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Gazilerimizin hakkı, milletimizin vefa borcudur ve biz bu emanete sonuna kadar sahip çıkacağız.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemize, şehit ailelerimize, gazilerimize, vazife malullerimize ve bütün hak sahiplerine hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, son olarak Komisyona, Sayın Akar'a bir teşekkür konuşması için söz vereceğim.

Buyurunuz.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; teşekkür ediyorum.

Bugün, dünden itibaren sayın milletvekillerinin görüş ve önerilerini yakından takip ettik, dinledik, notlarımızı aldık ve şu geldiğimiz noktada büyük bir memnuniyetle müşahede ettik ki hep birlikte yaptığımız bu çalışmanın sonucunda ciddi bir şekilde anlayış ve yaklaşım birliğimiz var; bunun da altını çizmek istiyorum. Her ne kadar bazı siyasi nüanslar olsa da bu birlikteliğimizin çok önemli ve değerli olduğunu da dikkatlerinize sunuyorum.

Şehitler, şehit aileleri ve gazilerimiz hepimizin başının tacı, bunlar için ne yapsak azdır; bunu samimiyetle söylüyoruz, buna inanarak söylüyoruz, bunu içselleştirerek söylüyoruz. Bu yaptığımız çalışma sonunda takriben 50 bin kardeşimizin, evladımızın, şehit ailesinin ve gazilerimizin hayatını biraz kolaylaştırma fırsatı buluyoruz, Fakat biz bunun burada bitmediğini sabah da söyledik, şimdi de tekraren, bir daha altını çizerek söylüyoruz, şiddetle ve açıklıkla ifade ediyoruz; evet, bundan sonra da şehit ailelerimizin ve gazilerimizin hayatını kolaylaştırmak için Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, talimatlarıyla, verdiği destekle olabildiğince güçlendirmek için azimliyiz, kararlıyız ve inşallah bunu da hep beraber, sizlerle beraber başaracağız.

Bu konuda katkısı olan, etkisi olan, efendim, bize desteği olan bütün arkadaşlarımıza, bütün milletvekillerimize, Grup Başkanlarımız başta olmak üzere, Komisyon olarak saygılarımızı sunuyoruz, teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, gazilerimize ve şehit ailelerine de sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Sağ olun, var olun, teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, kanun teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 382

Kabul : 382[2]

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Adil Biçer	İbrahim Yurdunuseven
Kütahya	Afyonkarahisar"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2'nci sırada yer alan 237 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'ncü sırada yer alan 242 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 28 Nisan 1992 Tarihinde Bişkek'te İmzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2996) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 242)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 10 Ağustos 2026 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.39

[2] *Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.*

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 289) Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 289
Oylama Saati : 23:33
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 384
Reddedenler : 0
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 384
Açık Üyelikler : 8
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	YENİ PARTİ	Kabul
Adana	Bulut	Burhanettin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatımoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	YENİ PARTİ	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	YENİ PARTİ	Kabul
Ankara	Akdoğan	Umut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Kabul
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Kabul
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Kabul
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Kabul
Ankara	Emir	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Kabul
Ankara	Fakıbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Kabul
Ankara	Konuralp	Okan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Kabul
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	YENİ PARTİ	Kabul
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	YENİ PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	YENİ PARTİ	Kabul
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	YENİ PARTİ	Kabul
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	YENİ PARTİ	Kabul
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	YENİ PARTİ	Kabul
Antalya	Kaya	Aykut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Kabul
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	YENİ PARTİ	Kabul
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	YENİ PARTİ	Kabul
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	YENİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Karakoz	Evrim	YENİ PARTİ	Kabul
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	YENİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	YENİ PARTİ	Kabul
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Kabul
Balıkesir	Dalgın	Burak	İYİ PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	YENİ PARTİ	Kabul
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Kabul
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoğlu	Turan	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Kabul
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Kabul
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Kabul
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	YENİ PARTİ	Kabul
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	YENİ PARTİ	Kabul
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	YENİ PARTİ	Kabul
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Kabul
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	YENİ PARTİ	Kabul
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayrıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	YENİ PARTİ	Kabul
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	YENİ PARTİ	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Kabul
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Kabul
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	YENİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	YENİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	YENİ PARTİ	Kabul
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Kabul
Gaziantep	Meriç	Melih	YENİ PARTİ	Kabul
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	YENİ PARTİ	Kabul
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartin	Öznur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Kabul
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Kabul
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoğlu	Servet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Kabul
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Kabul
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	YENİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	YENİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Birol	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Kabul
İstanbul	Beyaz	Ersin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	YENİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gören	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	YENİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karabat	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu Emir	Evrim	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	YENİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Kabul
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
İstanbul	Zeybek	Gökan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	YENİ PARTİ	Kabul
İzmir	Bakan	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı Aksoy	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Kabul
İzmir	Gökçen	Gökçe	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Kabul
İzmir	Taşkın	Yüksel	YENİ PARTİ	Kabul
İzmir	Türeli	Rahmi Aşkın	CHP	Kabul
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	YENİ PARTİ	Kabul
İzmir	Yücel	Deniz	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç	Zuhal	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Kabul
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Kabul
Karabük	Keskinkılıç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Kabul
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	YENİ PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Çiler	Nail	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Kabul
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Kabul
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	YENİ YOL	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	YENİ PARTİ	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Siraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	YENİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	YENİ PARTİ	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Kabul
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Kabul
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Kabul
Mersin	Başarır	Ali Mahir	YENİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	YENİ PARTİ	Kabul
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Kabul
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Kabul
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	YENİ PARTİ	Kabul
Muğla	Özcan	Gizem	YENİ PARTİ	Kabul
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Kabul
Muğla	Uzun	Cumhur	YENİ PARTİ	Kabul
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Katılmadı
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	YENİ PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	YENİ PARTİ	Kabul
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	YENİ PARTİ	Kabul
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Kabul
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Kabul
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 289
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Kabul
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul
Trabzon	Büyükaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	YENİ PARTİ	Kabul
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Kabul
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyiğit	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varli	Gülderen	DEM PARTİ	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Kabul
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	YENİ PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	YENİ PARTİ	Katılmadı

